

Jaarstukken 2022

gemeente
son en breugel

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemene inleiding	4
Resultaatbestemming	6
Doorschuiven onttrekking reserves.....	7
Corona	8
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	10
Programma 1. Interne en externe dienstverlening	11
Programma 2. Sociale leefomgeving	16
Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving.....	25
Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	34
Inhoudelijke rapportages	42
Maatschappelijk verantwoord inkopen	49
Paragrafen.....	63
Lokale heffingen.....	63
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	68
Onderhoud kapitaalgoederen	80
Financiering	84
Bedrijfsvoering	87
Verbonden partijen.....	91
Inleiding.....	91
Gemeenschappelijke regelingen.....	92
Vennootschappen en coöperaties.....	101
Stichtingen en verenigingen.....	102
Grondbeleid	107
Wet open overheid.....	109
Beleidsindicatoren.....	110
Jaarrekening.....	114
Balans	114
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	115
Toelichting op de balans	119
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	126
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	127
Het overzicht van baten en lasten per taakveld	129
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	131
Vennootschapsbelasting	131
Begrotingsrechtmatigheid	131
Analyse overzicht van baten en lasten.....	132
Overzicht onvoorzien	144
Overzicht van de incidentele baten en lasten	144
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	146
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	146
Overzicht van investeringen en projecten.....	148
Reserves en voorzieningen	153
Overzicht van reserves en voorzieningen	153
Toelichting op de reserves	155
Toelichting op de voorzieningen	166
Bijlage Single Information Single Audit (SISA)	168
Controleverklaring.....	181
Bijlage.....	182
Subsidieoverzicht.....	182

Algemene inleiding

Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening waarin we verantwoording afleggen over het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2022. Het was een bijzonder jaar, onder andere ingegeven door de oorlog in Oekraïne, de bijkomende energiecrisis en op lokaal niveau de gemeenteraadsverkiezingen.

Jaarrekeningresultaat

De begroting 2022 is vastgesteld inclusief de eerste begrotingswijziging en amendement afvalstoffenheffing met een positief saldo van € 308.341. In de loop van 2022 zijn een aantal begrotingswijzigingen doorgevoerd waardoor na de tweede bestuursrapportage het begrotingssaldo is opgelopen naar € 1.049.873. Het uiteindelijke resultaat over 2022 is een voordeel van € 2.923.422. Het resultaat komt onder andere tot stand door onderstaande budgetafwijkingen. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar het analyse overzicht van baten en lasten in deze jaarstukken.

Analyse jaarrekeningresultaat	Bedrag
1. Interne en externe dienstverlening	
Stelposten	400.000
Algemene uitkering	330.000
Inhuur personeel en wachtgeld wethouders	-320.000
Mutatie voorziening wethouderspensioenen	200.000
Mutatie reserve	-165.000
Begroot resultaat 2e berap 2022	1.049.873
2. Sociale leefomgeving	
Inkomensregelingen, voornamelijk bijstand	450.000
Opvang Oekraïense vluchtelingen	1.150.000
3. Fysieke en veilige leefomgeving	
Openbare orde en veiligheid	80.000
Kunst- beelden en plastieken	50.000
ODZOB	55.000
Minder compensabele btw	-115.000
4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	
Minder inkomsten omgevingsvergunningen	-135.000
Grondexploitatie	-690.000
Anterieure overeenkomsten	400.000
Bestemmingsplannen	40.000
Ruimte voor Ruimte titels verkocht	50.000
Verhuur en verkoop reststroken	40.000
Overige verschillen	
Overige verschillen	53.549
Totaal	2.923.422

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 16 maart 2022 waren de gemeenteraadsverkiezingen. De nieuwe raad heeft op 7 juli het bestuursakkoord 'Samenwerken in aan met voor Son en Breugel' 2022 – 2026 vastgesteld. Het collegeprogramma dat daaruit volgde, bevat de uitwerking van de ambities uit het bestuursakkoord.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

We kregen aan het begin van 2022 te maken met onvoorziene opgaves door de oorlog in Oekraïne en de bijkomende energiecrisis. Er is veel capaciteit gevraagd van de gemeentelijke organisatie voor de opvang van vluchtelingen en de (financiële) ondersteuning van inwoners.

In mei 2022 opende de deuren van de voormalige school De Vijverberg en een woning aan de Torenstraat voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Vooral aan het begin van de oorlog werden er ook vluchtelingen particulier gehuisvest. Samen met de Veiligheidsregio, de LEV-Groep en andere organisaties hebben we gezorgd voor humane opvang en ondersteuning aan particuliere opvangadressen. De Dienst Dommelvallei zorgde onder andere voor registratie en leefgeld van de vluchtelingen.

Gevolgen energiecrisis

Door de energiecrisis zijn vooral inwoners geraakt die het al niet breed hadden. Zowel landelijk als lokaal zijn in 2022 diverse ondersteuningsmaatregelen genomen. Zo hebben we gezorgd voor de begeleiding bij (dreigende) schulden, uitvoering van de landelijke energietoeslag en organiseerden we hulp bij het besparen van energie, zoals de inzet van de energiecoach.

Voorzieningen en accommodaties

In 2022 werden diverse mijlpalen bereikt. Onder andere werd het Dommelhuis opgeleverd en geopend.

De aanbestedingsprocedure voor het multifunctioneel centrum De Bongerd werd in 2022 afgerond. De sloop en nieuwbouw is vertraagd. Dit komt omdat er eerst nog een flora- en faunaonderzoek gedaan moet worden. Daarom is besloten om De Bongerd met enkele technische aanpassingen tot zeker 1 oktober 2023 open te houden. Daarnaast kunnen gebruikers terecht in de in 2022 geplaatste blaashal op het terrein van hockey- en tennisvereniging HTC.

Voor De Landing is onderzocht wat er nodig is om het gebouw te optimaliseren. In 2023 wordt hieraan vervolg gegeven.

Armoedebestrijding

De visie op armoede in Son en Breugel, opgesteld door de raads werkgroep, is vastgesteld door de gemeenteraad. Aan de hand van deze visie is er gewerkt aan een integraal beleidskader armoedebestrijding en schuldhulpverlening. In december 2022 is het beleidskader beeldvormend besproken tijdens de politieke avond. De gemeente is aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR). Met de aanpak van de NSR kunnen we mensen met schuldzorgen sneller bereiken en effectieve hulp aanbieden. Ook is de armoederegisseur dit jaar gestart. De armoederegisseur houdt zich onder andere bezig om het netwerk van partijen, die zich bezighouden met armoedebestrijding, te versterken, meer integrale afstemming te bereiken en krachten te bundelen.

Afvalinzameling

Op 1 januari 2022 nam Blink de afvalorganisatie over. De eerste helft van het jaar is er prioriteit gegeven aan het goed laten verlopen van deze overgang, zodat onze inwoners weinig verandering ervaren. Vanaf het derde kwartaal zijn we gestart met een aantal operationele trajecten richting de milieustraat en inzameling.

Sinds 2022 verlenen we de WSD opdracht om een ploeg medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, voor een beperkt aantal uren per week, in te zetten om de openbare ruimte netjes te houden.

In 2022 zijn we ook gestart met het strategisch traject over de doorontwikkeling van de GR Blink.

Duurzaamheid

In 2022 zijn we gestart met de uitwerking van de Regionale Energie Strategie (RES), met onder andere een zoekgebied voor grootschalige energie langs de A50 en in Sonniuswijk. Voor de uitfasering van het aardgas (transitievisie warmte) zijn we gestart met het gesprek in 't Zand om uiteindelijk te komen tot een startdocument voor het wijkuitvoeringsplan.

In 2022 hebben we een plan van aanpak gemaakt voor de duurzaamheidsaanpak op Ekkersrijt. Deze aanpak dient ook als subsidieaanvraag voor de Grote Oogst-aanpak voor de Provincie.

Met diverse projecten hebben we inwoners gestimuleerd om energiebesparende maatregelen te nemen. Bijvoorbeeld voor de aanschaf van zonnepanelen en het aanbieden van energiescans voor koopwoningen.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is in 2022 wederom uitgesteld. Op dit moment heeft zowel kabinet, als parlement besloten dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking treedt.

Dit jaar zijn er weer flinke stappen gezet in de voorbereiding van de inwerkingtreding. De eerste mijlpaal is bereikt met het vaststellen door de raad van de "Omgevingsvisie; OOG op een zonnige toekomst!", zijn we een stuk verder gekomen met de vormgeving van het omgevingsplan voor Son en Breugel en hebben collega's intensief geoefend met een deel van onze nieuw beoogde werkprocessen.

Organisatieontwikkeling

Er is onderzoek gedaan naar de maatregelen die genomen moeten worden om te komen tot voldoende personele capaciteit. In december 2022 hebben wij het organisatieplan vastgesteld. De benodigde personele capaciteit in relatie tot de ambities van onze gemeente is één van de uitwerkingpunten. Een concreet voorstel daarvoor volgt in de kadernota 2024-2027. Daarnaast zet het organisatieplan in op het verbeteren van de organisatiecultuur. Hierbij staat een goede samenwerking tussen de teams en met het college en de raad voorop.

Sociaal Domein

De rekenkamercommissie leverde in december vorig jaar het onderzoeksrapport op over het functioneren van het CMD. Dat rapport geeft de handvatten voor de verbetering van de dienstverlening van en de sturing op het CMD.

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2022 komt uit op € 2.923.422. Van dit resultaat is € 692.246 nadelig afkomstig van de grondexploitaties.

De voorstellen voor resultaatbestemming worden in onderstaande tabel weer gegeven:

Voorstel resultaatbestemming	Bedrag
1. Interne en externe dienstverlening	
Groeipad centrumontwikkeling We stellen voor het niet gebruikte deel groeipad centrumontwikkeling toe te voegen aan de reserve centrumontwikkeling Son en Breugel. We geven hiermee uitvoering aan de nota reserves en voorzieningen 2022. Het geld blijft hierdoor beschikbaar voor initiatieven/ ontwikkelingen in de centra van de gemeente Son en Breugel.	317.147
Groeipad infrastructurele werken Voorgesteld wordt om het niet gebruikte deel groeipad infrastructurele werken te storten in de reserve infrastructurele werken. Hierdoor blijft het geld beschikbaar voor de toekomstige investeringen 2e aansluiting Ekkersrijt en verbetering bereikbaarheid regio.	141.342
AV middelen combigebouw De opdracht is gegeven in 2022 en de eerste factuur is in 2022 betaald. In verband met levertijden zijn werkzaamheden in februari afgewerkt. Inmiddels is het afgerond in 2023.	20.000
Algemene reserve Conform de nota reserves en voorzieningen 2022 dient de gewenste omvang van de algemene reserve 10% van de structurele algemene uitkering uit het gemeentefonds te zijn. Dit wordt afgerond naar boven op een veelvoud van € 500.000,-. Hiermee wordt de gewenste omvang € 3.000.000,- en dient er dus € 500.000 gestort te worden.	500.000
Positief jaarrekeningresultaat Het voorstel is om het niet bestemde deel van het positieve jaarrekeningresultaat te storten in de reserve vrije bestedingsruimte conform nota reserves en voorzieningen.	931.083
2. Sociale leefomgeving	
Opvang vluchtelingen Over 2022 is er een overschot ontstaan voor het project "Oekraïne". In 2022 zijn er meer inkomsten vanuit het Rijk ontvangen dan dat er kosten zijn gemaakt voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen. In 2023 verwachten wij meer kosten en houden we rekening met een lagere bijdrage van het Rijk. Daarnaast verwachten wij niet alleen kosten voor opvang van Oekraïners maar ook van andere vluchtelingen en/of statushouders. Door het overhevelen van het overschot kan dit geld ook voor deze doelgroep worden aangewend.	1.148.275
Opstellen integraal huisvestingsplan (IHP) Deze post (groeipad scholen) is bedoeld voor het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het inhuren van een extern bureau om de gemeente hierbij te begeleiden. Hiermee zou begin 2022 een start worden gemaakt. Om dit uit te voeren is extra capaciteit ingehuurd. In 2022 zijn er andere prioriteiten gesteld. Hierdoor is er dus geen start gemaakt met het opstellen van het IHP. In 2023 zijn we direct aan de slag gegaan met het IHP. Inmiddels is er ook een bureau aangenomen om ons hierbij te begeleiden. Het volledige budget (van zowel 2022 als 2023) zal hiervoor dit jaar aangesproken moeten worden. De planning is dat eind 2023 het IHP gereed is. Deze staat Q4 ook op de bestuurlijke planning om door de Raad te worden vastgesteld.	52.015
Sportakkoord Deze middelen zijn in 2022 niet uitgegeven en zijn nodig in 2023 voor de inzet van professionele ondersteuning voor de	51.429

uitvoering van het Lokaal Sportakkoord.	
Corridor Het onderhoud en vervanging aan sportaccommodatie is gedeeltelijk in 2022 uitgevoerd, de overige werkzaamheden worden in 2023 uitgevoerd.	16.887
Energietoeslag Bij de decembercirculaire gemeentefonds heeft het Rijk € 238.500,- beschikbaar gesteld voor de energietoeslag (€ 500,- per huishouden met laag inkomen). Dit kon niet meer in de begroting 2022 worden verwerkt en valt dus in het resultaat 2022. Wij stellen voor om dit bedrag alsnog in 2023 beschikbaar te stellen zodat we deze toeslag in 2023 uit kunnen keren.	238.500
3. Fysieke en veilige leefomgeving	
MJOP Civiele kunstwerken Vervanging brug Dommelpas is door flora/fauna onderzoek 1 jaar doorgeschoven. MJOP kan pas gemaakt worden als het areaal klaar is.	30.000
Beheerplan kunst in de ruimte In de eerste bestuursrapportage van 2022 is er een eenmalig bedrag van € 42.519,- vrijgemaakt voor de uitvoering van het beheerplan kunst in de openbare ruimte. Dit bedrag was bestemd voor het uitvoeren van een 0-beurt voor alle beeldende kunstwerken. Het is de aannemer niet gelukt om tijdig materiaal en mensen te krijgen om de 0-beurt uit te voeren. Er is wel opdracht gegeven maar nog niet uitgevoerd. Uiteraard moet dit onderhoud wel uitgevoerd worden om er voor te zorgen dat de kunstwerken in al hun glorie behouden blijven. Het geld moet dus in 2023 beschikbaar zijn.	42.519
Speeltuin Limburglaan In de eerste bestuursrapportage van 2022 is er een eenmalig bedrag van € 13.405,- vrijgemaakt voor de speeltuin in de Limburglaan. De in 2020 geplaatste kabelbaan wordt verplaatst. In de plaats van dat toestel moeten er andere toestellen komen die kleiner van formaat en geluidsarmer zijn. Het werk wordt in 2023 uitgevoerd.	13.405
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant In 2022 heeft de omgevingsdienst minder budget uitgegeven dan begroot vanwege ziekte uitval. De ziekte uitval had echter een negatief resultaat op de eigen begroting van de ODZOB. De gemeente moet in 2023 een extra bijdrage doen richting de ODZOB. We bestemmen hiervoor (een deel) van het overschot uit 2022. Conform RIB 24 maart 2023.	53.066
Regeling reductie Energieverbruik De gemeente heeft het totale bedrag van de SPUK RRE niet uitgegeven. Vanwege de goede resultaten in Son en Breugel heeft het Ministerie van BZK aangegeven het bedrag niet te willen terugvorderen. We storten de middelen in de Reserve Duurzaamheid om in 2023 concrete acties bij inwoners voor het verduurzamen van woningen te ondersteunen.	35.000
4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	
Reststroken In 2022 zijn er binnen het reststroken project meer opbrengsten gerealiseerd dan dat er kosten zijn gemaakt. Voor het reststroken project is er altijd vanuit gegaan dat het project zichzelf moeten financieren. De verkoopopbrengsten lopen terug, alleen de kosten voor de handhaving lopen op. Daarom wordt het overschot over 2022 toegevoegd aan de reserve reststroken. Een toekomstig te kort op het project kan worden gedekt uit de reserve reststroken.	25.000
Resultaat grondexploitaties In verband met o.a. kostenstijgingen en een gestegen interne rente zijn de grondexploitaties negatiever uitgevallen. Met als gevolg dat de verliesvoorziening van zowel Herontwikkeling Breugel en Centrum Son zijn opgehoogd. Daarnaast is als gevolg van gestegen kosten de tussentijdse winstnemering van Sonniuspark veranderd. Waardoor er over 2021 te veel winst is genomen. De te veel genomen winst moet op basis van de BBV worden gecorrigeerd. Hierdoor wordt voorgesteld conform de nota reserves en voorzieningen 2022 om het nadelig resultaat van de grondexploitaties van € 692.246 ten laste brengen van algemene reserve grondexploitaties.	-692.246
Totaal	2.923.422

Doorschrijven onttrekking reserves

Bij de jaarrekening maken we elk jaar inzichtelijk welke verschuivingen er zijn geweest in de onttrekkingen aan de reserves. Onderstaand overzicht geeft aan welke onttrekkingen voor volgend jaar beschikbaar te stellen. Uitvoering van de werkzaamheden heeft niet of gedeeltelijk plaatsgevonden. In totaal wordt voor € 773.969 voorgedragen.

Doorschrijven reserves	Bedrag
1. Interne en externe dienstverlening	
Toegangssysteem gemeentehuis In verband met werkplanning en levertijden zijn de werkzaamheden niet in 2022 uitgevoerd. De verwachting is dat dit in het 3e kwartaal 2023 gereed is.	9.700
Organisatieontwikkeling De organisatieontwikkeling is nog niet volledig afgerond en loopt door in 2023.	118.985
Amendement extra opleiding raad en griffier De betreffende opleidingen zijn uitgesteld tot na de verkiezingen, en daarna lag de focus eerst op inwerken en het evalueren op het vergadermodel. Het is de bedoeling dat de training in 2023 gaat plaatsvinden.	10.000
Vennootschapsbelasting Dit budget dient in 2023 beschikbaar te blijven voor de aanslagen Vennootschapsbelasting.	118.615
2. Sociale leefomgeving	
Vluchtelingenwerk Het budget voor vluchtelingen is welkom in 2023 vanwege de stijgende instroom en de daarmee samenhangende programma en uitvoeringskosten.	87.000

Nota jeugdbeleid uitvoeringsbudget Dit bedrag is benodigd voor de pilot preventieve voorziening. Deze pilot sluit aan bij de insteek van de uitvoeringskosten preventief jeugdbeleid.	4.618
3. Fysieke en veilige leefomgeving	
MJOP Rijksmonumenten Opdracht is gegeven in 2022. Er moest worden gewacht op toekenning SIM-subsidie, zodat we de uitgangspunten van het MJOP wisten. De verwachting is dat het 2e kwartaal van 2023 dit is afgerond.	8.500
Mobiliteitsvisie Het traject om te komen tot een Mobiliteitsvisie is pas na de coalitievorming en definitieve portefeuilleverdeling in 2022 opgestart. Concreet betekent dit dat in 2022 het plan van aanpak en diverse procesvoorstellen zijn opgesteld. Het inhoudelijke werk en de participatie met belanghebbenden vindt in 2023 plaats. Het plan wordt in de tweede helft van 2023 vastgesteld.	69.000
Uitvoeringsplan verkeer In vervolg op de vaststelling van de visies Masterplan Ekkersrijt en Visie Science Park, hebben we in 2022 niets besteed. We stellen voor het restant te bestemmen voor uitvoering in 2023 en verder.	81.500
4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	
Omgevingswet In 2022 is de eerste versie van onze omgevingsvisie vastgesteld. Verdere uitwerking vindt plaats door middel van diverse uitwerkingen van deelthema's en deelgebieden. De werkzaamheden van het omgevingsplan zijn gestart in 2022 en zullen meerdere jaren gaan omvatten. Daarna is sprake van een jaarlijks/tweejaarlijks cyclus proces, waarbij wijzingen van de omgevingsvisie dienen te worden vertaald naar het omgevingsplan en vice versa.	175.447
Bedrijfsvoering Ekkersrijt Middelen zijn nodig om werkzaamheden voortkomend uit het Masterplan Ekkersrijt en het nieuwe programma uit te voeren.	40.312
Projectorganisatie reparatie bestemmingsplan Ekkersrijt N.a.v. een uitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan worden herzien. De juridische procedure bij de Raad van State m.b.t. de herziening van het bestemmingsplan loopt nog.	50.292
Totaal	773.969

Corona

In deze paragraaf laten we zien welke invloed corona op onze gemeente heeft gehad. In deze jaarrekening wordt, waar van toepassing, specifiek ingegaan op coronagevolgen. Het Rijk heeft toegezegd de gemeenten financieel te compenseren. De vergoeding wordt uitgekeerd via de algemene uitkering gemeentefonds en is dus op bepaalde verdeelsleutels gebaseerd en niet op daadwerkelijke kosten. Dat betekent dat individuele gemeenten geen garantie hebben dat de gemaakte kosten volledig worden gecompenseerd. De eerste kolom met cijfers zijn de bedragen waar uw raad reeds een besluit over heeft genomen via de eerste en tweede bestuursrapportage en een separaat raadsvoorstel voor het niet heffen van precariobelasting. De tweede kolom met cijfers is hier een aanvulling op en hier neemt uw raad via deze jaarrekening een besluit over. Uw raad besluit dan om deze mutatie in de reserve rijkscompensatie coronacrisis door te voeren. Dit houdt in dat de stand per 31-12-2022 € 172.878 is. Hiervan is reeds geclaimd voor een bedrag van € 37.748 voor een culturele activiteit en bijdrage VRBZO. Daardoor resteert er een buffer voor extra kosten als gevolg van corona voor een bedrag van € 135.130 voor 2023 en verder.

	Reeds besloten	Nog te besluiten jaarrekening 2022
Beginstand reserve rijkscompensatie coronacrisis	392.569	187.087
Mutatie vanuit de jaarrekening 2021	30.391	0
Programma 1 Interne en externe diensverlening		
Corona-onkostenvergoeding personeel	-40.950	0
Combgebouw werfdeel	-411	0
Huisvesting gemeentehuis	-23.289	0
Activiteiten jeugdgemeenteraad	-267	0
Precariobelasting	-9.347	0
Motie lokaal coronafonds	-35.403	0
Decembercirculaire 2021	34.638	0
Programma 2 Sociale leefomgeving		
Steenverzoek harmonie	-9.744	0
Sonsport	-16.370	0
Sporthalbeheer Son	-42.479	0
De boerderij	-14.000	0
Hoi-huis	-7.040	0
Dommelhuis	-34.157	0

CMD 1e lijnsvoorziening	-4.160	0
Zelfstandig leven jeugd	-5.336	0
Subsidie stichting gemeenschapsvoorzieningen Gentiaan	0	-14.209
Programma 3 Fysieke en veilige leefomgeving		
Handhaving	-27.558	0
Programma 4 Economische en ruimtelijke ontwikkeling		
Totaal te storten/onttrekken aan reserve rijkscompensatie coronacrisis	-205.482	-14.209
Eindstand reserve rijkscompensatie coronacrisis	187.087	172.878

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

In de programmaverantwoording worden de toelichtingen per programma weergegeven. Ingegaan wordt op de drie “wat”-vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De afwijkingen \geq € 10.000,- tussen begroting na wijziging en de realisatie over 2022 van de programma's worden toegelicht in het onderdeel “Analyse overzicht baten en lasten” van de jaarrekening.

Programma 1. Interne en externe dienstverlening

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard
Jan Boersma
Steven Grevink

Inleiding

Dit programma gaat over de kwaliteit van onze in- en externe dienstverlening.

De kwaliteit van onze dienstverlening uit zich in het gemak waarmee inwoners en ondernemers producten en diensten kunnen afnemen bij de gemeente en het gemak waarmee zij met de gemeente in contact kunnen komen. We hanteren daarbij het uitgangspunt dat de klant kiest op welke manier hij contact met de gemeente wil hebben. Dat kan via het online portaal zijn, via e-mail, website, telefoon, sociaal media, per brief, via een baliebezoek of in een persoonlijk gesprek. Alle kanalen zijn beschikbaar en dat houden we zo.

De mogelijkheden van onze digitale dienstverlening nemen toe, mede dankzij de invoering van het zaakgericht werken. De digitale dienstverlening wordt transparanter, gaat sneller en de mogelijkheden om in contact te komen met de juiste persoon zijn toegenomen. We zien dan ook dat inwoners voor steeds meer producten en diensten gebruikmaken van de digitale weg.

We kijken binnen dit programma niet alleen naar de dienstverlening zelf, maar ook naar de voorwaarden om kwalitatief goede dienstverlening te kunnen leveren. Is de capaciteit van onze organisatie op orde en in hoeverre dragen de werkwijzen van het gemeentebestuur en de medewerkers bij aan de kwaliteit van de dienstverlening? Is het besluitvormingsproces bijvoorbeeld transparant en begrijpelijk en zijn inwoners voldoende betrokken en geraadpleegd? En, hoe kunnen wij optimaal gebruikmaken van de deskundigheid en kracht die onze Son en Breugelse samenleving herbergt? De doelstellingen binnen dit programma richten zich daarom niet alleen op de dienstverlening zelf, maar ook op de mate van participatie en de wijze van organisatie.

Wat wilden we bereiken?

Thema	Doelstellingen
Dienstverlening	1. De gemeente is zichtbaar, aanspreekbaar en bereikbaar. 2. Inwoners, organisaties en ondernemers kunnen 24/7 zaken doen met de gemeente. 3. Inwoners, organisaties en ondernemers zijn tevreden over onze dienstverlening.
Participatie	4. Plannen en projecten komen in samenwerking met belanghebbenden tot stand. 5. Jongeren denken actief mee bij het maken en realiseren van plannen en projecten. 6. Inwoners, organisaties en ondernemers vinden onze beleids- en besluitvorming integer, transparant, begrijpelijk en toegankelijk.
Organisatie	7. De capaciteit van de gemeentelijke organisatie is op orde.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Informatiebeleid Dommelvallei	2021-2025	3 juni 2021	n.v.t.
Visie op Bestuurlijke Toekomst	onbepaalde tijd	18 juni 2015 en 2 november 2017	n.v.t.
Bestuursakkoord Samenwerken in, aan, voor, met Son en Breugel	2022-2026	7 juli 2022	n.v.t.
Beleidskader Integriteit 2015	onbepaalde tijd, vanaf maart 2015	26 maart 2015	n.v.t.
Persoonlijk en dichtbij	n.v.t.	12 juni 2012	n.v.t.
Visie op dienstverlening	n.v.t.	Commissie AZ 14 januari 2015	n.v.t.
Nota activering, waardering en afschrijving	n.v.t.	20 juni 2013	n.v.t.
Nota reserves en voorzieningen	n.v.t.	17 februari 2022	n.v.t.
Financiële verordening	n.v.t.	22 juni 2017	n.v.t.
Treasurystatuut	n.v.t.	2014	n.v.t.

Nota risicomangement en weerstandsvermogen	n.v.t.	21 maart 2013	n.v.t.
Belastingverordeningen			

Wat hebben we ervoor gedaan?

Dienstverlening

1. De gemeente is zichtbaar, aanspreekbaar en bereikbaar.

Omschrijving (toelichting)

Toegankelijkheid website (24/7 toegankelijkheid)

In 2022 verbeterden we de toegankelijkheid van de gemeentelijke websites op basis van een door een externe partij opgesteld toegankelijkheidsrapport. We voldeden tijdig aan de Europese Single Digital Gateway verordening om de gemeentelijke informatie via het portaal YourEurope.eu Engelstalig te ontsluiten.

Pilot Online team en Webcare team

We vormden in februari met de communicatiecollega's van de gemeenten het Online Team. Met deze pilot versterken we de onderlinge samenwerking. Uit de evaluatie van de pilot kwamen ontwikkelpunten zoals het intern verbeteren van de bekendheid van het team, meten wat aanpassingen ons opleveren en het onderzoeken van de mogelijkheden van een Webcare team, waarbij we actief gaan reageren en communiceren via de social media kanalen.

Telefonische bereikbaarheid

In 2022 schoonden we de telefooncentrale op. We scherpten de interne werkafspraken aan. We onderzochten iedere klacht/melding van inwoners over de telefonische bereikbaarheid. Acties en aanpassingen voerden we door indien mogelijk.

2. Inwoners, organisaties en ondernemers kunnen 24/7 zaken doen met de gemeente.

Omschrijving (toelichting)

Virtuele Assistent en live chat

We startten in juli met de voorbereidingen van de ingebruikname van de virtuele assistent Gem. In november ging Gem live. Dit is een pilot van een jaar.

24/7 en digitale inclusie

Inwoners en bedrijven zijn meer dan ooit bereid digitale handelingen uit te voeren. Dit biedt vele voordelen. In 2022 konden alle burgerzakenproducten, waarbij de wet dit toelaat, plaats- en tijdonafhankelijk aangevraagd worden en konden inwoners en bedrijven de voortgang van de afhandeling volgen.

Wij zorgden dat minder digitaal vaardige inwoners ook gebruik konden maken van de digitale kanalen. Dit deden we door eenvoudige taal te gebruiken en de digitale toegang eenvoudig te maken. Wanneer inwoners kiezen voor persoonlijk contact maakten we daar ook tijd voor om ze aan de balie of per telefoon goed te helpen. Ook opende in oktober het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), waarmee we de samenwerking opzochten.

3. Inwoners, organisaties en ondernemers zijn tevreden over onze dienstverlening.

Omschrijving (toelichting)

Klantenthousiasme

In 2022 hebben we een traject ingezet om van het verhogen van de klanttevredenheid naar klantenthousiasme te gaan. Dit traject omvatte een aantal projecten. Zoals de eerder genoemde virtuele assistent, 24/7 toegankelijkheid, het Online team en Webcare team maar ook de hieronder genoemde procesoptimalisatie. Belangrijk bij deze projecten was klantgerichtheid, integrale samenwerking, kwaliteit en innovatie.

Procesoptimalisatie

Door de komst van de nieuwe burgerzakenapplicatie in december 2021 richtten we alle burgerzakenprocessen opnieuw in. We verbeterden en verfijnden de laatste processen in januari 2022. Het resultaat van deze optimalisatie bracht een verbetering voor de inwoners, ondernemers en medewerkers met zich mee. We richtten onder andere een deel van de producten burgerzaken zo in dat digitale aanvragen zonder tussenkomst van een medewerker konden plaatsvinden. Dit zorgde voor een kortere doorlooptijd en een kwalitatief betere dienstverlening.

Via de applicatie "Klant in Focus" ontvingen we verbeterideeën van gebruikers van de gemeentelijke webformulieren. Deze voerden we waar mogelijk door.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Participatie

4. Plannen en projecten komen in samenwerking met belanghebbenden tot stand.

Omschrijving (toelichting)

Structureel aandacht voor participatie bij plannen en projecten

In december 2022 heeft een eerste oriënterend gesprek plaatsgevonden met de raadsleden over participatie, als aftrap van het proces om te komen tot de participatieverordening,

5. Jongeren denken actief mee bij het maken en realiseren van plannen en projecten.

Omschrijving (toelichting)

Jeugdgemeenteraad

Via de jeugdgemeenteraad leren jongeren hoe de gemeentelijke democratie werkt en denken zij actief mee over het realiseren van plannen. Afgelopen jaar hebben de leden onder andere gewerkt aan een voorstel voor de realisatie van een pumptrack in Son en Breugel, het vervangen van speeltoestellen in speeltuin Houten Hoek en het organiseren van een tekeningenwedstrijd om prullenbakken in Son en Breugel te vernieuwen en meer zichtbaar te maken. Ook hebben de leden van de jeugdgemeenteraad een actieve rol gehad bij de herdenking op 4 mei, de opening van Koningsdag en de Oliebollenparty.

Jongerenparticipatie

Dit is meegenomen in programma 2.

6. Inwoners, organisaties en ondernemers vinden onze beleids- en besluitvorming integer, transparant, begrijpelijk en toegankelijk.

Omschrijving (toelichting)

Werken aan begrijpelijk en toegankelijk beleid

Iedere inwoner in Son en Breugel moet de mogelijkheid hebben om mee te doen in de samenleving. Begrijpelijke en toegankelijke communicatie van de overheid speelt daarbij een belangrijke rol. Wij werkten aan de leesbaarheid en toegankelijkheid van onze brieven, e-mails, beleidsstukken en andere documenten. Ook werkten we aan de toegankelijkheid van onze online communicatiekanalen. Onze website voldoet op dit moment gedeeltelijk aan de gestelde eisen van de wet digitale toegankelijkheid, WCAG 2.1, niveau AA. Dit is een continue proces.

Invoeren nieuwe vergaderstructuur raad

De gemeenteraad werkt aan een vernieuwde vergaderstructuur gericht op meer overleg- en inspraakmogelijkheden met inwoners in de aanloop naar besluitvorming. In mei 2021 is de raad gestart met een proef rondom deze nieuwe vergaderstructuur in de vorm van Politieke Avonden. In februari 2022 heeft het presidium besloten een besluit over het definitief invoeren van een vergadermodel over te laten aan de nieuwe gemeenteraad na de verkiezingen in maart. In oktober 2022 heeft een raadsbrede bijeenkomst plaatsgevonden over de evaluatie van het vergadermodel. Voorafgaand aan deze bijeenkomst is onder raadsleden, burgerleden, collegeleden en de ambtelijke organisatie een online enquête uitgezet. De opbrengst van deze enquête diende als input voor de evaluatiebijeenkomst. Een werkgroep vanuit de raad heeft op basis van de uitkomsten van de evaluatiebijeenkomst gesprekken gevoerd met alle fracties en het college over mogelijke aanpassingen ter verbetering van het vergadermodel.

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 16 maart 2022 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Met inbreng van alle partijen in de raad is een raadsagenda tot stand gekomen, een overzicht van de belangrijkste thema's en onderwerpen waar de raad zich in deze periode op wil richten. Op deze raadsagenda zijn diverse onderwerpen bewust nog niet concreet ingevuld, zodat er tegemoet is gekomen aan de wens om deze raadsbreed te bespreken. Over enkele onderwerpen hebben een aantal partijen in de raad - DorpsVisie, CDA, PvdA/GroenLinks, D66 en Dorpsbelang - nadere afspraken gemaakt. Deze staan in het bestuursakkoord.

Om de nieuwe raads- en burgerleden op weg te helpen in hun taken en bevoegdheden is hen een inwerkprogramma aangeboden, bestaande uit drie avonden. De volgende thema's kwamen aan bod: 1) kennismaking met de ambtelijke organisatie, 2) gemeenschappelijke regelingen en de rol van de raad, en 3) de gemeentelijke financiën.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Organisatie

7. De capaciteit van de gemeentelijke organisatie is op orde.

Omschrijving (toelichting)

Organisatieontwikkeling/onderzoek formatie

Voor het bereiken van de doelstellingen van onze gemeente is het belangrijk dat de gemeentelijke organisatie over voldoende personele capaciteit beschikt, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. Daarnaast is het belangrijk dat de vele goede medewerkers die dagelijks aan deze doelstellingen werken, werkgeluk ervaren en behouden blijven voor de organisatie.

In 2022 is onderzoek gedaan naar de maatregelen die daarvoor genomen moeten worden. In december 2022 hebben wij het organisatieplan vastgesteld met als titel "Stromen en meanderen, meebewegen met een veranderende omgeving". Daarmee doelen we op de organisatieontwikkeling die enkele jaren geleden in gang is gezet en nog steeds lopende is. De benodigde personele capaciteit in relatie tot de ambities van onze gemeente is één van de uitwerkingpunten.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening ondergebracht in Dienst Dommelvallei.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 1	0	902	902	0

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	17	1.050	2.923	1.874
0.1 Bestuur	1.690	1.692	1.777	85
0.2 Burgerzaken	858	858	981	124
0.4 Overhead	6.453	7.238	7.497	259
0.5 Treasury	70	92	94	3
0.61 OZB woningen	90	90	107	17
0.62 OZB niet-woningen	31	31	26	-5
0.64 Belastingen Overig	39	39	28	-11
0.8 Overige baten en lasten	650	731	12	-719
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	4	119	-36	-154
Totaal Lasten	9.901	12.840	14.312	1.473
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 1	169	1.619	1.145	-474
0.1 Bestuur	0	0	205	205
0.2 Burgerzaken	221	221	261	39
0.4 Overhead	184	172	367	195
0.5 Treasury	126	162	155	-7
0.61 OZB woningen	2.471	2.531	2.581	50
0.62 OZB niet-woningen	2.289	2.289	2.320	31
0.64 Belastingen Overig	9	9	0	-9
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	23.190	26.576	26.905	329
0.8 Overige baten en lasten	316	316	0	-316
Totaal Baten	28.975	33.896	33.939	43
Saldo (baten -/- lasten)	19.074	21.056	19.626	-1.430

Programma 2. Sociale leefomgeving

Portefeuillehouder(s)

Steven Grevink
Jelle de Jong

Inleiding

De sociale leefomgeving gaat over de gezondheid, het welbevinden en de ontwikkelmogelijkheden van onze inwoners. Goede voorzieningen voor inwoners en professionals zijn hiervoor belangrijk. Enerzijds bestaan voorzieningen uit ondersteuningsmogelijkheden voor individuele inwoners door hulp en (financiële) steun, anderzijds uit accommodaties, subsidies en bijeenkomsten/evenementen. Het programma heeft betrekking op alle inwoners als het gaat om preventie, gezonde leefstijl, ontwikkeling en ontmoeting. Het programma gaat daarnaast specifiek in op ondersteuning van kwetsbare inwoners en jeugdigen.

Door een passend aanbod van culturele activiteiten kunnen onze inwoners zich ontwikkelen en ontplooiën. Borging van het cultureel erfgoed en behoud van monumenten dragen daar ook aan bij.

Wat wilden we bereiken?

Thema	Doelstellingen
Maatschappelijke participatie	1. We ondersteunen inwoners die niet (volledig) op eigen kracht kunnen participeren. 2. (Toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig en efficiënt: klantgericht en op maat.
Ontmoeting	3. Son en Breugel kent een voldoende en gevarieerd aanbod van laagdrempelige ontmoetingsfuncties in de wijken, onder andere in de vorm van onderwijs-, sport- en verenigingsgebouwen. 4. We ondersteunen lokale initiatieven gericht op ontmoeting.
Jeugdigen	5. Goede voorschoolse voorzieningen en een erkend programma voor VVE (voor- en voegschoolse educatie) dragen bij aan een goede ontwikkeling van peuters en voorkomen onderwijsachterstand. 6. We hebben goede en goed bereikbare schoolgebouwen voor een optimaal en gedifferentieerd lokaal onderwijsaanbod. 7. Jeugdigen en hun ouders krijgen ondersteuning wanneer zij problemen ondervinden in opgroei- en opvoedsituaties.
Gezonde leefstijl	8. Met voorlichting en ondersteuning stimuleren we inwoners zo gezond mogelijk te leven.
Cultuur en erfgoed	9. Wij stimuleren het in stand houden van cultuur, cultureel erfgoed en monumenten.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Kunst- en Cultuurbeleid 2017		7 november 2017	n.v.t.
Beleidsplan voorschoolse voorzieningen en voor-en voegschoolse educatie	vanaf 2020	4 juli 2019	n.v.t.
Accommodatiebeleid	n.v.t.	6 februari 2014	n.v.t.
Visie Sport en bewegen	vanaf 2014	6 februari 2014	n.v.t.
Cultureel Erfgoed gemeente Son en Breugel	2021-2030		
Uitgangspunten Participatiebeleid	n.v.t.	Commissie BZ 2 september 2014	n.v.t.
Verordeningen participatiewet	n.v.t.	18 december 2014	n.v.t.
Lokaal Gezondheidsbeleid	2021-2024	17 december 2020	2025
Visie wonen met zorg	n.v.t.	29 augustus 2013	n.v.t.
Kader Sociaal Domein	n.v.t.	31 augustus 2017	n.v.t.
Jeugdbeleid Son en Breugel: (op)groei in een positief opvoedklimaat	n.v.t.	9 mei 2019	n.v.t.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Maatschappelijke participatie

1. We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren.

Omschrijving (toelichting)

Werkgelegenheid en activering

Ook in 2022 streefden we voor elke inwoner naar uitstroom uit de bijstand en/of participatie in de samenleving. Waar nodig zorgden we daarbij voor inkomen en ondersteuning. Mede door de inzet van de regionale subsidie Perspectief op Werk gaven we een extra impuls aan re-integratieondersteuning. Bij inwoners die langer dan 5 jaar een uitkering ontvingen zijn extra gesprekken ingezet. Vanwege de veranderende arbeidsmarkt was de instroom in de bijstand in 2022 beperkt. Inwoners die wel aanspraak maakten op bijstand ondersteunden we met de werkdiagnose Aanzet.

Tozo

Tijdens de coronacrisis ondersteunden we een aantal inwoners met tijdelijke overheidsregelingen. Deze regelingen eindigden in 2021. In 2022 richtten we ons voornamelijk op de aflossing van de ruim 20 verstrekte Tozo-leningen. Het Rijk stelde de start van terugbetaling namelijk uit naar juli 2022. De afronding Tozo duurt nog tot 2028.

Uitvoering Werk, Inkomen (Bijstand)

Ook in 2022 voerden we in opdracht van het Rijk crisismaatregelen uit. We gaven in korte tijd vorm aan het verstrekken van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen. Met de regeling energietoeslag ondersteunden we veel inwoners. Na een landelijke verhoging volgde ook een lokale verruiming, die leidde tot een groter doelgroep bereik.

We voerden bij handhaving en bezwaar en beroep een aantal administratieve en digitale verbeteringen door. In 2022 hadden we ruim 20 bezwaar- en beroepsprocedures. Ook de tijdelijke regelingen (Tozo, Tonk, Energietoeslag, RooO) staan open voor bezwaar en beroep. Door te investeren in tussentijdse bemiddeling voorkwamen we een aantal bezwaren.

Door de inzet van bijzonder onderzoek zijn tien uitkeringen aangepast of beëindigd. We werkten hierbij samen met ketenpartners op het gebied van veiligheid, handhaving en openbare orde (RIEC en DIT).

Lokaal samenwerkingsplan WSD

In 2021 stelden we een meerjarig lokaal samenwerkingsplan met de WSD op en is gestart met de uitvoering van deelprojecten. Dit doen we in samenwerking met de ketenpartners in het CMD. In 2022 vond een verdiepingsslag plaats in de deelprojecten met als doel verder ontwikkelen en bestendigen van de aanpakken. De focus lag op de bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Software applicatie Sociaal Domein

De implementatie van de software applicatie sociaal domein bleek complex. Uiteindelijk verbeterden de werkbaarheid en de functionaliteit van de applicaties. We huurden een ervaren functioneel beheerder in.

Beschermd Wonen

Aanvankelijk zou met ingang van 2023 Beschermd Wonen verder worden gedecentraliseerd. Omdat er niet tijdig duidelijkheid verschaft kon worden over een nieuw, objectief verdeelmodel en de invoering van het woonplaatsbeginsel, is de doordecentralisatie voorzien per 1-1-2024. Wel zijn er begin 2022 de uitgangspunten geformuleerd die de basis vormen voor de, met name financiële, consequenties van het verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel.

Door het uitstel van de doordecentralisatie zijn er in 2022 nieuwe bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over de uitvoering van Beschermd Wonen door de centrumgemeente Eindhoven voor de periode 1-1-2023 tot en met 31-12-2023.

Overige meerjarige thema's

De meerjarige thema's dementie, mantelzorg en eenzaamheid hebben in 2022 door personele redenen niet de gewenste aandacht gehad. Wel is eind 2022 de mantelzorgmakelaar van start gegaan.

Armoede

In maart 2022 is de visie op armoede in Son en Breugel, opgesteld door de raads werkgroep, vastgesteld door de gemeenteraad. Aan de hand van deze visie is er gewerkt aan een integraal beleidskader armoedebestrijding en schuldhulpverlening. In december 2022 is het beleidskader beeldvormend besproken tijdens de politieke avond.

De gemeente Son en Breugel is begin 2022 aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute (NSR). Met de aanpak van de NSR kunnen we mensen met schuldzorgen sneller bereiken en effectieve hulp aanbieden. Inwoners kunnen gratis een online test invullen of anoniem bellen. De gemeente krijgt via een dashboard inzicht op de kans op schulden op postcodegebied.

Armoederegisseur

In 2022 is de armoederegisseur gestart. De armoederegisseur houdt zich onder andere bezig om het netwerk van partijen, die zich bezighouden met armoedebestrijding, te versterken, meer integrale afstemming te bereiken en krachten te bundelen. Een ander focuspunt in 2022 was communicatie over minimaregelingen en schuldhulpverlening, zoals de informatie op de nieuwe website van het CMD.

Schuldhulpverlening

In 2022 hebben we de aanpak voor vroegsignalering van schulden verder vormgegeven. De komende jaren blijft het verder ontwikkelen van deze aanpak een aandachtspunt. Met Lumens schuldhulpverlening en Kredietbank Nederland hebben we de werkafpraak gemaakt om nazorg te bieden aan cliënten die klaar zijn of tussentijds uitstromen bij de kredietbank.

Wet inburgering 2022

Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet inburgering (Wi2021) in werking. Met de Wi2021 ligt de verantwoordelijkheid voor het afnemen van de brede intake en gesprekken voor het Plan Inburgering en Participatie (PIP) bij de gemeente. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het inburgeringsaanbod.

We ontwikkelden de uitvoering van de Wi2021 verder. We ronden de inkoop van leerroutes af en intensiverden de lokale en regionale samenwerking. We boden modules aan binnen het inburgeringstraject die aansluiten bij de doelen van de Participatiewet. Samen met de WSD en Werkvloertaal is de B1-route en zelfredzaamheidsroute opgezet. De onderwijsroute is regionaal aanbesteed.

Vergunninghouders werden intensief begeleid tijdens alle fasen van de inburgering. De PIP-consulenten en vrijwilligers van LEV Vluchtelingenwerk begeleiden vergunninghouders bij de inburgering en het integratieproces. Daarnaast implementeerden we modules binnen het inburgeringstraject die gericht zijn op het stimuleren van participatie en zelfredzaamheid. Maatwerk staat centraal bij het nieuwe inburgeringsstelsel.

Een knelpunt binnen de inburgeringsketen is de onvoldoende beschikbaarheid van kinderopvang en buitenschoolse opvang. Hierdoor startten inburgeringstrajecten later. We hebben nog geen structurele oplossing voor dit probleem. In 2022 zijn via maatwerk oplossingen geboden.

In 2022 hebben we nog veel dienstverlening geboden aan de instroom van inburgeraars onder de oude inburgeringswet. Deze inburgeraars zijn voorzien van een brede intake, PIP-gesprekken en maatschappelijke ondersteuning. Op deze wijze faciliteerden en stimuleerden wij ook de deelname van inburgeraars onder de oude wet aan inburgeringstrajecten.

2. (De toegang naar) zorg en ondersteuning is laagdrempelig en efficiënt; klantgericht en op maat.

Omschrijving (toelichting)

Doorontwikkeling CMD (Centrum voor Maatschappelijke Deelname)

Eind 2020 heeft de raad de visie op het CMD vastgesteld. Bij de uitwerking is in prioriteit gegeven aan het opstellen van het bedrijfsplan om zodoende te voorzien in de benodigde randvoorwaarden voor de doorontwikkeling van het CMD. De feitelijke doorontwikkeling is eind 2021 gestart. Dit heeft geresulteerd in een concept-samenwerkingsovereenkomst. Omdat er nog geen overeenstemming is over de privacyparagraaf is de overeenkomst nog niet ondertekend.

De rekenkamercommissie heeft in het najaar een onderzoek uitgevoerd naar het functioneren van het CMD. Het onderzoeksrapport is eind 2022 opgeleverd. Op basis van de onderzoeksrapportage wordt er een plan van aanpak opgesteld dat zich richt op verbetering van de informatievoorziening en de werkprocessen en het intensiveren van de (bestuurlijke) samenwerking. Hierdoor zal de kwaliteit van de dienstverlening van het CMD uiteindelijk verbeteren en tevens de sturing op het CMD toenemen.

Inkoop Begeleiding en Dagbesteding Wmo

Met ingang van 1 april 2022 is de nieuwe overeenkomst voor de inkoop van Begeleiding en Dagbesteding in werking getreden. Daarbij wordt voor Begeleiding overgegaan op P(prijs) x Q (hoeveelheid) bekostiging. Hiermee wordt beoogd om nog beter te sturen op resultaat.

Lokaal sociaal bemiddelaar

In 2022 is de verordening commissie lokaal sociaal bemiddeling vastgesteld door de gemeenteraad. Ook is er een functieprofiel opgesteld. Eind 2022 zijn de voorbereidingen voor de werving van het commissielid gestart.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Ontmoeting

3. Son en Breugel kent een voldoende en gevarieerd aanbod van laagdrempelige ontmoetingsfuncties in de wijken, onder andere in de vorm van onderwijs-, sport- en verenigingsgebouwen.

Omschrijving (toelichting)

Ontmoeting in de wijk

In 2022 zijn we gestart met het actualiseren van het accommodatiebeleid. Het is belangrijk dat onze wijkaccommodaties toekomstbestendig zijn en voldoen aan de huidige eisen. De Boerderij is in het kader van Breugel Bruist gerenoveerd. Braecklant is ook toe aan renovatie of nieuwbouw. Er hebben verschillende gesprekken en onderzoeken plaatsgevonden om te komen tot een voorstel voor de nieuwbouw in combinatie met een kleinschalig gezondheidscentrum.

In 2022 is het Dorpshuis opgeleverd en hebben onder andere de gebruikers van het Vestzaktheater en het CMD daar hun intrek genomen. Het huidige gebouw van het Vestzaktheater wordt nog enige tijd gebruikt voor een deel van de activiteiten die nu in sporthal De Bongerd plaatsvinden. Sporthal de Bongerd krijgt nieuwbouw.

Sportaccommodaties

De voorgenomen sloop en nieuwbouw van sporthal De Bongerd is uitgesteld. De sloop heeft vertraging opgelopen in verband met een niet correct uitgevoerd onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

In samenspraak met HTC Hockey is er een ballonhal geplaatst op het HTC terrein. De ballonhal dient deels als tijdelijk onderkomen voor een aantal sportverenigingen en sportclubs bij de sloop en nieuwbouw van de Bongerd. Daarnaast voorziet de ballonhal in de behoefte bij HTC voor zaalhockeycapaciteit. Voor een deel van de activiteiten die in sporthal De Bongerd hebben plaatsgevonden wordt het huidige gebouw van het Vestzaktheater nog enige tijd gebruikt.

Voor Sporthal De Landing is de eerste fase van het onderzoek naar de verduurzaming en vervanging van de installaties (inclusief het dak) uitgevoerd. Op basis daarvan is er in 2022 een vervolgfase in gang gezet.

4. We ondersteunen lokale initiatieven gericht op ontmoeting.

Omschrijving (toelichting)

Begin 2022 waren nog de opgelegde coronamaatregelen van kracht in de strijd tegen het Covid-19 virus. Na het opheffen van de meeste maatregelen waren verenigingen en organisaties gedurende het jaar voorzichtig met het organiseren van activiteiten of evenementen. Het (financieel) risico was voor velen te groot. Een klein aantal initiatieven hebben we ondersteund met een eenmalige ondersteuningssubsidie.

Daarnaast levert Stichting SonenBreugelVerbindt een grote bijdrage aan het ondersteunen van ontmoeting en het bevorderen van de sociale cohesie in Son en Breugel.

De ontwikkeling van een subsidiebeleid voor evenementen is doorgeschoven naar 2023. Dit wordt opgepakt en uitgewerkt in combinatie met een eerste evaluatie van het huidige subsidiebeleid. Van de raad hebben we opdracht gekregen om het subsidiebeleid aan te passen ten gunste van de ambitie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Jeugdigen

5. Goede voorschoolse voorzieningen en een erkend programma voor VVE (voor- en vroegschoolse educatie) dragen bij aan een goede ontwikkeling van peuters en voorkomen onderwijsachterstand.

Omschrijving (toelichting)

Peuteropvang en VVE (Vroeg en Voorschoolse Educatie)

Wij subsidiëren de peuteropvang voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag van het Rijk. In 2022 hebben 16 kinderen gebruik gemaakt van een gesubsidieerde peuterplek. Dit zijn minder kinderen dan het jaar ervoor. Een aantal van deze peuters is op advies van het consultatiebureau in 2022 doorgestroomd naar een VVE kindplaats. In 2022 hebben 63 door het consultatiebureau geïndiceerde kinderen met een risico op onderwijsachterstand een VE (Vroeg Educatie) programma gevolgd bij een kinderdagverblijf die voorschoolse educatie aanbiedt. Een klein aantal kinderen heeft op verzoek van de jeugdarts een passend aanbod gekregen. Het aantal doelgroepkinderen is in 2022 licht gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor.

6. We hebben goede en goed bereikbare schoolgebouwen voor een optimaal en gedifferentieerd lokaal onderwijsaanbod.

Omschrijving (toelichting)

Onderwijshuisvesting

Het aantal kinderen in de wijken rondom basisschool De Ruimte en De Bloktempel loopt op. In november 2021 heeft de Raad besloten om krediet beschikbaar te stellen voor een uitbreiding op de locatie van basisschool de Bloktempel (schoolbestuur SKPO) incl. kinderopvang én een uitbreiding op de locatie van basisschool de Ruimte (schoolbestuur PlatOO) incl. kinderopvang. In oktober 2022 is door de Raad besloten om voor dit project extra krediet beschikbaar te stellen i.v.m. de bouwkostenstijgingen.

In september 2020 is door de Raad besloten dat basisscholen de Regenboog en de Krommen Hoek één nieuw schoolgebouw krijgen op de locatie van de Krommen Hoek (Doormanlaan). In de zomer van 2021 is de Krommen Hoek tijdelijk verhuist naar de locatie van de Regenboog. Op 1 augustus 2022 zijn basisscholen de Regenboog en de Krommen Hoek gefuseerd tot openbare basisschool BuitensteBinnen (schoolbestuur PlatOO). In oktober 2022 is door de Raad besloten om voor het project extra krediet beschikbaar te stellen i.v.m. de bouwkostenstijgingen.

Leerlingenvervoer

Sinds september 2021 is er in Son en Breugel een nieuwe uitvoerder van het leerlingenvervoer. Met de vervoerder zijn herhaaldelijk gespreken gevoerd over de verbetering van de dienstverlening. De verordening bekostiging leerlingenvervoer is geactualiseerd en vastgesteld in oktober 2022.

7. Jeugd en jongeren en hun ouders krijgen ondersteuning wanneer zij problemen ondervinden in opgroei- en opvoedsituaties

Omschrijving (toelichting)

Laagdrempelige (opvoed)ondersteuning

In 2022 hebben we extra ingezet op onderlinge samenwerking tussen jeugdprofessionals en het zichtbaar maken van het lokale, preventieve ondersteuningsaanbod. Ook besteedden we in 2022 extra aandacht aan het bereiken van ouders, gezien hun belangrijke rol in het opgroeien van de jeugd.

Het CMD en de praktijkondersteuner-jeugd (POH Jeugd) bij de huisarts boden ook laagdrempelige ondersteuning. Hierdoor was verwijzing naar een specialistisch zorgaanbod niet altijd nodig. De werkdruk bij zowel het CMD als de huisartsen was hoog waarop de inzet van de POH Jeugd een verlichtende werking heeft. De POH Jeugd had een belangrijke rol in triage en ouders konden makkelijk en snel ondersteuning krijgen.

Uitbreiding jongerenwerk

Sinds 2022 zijn er meer uren jongerenwerk beschikbaar. Doel hiervan was om het bereik te vergroten, de preventieve ondersteuning te versterken en de kwetsbaarheid van het jongerenwerk te verminderen. Door deze uitbreiding kon er meer en vaker ambulant (op straat) gewerkt worden en was er tijd voor afstemming met partners zoals het onderwijs, het CMD en de gemeente. Ten opzichte van 2021 kon het Jongerenwerk hun inzet en activiteiten bijna verdubbelen in 2022 en hierdoor meer jongeren bereiken. Het Jongerenwerk merkte op dat het afgelopen jaar het aantal jongeren met meer complexe problematiek is toegenomen. Door de uitbreiding van het aantal uren hadden de jongerenwerkers meer tijd om deze jongeren te ondersteunen. Het Jongerenwerk heeft een belangrijke initiërende, verbindende, signalerende en ondersteunende functie.

Sinti jongeren pilot

Eind 2022 is de pilot voor Sinti jongeren beëindigd. De pilot is waardevol geweest voor het verkrijgen van inzichten in de onderwijs- en arbeidstoeleiding van Sinti. Een aantal van hen heeft een succesvol traject afgerond. Op basis hiervan is geadviseerd om het vervolg op te nemen in integraal beleid voor Sinti.

Inkoop van jeugdzorg

Sinds 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel jeugd ingegaan. Hierdoor is in 2022 een aantal jeugdigen administratief verhuisd van en naar Son en Breugel. Dit heeft geleid tot financiële consequenties die volledig gedekt kunnen worden uit de ontvangen middelen hiervoor van het Rijk.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gezonde leefstijl

8. Met voorlichting en ondersteuning stimuleren we inwoners zo gezond mogelijk te leven.

Omschrijving (toelichting)

Sportakkoord

Als uitvoering van het Lokaal Sportakkoord is in 2022 de Sportraad opgericht. Deze richt zich op de belangenbehartiging van de sportverenigingen.

GROZzterdam/DE STAP naar gezonder

We zijn in 2021 aangesloten bij GROZzterdam Vitaal in Brainport. Bij de Kadernota 2022 is aangegeven dat we ook voor 2024 en 2025 hiervoor middelen vrijmaken.

In 2022 is de naam veranderd van GROZzterdam naar DE STAP naar Gezonder. Verschillende projecten zijn in 2022 opgestart; zelfhulpmodules, inlooptgroepen positieve gezondheid, het project buurtondersteuners, digidokters, morgen gezond weer op kaart, de start van welzijn op recept en project met VR brillen. Het project is verlengd tot juli 2023.

Samenwerking zorgverzekeraars

De samenwerking met zorgverzekeraars kreeg ook via een andere lijn vorm. De gemeenten in Zuidoost- Brabant namen het initiatief om met de twee grootste zorgverzekeraars in de regio - CZ en VGZ - een samenwerkings- en ontwikkelagenda te formuleren. Dit is vastgelegd in het Regiobeeld.

Gezondheidsbeleid

Door de GGD is op lokaal niveau uitvoering gegeven aan de landelijke campagnes Stoptober en 40 dagen zonder alcohol.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Cultuur en erfgoed

9. Wij stimuleren het in stand houden van cultuur, cultureel erfgoed en monumenten.

Omschrijving (toelichting)

De Cultuur Loper

Samen met de intermediair van de bibliotheek is er met de scholen gewerkt aan de curriculum, kennisbevordering van leerkrachten en zijn verschillende activiteiten uitgevoerd die passen bij kunst en cultuur.

Culturele vernieuwing

In lijn met de cultuurnota (2017) creëden we ruimte voor culturele vernieuwing. Hiermee speelden we in op nieuwe behoeftes. Met name culturele initiatieven voor jongeren (12-25 jaar) waren een aandachtspunt. Om nieuwe initiatieven en projecten te faciliteren verwezen wij initiatiefnemers actief naar onze (eenmalige) projectsubsidie. Daarbij was het mogelijk om deze subsidie ook in te zetten als cofinanciering, zodat aanvullende fondsen geworven konden worden.

Het Vestzaktheater is een belangrijk cultureel ontmoetingspunt. Het Vestzaktheater ontwikkelde ook in 2022 een samenhangend cultureel programma op het gebied van muziek, theater/toneel, dans en literatuur.

Muziekonderwijs

In 2022 is er uitvoering gegeven aan de subsidieregeling muziekonderwijs 2021. Het bestaande budget was toereikend voor de nieuwe regeling.

Bibliotheekwerk en laaggeletterdheid

De Bibliotheek is de primaire ketenpartner in het sociaal-cultureel domein voor de versterking van educatie. In samenwerking met het Taalhuis, LEVgroep en Taalkracht is er voor 2022 een jaarplan met activiteiten opgesteld. Hier is uitvoering aan gegeven. Zo is er bijvoorbeeld de verbinding gelegd met Werk en Inkomen en Schuldhulpverlening om het gebrek aan basisvaardigheden te signaleren en inwoners door te verwijzen naar het Taalhuis.

In 2022 is het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) geopend. Hier kunnen inwoners terecht met vragen over online (overheids)dienstverlening.

Behoud en juridisch waarborgen van het cultuurhistorisch erfgoed van Son en Breugel voor de komende generaties

Archeologie

In het Dommelhuis zijn in 2022 archeologische vondsten tentoongesteld (waaronder de boomstampot). Door de ODZOB zijn acht archeologische onderzoeken begeleid.

Monumenten

De Monumentencommissie heeft in 2022 geen pand of object voorgedragen voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Wel heeft de Monumentencommissie een groot aantal RO's (redengevende omschrijvingen) gemaakt voor het aanwijzen van de gemeentelijke monumentenstatus.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

- Dienst Dommelvallei voert voor de gemeente de sociale dienstactiviteiten (Participatiewet, Bijzondere bijstand, gemeentelijk sociaal fonds (gsf)) vanuit het CMD uit. Ook wordt beleidsmatig op dit taakveld de gemeente geadviseerd.
- Daarnaast ondersteunt Dienst Dommelvallei de CMD-dienstverlening in het Sociaal Domein richting inwoners (waaronder de hele administratieve ondersteuning en applicatie-inrichting).
- Dienst Dommelvallei zet samen met CMD partners (zoals WSD) zelf ontwikkelde methoden en aanpakken in naar werk en activering.

Werkvoorzieningschap de Dommel (WSD)

De WSD is ons sociaal ontwikkelbedrijf en voert de werkgeversverplichtingen uit van de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Daarnaast begeleidt de WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk.

Voor de gemeente Son en Breugel is een Lokaal Plan opgesteld op basis van het koersdocument "Gezamenlijk doorontwikkelen". Het Lokaal Plan omvat deelprojecten waaronder de werkdiagnose AanZet en Project Kansen gericht op langdurig uitkeringsgerechtigden. De deelprojecten bieden de mogelijkheid om gezamenlijk met WSD optimale dienstverlening voor de inwoners te ontwikkelen. Met de Kenniskompanie als kennis- en expertisecentrum bundelen de samenwerkende gemeenten kennis en ervaring voor het ondersteunen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)

De GGD Brabant-Zuidoost voert voor ons de (verplichte) taken van de Wet publieke gezondheid uit. Daarnaast ondersteunt ze de gemeente bij de invulling van ons (gezondheids)beleid, bijvoorbeeld via de vierjaarlijkse Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV). In 2020 heeft de GGD deze voor het laatst vernieuwd. Deze documenten zijn voor de komende jaren mede de basis voor nieuw beleid alsook voor input voor de omgevingsvisie.

10voordejeugd

Regionale inkoop samenwerking voor de inkoop van specialistische jeugdhulp, bestaande uit gemeente Helmond, Peelgemeenten (Deurne, Asten, Someren, Laarbeek, Gemert-Bakel), Dommelvallei+ (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel, Waalre) en gemeente Veldhoven.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 2	0	141	141	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	836	874	830	-44
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	507	548	453	-95
5.1 Sportbeleid en activering	176	235	241	6
5.2 Sportaccommodaties	629	714	780	66
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	365	413	480	67
5.4 Musea	7	7	1	-5
5.5 Cultureel erfgoed	115	93	58	-35
5.6 Media	402	402	417	16
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.457	3.525	3.348	-177
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.097	1.341	1.116	-225
6.3 Inkomensregelingen	4.285	4.738	4.169	-569
6.4 WSW en beschut werk	874	874	845	-29
6.5 Arbeidsparticipatieinstrumenten gericht op toeleiding naar werk	516	516	399	-116
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	621	663	550	-113
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.040	2.546	2.559	14
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.490	3.409	3.609	200
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	20	20	17	-3
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	262	276	242	-34
7.1 Volksgezondheid	713	726	757	31
Totaal Lasten	19.413	22.061	21.014	-1.048
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 2	464	971	740	-231
4.2 Onderwijshuisvesting	174	219	174	-45
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	125	125	-12	-137
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	51	51

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
5.2 Sportaccommodaties	133	133	133	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	67	67	84	18
5.5 Cultureel erfgoed	9	9	8	-2
5.6 Media	30	30	15	-15
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	370	1.365	2.419	1.053
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	5	5
6.3 Inkomensregelingen	3.380	3.097	2.989	-108
6.5 Arbeidsparticipatieinstrumenten gericht op toeleiding naar werk	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	3	0	-3
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	186	186	126	-59
7.1 Volksgezondheid	0	30	9	-22
Totaal Baten	4.942	6.236	6.740	504
Saldo (baten -/- lasten)	-14.471	-15.825	-14.273	1.552

Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving

Portefeuillehouder(s)

Hans Gaillard
Jan Boersma
Steven Grevink

Inleiding

Ons handelen en beleid voor de fysieke leefomgeving kent diverse abstractieniveaus. In het programma Fysieke en Veilige leefomgeving komen vooral de tactische en operationele kant van ons handelen voor de leefomgeving aan de orde.

Het programma Economische en Ruimtelijke ontwikkeling richt zich meer op de visie en de strategische kant van het beleid voor de leefomgeving.

Er is natuurlijk wel overlap tussen de programma's, omdat de scheidslijn tussen het strategische en het tactische abstractieniveau niet zo scherp is. Een voorbeeld daarvan is het onderwerp natuur en landschap: enerzijds hebben we er een visie op en sluiten we qua strategie aan bij lopende regionale ontwikkelingen ('Dommeldal uit de verf en Van Gogh Nationaal Park'), anderzijds leggen we ook natuur en groen aan.

Wat wilden we bereiken?

Thema	Doelstellingen
Veiligheid en Vergunningen	1. Inwoners, ondernemers en bezoekers verblijven in een veilige en prettige woonomgeving.
Openbare Ruimte	2. We faciliteren bouwprojecten en initiatieven en bewaken de naleving van geldende wetten, regels en voorschriften.
	3. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan de lokaal vastgestelde kwaliteitseisen.
Mobiliteit	4. Inwoners houden droge voeten, samen met de inwoners nemen we maatregelen voor klimaatveranderingen.
	5. Inwoners kunnen in de openbare ruimte op verschillende manieren recreëren.
	6. We voeren natuurontwikkelingsprojecten uit.
	7. In de openbare ruimte gebruiken we duurzame materialen en hanteren we verantwoorde werkwijzen.
	8. We streven naar een steeds betere afvalinzameling.
Mobiliteit	9. We zetten in op duurzame en slimme mobiliteit.
	10. Weggebruikers kunnen comfortabel en veilig deelnemen aan het verkeer.
	11. Bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg.
	12. Inwoners kunnen gebruik maken van dekkend openbaar vervoer.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Integrale Veiligheid gemeente Son en Breugel 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Nota Handhavingsbeleid 2019-2022	2019 - 2022	10 januari 2019	
Uitvoeringsprogramma's veiligheid	2019		
Uitvoeringsprogramma handhaving 2019	2019		
Beheerplan wegen 2016-2020	2016-2020		2023
Mobiliteitsvisie Son en Breugel	2014-2030	13 maart 2014	2023
Beleidsnota openbare verlichting	n.v.t.	6 oktober 2016	n.v.t.
MJOP civieltechnische kunstwerken	2024-2034	n.v.t.	2023
Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost Brabant		2017	n.v.t.
Beleidsnota openbaar groen 2021	2022-(geen specifieke einddatum)	25 november 2021	
Uitwerkingsplan Oud Meer 2013 - 2024	2013 - 2024	6 februari 2014	
Evenementenbeleid 2016			
Beleidsnotitie Gladheidsbestrijding 2008			n.v.t.
Beleidsnotitie (beleidsregels) spelen	2019 - 2024	2020	

Beleidsnota Duurzaamheid	2016-2020 met doorkijk naar 2030	6 oktober 2016	
Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2022	2016-2022	6 oktober 2016	2023
Klimaatbestendig Son en Breugel 2030	2017-2030	2 november 2017	n.t.b.
Integraal Beheerplan Bos- en natuurterreinen 2020-2029	2020-2029	18 maart 2021	

Wat hebben we ervoor gedaan?

Veiligheid en Vergunningen

1. Inwoners, ondernemers en bezoekers verblijven in een veilige en prettige woonomgeving.

Omschrijving (toelichting)

Regie en samenwerking veiligheid

Op 21 juli 2022 is het veiligheidsdebat geweest waar een terugkijk is geweest van de afgelopen vier jaren. Er is ook een voorstel gedaan om de speerpunten voor de komende vier jaren te benoemen. Dit waren woninginbraken, (huiselijk) geweld, zorg en veiligheid en ondermijnende criminaliteit. De thema's cybercrime en cyber security en mensenhandel en radicalisme zijn ook opgenomen. In regionale veiligheidsplannen komen deze laatste onderwerpen zeker terug. De raad ging akkoord en noemde een aantal aanvullende speerpunten. Dit waren specifiek verkeersveiligheid en droogte/risico bosbranden.

In het kader van weerbaarheid zijn 20 bedrijven bezocht in het buitengebied. Aandachtspunt hierbij was het verhuur van leegstaande ruimten. Er zijn 8 garagebedrijven gecontroleerd. 6 locaties waar sprake is van huisvesting arbeidsmigranten met het oog op uitbuiting en er is een groot aantal garageboxen (verhuur en opslag) bezocht. Het betroffen integrale controles waar ook gecontroleerd is op bouw-/brandveiligheid, milieu en voor autobedrijven op RDW erkenning. Grootste aandachtspunt bij de meeste locaties was brandveiligheid. Bij de laatste controle van de garageboxen werd een groot aantal illegaal vuurwerk aangetroffen. Er waren geen signalen waar sprake was of kon zijn van ondermijning. Met nagenoeg alle betrokken ondernemers/bewoners is gesproken over weerbaarheid in het kader van ondermijning. Het herkennen van signalen, maar ook hoe te handelen als men ermee werd geconfronteerd. De aandachtspunten die bij de controles aangetroffen zijn zijn/worden successievelijk afgewerkt. De controles zijn voor en tijdens ondersteund door de onbezoldigde toezichthouders van de gemeente die tijdens de coronaperiode toezicht hebben gehouden op de voorschriften van de verordeningen en de tijdelijke wet maatregelen. Aandacht is vooral gericht op diverse overlastlocaties, observaties en onderzoeken van klachten en meldingen. Ze houden ook toezicht op de locaties waar de vluchtelingen zijn gehuisvest en bij evenementen.

Het beleid en uitvoeringsprogramma mensenhandel is vastgesteld en in 2022 is door de aandachtsvelder mensenhandel een start gemaakt met de actiepunten. Deze zijn gericht op netwerk, bewustwording, signaleren en melden, opvang en nazorg.

Er is een bijeenkomst geweest met de beheerders van de Whatsapp groepen. Dit is gekoppeld aan SonenBreugelVerbindt. Zij hebben een presentatie gekregen over drugslabs: het proces en inzicht in criminele winsten, maar ook risico's. De samenwerking met Hoogstraat is in goed overleg beëindigd. Initiatieven uit de wijk blijven we ondersteunen.

In het Veiligheidsoverleg is meerdere casuïstiek besproken die zowel een "zorg"kant heeft als een "veiligheids"kant. De aanpak is volgens de aanpak voorkomen escalatie (AVE). Er zijn 2 woningontruimingen geweest op dit gebied. Er zijn ook 3 COM-casussen (casus op maat) behandeld waar het zorg- en veiligheidshuis regie in heeft gevoerd. Het project brandveilig leven (rookmeldersproject) heeft op een laag pitje gestaan omdat we maar beschikten over 1 vrijwilliger.

Vergunningverlening, toezicht en handhaven

Aangevraagde vergunningen Wabo: 159 (totaal bouwen, aanleg, afwijken regels RO). Deze zijn alle verleend binnen de termijnen die hiervoor zijn bepaald.

Schetsplannen: 85 Stadium voor een formele aanvraag

Verleende kapvergunningen: 29

Verleende vergunningen Wabo: 148 (totaal bouwen, aanleg, afwijken regels RO)

Geweigerde en ingetrokken vergunningen: 1

Buiten behandeling gelaten: 30, inclusief ingetrokken door aanvrager

Bezwaren tegen verleende vergunningen: 12

Advies door provincie: 9.

Toezicht

Aantal controles Wabo 137 waarvan:

- * bouwzaken: 97, waarvan 28 afgehandeld
- * sloop/asbest: 3, waarvan 2 afgehandeld
- * overige controles 37, waarvan 7 afgehandeld.

Overige aanschrijvingen 37, waarvan nog 30 hercontroles.

De cijfers laten een vertekend beeld zien. Sinds september 2022 hebben we weer een vaste toezichthouder in dienst. Voor die tijd hebben we tijdelijke krachten ingehuurd. In 2022 gingen we over van het systeem squat naar powerbrowser. De informatie zit deels nog in squat en deels in powerbrowser. Ook de verwerking van informatie is niet op eenduidige wijze gebeurd, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit.

Het verschil tussen het aantal gecontroleerde bouwzaken en de afhandeling daarvan heeft deels ook te maken dat zaken niet worden afgemeld door de aanvrager, een voorwaarde van de verleende omgevingsvergunning. Deze moeten dan fysiek worden bezocht, dat tijd kost en niet de hoogste prioriteit heeft, zeker als het gaat om bouwzaken van de categorie C en D (schuttingen – dakkapellen).

Handhaving

Er zijn het afgelopen jaar 55 zaken behandeld of zijn nog in behandeling die gerelateerd zijn aan bestuursrechtelijke handhaving. Hiervan zijn zeven handhavingsverzoeken. In vijf gevallen is bezwaar aangetekend.

Overzicht:

- * 14 zaken zijn gerelateerd aan CAR-meetings. Dit zijn waarschuwingen aan organisatoren van een carmeeting (autotreffen op Ekkersrijt) waarvoor een melding evenement moet worden gedaan. Hierbij is sprake geweest van overlast van de voertuigen, maar ook van het achterlaten van afval. Bij recidive wordt last onder dwangsom opgelegd;
- * 16 zaken zijn Wabo gerelateerd. Dat heeft te maken met bouwen zonder vergunning; het afwijken van de verleende vergunning; illegaal gebruik gronden (inclusief groenstroken). Hiertoe behoort ook de handhavingszaak van De Kuilen (zie 2.2);
- * 2x last onder dwangsom opgelegd aan horecaondernemers wegens het niet naleven van de Tijdelijke wet Maatregelen aan horecagelegenheden (coronamaatregelen);
- * 3 bijtincidenten hebben plaatsgevonden met honden;
- * 6 APV zaken zijn behandeld, zoals het plaatsen van (bedrijfs)containers op de openbare weg; illegale boom hut, geluidsoverlast.

2. We faciliteren bouwprojecten en initiatieven en bewaken de naleving van geldende wetten, regels en voorschriften.

Omschrijving (toelichting)

We faciliteren bouwprojecten en initiatieven en bewaken de naleving van geldende wetten, regels en voorschriften. In Son en Breugel wordt volop ge- en verbouwd. We toetsen alle aanvragen aan wet- en regelgeving. Alle aanvragen worden in fasen getoetst op onder andere constructie-, brand- en gebruikersveiligheid. Als hiervan af wordt geweken volgen we de landelijke handhavingsstrategie en treden we al dan niet handhavend op. Het cluster vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben we uitgebreid en ingericht om aan deze taak te voldoen. Handhavingsverzoeken, meldingen en klachten pakken we op en handelen we af als dat wenselijk en nodig is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Openbare Ruimte

3. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte voldoet aan de lokaal vastgestelde kwaliteitseisen.

Omschrijving (toelichting)

Wegen, straten en pleinen

In 2022 hebben we meer dan 60 straten werkzaamheden uitgevoerd aan trottoirs, fietspaden, parkeervakken en wegen. Hier waren onder andere oneffenheden door boomworteldruk en verzakkingen door defecte kolken & rioolbuizen. Ook hebben we gewerkt aan de toegankelijkheid van de gemeente door het aanbrengen van trottoirverlagingen voor onder andere rolstoelgebruikers en door het aanbrengen van de juiste markeringen voor blinden en slechtzienden. Verder zijn we in 2022 gestart met het opstellen van een nieuw beheerplan. Dit wordt een integraal beheerplan waar behalve verhardingen ook het openbaar groen, straatmeubilair en speelvoorzieningen in opgenomen worden.

Gladheidsbestrijding

In 2022 heeft de gecontracteerde aannemer alle bedrijfsactiviteiten gestopt. De gladheidsbestrijding moest hierom opnieuw aanbesteed worden. Nog voor de start van het gladheidseizoen 22/23 zijn de werkzaamheden, na een meervoudig onderhandse aanbesteding, gegund aan een lokale aannemer.

Civieltechnische kunstwerken

In 2022 zijn alle onderzoeken om de brug Dommelpas te vervangen afgerond. Tevens is het bestek met bijbehorende tekeningen opgesteld.

Groen

In 2022 is aan een adviesbureau opdracht gegeven om een gecombineerd beheerplan groen, wegen spelen op te stellen.

In 2022 zijn er op vier plekken in het dorp met burgerparticipatie door inwoners met hulp van Wijkbeheer groene initiatieven gerealiseerd. Tot slot is het toezicht op de uitvoeringsbestekken geïntensiveerd. Dit heeft in het hoogseizoen van 2022 (mei tot en met september) tot aanzienlijk minder meldingen over het groen geleid. In 2022 zijn er 319 groenmelding ingekomen waarvan er 64 betrekking hadden op stormschade. In 2021 waren dit er 433 waarvan er 15 betrekking hadden op stormschade.

Openbare Verlichting

In 2022 liep het contract voor onderhoud aan de openbare verlichtingsinstallatie af. De werkzaamheden zijn met een meervoudig onderhandse procedure opnieuw aanbesteed. Per 1 september 2022 hebben we een nieuwe onderhoudsaannemer die het werk naar tevredenheid uitvoert. De vorige aannemer had een voorraad aangelegd van masten en armaturen die in Son en Breugel gebruikt worden. Deze materialen hebben we van de vorige aannemer overgekocht en de spullen op voorraad bij de nieuwe aannemer gelegd. Hierdoor is er sprake van een overschrijding op het uitvoeringsbudget.

4. Inwoners houden droge voeten. Samen met de inwoners nemen we maatregelen voor klimaatveranderingen.

Omschrijving (toelichting)

We werkten met diverse partijen in het Waterportaal Zuidoost-Brabant (ZOB) samen om doelstellingen op het gebied van stedelijk waterbeheer en riolering te realiseren. Het Waterportaal ZOB is een samenwerkingsverband van Waterschap De Dommel en 13 gemeenten in de regio. In 2021 is de samenwerking om maatregelen in het kader van de kaderrichtlijn Water te realiseren aangegaan tot 2027.

In 2022 is er hard gewerkt aan het vGRP. Om de riolering operationeel te houden en te optimaliseren hebben we diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

a. Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater

In 2022 hebben 22 inwoners zich ingespannen om hun woning af te koppelen van het rioolstelsel. Het hemelwater dat op de verharde oppervlakken (dak, oprit en terras) van deze woningen valt, komt daardoor niet meer in de riolering terecht maar kan infiltreren in de bodem. Het hemelwater vult zo het grondwater aan en helpt verdroging lokaal tegen te gaan.

De doelstelling is dat er in 2030 5.000 woningen zijn afgekoppeld. Het huidige afgekoppelde aantal woningen ligt op 2.379 woningen.

b. Blauwe ader sloot Gentiaan

Het project "gebiedsontwikkeling sloot Gentiaan" is in 2022 afgerond en opgeleverd.

5. Inwoners kunnen in de openbare ruimte op verschillende manieren recreëren.

Omschrijving (toelichting)

Gemeentelijke bossen

De gemeentelijke bossen leveren een belangrijke bijdrage aan de beleving van onze groene gemeente. In 2022 beheerden we op basis van het in 2021 vastgestelde integraal beheerplan bos- en natuurterreinen. We werkten veel achterstallig onderhoud weg.

Het groot bosonderhoud tussen A50 en Son en in de Sonse Bergen is afgerond: dunning, snoei en aanplant. Hier was zo'n 15 jaar geen groot onderhoud meer gedaan. Met de bosontwikkeling werken we toe naar een bos met meer variatie en hogere natuur- en belevingswaarde. Ook veiligheid van wegen en paden in deze recreatief zeer druk bezochte gebieden speelde daarbij een rol. Om uitleg te geven over het bosbeheer plaatsten we informatieborden en maakten een gemeentelijke website bosontwikkeling. In maart plantten we met bewoners nieuwe bomen in het bos.

Weersomstandigheden zorgden voor extra kosten door stormschade en droogte (watergeven nieuwe aanplant).

In november organiseerden we een boomplantdag met scholen op open plekken in het bos, ontstaan door sterfte van fijnspaar. Door de discussie over het bosbeheer liep het groot onderhoud van het volgende werkvak (bij Oud Meer) vertraging op. De dunning in dit werkvak is in 2022 wel voorbereid, maar wordt uitgevoerd in 2023. Daardoor drukken die voorbereidingskosten op 2022, terwijl bijbehorende opbrengsten in 2023 komen.

We beheerden de natuurterreinen. Op de heide graasde een schaapskudde die met excursie bezocht kon worden. Tijdens de natuurwerkdag verwijderden we samen met bewoners veel opslag van de heide. In Bosgebied West kon na het maaibeheer dit jaar ook de nabeweiding met runderen van start. Ook dit jaar is weer beplanting afgezet vanwege veiligheid van het hoogspanningstracé.

Eind 2022 stelde de raad de Ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide & Oud Meer vast. Deze visie was in 2021 opgesteld samen met de gemeente Best en diverse stakeholders. De visie schetst hoe we dit bos- en natuurgebied willen gaan ontwikkelen op thema's recreatie, ecologie, klimaat en beheer. De visie geeft een doorkijk naar 2070 en gaat vooral uit van systeemherstel, waarbij hydrologie, klimaatadaptatie en bodemverbetering kansen bieden.

Speelplaatsen

In 2022 zijn speeltuinen en speeltoestellen geïnspecteerd. Kleine gebreken aan de toestellen zijn verholpen. Daarnaast zijn er een aantal zandbakken gezuiverd.

Kermis

De jaarlijkse kermis is een evenement in de openbare ruimte dat mensen samenbrengt en waar men elkaar ontmoet. In 2022 hebben we weer een kermis gehad. De parkeerplaats naast het Dommelhuis was afgelopen jaar niet beschikbaar als evenemententerrein. Dit heeft geresulteerd in een alternatieve opzet van de kermis die goed is bevallen.

Faciliteren van activiteiten en evenementen

Eigen kracht en organisatietalent zijn volop aanwezig bij de inwoners van Son en Breugel en daar leveren we graag een bijdrage aan. Wij ondersteunden diverse evenementen zoals Koningsdag, Breugels Festijn, het Towerfestival en de Jaarmarkt. Wij hadden hierbij een vergunningverlenende en faciliterende rol. Daarnaast faciliteerden we ook diverse kleinere activiteiten met kennis en hulp bij procedures. Om de drempel bij kleinschalige activiteiten (zoals straatfeesten en buurtbarbecues) zo laag mogelijk te houden, kon de organisatie meestal volstaan met een melding in plaats van het aanvragen van een 'zware' vergunning.

6. We voeren natuurontwikkelingsprojecten uit.

Omschrijving (toelichting)

Natuurnetwerk

Het Natuurnetwerk Brabant is een netwerk van deels bestaande en deels nog te realiseren natuurgebieden dat in 2027 gerealiseerd moet zijn. De natuuropgave binnen het gebied van Son en Breugel is groot. Ook in 2022 is hieraan gewerkt vanuit het samenwerkingsproject Dommeldal uit de Verf. Er is een speciale gemeentelijke website Dommeldal uit de Verf gemaakt met onder andere een nieuwsbrief.

Er zijn gesprekken gevoerd met grondeigenaren in het gebied. Dit is een moeizaam proces, waarbij ook veel gevraagd wordt naar ruilgronden (om gebruik ergens anders voort te zetten) die we helaas nauwelijks hebben. In 2022 is daarom ook gestuurd op verwerving van ruilgronden buiten het natuurnetwerk, nog zonder resultaat. Er zijn enkele veelbelovende gesprekken met grondeigenaren van toekomstige natuurgrond en/of ruilgrond gevoerd.

Met de ecologische verbindingszone Ekkersrijt brengen we natuur naar een industriële zone. Dat doen we samen met verschillende partijen en met provinciale subsidie. Het ontwerp moet nog worden aangepast op basis van de watersysteemanalyse voor deze beek en de Groote Beek. De uitvoeringsvoorbereiding is doorgeschoven naar 2023.

Stimuleringsregeling landschap

Provincie, waterschappen en gemeentes in Noord-Brabant stimuleren landschapsbeheer door particuliere grondeigenaren door vergoeding voor aanleg en beheer van landschaps-, en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen. In 2021 is een bijdrage gedaan voor openstelling van de Stimuleringsregeling Landschap binnen onze gemeente. In 2022 is de regeling opnieuw onder de aandacht gebracht via de gemeentelijke website subsidie landschap en natuur en er loopt een aanvraag. De regeling loopt nog.

Ecologisch en duurzaam beheer

Het openbaar groen en onze bermen in het bijzonder, geven we zoveel mogelijk waarde voor flora en fauna. Onze bermen beheerden we, waar mogelijk, ecologisch. Het maaieregime hebben we sinds 2019 aangepast. Door ecologisch beheer herstelt de biodiversiteit en verwachten we dat de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups beter gedijen. Pro- en reactieve bestrijding van deze rups neemt bij herstel van een natuurlijk evenwicht af.

In de bossen in beheer bij Bosgroep Zuid-Nederland paste de Bosgroep ecologisch bosbeheer toe. Plantmateriaal kochten we duurzaam in. Bij duurzaam groenbeheer legden we de link naar het zonnepanelenproject. Grote bomen werden niet gekapt ten faveure van zonnepanelen. Bij nieuwe plannen moet rekening worden gehouden met de locatie en groeiplaats van bestaande behoudenswaardige bomen.

7. In de openbare ruimte gebruiken we duurzame materialen en hanteren we verantwoorde werkwijzen.

Omschrijving (toelichting)

In onze bestekken hebben we in 2022 zoveel mogelijk duurzame materialen en uitvoeringsmethoden voorgeschreven.

8. We streven naar een steeds betere afvalinzameling.

Omschrijving (toelichting)

Wij zijn verantwoordelijk voor de afvalinzameling van huishoudelijk afval. Deze taak wordt sinds 2022 uitgevoerd door Blink. Ons einddoel is om de hoeveelheid restafval terug te dringen naar 5% (35 kg per inwoner). Om dit te bereiken, moeten we aanvullende maatregelen treffen.

Op 1 januari 2022 nam Blink de hele afvalorganisatie over. De eerste helft van het jaar is er prioriteit gegeven aan het goed laten verlopen van deze overgang, zodat onze inwoners weinig verandering ervaren. Vanaf Q3 2022 zijn we gestart met een aantal operationele trajecten richting de Milieustraat en inzameling.

We merken de laatste jaren een forse toename van zwerfafval in de openbare ruimte. Gelukkig ontstaan er ook steeds meer initiatieven van inwoners om het afval op te ruimen, maar dit is helaas niet overal afdoende om de openbare ruimte netjes te houden. Sinds 2022 verlenen we de WSD opdracht om een ploeg medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, voor een beperkt aantal uren per week, in te zetten om het gebied netjes te houden.

In 2022 zijn we gestart met het strategisch traject over de doorontwikkeling van de GR Blink.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Mobiliteit

9. We zetten in op duurzame en slimme mobiliteit.

Omschrijving (toelichting)

We zetten acties in om het emissie-loos rijden te stimuleren.

Son en Breugel neemt deel aan het provinciale project Slim Laden, bedoeld om de laadinfrastructuur voor elektrische auto's versneld uit te breiden. We zetten ons dan ook actief in om het elektrisch rijden te stimuleren.

Inwoners zonder eigen oprit kunnen een aanvraag indienen voor een openbare laadpaal in hun buurt. De locatie wegen we zorgvuldig af. Ook bekijken we gezamenlijk of we het aantal publieke laadpalen kunnen uitbreiden. In 2022 zijn er 15 verkeersbesluiten genomen voor het aanwijzen van parkeerplaatsen voor het laden van elektrische auto's. Van deze 15 nieuwe laadpalen zijn er 9 proactief en 6 op aanvraag van inwoners. Realisatie is in 2023. Het aantal gebruikers van openbare laadpalen in gemeente Son en Breugel is in 2022 met +/- 95% (94,99) toegenomen ten opzichte van 2021.

Met het opstellen van de nieuwe verkeersvisie hebben we ook aandacht voor vormen van slimme mobiliteit en de rol die we hierin kunnen spelen. In ons dorp is al een initiatief actief in de vorm van een elektrische deelscooter. Van belang is dat we dergelijke initiatieven goed in het vizier hebben en goede afspraken maken met de initiatiefnemers.

10. Weggebruikers kunnen comfortabel en veilig deelnemen aan het verkeer.

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is een start gemaakt met het opstellen van het mobiliteitsplan.

11. Bedrijvenpark Ekkersrijt is optimaal aangesloten op de snelweg.

Omschrijving (toelichting)

De verkenningfase om tot een tweede aansluiting op de snelweg te komen is in 2022 afgerond.

Omdat het grootste gedeelte van de tweede aansluiting op grondgebied van Eindhoven ligt, is deze gemeente aan zet om stappen te zetten.

12. Inwoners kunnen gebruik maken van dekkend openbaar vervoer.

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben we ons in de diverse concessieoverleggen ingezet om het openbaar vervoer dekkend te houden.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD)

De WSD is ons sociaal ontwikkelbedrijf en voert de werkgeversverplichtingen uit van de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Daarnaast begeleidt de WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk en fungeren daarmee als sociaal ontwikkelbedrijf.

Voor de gemeente Son en Breugel is een Lokaal Plan opgesteld op basis van het koersdocument "Gezamenlijke doorontwikkelen". Het Lokaal Plan omvat deelprojecten waaronder de werkdiagnose AanZet en Project Kansen. De deelprojecten bieden de mogelijkheid om gezamenlijk optimale dienstverlening te ontwikkelen.

Met de Kenniskompanie als kennis- en expertisecentrum bundelen de samenwerkende gemeenten kennis en ervaring voor het ondersteunen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweerzorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt, inclusief de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voert namens de gemeente de vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken uit op het gebied van milieu. Daarnaast ondersteunt de ODZOB de gemeente op het gebied van allerlei milieu gerelateerde zaken zoals bodem, externe veiligheid, fijn stof, geuremissies etc.

Reiniging Blink

De gemeenschappelijke regeling Reiniging Blink voert vanaf 2022 namens de gemeente de afvaltaken uit, door:

- De inzameling van huis- aan huisafval.
- Exploitatie van de milieustraat.
- (Digitale) dienstverlening naar de inwoners m.b.t. afval.
- Beleidsadvisering.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 3	72	244	244	0
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	894	894	884	-9
1.2 Openbare orde en Veiligheid	739	908	771	-137
2.1 Verkeer en vervoer	1.612	1.823	1.667	-156
2.2 Parkeren	48	26	3	-22
2.5 Openbaar vervoer	19	19	2	-18
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.583	1.841	1.629	-212
7.2 Riolering	868	880	1.049	169
7.3 Afval	2.262	2.262	2.681	418
7.4 Milieubeheer	417	1.024	643	-380
Totaal Lasten	8.514	9.920	9.573	-347
Baten				
0.10 Mutaties reserves	222	497	341	-156

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
programma 3				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	5	5	0	-5
1.2 Openbare orde en Veiligheid	8	75	48	-27
2.1 Verkeer en vervoer	32	32	25	-7
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	77	74	41	-33
7.2 Riolering	1.418	1.418	1.474	56
7.3 Afval	2.834	2.418	2.684	267
7.4 Milieubeheer	24	520	198	-322
Totaal Baten	4.619	5.037	4.811	-226
Saldo (baten -/- lasten)	-3.895	-4.883	-4.762	121

Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder(s)

Jan Boersma
Jelle de Jong

Inleiding

De fysieke leefomgeving kent diverse abstractieniveaus.

In het programma Fysieke en Veilige leefomgeving komen vooral de tactische en operationele kant van de leefomgeving aan de orde. Het programma Economische en Ruimtelijke ontwikkeling richt zich meer op de visie en de strategische kant van deze leefomgeving.

Er is natuurlijk wel overlap tussen de programma's omdat de scheidslijn tussen het strategische en het tactische abstractieniveau niet zo scherp is. Een voorbeeld daarvan is het onderwerp natuur en landschap: enerzijds hebben we een visie en sluiten we qua strategie aan bij lopende regionale ontwikkelingen ('Dommeldal uit de verf' en Van Gogh Nationaal Park), anderzijds moeten we ook natuur en groen aanleggen en onderhouden.

Door visievorming op het ruimtelijk beleid en de uitvoering daarvan leveren we een bijdrage aan een levendig, groen en vitaal dorp en een gezonde en leefbare leefomgeving. Onze strategische inzet richt zich vooral op ons regionaal handelen en de doorwerking daarvan naar het lokale niveau.

Dit programma richt zich ook op de duurzame economische structuur van de gemeente.

Wat wilden we bereiken?

Thema	Doelstellingen
Ruimte en Wonen	<ol style="list-style-type: none"> Voor 1 januari 2024 implementeren we de Omgevingswet. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel worden vastgesteld. De uitvoeringsprogramma's van het bestaand beleid voeren we uit (zoals Toekomstvisie, Structuurvisie, Duurzaamheid en Woonvisie). In Son en Breugel vindt voldoende gedifferentieerde woningbouw plaats voor een diversiteit aan doelgroepen. We voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties.
Overige ruimtelijk beleid	<ol style="list-style-type: none"> In 2030 wil Son en Breugel een klimaat neutrale gemeente zijn. We integreren natuur en landschap in ruimtelijk beleid en ruimtelijke ontwikkelingen.
Regio	<ol style="list-style-type: none"> We werken op strategisch niveau samen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven. Dit geven we vorm door bestuurlijke en ambtelijke inbreng m.b.t. 'Ruimte', 'Wonen' en 'Economie' en lokale doorwerking van regionaal beleid op deze thema's. Son en Breugel is partner van het Van Gogh Nationaal Park en blijft aangesloten bij 'Dommeldal uit de Verf'. Wij stimuleren recreatieve en toeristische initiatieven.
Economie	<ol style="list-style-type: none"> Ondernemen mogelijk maken en stimuleren door het versterken van het vestigingsklimaat en ondernemersklimaat in het Centrum en op Ekkersrijt. Binnen de kaders van de Omgevingsvisie ontwikkelen we Ekkersrijt (voormalig Masterplan Ekkersrijt en pilot Omgevingsplan Ekkersrijt Sciencepark) door. We houden structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSb en OVE.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Toekomstvisie voor Son en Breugel	2012 - 2030	21 juni 2012	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021 resp 2022)
Structuurvisie voor Son en Breugel	2014 - 2030	6 februari 2014	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021 resp 2022)
Omgevingsvisie Son en Breugel; OOg op een zonnige toekomst!	2022 - pm	19 mei 2022	cyclus proces. Nieuwe versie n.a.v. uitwerkingsplan deelgebied/deelthema
Woonvisie voor Son en Breugel	2012 - 2020	20 december 2012	
Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020 – 2030 (addendum op de Woonvisie)	2016/2020 - 2030	16 juni 2016	2022

Actieprogramma Wonen (i.r.t. omgevingsvisie)			
Cultureel Erfgoed (2019 - 2030) gemeente Son en Breugel	2019-2030		
Centrumvisie Son	n.v.t.	21 juni 2012	
Centrumvisie Breugel en uitvoeringsprogramma	n.v.t.	21 juni 2012 resp. 29 augustus 2013	
Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet Son en Breugel (Implementatieprogramma Omgevingswet)	2016 - 2029	6 december 2016 (college)	omgevingsvisie Son en Breugel en omgevingsplan Son en Breugel (2021)
Afsprakenkader Wonen 2017 SGE	2017 e.v.	21 december 2017	Actualisatie najaar 2021
Landschapsinvesteringsregeling gemeente Son en Breugel	2013 e.v.	29 augustus 2013	
Intergemeentelijke Structuurvisie Rijk van Dommel en Aa	2011 e.v.	1 september 2011	
Verslingerd aan de Dommel	2012 e.v.	23 augustus 2012	
Visie Sciencepark	2017 e.v.	21 december 2017	Omgevingsplan Sciencepark 2020
Nota Grondbeleid	2020-2024	17 december 2020	
Kaders als Koers - kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties	2019 e.v.	19 december 2019	
Visie op Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven	2019 e.v.	22 augustus 2019	
Huisvestingsverordening gemeente Son en Breugel 2020-2023	2020-2023	19 december 2019	
Masterplan Ekkersrijt	2015 e.v.	12 november 2015	
Regionale Energie Strategie MRE	2021-2023	Q4 2021	Actualisatie elke 2 jaar
Transitievisie Warmte	2021-2026	Q4 2021	Actualisatie elke 5 jaar

Wat hebben we ervoor gedaan?

Ruimte en Wonen

1. Voor 1 januari 2024 implementeren we de Omgevingswet.

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingswet komt in plaats van 26 wetten en 120 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvBs) op het fysieke domein. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is in 2022 wederom uitgesteld. De verwachting is nu dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt.

In 2019 zijn we gestart met het implementatieprogramma. Een meerjarig programma waarbij werkprocessen en werkzaamheden worden aangepast aan de intenties van de Omgevingswet. Met de inzichten uit het verleden is budget hiervoor beschikbaar gesteld.

Er ontstaat steeds meer zicht op de hoeveelheid werk die de wijziging van huidige werkprocessen en beleidsdocumenten met zich meebrengt welk kennisniveau is vereist, wat het effect is van de nieuw benodigde werkprocessen op klant serviceniveaus, de aanpassing van huidige rollen, taken en verantwoordelijkheden.

In 2022 is een eerste mijlpaal bereikt door het vaststellen door de raad van de "Omgevingsvisie; OOg op een zonnige toekomst!". Daarmee is het nieuwe beleidskader als basis voor een cyclisch beleidsproces ingericht. In de 2e helft van 2022 is een start gemaakt met het opstellen van plannen van aanpak voor de gewenste uitwerkingen van een aantal uitwerkingen van deelgebieden en deelt thema's. Zodra hiervan één of meer resultaten beschikbaar zijn, worden deze in het kader van het cyclisch beleidsproces vertaald naar een volgende versie van onze omgevingsvisie. Daarmee blijft het beleid actueel. In de begroting 2023 - 2026 zijn de benodigde budgetten voor de uitvoering van deze uitwerkingen geregeld.

In 2022 zijn flinke stappen gezet in de vormgeving van het omgevingsplan voor Son en Breugel (het gemeentebrede omgevingsplan). Voor één proefgebied (een woonwijk) is een vertaling gemaakt van het vigerende bestemmingsplan naar het omgevingsplan. Daarmee wordt steeds meer helder wat de beoogde structuur van ons omgevingsplan zou moeten gaan worden. Tegelijkertijd wordt te vertaling naar het omgevingsplan van dit proefgebied opgenomen in onze software 'Digitaal stelsel Omgevingswet', zodat we grip krijgen over de digitale werking en zicht krijgen wat gebruikers (in- en extern) zien.

In 2022 is flink geoefend met een deel van onze nieuw beoogde werkprocessen. Door het uitstel van de Omgevingswet kan dit oefenen in 2023 worden voortgezet. Ervaring hierbij gaan leiden tot de inrichting van de werkprocessen die er naar verwachting 1 januari 2024 moeten staan.

Het kennisniveau is verhoogd door het volgen van een aantal opleidingsdagen gericht op één of meer technische onderdelen van de Omgevingswet.

2. De nieuwe Omgevingsvisie en het nieuwe Omgevingsplan voor Son en Breugel worden vastgesteld.

Omschrijving (toelichting)

De Omgevingswet vraagt om een integrale afweging van alle beleidsvelden met invloed op de fysieke leefomgeving, zodat we een veilige en gezonde leefomgeving kunnen realiseren. Variabelen zijn onder meer de leefbaarheid, gezondheid, mobiliteit, werkgelegenheid, duurzaamheid, veiligheid en wonen.

De Omgevingswet heeft daarnaast ook de ambitie om de inzichtelijkheid voor de samenleving te vergroten, een samenhangende benadering te bevorderen, te versnellen en te verbeteren en lokale afwegingsruimte te bieden. Bovendien vereist de Omgevingswet een integrale inbreng van nieuwe beleidsthema's op het gebied van gezondheid, klimaat en energie.

We zijn in februari 2019 gestart met onder meer het opstellen en vormgeven van de omgevingsvisie en het omgevingsplan voor Son en Breugel. De "Omgevingsvisie Son en Breugel; OOg op een zonnige toekomst!" is op 19 mei 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Inmiddels is gestart met een aantal uitwerkingen van deelgebieden en deelthema's.

De werkzaamheden in het kader van het 'omgevingsplan Son en Breugel' (versie 1.0) lopen achter als gevolg van een gebrek aan interne capaciteit achter op de eerder afgegeven planning (eind 2022). De externe contractpartner heeft aangegeven dit te kunnen ondervangen. Dat betekent wel dat ervoor gekozen is dit meer stapsgewijs uit te voeren, waardoor de afronding van het gemeentebrede omgevingsplan verwacht wordt in 2024/2025.

Inmiddels zijn er stappen vooruit gezet. Voor één proefgebied is gestart om het vigerende bestemmingplan om te zetten naar het omgevingsplan (ook in digitale vorm). Daarmee ontstaat steeds meer zicht op de gewenste structuur van ons omgevingsplan en de werking hiervan in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Met deze ervaringen van dit proefgebied (af te ronden voorjaar 2023) verwachten we andere gebieden c.q. bestemmingsplannen sneller te kunnen omzetten. Een afronding van het gemeentebrede omgevingsplan wordt 2024/2025 verwacht.

3. De uitvoeringsprogramma's van het bestaand beleid voeren we uit (zoals Toekomstvisie, Structuurvisie, Duurzaamheid en Woonvisie).

Omschrijving (toelichting)

In de geldende beleidsvisies hebben we ambities, doelstellingen en veelal ook uitvoeringsprogramma's opgenomen die een richting aanduiden. Veelal is er sprake van een uitnodiging aan de samenleving en andere netwerkpartners om te komen met eigen initiatieven. Zodra derden initiatieven indienen, toetsen we deze aan de intenties van deze visies.

In de "Omgevingsvisie Son en Breugel; OOg op een zonnige toekomst!" zijn ook diverse uitwerkingen voor deelgebieden en deelthema's aangekondigd. Er is in 2022 gestart om voor ieder deelgebied of deelthema een plan van aanpak op te stellen, dat inzicht geeft in de verdere procesgang van deze uitwerking. Mochten er voor andere thema's visies gewenst of nodig zijn, dan wordt het vertrekpunt gevormd door onze omgevingsvisie (versie 1.0) en moet de uitkomst van nieuwe visies vertaald worden in een integratie van een volgende versie van de omgevingsvisie (versie 2.0, versie 3.0 etc.). Dit noemen we kortweg het cyclisch beleidsproces.

Nieuwe initiatiefvoorstellen worden getoetst aan deze Omgevingsvisie als nieuwste beleidskader voor de gemeente.

Uitvoering Centrumvisie Son

Het Dommelhuis is in 2022 opgeleverd en geopend en sindsdien in exploitatie. Er is in 2022 tevens een start gemaakt met een proces om te komen tot een centrumvisie. Er is in dat kader een projectorganisatie opgetuigd en er is een grondexploitatie vastgesteld. Verder is in 2022 een aanbesteding opgestart om een stedenbouwkundig bureau te kiezen voor het opstellen van de centrumvisie. In de aanbesteding is opgenomen dat er veel aandacht moet zijn voor participatie met de gemeenschap (o.a. ondernemers en omwonenden) en het tussentijds betrekken van de gemeenteraad. Doelstelling van de centrumvisie is te komen tot een integraal eindbeeld van het centrum van Son waarbij verschillende initiatieven goed op elkaar zijn afgestemd. Hierbij nadrukkelijk rekening houdend met en afgestemd op het nog op te stellen mobiliteitsplan.

Uitvoeringsprogramma centrum Breugel

In 2022 is de boerderij formeel opgeleverd. De werkzaamheden hebben zich in 2022 vooral gericht op de engineering van de Bongerd. Helaas is er vertraging opgelopen in het proces doordat de aanwezigheid van vleermuizen niet kon worden uitgesloten.

4. In Son en Breugel vindt voldoende gedifferentieerde woningbouw plaats voor een diversiteit aan doelgroepen.

Omschrijving (toelichting)

Woningbouwprogramma Son en Breugel 2016/2020-2030

Dit woningbouwprogramma is een aanvulling op de Woonvisie. In 2019 is de notitie "Kaders als Koers -kaders voor de woningbouwprogrammering op ontwikkelingslocaties 1 t/m 13-" vastgesteld.

In 2022 is verder inhoud en vorm gegeven aan de woningbouwplannen voor meerdere locaties.

Meerdere bestemmingsplanprocedures zijn gevoerd of voorbereid.

In het kader van de omgevingsvisie komt er geen afzonderlijke update meer van de woonvisie. Na de vaststelling van de 'Omgevingsvisie Son en Breugel; OOG op een zonnige toekomst' is een start gemaakt met een 'uitwerkingsprogramma wonen'. Daarin wordt aandacht besteed aan nieuwe wetgeving, ontwikkelingslocaties voor woningbouw, flankerend beleid, faciliteren doelgroepen en dergelijke. Tevens vindt daarin ook een lokale doorvertaling plaats van regionaal beleid op het gebied van wonen in het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Prestatieafspraken

Naar aanleiding van de nieuwe Woningwet hebben we in 2017 "prestatieafspraken nieuwe stijl" gemaakt met Woonstichting 'thuis en Woonbedrijf'. Ook de huurdersvertegenwoordigers van beide corporaties zijn hierbij betrokken. Jaarlijks doen de beide corporaties een zogenaamd 'bod' op de gemeentelijke Woonvisie/Woningbouwprogramma.

In 2022 is de actualisatie van de prestatieafspraken voor 2023 en later voorbereid. Ook de raad is hierover in een aparte bijeenkomst meegenomen.

5. We voorzien in een tijdige en kwaliteitsbewuste ontwikkeling van ontwikkelingslocaties.

Omschrijving (toelichting)

Na vaststelling eind 2019 van de nieuwe woningbouwkaders "Kaders als Koers" is in 2022 verder vorm gegeven aan deze nieuwe kaders op diverse ontwikkelingslocaties. In Son en Breugel gaat het nu met name om woningbouw in de bestaande omgeving. Dit vraagt om het verantwoord gebruik maken van aanwezige kwaliteiten met locatiespecifieke afwegingen. Als gevolg van interne afwegingen en de inbreng vanuit de omgevingsdialoog, zien we dat processen steeds langer zijn gaan duren.

Ook in 2022 hebben we gemerkt dat de omgevingsdialoog (burgerparticipatie) steeds meer inzet vraagt. Omwonenden worden steeds kritischer, de acceptatie wordt steeds kleiner en discussies over 'NIVEA' (wel woningbouw, maar 'niet in mijn voor- en achtertuin') worden vergroot ingebracht. Het draagvlak wordt steeds moeilijker. Daarmee nemen doorlooptijden van studies, planuitwerkingen en dergelijke fors toe. De betekenis van deze burgerparticipatie zien we ook terug komen bij onze besluitvorming. Deze wordt steeds lastiger en leidt tot terugkerende en extra werkzaamheden. Initiatiefnemers hebben het in 2022 steeds lastiger gekregen om woningbouwprojecten van de grond te krijgen. De prijsstijgingen en stapeling van ambities zetten exploitaties fors onder druk. Om uitvoering te geven aan onze voorwaarden van woonprogramma's leidt dit tot zeer uitdagende gesprekken en zet dit gemeentelijk grondopbrengsten onder druk om toch haalbare projecten te krijgen en stappen te kunnen zetten in nieuwe woningbouwprojecten in Son en Breugel.

Desondanks zijn in 2022 enkele plannen afgerond of in procedure gebracht. De voortgang van andere plannen is echter fors getemperd.

In 2022 zijn er voor onze gewenste woningbouwopgave strategische gronden gekocht zodat nieuwe potentiële woningbouwlocaties ingezet kunnen worden. Ook is een aanzet gegeven om enkele locaties beschikbaar te krijgen als 'tijdelijke woonlocatie' zodat op een snellere manier een woningaanbod gecreëerd kan worden als reactie op de toenemende vraag naar woningen. De gevraagde inzet van de medewerkers is in 2022 daarmee voor alle ontwikkelingslocaties fors toegenomen, waardoor ook extra externe capaciteit is ingezet op enkele locaties.

Sonniuspark

Sonniuspark is in 2022 volledig uitgegeven. De bouw van de woningen loopt nog wel door tot in 2023. Gedurende de looptijd van het project Sonniuspark is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in Sonniuspark aan de hand van voortgangsrapportages.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Overige ruimtelijk beleid

6. In 2030 wil Son en Breugel een klimaat neutrale gemeente zijn.

Omschrijving (toelichting)

Wij willen de transitie naar een fossielvrije samenleving versnellen. Samen met de regio hebben we in 2021 hiervoor de Regionale energie strategie (RES) vastgesteld. De RES is een gezamenlijk een bod, voor de uitvoering van het klimaatakkoord tot 2030, richting de Rijksoverheid. In 2022 zijn we gestart met de uitwerking hiervan, met onder andere een zoekgebied voor grootschalige energie langs de A50 en in Sonniuswijk. Voor de uitfasering van het aardgas (transitievisie warmte) zijn we gestart met het gesprek in 't Zand om uiteindelijk te komen tot een startdocument voor het wijkuitvoeringsplan. In 2022 hebben we een plan van aanpak gemaakt voor de duurzaamheidsaanpak op Ekkersrijt. Deze aanpak dient ook als subsidieaanvraag voor de Grote Oogst-aanpak voor de Provincie.

We stimuleren onze inwoners via concrete projecten. Dit doen we op verschillende manieren:

- In 2022 hebben 1045 huishoudens een voucher ingeleverd voor kleinschalige energiebesparende maatregelen;
- 441 bewoners hebben zich inschreven voor een inkoopactie (voor grootschalige besparende maatregelen zoals zonnepalen en isoleren) en dit heeft geleid tot 47 opdrachten met een totale investering van € 231.688,- en CO2 reductie van 62 ton CO2;
- Tot 1 april 2022 konden inwoners een offerte vragen bij de De Groene Zone Zonnepanelen. Uiteindelijk hebben 215 huishoudens gebruik gemaakt van de regeling om hiermee zonnepanelen te kopen;
- We zijn samen met SonEnergie een digitaal en fysiek energieloket gestart, waar inwoners laagdrempelig informatie krijgen over het verduurzamen van hun woning;
- SonEnergie heeft +/- 100 energiescans uitgevoerd bij koopwoningen in 2022;
- De energiecoach heeft 116 huurders geholpen om eenvoudige manieren energie te besparen in de woning.

7. We integreren natuur en landschap in ruimtelijk beleid en ruimtelijke ontwikkelingen.

Omschrijving (toelichting)

Son en Breugel positioneert zich beter als de groene gemeente die we zijn, waarbij we natuur en landschap integreren in ruimtelijk beleid en ruimtelijke ontwikkelingen. We werken aan natuur en landschap in samenwerking met andere overheden en organisaties.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Regio

8. We werken op strategisch niveau samen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven. Dit geven we vorm door bestuurlijke en ambtelijke inbreng m.b.t. 'Ruimte', 'Wonen' en 'Economie' en lokale doorwerking van regionaal bel..

Omschrijving (toelichting)

Op het gebied van economische en ruimtelijke ontwikkeling werken we in de Metropoolregio Eindhoven (de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant) en het Stedelijk Gebied Eindhoven (Eindhoven, de randgemeenten en Helmond) voor verschillende thema's regionaal samen. In alle bestuurlijke en ambtelijke overleggen van zowel MRE als SGE hebben we actief deelgenomen en inhoudelijke inbreng geleverd. Belangrijk overkoepelend onderwerp afgelopen jaar was de voorbereiding van het nieuwe samenwerkingsakkoord MRE en de nieuwe samenwerkingsagenda SGE. Met betrekking tot de inhoudelijke thema's binnen MRE is onder meer gewerkt aan: de schaalessprong, de woondeal, de uitwerking van de RES (en de relatie met netschaarste), de bereikbaarheid van de regio en vervolgstappen uit Regionaal streefbeeld landelijk gebied. Tevens zijn in verband met kennisontwikkeling afgelopen jaar diverse webinars georganiseerd. Meest in het oog springende onderwerpen waar in het SGE samen aan gewerkt is, zijn de uitvoering van de bedrijventerreinprogrammering en het ROW, de Kantorenbrief, een nieuwe detailhandelsvisie, de uitvoering van het Afsprakenkader Wonen, het vaststellen van het Verstedelijkingsakkoord met het Rijk, en het opstarten van projecten in het kader van de strategie "Groots!".

9. Son en Breugel is partner van het Van Gogh Nationaal Park en blijft aangesloten bij 'Dommeldal uit de Verf'.

Omschrijving (toelichting)

Son en Breugel is partner van Van Gogh Nationaal Park en van het project Dommeldal uit de Verf. We zijn aangesloten bij het 'Van Gogh National Park', dat met name gericht is op het (recreatief) vermarkten van een groter natuur- en landschapsgebied binnen Brabant. In het gedachtengoed van Van Gogh hebben we bij ontwikkelingen oog voor de kwaliteiten van ons landschap en onze natuur en we benutten kansen om deze te versterken. Binnen het project Dommeldal uit de Verf realiseren we de ontbrekende onderdelen in het Natuurnetwerk Brabant binnen het Dommeldal, samen met de gemeenten Nuenen, Eindhoven en Geldrop-Mierlo en waterschap De Dommel, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap. De visie van "Dommeldal uit de Verf" hebben we geïntegreerd in de omgevingsvisie.

10. Wij stimuleren recreatieve en toeristische initiatieven.

Omschrijving (toelichting)

De gemeente hanteert op recreatief en toeristisch gebied een reactief beleid, maar wel met een positieve grondhouding. In 2022 zijn er geen recreatieve of toeristische initiatieven aan de gemeente voorgelegd. Na de covid periode met vele beperkingen hebben weer evenementen kunnen plaatsvinden zoals de ELE rally, Beach event, jaarmarkt, het Towerfestival, BBQ spektakel en andere ontspanningsmomenten. Deze zijn goed bezocht door zowel eigen inwoners als die van de regio.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Economie

11. Ondernemen mogelijk maken en stimuleren door het versterken van het vestigingsklimaat en ondernemersklimaat in het Centrum en op Ekkersrijt.

Omschrijving (toelichting)

De gemeente maakt deel uit van de samenwerking tussen Ondernemersvereniging Son en Breugel (OVSB) en het centrumteam. Dit jaar is wederom succesvol invulling gegeven aan diverse centrumactiviteiten, evenementen en (winkel)acties en heeft de kermis plaatsgevonden op het Raadhuisplein. Naast een veelal ondersteunende rol heeft de gemeente geïnvesteerd in sfeerbeleving in het centrumgebied (kerstboom, hanging baskets, decemberverlichting). Tevens vond een centrumschouw plaats met het centrumteam.

Er is veel inzet geleverd in communicatie en afstemming met (startende) ondernemers en de ondernemersverenigingen OVE en OVSB. In samenspraak met de Ondernemersvereniging Ekkersrijt is succesvol een plan van aanpak ingediend voor het provinciale subsidieprogramma De Grote Oogst voor het verduurzamen van Ekkersrijt en heeft het project Entree meubelboulevard Ekkersrijt de nodige inzet gevraagd.

Er heeft overleg plaatsgevonden met (belangen)organisaties als VNO/NCW, Horeca Nederland, Brainport Development, Clok en de provincie over economische aangelegenheden. Vanuit het aanwezige positieve vestigingsklimaat is met vastgoedeigenaren en projectontwikkelaars gesproken over herontwikkelingsmogelijkheden van diverse locaties op Ekkersrijt. Tevens zijn huisvestigingsverzoeken van lokale en regionale bedrijven met interesse voor Ekkersrijt of de regio begeleidt naar de economische SGE samenwerking 9voor1.

12. Binnen de kaders van de Omgevingsvisie ontwikkelen we Ekkersrijt (voormalig Masterplan Ekkersrijt en pilot Omgevingsplan Ekkersrijt Sciencepark) door.

Omschrijving (toelichting)

In het Masterplan Ekkersrijt staat onze visie op dit terrein. Dit is zowel themagericht, op thema's zoals mobiliteit en digitalisering, als gebiedsgericht. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma bevat 17 projecten.

De visie en de projecten hebben we geëvalueerd. De conclusie is dat een aparte gebiedsgerichte benadering heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van het terrein, maar dat een herijking van de visie en het uitvoeringsprogramma aan de orde is. Een dergelijke aanpak past ook naadloos binnen de omgevingsvisie en (omgevings-)programma Ekkersrijt. Om die reden worden beide trajecten samengenomen in het traject van de uitwerking van de omgevingsvisie in programma's. De voorbereiding hiervoor zijn gestart na de vaststelling van de omgevingsvisie in 2022.

We hebben afgelopen jaar dus nog gewerkt vanuit de kaders die in het Masterplan Ekkersrijt worden gegeven. Echter onze intentie is om zoveel mogelijk maatwerk te leveren, omdat veranderingen daarom vragen. Zo hebben we de eerste stappen gezet voor een nieuw toekomstvisie voor de Meubelboulevard. Daarnaast hebben we samen met provincie, waterschap, OVE en ondernemers gewerkt aan een aanpak voor de verduurzaming van Ekkersrijt. Hiermee hebben we een aanvraag gedaan voor de provinciale bijdrageregeling Grote Oogst.

Door externe ontwikkelingen is het proces van de uitwerking van de ontwikkelvisie voor het deelgebied Sciencepark vertraagd. Concrete vervolgstappen worden in 2023 verwacht.

13. We houden structureel overleg met de ondernemersverenigingen OVSB en OVE.

Omschrijving (toelichting)

De structuur van kwartaaloverleg met de Ondernemersvereniging Son en Breugel en de Ondernemersvereniging Ekkersrijt is ook dit jaar gehanteerd. Hierbij zijn zowel de strategische als uitvoeringsvraagstukken besproken. Tevens hebben enkele ad hoc overleggen plaatsgevonden met zowel de OVSB als OVE voor urgente ambtelijk of bestuurlijke afstemming.

Klimaat

Voor een uitgebreide toelichting over klimaat wordt verwezen naar de algemene inleiding onder duurzaamheid en klimaat.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)

De Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) is een verbonden partij waarmee samen wordt gewerkt op het bedrijventerrein. De Stichting verzorgt de beveiliging van het terrein middels camera's die in het openbaar gebied hangen en een beveiligingsteam.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
--------------	-------------------------	-----------------------------	-----------------	-----------------------

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 4	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	74	152	188	36
3.1 Economische ontwikkeling	125	135	136	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	46	142	50	-92
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	40	40	35	-6
3.4 Economische promotie	90	90	77	-12
7.5 Begraafplaatsen	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	572	841	237	-604
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.548	8.281	5.391	-2.891
8.3 Wonen en bouwen	819	819	772	-47
Totaal Lasten	5.315	10.503	6.886	-3.616
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 4	0	4.485	4.205	-280
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	223	432	532	99
3.1 Economische ontwikkeling	38	48	52	4
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	21	21	14	-7
3.4 Economische promotie	34	27	20	-7
8.1 Ruimte en leefomgeving	22	345	379	33
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.548	4.075	506	-3.570
8.3 Wonen en bouwen	721	721	589	-132
Totaal Baten	4.608	10.154	6.295	-3.859
Saldo (baten -/- lasten)	-708	-348	-591	-243

Inhoudelijke rapportages

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie en juridische zaken 2022

Bezwaarschriftencommissie

Inleiding

De gemeente Son en Breugel beschikt over een onafhankelijke bezwaarschriftencommissie. De bezwaarschriftencommissie adviseert de burgemeester, het college en de gemeenteraad ten aanzien van ingediende bezwaarschriften van natuurlijke personen en rechtspersonen tegen besluiten van de gemeente.

Met dit jaarverslag geeft de bezwaarschriftencommissie inzicht in het aantal door haar behandelde bezwaarschriften en in de uitgebrachte adviezen. Er wordt inzicht gegeven in hoeveel bezwaarschriften er per onderwerp zijn behandeld.

Samenstelling bezwaarschriftencommissie

De bezwaarschriftencommissie is een onafhankelijke commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De voorzitter en de leden van de commissie zijn externen. Ze maken geen deel uit van en zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van een tot de gemeente Son en Breugel behorend bestuursorgaan.

De bezwaarschriftencommissie bestaat uit de volgende personen:

- de heer mr. W.A.M. Waarma, voorzitter;
- de heer mr. P.A.J.S. Lathouwers, lid;
- de heer mr. A.H.C.M. Spapens, lid;
- de heer mr. J.F.H.M. van der Velden, lid.

De commissie wordt ondersteund door een ambtelijke secretaris, mevrouw mr. M.J.M. Bellemakers. Zij maakt geen deel uit van de commissie, maar ondersteunt de commissie bij haar werkzaamheden.

Werkwijze

De commissie is bevoegd om te adviseren ten aanzien van alle bezwaarschriften met uitzondering van bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten die te maken hebben met belastingen en heffingen. Bezwaren over belastingen en heffingen behandelt de heffingsambtenaar.

Als een bezwaarschrift binnenkomt, wordt altijd eerst gekeken of het bezwaarschrift op informele wijze kan worden opgelost. Soms kan uitleg van het bestreden besluit er voor zorgen dat de bezwaren worden weggenomen. Ook kan het zijn dat er aanleiding is om tot een ander besluit te komen. Als de bezwaren blijven bestaan, wordt de bezwaarprocedure verder voortgezet.

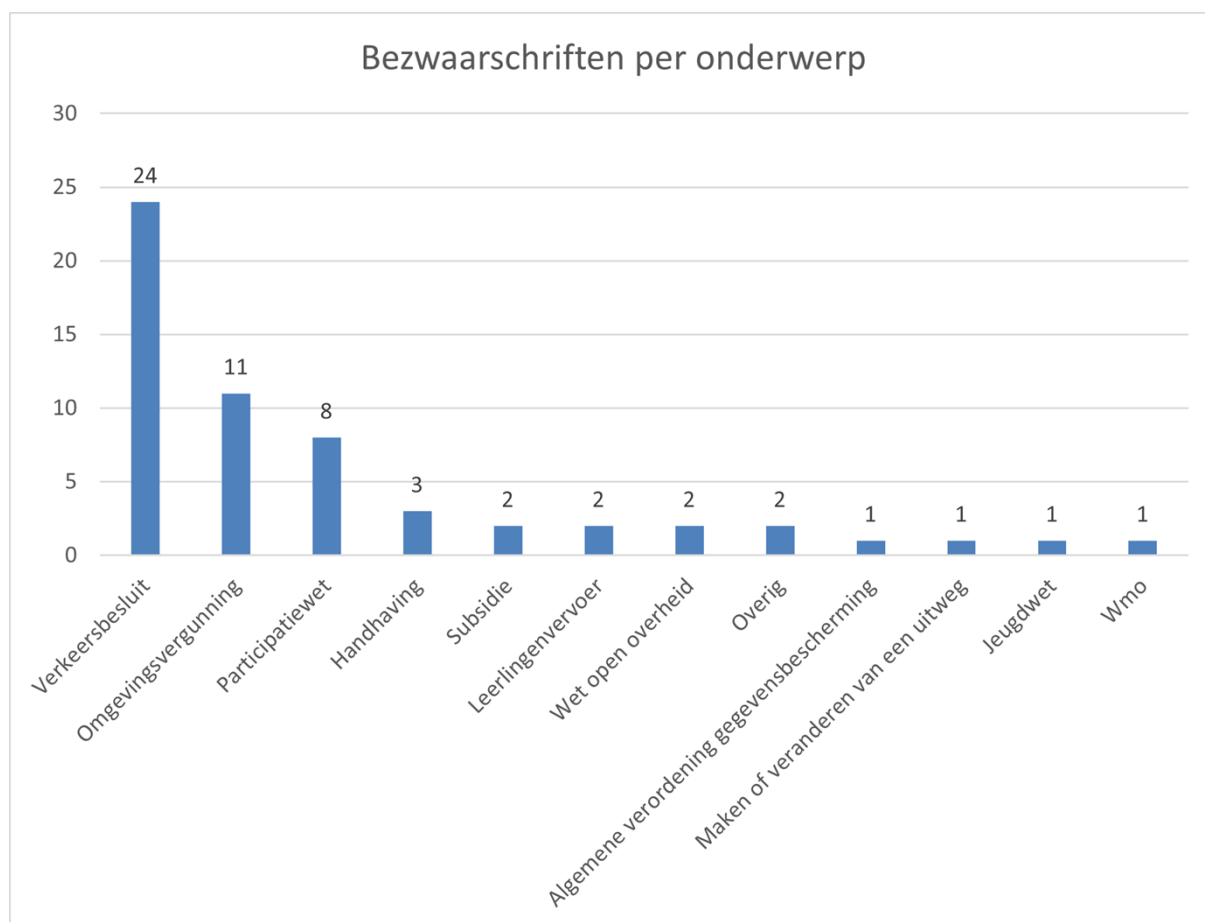
De bezwaarmaker wordt dan uitgenodigd voor een hoorzitting bij de bezwaarschriftencommissie om het bezwaar mondeling toe te lichten. Voor deze hoorzitting worden alle betrokken partijen uitgenodigd. Dit zijn veelal de bezwaarmaker(s), vertegenwoordiger van het bestuursorgaan en andere belanghebbenden zoals een vergunninghouder. De hoorzittingen zijn in de regel openbaar. Van elke hoorzitting wordt een verslag gemaakt.

Na de hoorzitting brengt de bezwaarschriftencommissie advies uit. Dit advies wordt toegezonden aan het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan neemt vervolgens een beslissing op het bezwaarschrift. Hierbij kan het bestuursorgaan het advies van de bezwaarschriftencommissie overnemen. Het bestuursorgaan kan echter ook besluiten om af te wijken van het advies. Dit moet dan wel goed worden gemotiveerd.

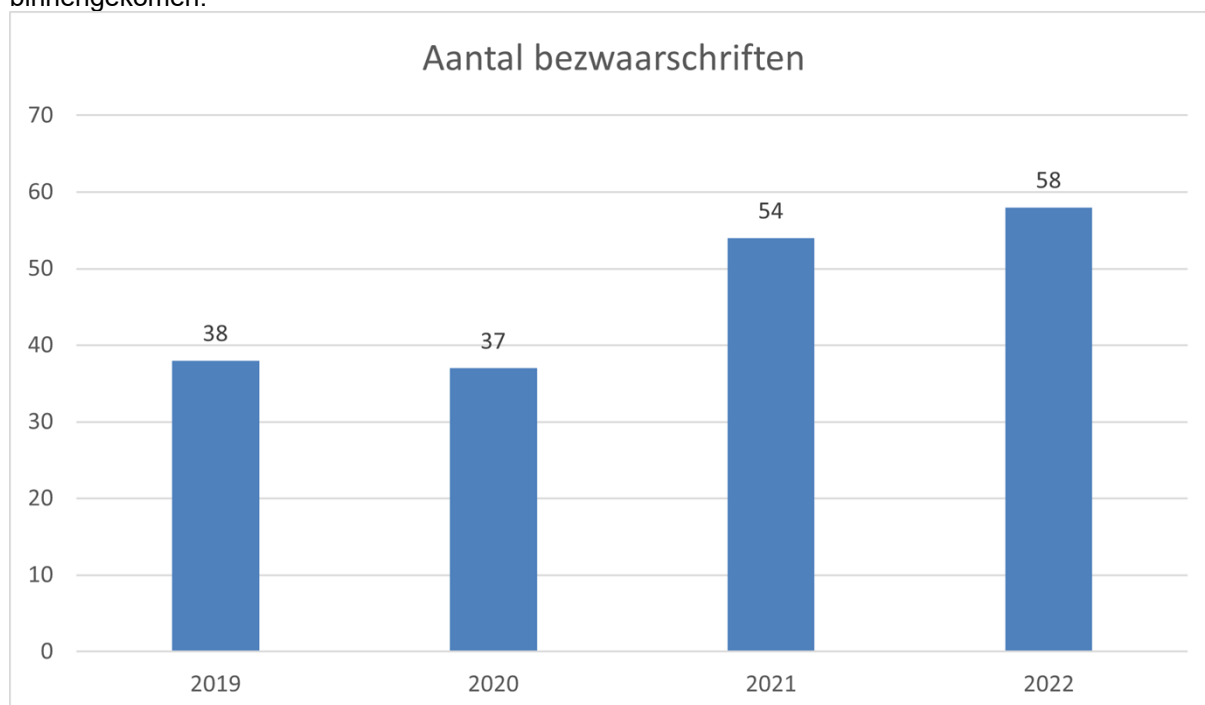
De beslissing op het bezwaarschrift wordt toegezonden naar de bezwaarmaker en eventuele andere belanghebbenden. Bij de beslissing op bezwaar zit het advies van de commissie en het verslag van de hoorzitting.

Aantal bezwaarschriften

In 2022 zijn er in totaal 58 bezwaarschriften ontvangen. In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er per onderwerp zijn binnengekomen.

In onderstaand overzicht is opgenomen hoeveel bezwaarschriften er in de voorgaande jaren zijn binnengekomen.

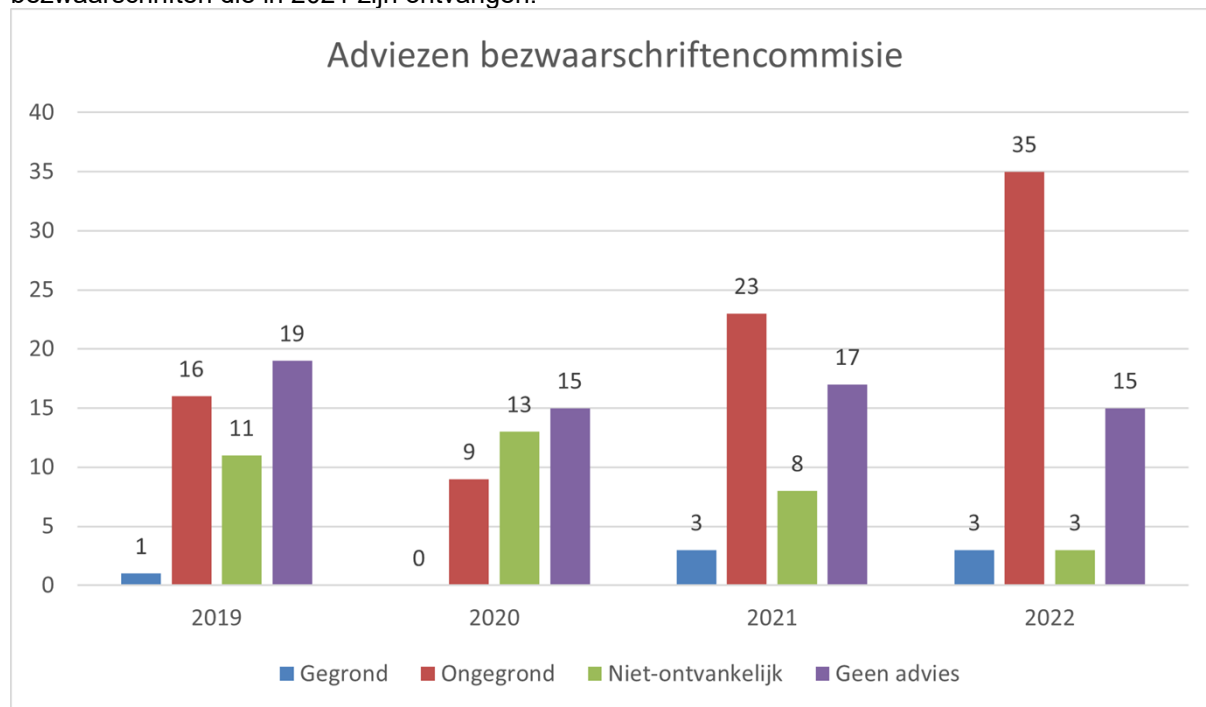

Er zit een stijgende lijn in het aantal bezwaarschriften dat jaarlijks binnekomt. In 2022 zijn er veel bezwaarschriften binnengekomen tegen verkeersbesluiten. Het gaat om verkeersbesluiten voor het aanwijzen van parkeerplaatsen voor het laden van elektrische voertuigen. De bezwaren zagen met name toe op de parkeerdruk in de straat. Veel bezwaarmakers waren het wel eens met het realiseren van elektrische laadpalen, maar niet als daarvoor bestaande parkeerplekken worden opgeofferd.

Het aantal bezwaarschriften tegen handhavingsbesluiten, omgevingsvergunningen kap en verzoeken in het kader van de Wet open overheid (voorheen de Wet openbaarheid van bestuur) is afgenomen. Het aantal bezwaarschriften dat op de overige onderwerpen is binnengekomen is nagenoeg gelijk gebleven.

Adviezen

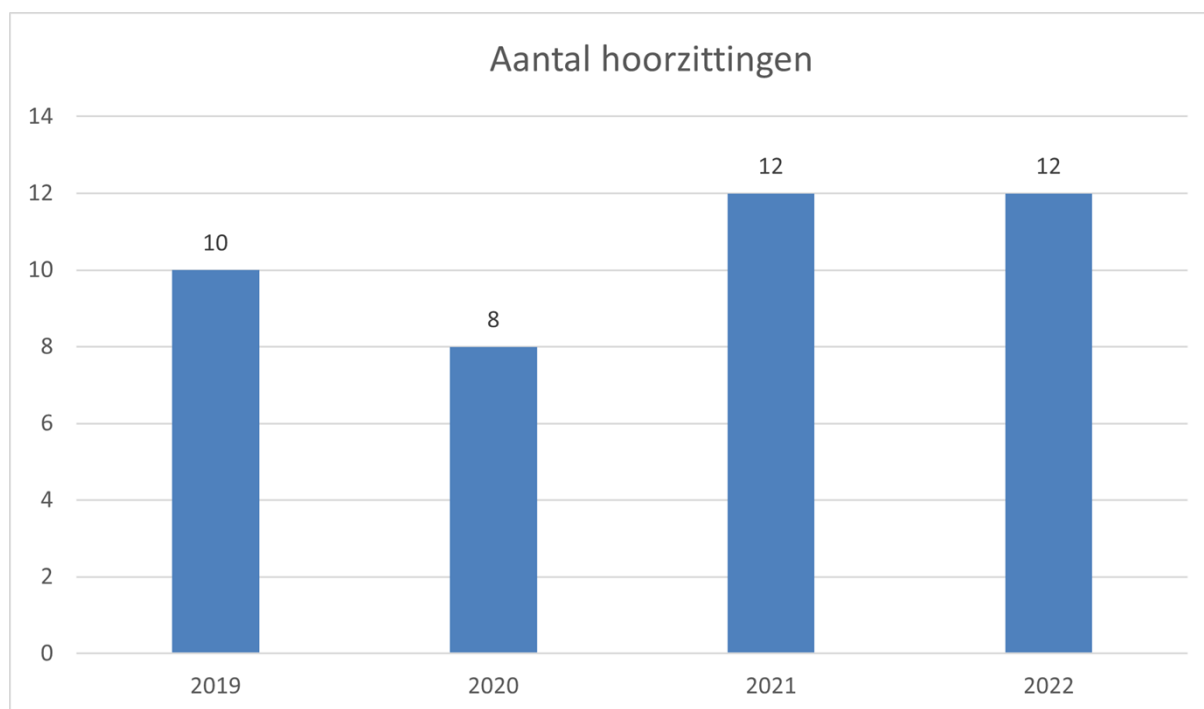
De bezwaarschriftencommissie heeft de volgende adviezen gegeven in 2022. Hierbij zitten nog 7 bezwaarschriften die in 2021 zijn ontvangen.

De aantallen bij “geen advies” hebben betrekking op ingetrokken bezwaarschriften. Bezwaarschriften worden veelal ingetrokken na een bemiddelend gesprek met iemand van de vakafdeling, waarin het bestreden besluit nog eens wordt toegelicht. Het komt soms voor dat gedurende de procedure meer informatie bekend wordt, waardoor het bestreden besluit wordt aangepast. Als dit aangepaste besluit aan het bezwaar tegemoet komt, wordt het bezwaar meestal ingetrokken.

Aantal hoorzittingen

In 2022 is de bezwaarschriftencommissie 12 keer bijeengekomen voor hoorzittingen. Zie hieronder een overzicht van het aantal vergaderingen per jaar.

Juridische zaken

Klachten

De klachtbehandeling is geregeld in Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht en de Klachtenregeling gemeente Son en Breugel 2009 (hierna: de klachtenregeling). Natuurlijke personen of rechtspersonen kunnen een klacht indienen over de wijze waarop een bestuursorgaan, een lid van het college van B&W of een ambtenaar van de gemeente zich in een bepaalde gemeentelijke aangelegenheid jegens die natuurlijke persoon of rechtspersoon heeft gedragen. Dergelijke klachten worden in behandeling genomen volgens de klachtenregeling.

De klachtbehandeling kent drie fasen. De eerste fase is de informele behandeling van de klacht. De informele behandeling houdt in dat er (informeel) contact wordt opgenomen met de klager en wordt bekeken of het mogelijk is om de klacht op te lossen en/of de klager tevreden te stellen. Binnen de gemeente Son en Breugel wordt er veel waarde gehecht aan de informele klachtbehandeling. Het is namelijk belangrijk om met de klager in gesprek te gaan naar aanleiding van de klacht en te bekijken of er tot een oplossing kan worden gekomen. In de regel worden klachten tijdens de informele klachtbehandeling afgehandeld.

De tweede fase is de formele behandeling van de klacht. Daarbij worden zowel de klager als de beklagde uitgenodigd voor een hoorzitting. Tijdens deze hoorzitting wordt gesproken over de klacht en wordt bekeken of er nog oplossingen zijn. Van de hoorzitting wordt een verslag gemaakt. Na de hoorzitting wordt er een rapport van bevindingen opgesteld door de klachtbehandelaar. Dit rapport van bevindingen gaat met een advies en eventuele aanbevelingen naar het verantwoordelijke bestuursorgaan. Vervolgens wordt er een beslissing genomen op de klacht.

Nadat het verantwoordelijk bestuursorgaan een beslissing heeft genomen op de klacht is de tweede fase afgerond. De klager heeft daarna de mogelijkheid om zijn of haar klacht binnen een jaar voor te leggen aan de Nationale ombudsman. Dit betreft de derde fase van de klachtbehandeling en dit wordt ook wel de formele behandeling in tweede instantie genoemd.

In 2022 zijn er 20 klachten ingediend die conform de klachtenregeling in behandeling zijn genomen. Er zijn in 2022 geen klachten formeel in tweede instantie, door de Nationale ombudsman, behandeld. Zie hieronder een overzicht van de ingediende klachten in 2022.

Onderwerp klacht	Procedure	Afgehandeld
Geen reactie ontvangen op brief	Informele klachtenprocedure	Ja, er is alsnog een reactie gestuurd op de brief.
Geen reactie ontvangen op vraag	Informele klachtenprocedure	Ja, de vraag is alsnog beantwoord.

Lang laten liggen en het uitblijven van reactie op een verzoek	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen over het verzoek. Daarna is er een brief gestuurd met een reactie op de klacht.
Geen reactie ontvangen op meldingen en terugbelverzoeken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen over de meldingen.
De wijze waarop het gemeenteplantsoen wordt onderhouden	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen over de klacht en er zijn afspraken gemaakt over de omvorming van het gemeenteplantsoen.
Onheuse en onrechtmatige behandeling	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en uitleg gegeven. Daarnaast is de klacht besproken met de betrokken medewerker.
Geen prettig telefonisch gesprek	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en de betrokken medewerker is aangesproken op het gedrag.
Geen reactie op mails en terugbelverzoeken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is alsnog gereageerd.
Wijze van handelen bij toezicht	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en er is uitleg gegeven.
Wijze van handelen bij toezicht	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en er is uitleg gegeven.
Geen reactie op vraag	Informeel klachtenprocedure	Ja, de vraag is alsnog beantwoord.
Wachttijd telefonisch contact en informatieverstrekking	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en de gevraagde informatie is verstrekt.
Een toezegging is niet nagekomen	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en er is uitleg gegeven. Het onderwerp van de klacht betreft een onderwerp waartegen bezwaar kon worden ingesteld.
Geen reactie op terugbelverzoeken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is teruggebeld en de vragen zijn beantwoord.
Geen informatie ontvangen over onderwerp in de nabijgelegen omgeving	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is een fout gemaakt en daarvoor is excuses aangeboden. De informatie is alsnog toegestuurd.
De wijze waarop een dossier is behandeld	Informeel klachtenprocedure	Nee, de informele klachtenprocedure is nog niet afgerond. De behandeling van de klacht is, op verzoek van klager, tijdelijk aangehouden.
Geen reactie op mails en terugbelverzoeken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is alsnog gereageerd.
Geen reactie op melding	Informeel	Ja, er is alsnog gereageerd.

klachtenprocedure		
Geen reactie op melding en terugbelverzoeken	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is alsnog contact opgenomen. Daarna is er meerdere keren contact geweest en er is per brief gereageerd op de klacht.
De wijze waarop een melding is behandeld	Informeel klachtenprocedure	Ja, er is contact opgenomen en er is diverse malen met de klager gesproken over de wijze waarop de melding is behandeld. In overleg met de klager is er een brief opgesteld richting de klager. Hiermee is de klacht afgehandeld.

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het doel van de Woo is een meer transparante en actief openbaar makende overheid.

Passieve openbaarmaking / Woo-verzoeken

Ingevolge de Woo kan een ieder een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. Uitgangspunt van de Woo is dat publieke informatie vervat in een document openbaar is, tenzij er sprake is van een van de uitzonderingsgronden van artikel 5.1 van de Woo of een van de beperkingen van artikel 5.2 van de Woo.

Het afhandelen van verzoeken in het kader van de Woo kan veel tijd in beslag nemen. De informatie waar naar wordt gevraagd moet worden verzameld en er moet worden getoetst of er uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Een beslissing op een Woo-verzoek moet binnen vier weken worden genomen. Deze beslistermijn kan eenmalig gemotiveerd met twee weken worden verlengd. Zeker bij omvangrijke Woo-verzoeken is de beslistermijn kort. Vanaf 1 oktober 2016 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen niet meer van toepassing op de Wob en daarmee ook niet van toepassing op de Woo. Dit betekent echter niet dat er niet tijdig een beslissing moet worden genomen. Bestuursorganen blijven verantwoordelijk voor een tijdige beslissing op Woo-verzoeken.

In bovenstaande grafiek is te zien dat het aantal ontvangen Wob/Woo-verzoeken stabiel is gebleven ten opzichte van het aantal Wob-verzoeken in het jaar 2021. De inwerkingtreding van de Woo heeft niet tot een stijging van het aantal verzoeken geleid. De Wob/Woo-verzoeken in 2022 hebben verder betrekking op zeer uiteenlopende onderwerpen. Hier is geen specifieke verklaring voor gevonden. Alle Wob/Woo-verzoeken zijn binnen de beslistermijn, inclusief eventuele verlenging, afgehandeld.

Actieve openbaarmaking

De Woo kent de verplichting om, naast het reageren op verzoeken tot openbaarmaking, bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. De verplichte actieve openbaarmaking treedt gefaseerd in werking.

In 2022 is gewerkt aan het opstarten van het project voor de actieve openbaarmaking. Hierbij werken we samen met de gemeenten Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo en met Dienst Dommelvallei.

Contractenbank

In Contractenbank moeten alle contracten worden opgenomen die binnen de gemeente Son en Breugel zijn overeengekomen en waar een vervolg aan zit. Via Contractenbank kan worden bijgehouden wanneer een contract afloopt en wanneer een contract eventueel kan worden verlengd. Wanneer het contract dreigt af te lopen, wordt een signalering gestuurd naar de betrokken medewerkers. Deze medewerkers weten dan dat het contract binnenkort afloopt en dat daar wellicht iets mee moet gebeuren. Op deze wijze beogen we de juridische – en daarmee samenhangende financiële – risico's nog verder te verminderen.

De beheerders van de Contractenbank komen periodiek bijeen om de contractgegevens door te lopen en up-to-date te houden.

Mandaten

In het mandaatregister zijn bevoegdheden opgenomen die het college en de burgemeester gemandateerd hebben naar de organisatie. In de regel wordt mandaat verleend aan de gemeentesecretaris met de bevoegdheid tot het verlenen van ondermandaat. Als mandaat is verleend is de gemandateerde bevoegd om namens het bestuursorgaan de betreffende bevoegdheid uit te oefenen.

Het mandaatregister wordt periodiek nagekeken en waar nodig aangepast.

Juridisch overleg Dienst Dommelvallei

De juristen van de gemeenten Son en Breugel, Nuenen c.a. en Geldrop-Mierlo en een afgevaardigde van de Dienst Dommelvallei hebben periodiek overleg over uiteenlopende (juridische) onderwerpen. Daarnaast worden zaken besproken die door alle vier de organisaties kunnen worden geharmoniseerd.

Jaarverslag bestuurlijke en ambtelijke integriteit 2022

Meldingen bestuurlijke integriteit

In 2022 zijn geen meldingen vermoeden van integriteitsschendingen door politiek ambtsdragers ingediend, zoals bedoeld in het "Protocol vermoedens integriteitsschendingen politiek ambtsdragers gemeente Son en Breugel 2012".

Tweejaarlijkse themabijeenkomst integriteit

Volgens het in 2015 vastgestelde Beleidskader integriteit gemeente Son en Breugel vindt iedere twee jaar een themabijeenkomst integriteit plaats voor raads- burger- en collegeleden.

De in 2022 beoogde bijeenkomst is wegens de drukke raadsagenda na de verkiezingen niet doorgestaan. De bijeenkomst is doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2023.

Gemeenteraadsverkiezingen / VOG-verklaringen

In voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 kwam het belang van integriteit met betrekking tot kandidaten voor het raadslidmaatschap aan de orde. Een integer bestuur is essentieel voor het goed kunnen functioneren hiervan. Hoewel dit geen garantie biedt, kan het vragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) rond de aan de verkiezingen deelnemende personen hier een bijdrage aan leveren. Om het aanvragen hiervan te stimuleren is afgesproken dat de gemeente per aan de gemeenteraadsverkiezingen deelnemende partij de kosten van maximaal 7 VOG-verklaringen vergoedt. Van deze gelegenheid is door diverse partijen gebruik gemaakt.

Meldingen vermoeden misstand

Ingevolge de Regeling melding vermoeden misstand wordt jaarlijks een rapportage opgesteld over de uitvoering van deze regeling, waarin in geanonimiseerde vorm gerapporteerd wordt over het aantal en de aard van de meldingen van een vermoeden van een misstand.

In 2022 zijn dergelijke meldingen niet ontvangen; nog intern noch bij het externe meldpunt, de Afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

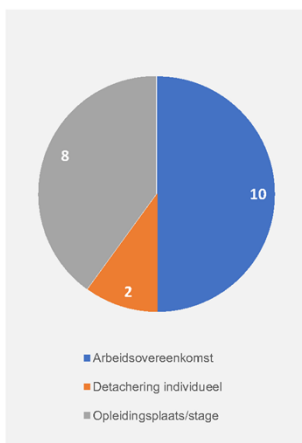
SOCIAL RETURN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Creëren van kansen voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt

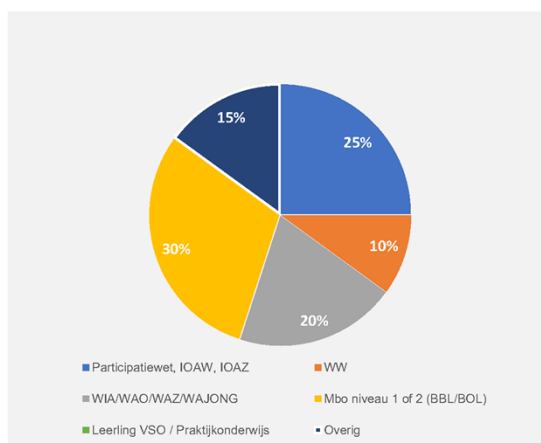
Rapportage periode **Jaar 2022**

Werkervaring

Verdeling doelgroepen in %

Resultaten (cumulatief)

	2019	2020	2021	2022
Actieve contracten met SR	11	11	11	11
Afgeronde contracten SR	7	14	20	25
Inkoopwaarde contracten	€ 6.314.520	€ 10.228.148	€ 14.791.758	€ 23.419.043
Te realiseren waarde SR	€ 315.726	€ 486.073	€ 607.308	€ 779.523
Gerealiseerde waarde SR	€ 311.470	€ 405.735	€ 480.477	€ 508.641
Waarvan sociale inkopen en certificaat	€ 164.922	€ 195.969	€ 208.886	€ -
Totaal aantal contracten	18	25	31	36

JAARRAPPORTAGE 2022
GEMEENTE SON EN BREUGEL

1. Inleiding

Het Adviespunt Social Return (ASR) voert de monitoring en advisering uit met betrekking tot inkoop van de gemeente waaraan een verplichting social return is gekoppeld.

De betrokkenheid van het ASR start idealiter bij het formuleren van de inkoopstrategie. We overleggen met de inkoopster (bij grotere opdrachten vaak medewerkers van inkoopadviseur Bizob) of het verbinden van een bijzondere voorwaarde als social return aan de opdracht passend is. Op grond van een Europese richtlijn en de Nederlandse aanbestedingswetgeving is dit toegestaan, mits het proportioneel is. Na gunning van de opdracht registreert het ASR de social return verplichting in de monitor (WIZZR) en meldt dit bij de opdrachtnemer. Het ASR begeleidt en adviseert de opdrachtnemer desgewenst bij de juiste toepassing van de regels en het correct opvoeren van de activiteiten in de monitor. De opdrachtnemer blijft te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de invulling. Het ASR verwijst actief door naar de gemeente, het Werkgeversservicepunt en andere partijen die inzet van de doelgroep social return faciliteren. Indien gedurende de looptijd van het project niet of onvoldoende wordt gerealiseerd, onderneemt het ASR actie naar opdrachtnemer en naar de gemeente. Na afloop van het project controleert het ASR of aan de verplichting is voldaan.

Paragraaf 2 biedt cijfermatig inzicht over de opgelegde verplichtingen en de wijze waarop deze worden ingevuld. In paragraaf 3 wordt op projectniveau gerapporteerd over nieuwe en afgeronde projecten en wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot regionaal opgepakte social return projecten.

2. Kengetallen gemeente Son en Breugel

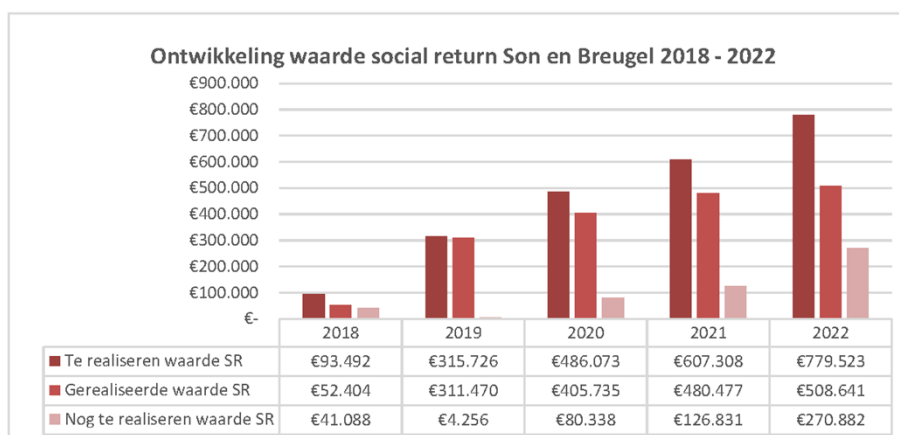
In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen gerapporteerd over de ontwikkeling van social return binnen de gemeente. In onderdeel 2.1 wordt inzicht geboden in de kengetallen over de waarde van de opgelegde en ingevulde social return verplichting. In paragraaf 2.2 worden cijfers gepresenteerd over de deelnemers binnen de verschillende projecten.

Voor een gedetailleerd verslag per opdrachtnemer en individuele projecten is een overzicht van actieve en gearchiveerde projecten opgenomen in de bijlage bij dit verslag.

2.1. Financiële waarden

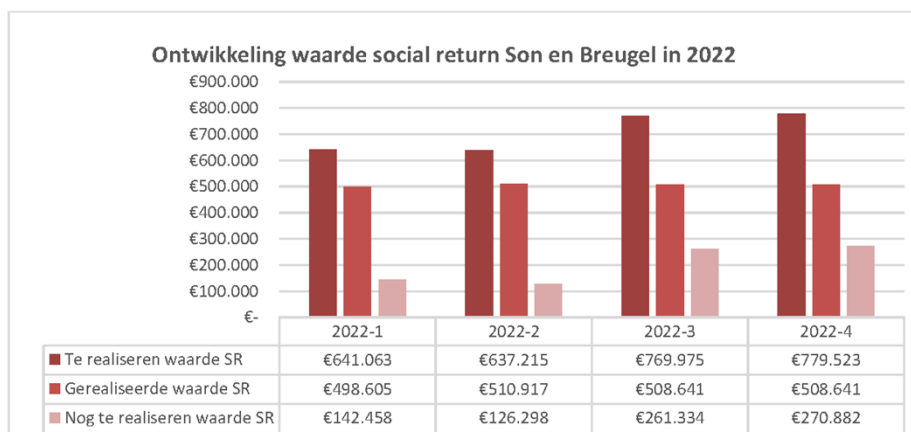
De social return verplichting wordt vastgesteld op basis van een percentage over de opdrachtsom, dit vertaalt zich in een financiële doelstelling. De invulling van social return door middel van bijvoorbeeld werk- en leerwerktrajecten met de doelgroep wordt gekwantificeerd in financiële waarden¹. Op deze wijze kan de invulling van de social return verplichting eenduidig gemonitord worden.

¹ Via normbedragen worden werk- en leerwerktrajecten die in de praktijk worden uitgevoerd, vertaald in financiële waarden.

Figuur 1a ontwikkeling waarde social return periode 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
# Actieve contracten met SR	9	11	11	11	11
# Afgeronde contracten SR	1	7	14	20	25
Totaal	10	18	25	31	36

2022 was een jaar van stabiele ontwikkeling van de inmiddels gevestigde social return uitvoering. Gedurende het jaar werden 5 projecten toegevoegd, een groei van meer dan 16% wat leidt tot een cumulatieve sr-verplichting van €779.523 (+28%). Dit duidt op een stabiele aanwas van inkooptrajecten waarop social return van toepassing wordt verklaard. Het ASR werkt daarbij nauw samen met Bizob. Ondanks een krappe arbeidsmarkt ondervinden opdrachtnemers maar beperkt hinder bij het invullen van de verplichting. Dat blijkt ook uit de groei van de gerealiseerde waarde social return met €28.164 tot een totaal van 508.641,- (+6%).

Figuur 1b ontwikkeling waarde social return periode in 2022

Tabel 1 overzicht cumulatieve waarden (start tot en met KW4 2022), mutatie t.o.v. vorig kwartaal

Overzicht totale waarden social return	Waarde	Mutatie
Inkoopwaarde totaal	€ 23.419.043	+ € 190.959
Gemiddeld social return percentage	3,3%	0,01%
Te realiseren social return waarde	€ 779.523	€ 9.548
Gerealiseerde social return waarde	€ 508.641	€ 0
Nog te realiseren social return waarde	€ 270.882	+ € 9.548

Inkoopwaarde: financiële waarde van de inkoop waarop social return van toepassing is verklaard (cumulatief).

In het vierde kwartaal van 2022 is een project toegevoegd in de monitor. De inkoopwaarde is daardoor licht gestegen met €190.959,- tot bijna 23,5 miljoen euro (+1%).

Gemiddeld social return percentage: opgelegde 'te realiseren' social return gedeeld door de inkoopwaarde.

Op de nieuwe projecten is een standaard sr-percentage toegepast (5%), de gemiddelde waarde is stabiel gebleven op 3,3%.

Te realiseren social return: totaal van alle opgelegde social return verplichtingen in euro's (cumulatief)

De te realiseren waarde social return stijgt met de toename van de inkoopwaarde en de opgelegde verplichting tot een bedrag van € 779.523,-.

Gerealiseerde social return: totaal in euro's van alle social return activiteiten ingevuld door opdrachtnemers (cumulatief).

De prognose realisatie social return is onveranderd gebleven. Dat betekent dat in het vierde kwartaal geen extra invulling social return heeft plaatsgevonden.

Naast directe opdrachten van de gemeente participeert de gemeente in een aantal regionaal ingekochte projecten. Veelal gaat het om raamovereenkomsten, waarbij de inkoopwaarde per projectpartner aan het eind van het jaar wordt vastgesteld door de contractmanager. Deze projecten zijn weergegeven in paragraaf 3.

Tabel 2. Verdeling waarde social return inzet personen en inkoop/certificaat

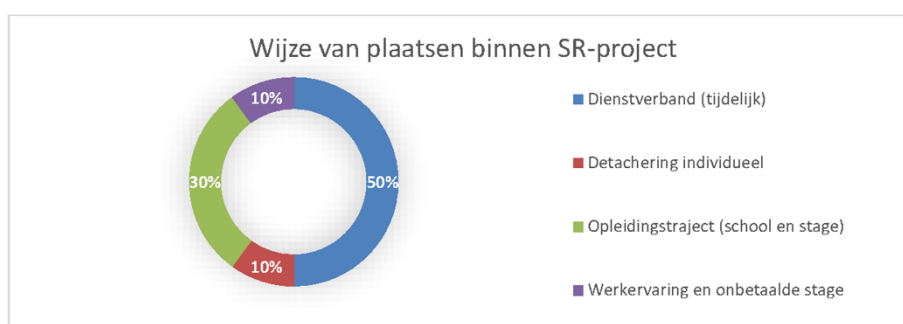
Omschrijving	Subtotaal	% van totaal	Totaal waarde	% van totaal
Waarde inzet personen			€ 261.452	51%
Waarde inkoop bij sociale ondernemingen	€ 75.266	30%		
Waarde invulling door certificaat PSO	€ 171.923	70%		
Totaal invulling inkoop en certificaat PSO			€ 247.189	49%
Totaal invulling social return door opdrachtnemers			€ 508.641	100%

2.2. Deelnemer gerelateerde waarden

Social return wordt ingevuld door opdrachtnemers op verschillende manieren. Door het plaatsen van een persoon die valt onder de doelgroep in een arbeidsplaats (rechtstreeks of via een detachering) of het faciliteren van een opleidings- of stageplaats. Daarnaast kan sociale inkoop (inkoop van diensten of goederen bij een sociale onderneming) of invulling via een PSO-certificaat een wijze van invulling zijn. Opdrachtnemers hebben vaak meerdere opdrachten bij verschillende opdrachtgevers (gemeenten) waaraan een verplichting is gekoppeld. Het kan gebeuren dat de opdrachtnemer gedurende een kwartaal een andere keuze maakt binnen welk project de social return waarde van een traject valt. Dit kan leiden tot mutaties in de inzet per kwartaal.

Tabel 3 Wijze van plaatsen bij opdrachtnemer, mutatie t.o.v. vorig kwartaal

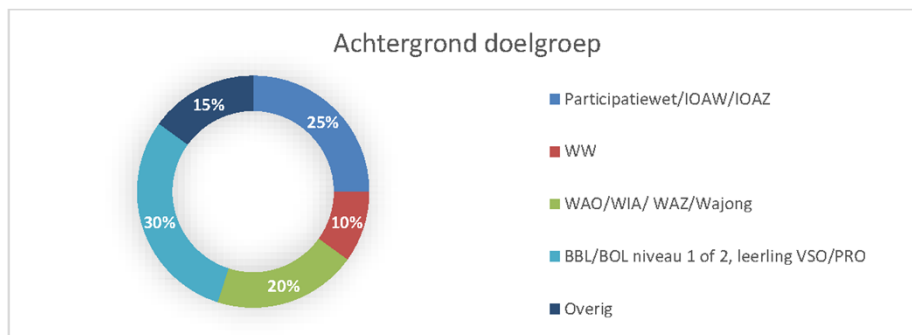
Wijze van plaatsen (trajecten)	Aantal	Mutatie
Dienstverband (tijdelijk)	10	-
Detachering individueel	2	-
Detachering groepsgewijs	0	-
Opleidingstraject (school en stage)	6	-
Werkervaring en onbetaalde stage	2	-
Overig	0	-
Totalen	20	-
Sociale inkoop en certificaat	€ 247.189	€ 0,-

Figuur 2 Procentuele verdeling naar wijze van inzet social return

Tabel 4 verdeling naar doelgroep social return

Omschrijving	Aantal	Mutatie
Participatiewet	5	-
WW	2	-
Overig (o.a. Stagetraject HBO) ²	3	-
WIA/WAO/Wajong	4	-
Opgenomen in doelgroepregister	0	-
BBL/BOL-niveau 1 of 2, leerling VSO/PRO	6	-
Totaal	20	-

² Een tweetal HBO-stagiaires zijn in het verleden opgevoerd als invulling social return. In het huidige beleid is dit niet meer mogelijk, het betreft de invulling van een oude opdracht die reeds is afgerond.

Figuur 3 Procentuele verdeling naar doelgroep social return

Uit tabel 4 en figuur 3 wordt duidelijk dat de opdrachtnemers van de gemeente Son en Breugel social return voor een groot gedeelte invullen met leertrajecten (30%). Trajecten in de BBL- en BOL zijn een belangrijke wijze van invulling en passen perfect bij de doelstelling om de afstand tot de arbeidsmarkt van deze groepen te verkleinen. Het gaat hier enkel om opleidingstrajecten tot maximaal mbo-niveau 2 (startkwalificatieniveau). Een andere doelgroep social return die profijt heeft van de inzet van social return zijn de personen die uitstromen uit de Participatiewet (25%) en arbeidsgehandicapten (20%).

Effect PSO-certificaat op aantallen: Doordat een deel van de invulling social return binnen de gemeente Son en Breugel plaatsvindt door de inzet van een PSO-certificaat is het aantal doelgroepmedewerkers dat verbonden is met social return waarschijnlijk groter dan de hierboven getoonde 20 personen.

Effect WIZZR en privacywetgeving op aantallen Doelgroepregister Banenafpraak: Binnen WIZZR dient een opdrachtnemer een keuze te maken onder welke doelgroep een ingezette medewerker valt. Daarbij wordt gekozen voor de regeling waar deze medewerkers tot het moment van inzet onder vallen. In – uitzonderlijke gevallen – waar geen regeling is, maar wel opname in het Doelgroepregister, wordt gekozen voor ‘Doelgroepregister’. Het is niet mogelijk om bijvoorbeeld te kiezen voor en Participatiewet én Doelgroepregister (ook al komt deze combinatie wel voor). Omdat het ASR in verband met geldende privacywetgeving niet beschikt over de sofinummers kunnen we in de gerapporteerde groep niet nagaan wie naast de opgevoerde regeling tevens een registratie Doelgroepregister heeft.

3. Actuele situatie op projectniveau gemeente Son en Breugel 2022 KW4

De actuele situatie is als volgt (zie bijlage voor detailinformatie).

- **Lopende projecten Son en Breugel:** er zijn op dit moment 11 actieve projecten met een te realiseren waarde van €346.109,- waarvan tot en met einde van het vierde kwartaal de realisatie € 24.557,- bedraagt (prognose). In het vierde kwartaal 2022 is één nieuwe project opgenomen in de monitor:
 1. **Het Mantelcontract onderhoud openbare verlichting 2022**, Elektriciteitswerken W. van den Hanenberg B.V;
- **Lopende projecten met verscherpte aandacht:**

Projecten waarbij enige zorg ontstaat over de tijdige of volledige realisatie van de social return verplichting.

 1. **Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) gemeente Son en Breugel**, (01-03-2020 / 01-03-2025), opdrachtnemer PZN. De totale verplichting (prognose) is € 102.806,-. Het project loopt nog enkele jaren, en de verwachting is dat de prognose wellicht te hoog is (door corona maatregelen zien we over het

geheel een daling van opdrachten voor vervoerders). Op dit moment reageert opdrachtnemer nog niet op verzoeken van het ASR om in contact te komen. **Geen directe actie gemeente vereist op dit moment.**

- **Lopende regionale projecten:**

Regionale projecten waarbij de gemeente Son en Breugel één van de opdrachtgevers is. De cijfers laten de te realiseren en gerealiseerde waarde zien van de gehele opdracht. Het gaat dus om cumulatieve cijfers. Het is niet mogelijk om de waarden uit te splitsen per deelnemende opdrachtgever (gemeente). De 'te realiseren waarde' is een inschatting op basis van de verwachting bij de start van het project. Het ASR is afhankelijk van het aanleveren van de daadwerkelijk gerealiseerde omzet door de contractmanagers van deze projecten. Inmiddels wordt door een aantal partijen wel al (fors) waarde social return gerealiseerd. Nieuw opgevoerde waarden worden in **bold** weergegeven.

Tabel 5 overzicht gezamenlijk ingekochte projecten

Regionaal ingekochte projecten		Aantal	Social Return	
Opdracht	Opdrachtnemer	Opdrachtgevers	Te realiseren	Gerealiseerd
Arbodienstverlening	Blikveld	10	€ 8.800	€ 3.889
Medische hulpmiddelen 1a	Medipoint	13	€ 77.627	€ 77.627
Medische hulpmiddelen 1b	Welzorg	15	€ 77.627	€ 77.627
Juridische dienstverlening	Hekkelman	11	€ 53.999	€ 140.000
Payroll	Driessen HRM	33	€ 47.499	€ 127.295
Vernieuwing gegevensuitwisseling	PinkRocade	3 ³	€ 11.304	-
Vernieuwen burgerzakenapplicatie	PinkRocade	3	€ 12.300	€ 15.404
Re-integratiedienstverlening	Div. aanbieders	3	€ 18.480	€ 52.095
MSP dienstverlening (inhuur)	Yacht Services YIS	25	€ 450.000	-
Begeleiding 18+ BOV-Kem-D-vallei	Diverse aanbieders (28)	10	€ 43.500	€ 59.664
Sociaal Medische Advisering	JPH Consult	3	€ 5.000	€ 62.222
Totaal			€ 806.136	€ 615.823

- **Afgeronde projecten:** in totaal zijn 25 projecten afgerond. In het vierde kwartaal van 2022 zijn geen projecten definitief afgerond.

- **Te verwachten projecten:** Op deze projecten is een positief advies gegeven voor opleggen van een SR-opgave. Na afronding van de inkoopstrategie en gunningsfase zullen deze projecten opgenomen worden in de SR-monitor.

Vijf projecten zijn signaleerd in het voortraject met Bizob:

A. Project van de gemeente Son en Breugel

1. Software sociaal domein;
2. Advisering m.b.t. brug over de Dommel;
3. **Nieuw: Onkruid- en veegbeheersing voor de gemeente Son en Breugel (BIZOB-2022-SON-LBR-00780)**

B. Regionale projecten waarbij Son en Breugel één van de opdrachtgevers is:

4. WMO Hulp in de huishouding;
5. Arbodienstverlening (Via Dommelvallei), (BIZOB-2020-GEZ-MNE-00104);

Adviespunt Social Return, maart 2023

³ GR Dommelvallei: Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo.

Toelichting bijlage

De bijlage is opgesplitst in twee onderdelen:

- **Lopende projecten**, opdrachten die nog in uitvoering zijn.
 - De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht en de social return verplichting is nog niet (volledig) ingevuld.
 - De opdrachtnemer is nog bezig met de opdracht, de social return verplichting is al ingevuld op basis van voorgenomen activiteiten, maar nog niet gecontroleerd door het Adviespunt⁴
- **Afgeronde projecten**, opdrachten die beëindigd zijn door de opdrachtnemer en waarvan de social return inzet is gecontroleerd. Projecten zijn afgerond en gearhiveerd in WIZZR.

Per project wordt een overzicht getoond van invullingsmogelijkheden en per invullingsmogelijkheid:

- wat de prognose is: 'te realiseren waarde';
- de feitelijke invulling: 'gerealiseerde waarde' en
- de inzet van doelgroepmedewerkers 'gerealiseerde aantallen'.

Invullingsmogelijkheden social return in WIZZR:

- Detacheringen (factuur): detachering die op basis van een factuur in rekening wordt gebracht. Vaak een groepsdetachering (gekoppeld aan ureninzet van de doelgroep, niet aan individuele personen). Daarom kunnen deze niet geteld worden als plaatsingen. Bij geen vermelding doelgroep wordt deze soms geregistreerd als 'onbekend'.
- Detacheringen (personen): een detachering op individueel niveau. Een specifieke medewerker wordt geplaatst bij de opdrachtnemer.
- Diensten door SW/ gemeentelijke instelling: opdrachtnemer neemt diensten af bij een sociale onderneming (SW of 30+), denk aan schoonmaak- (bv een directiekeet) of groenwerkzaamheden.
- Leerwerkplekken: trajecten voor leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) of Praktijkonderwijs.
- Opleidingsplekken/ stages: betreft de inzet van leerlingen uit het middelbaar beroepsonderwijs (Mbo) niveau 1 of 2; beroepsbegeleidende leerweg (BBL) of beroeps opleidende leerweg (BOL).
- PSO - Certificaat van een hoofdaannemer: invulling van de social return verplichting door een certificaat Prestatieladder Socialer Ondernemen van de opdrachtnemer.
- Vacatures/ banen: Rechtstreeks in dienst nemen van een persoon uit de doelgroep social return.
- Inkoop bij een sociale ondernemer: opdrachtnemers besteden werk uit bij een sociale onderneming.

⁴ Voorbeeld: de opdrachtnemer neemt een doelgroepmedewerker in dienst met een jaarcontact bij de start van het project. Het ASR zal na afronding van de opdracht verifiëren of deze medewerker ook daadwerkelijk de gehele periode in dienst is geweest tegen de loonsom (of blokwaarde) die is opgegeven in de prognose.

BIJLAGE BIJ
JAARRAPPORTAGE 2022

ONDERDEEL LOPENDE PROJECTEN

Opdrachtnemer en projectomschrijving	Te realiseren waarde	Gerealiseerde waarde	Gerealiseerde aantallen
Vervoerservice Juijn BV 2026) (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 32.998		0
2022			
Electriciteitswerken W. van den Hanenberg B.V. <i>Het onderhouden van de openbare verlichtingsinstallatie in de gemeente Son en Breugel (1-9-2022 - 31-8-2024)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling Mantelcontract onderhoud openbare verlichting 2022 (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 9.548		0
KWS infra B.V. - Eindhoven <i>Raamovereenkomst Asfaltonderhoud (01-01-2022 / 31-12-2024)</i> (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 2.130	€ 1.330	0
Pellikaan Bouwbedrijf B.V. Nieuwbouw MFA De Bongerd (18-01-2022 / 01-04-2024) (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 135.000	€ 1.330	0
RO-infra BV 2024) (Groeps)detacheringen o.b.v. factuur Detachering o.b.v. individuele detacheringovereenkomst Diensten door sociaal werkbedrijf (SW) of 30+ onderneming Dienstverband (arbeidsovereenkomst) Leerwerkplekken Mbo (BOL of BBL maximaal niveau 2) Maatschappelijke meerwaarde (na overleg Adviespunt) Werk onderbrengen bij SW/gemeentelijke instelling	€ 27.777		0
Eindtotaal	€ 346.109	€ 24.557	0

BIJLAGE BIJ
JAARRAPPORTAGE 2022

ONDERDEEL AFGERONDE PROJECTEN

Gemeente Son en Breugel KW4 2022				
Afgeronde projecten				
Opdrachtnemer en projectomschrijving	Te realiseren waarde	Gerealiseerde waarde	Gerealiseerde aantallen	
2012				
Van Helvoort Taxi Groep B.V. <i>Deeltaxi CCV</i>	€ 18.300	€ 44.722	1	
2017				
Heijmans BV hoofdkantoor <i>Rioolverzwarend Oud-Breugel</i>	€ 22.970	€ 30.000	2	
KWS infra B.V. - Eindhoven <i>Bouw- en woonrijpmaken Soniuspark</i>	€ 46.029	€ 46.959	3	
Spie Infratechniek (Ziut) <i>Verduurzamen OVL Son en Breugel</i>	€ 17.805	€ 18.069	0	
Yacht B.V. <i>uitvoering van MSP-dienstverlening</i>	€ -		0	
2018				
Centric Netherlands B.V. <i>Digitaal applicatie-instrument Centric Suite</i>	€ 2.332	€ 2.435	0	
Donkergroen B.V. - Hazerswoude-Dorp <i>Vegen van wegen inclusief onkruidbestrijding verhardingen</i>	€ 4.922	€ 4.922	0	
KWS infra B.V. - Eindhoven <i>Asfaltonderhoud Kanaaldijk Noord & Hoberglaan</i>	€ 7.888	€ 9.593	3	
<i>Reconstructie fietspad en onderhoud Lieshoutseweg</i>	€ 3.560	€ 3.889	1	
RO-Infra <i>Herinrichting Ruysdaelstraat</i>	€ 8.650	€ 8.650	0	
Stam en De Koning <i>Nieuwbouw gemeentehuis</i>	€ 160.000	€ 160.000	0	
Vandervalk+Degroot B.V. - Goirle <i>Rioolreiniging- en inspectie vrijvalriolering</i>	€ 3.090	€ 3.996	0	
Veeg- en Rioolbedrijf Adriaans B.V. <i>Reiniging gemalen en kolken</i>	€ 4.359	€ 4.322	0	
2019				
GMB Rioleringstechnieken B.V. - Opheusden <i>Raamovereenkomst renovatie en reparatie vrijvalriolering</i>	€ 11.965	€ 12.250	2	
Van Helvoort Taxi Groep B.V. <i>Deeltaxi CVV</i>	€ 5.176	€ 5.250	2	
<i>Overbruggingssovereenkomst Vervoer cliënten SWZ Zonhove</i>	€ 4.814	€ 4.861	1	
	€ 362	€ 389	1	
2020				
Aannemingsbedrijf Nico de Bont B.V. <i>Restauratie Oude Raadhuis en Kerktoren</i>	€ 39.580	€ 41.944	5	
BAM Infra Regionaal Zuid - Helmond <i>Realisatie Slowlane fase 2 en 3 Son en Breugel</i>	€ 13.540	€ 13.746	0	
Donkergroen B.V. Eindhoven <i>Gunning hagen knippen 2020+2021 (13-04-2020 / 13-04-2022)</i>	€ 567	€ 567	0	
Loon-, Maai- en Grondwerken J. Bouw B.V. <i>Onderhouden berm en watergangen (10-06-2020 / 09-06-2022)</i>	€ 2.640	€ 9.844	1	
Ploegmakers Cultuurtechniek <i>Graskanten steken (23-03-2020 / 31-12-2021)</i>	€ 6.433	€ 6.434	0	
<i>Maaien gazons en sportvelden (23-03-2020 / 31-12-2021)</i>	€ 1.127	€ 1.127	0	
	€ 5.306	€ 5.306	0	
Stam en De Koning <i>Renovatie MFA De Boerderij</i>	€ 4.781	€ 5.219	0	
2021				
KWS infra B.V. - Eindhoven <i>Herinrichting watergang Gentiaan(14-01-2021 / 01-12-2021)</i>	€ 52.387	€ 55.163	2	
Eindtotaal	€ 433.414	€ 484.085	20	

Paragrafen

Overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten zijn hieronder de volgende paragrafen opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet open overheid
9. Beleidsindicatoren

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de inwoners mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie. Lastenverzwaring voor inwoners blijft achterwege en indien enigszins mogelijk zullen we de tarieven van de gemeentelijke belastingen en/of leges verlagen;
- Streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies;
- Het profijtbeginnsel bij de overige heffingen hanteren.

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten, bepaald in de Kadernota, zijn de tarieven over 2022 als volgt aangepast:

- Bij de OZB is 1,65% inflatiecorrectie toegepast. Bij de berekening van het tarief is rekening gehouden met de WOZ-waardeontwikkeling;
- Leges en tarieven zijn verhoogd met de inflatiecorrectie (1,65%);
- De tarieven voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid waarbij rekening is gehouden met een zo reëel mogelijke inschatting van zowel de baten- als de lastenontwikkeling binnen het meerjarenperspectief 2022-2025. Bij de meerjarenbegroting 2022-2025 heeft de raad een amendement aangenomen waardoor voor afval niet van 100% kostendekkendheid is uitgegaan maar van 87%.

Definitieve (formele) vaststelling van de diverse belastingtarieven vond plaats door vaststelling van de belastingverordeningen tijdens de behandeling in de raadsvergadering van 10 november 2021.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;

- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven voor 2022 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden en er is een inflatiecorrectie van 1,65% toegepast.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en de Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier geen bedrijfsafval.

De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2022 gelijk gebleven aan die van 2021, als gevolg van een aangenomen amendement bij het vaststellen van de Meerjarenbegroting 2022-2025. Hierdoor is de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 87%.

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De tarieven van de rioolheffing worden zodanig vastgesteld dat de geraamde kosten niet boven de geraamde baten uitkomen. We streven er naar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen.

Per 1 januari 2020 is de gedifferentieerde rioolheffing ingevoerd. De differentiatie bestaat uit een afvalwater- en hemelwatercomponent. De afvalwaterheffing is een gebruikersheffing. De hemelwaterheffing is een eigenarenheffing. De hemelwaterheffing is een heffing met een vast bedrag van € 50,-. Doel van de differentiatie van de rioolheffing en het invoeren van de hemelwaterheffing is om bewoners en bedrijven mee te laten werken aan het klimaatbestendig maken van hun omgeving en goed gedrag te belonen in de vorm van een financieel voordeel.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn gemeenten verplicht inzichtelijk te maken hoe bij de berekening van tarieven en heffingen wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. De tarieven mogen dus hoogstens kostendekkend zijn. Daarnaast moeten we de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen vermelden en de manier waarop we deze uitgangspunten bij de tariefstellingen hanteren.

Met onderstaande tabel verantwoorden we of de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden. Per heffing worden de totale baten en lasten en het gerealiseerde dekkendheidspercentage weergegeven.

Dekkendheid rioolheffing	2022
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	626.531
Kapitaallasten	212.284
Mutatie voorziening	210.044
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	1.048.859
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	141.061
Kwijtschelding taakveld 6.3	23.897
Straatreiniging taakveld 2.1	87.189
Watertaken taakveld 5.7	27.933
BTW taakveld 0.11	145.429
Totaal toerekenbaar	425.509
Totaal lasten	1.474.368
Opbrengst rioolheffing taakveld 7.2	1.468.641

Overige opbrengsten taakveld 7.2	5.727
Baten totaal taakveld 7.2	1.474.368
Dekkendheidspercentage riool	100%
* De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het Btw-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de Btw compensabel en werd tegelijkertijd het gemeentefonds hiervoor verlaagd.	

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2022
Afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	565.247
Lasten overige afvalstromen	1.484.193
Kapitaallasten	2.133
Mutatie voorziening*	481.169
Storting voorziening compensatie Attero	147.973
Totaal kosten afval taakveld 7.3	2.680.715
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	74.501
Kwijtschelding taakveld 6.3	44.058
BTW taakveld 0.11**	301.384
Totaal toerekenbaar	419.943
Totaal lasten	3.100.658
Baten afvalstoffenheffing taakveld 7.3	2.057.597
Baten milieustraat	236.693
Baten overige afvalstromen	390.184
Baten totaal	2.684.474
Dekkendheidspercentage afval	87%

Kostendekkendheid leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven.

Er mag geen winst gemaakt worden. Voor deze heffingen wordt gestreefd naar een 100% kostendekkend tarief.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het besluit van 5 maart 2016 in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten gemeenten verplicht inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn. De geraamde baten mogen de geraamde lasten niet overschrijden.

Per hoofdstuk van de legesverordening 2022, is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de gerealiseerde baten en lasten. Hoofdstukken die niet zijn opgenomen in de plaatselijke legesverordening, zijn niet opgenomen in onderstaande tabel(len). Per titel in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend moet zijn.

Tussen afzonderlijke hoofdstukken binnen een titel mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaald hoofdstuk, mogen kosten binnen een ander hoofdstuk compenseren.

In onderstaande overzichten zijn per hoofdstuk en per titel de totale baten, de totale lasten en het kostendekkendheidspercentage weergegeven. De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salarislasten en overhead in titel 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken. Op basis van de toegerekende salarislasten is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening					
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-21.092	31.032	29.527	1.001	34%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	-107.832	82.752	78.739	47.855	52%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-71.227	65.512	62.335	35.973	43%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	-7.074	31.032	29.527	1.901	11%
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	0	6.896	6.562	767	0%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-26.991	34.480	32.808	21.941	30%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	0	6.896	6.562	0	0%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 12	Leegstandswet	0	6.896	6.562	0	0%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	0	10.344	9.842	0	0%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	-12.261	6.896	6.562	0	91%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	-104	10.344	9.842	61	1%
Hoofdstuk 19	Kinderopvang	0	6.896	6.562	0	0%
Hoofdstuk 20	Diversen	-5.106	20.688	19.685	300	13%
Totaal titel 1		-251.686	320.666	305.114	109.799	34%

De salarislasten en overhead in titel 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasten de overhead bepaald. De baten en lasten binnen titel 2 van de legesverordening hebben voornamelijk betrekking op hoofdstuk 2 en 3, vandaar is vanwege de samenhang besloten alle lasten toe te rekenen aan hoofdstuk 3 binnen titel 2 en is dit niet verder uitgesplitst.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 2	Schetsplan / Conceptaanvraag omgevingsvergunningen / Verzoek principebesluit	-11.978	0	0	0	0%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	-		230.032		102%
		616.988	241.758		132.867	
Hoofdstuk 4	Vermindering	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	0	0	0	0	0%
Totaal titel 2		-628.967	241.758	230.032	132.867	104%

De salarislasten en overhead in titel 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1	Horeca	-2.188	6.896	6.562	2.935	13%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 4	Verbod exploiteren bedrijf zonder benodigde vergunning	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	0	6.896	6.562	0	0%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	0	6.896	6.562	0	0%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	3.448	3.281	0	0%

Totaal titel 3	-2.188	24.136	22.966	2.935	4%
-----------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	-----------

Marktgelden

Marktgelden worden geheven van degene die een standplaats inneemt (of van degene aan wie een standplaats is toegewezen) op de wekelijkse warenmarkt.

Marktgelden zijn afhankelijk van het aantal strekkende meters frontlengte van de standplaats. Het tarief is in 2022 verhoogd met de inflatiecorrectie.

Precariorechten

Precario is een heffing op het gebruik van gemeentegrond. De eerste helft van 2022 werden de maatregelen rondom corona afgebouwd. De gemeente Son en Breugel heeft de horeca in 2022 gefaciliteerd. Voor de terrassen is besloten om de precario niet te heffen.

Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen

Als mensen de verschuldigde belasting niet kunnen betalen (of met buitengewoon bezwaar), komen zij wellicht in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de inwoners, toetsen we bij het inlichtingenbureau indien eerder kwijtschelding verleend is of er geen belemmering is voor het verlenen van automatische kwijtschelding. Bij geen belemmering verlenen we automatische kwijtschelding.

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- De raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- De raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- OZB;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

Overzicht tarieven

	2020	2021	2022
OZB Eigenaar Woning	0,0881%	0,0877%	0,0841%
OZB Eigenaar Niet-woning	0,1649%	0,1898%	0,1969%
OZB Gebruiker Niet-woning	0,1407%	0,1565%	0,1623%
Afvalstoffenheffing 1-persoonshh	173,28	231,60	231,60
Afvalstoffenheffing meer-pers.hh	217,20	290,28	290,28
Reinigingsrechten	210,84	281,76	339,00
Rioolheffing t/m 500m3	132,60	137,28	141,96
Rioolheffing eigenaar	50,00	50,00	50,00

Vergelijking buurgemeenten

In onderstaande tabel worden de eenheden gebruikt die het COELO toepast voor het bepalen van de woonlasten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de gegevens over 2022 (afgerond op hele euro's).

	Son en Breugel	Nuenen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB eigenaar woning	0,0841%	0,1231%	0,10543%	0,0908%	0,0756%
OZB eigenaar niet-woning	0,1969%	0,2411%	0,31089%	0,1995%	0,1792%
OZB gebruiker niet-woning	0,1623%	0,1935%	0,22872%	0,1600%	0,1456%
Afvalstoffenheffing (*) (meerpers.huishouden)	290	402	347	323	338

Rioolheffing	142	205	168	177	199
--------------	-----	-----	-----	-----	-----

(*): Diftar gemeenten worden door het COELO berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal ledigingen (18 maal een grijze container van 140 liter en 7 maal een groene container van 140 liter). De aantallen van het COELO zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Jaar	2020	2021	2022
WOZ-waarde	328.000	346.000	379.000
Wijziging WOZ-waarde	7,19%	5,49%	9,54%
OZB	289	303	319
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	217	290	290
Rioolheffing (gebruiker)	133	137	142
Rioolheffing (eigenaar)	50	50	50
Totaal	689	780	801
% wijziging lasten t.o.v. t-1	9,02%	13,21%	2,69%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente Son en Breugel. Hiervoor beschrijven en waarderen we de risico's. Vervolgens zetten we het totaal aan risico's af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. Voor wat betreft het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing hanteren we de uitgangspunten van de 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen'.

Als laatste worden de financiële kengetallen gepresenteerd.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de raadsvergadering van 21 maart 2013 heeft de raad de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld. In de nota wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves buiten beschouwing gelaten;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt, zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, ofwel extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

In de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitvoerig ingegaan op het wettelijk kader, de inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit. De beleidsconclusies zijn hierboven weergegeven.

Top 10

Er is een selectie gemaakt van 10 in plaats van 15 risico's die extra aandacht verdienen. De impact van de risico's buiten de top 10 op de benodigde weerstandscapaciteit is beperkt. De risico's buiten de top 10 worden via de verzameling "Overige risico's" wel meegenomen in de berekening van de weerstandsratio.

Top 10 inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren werken we met klassengemiddelden. Deze klassengemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in de onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening:

$$\text{Risicowaarde (€)} = \text{Kans (\%)} \times \text{Gevolg (€)}$$

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren rekenen we hierbij met een zekerheidspercentage van 90%.

Hoewel zorgvuldig is geprobeerd om alle risico's in beeld te brengen, kan het voorkomen dat een risico niet is opgenomen. Zoals eerder genoemd is risicomangement een dynamisch proces en voortschrijdend inzicht zorgt voor een steeds vollediger beeld.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op alle geïdentificeerde risico's. Door de risico's te kwantificeren wordt de lijst geordend. Op deze manier ligt de focus op de risico's die de grootste impact op de organisatie hebben. Zowel de kans dat een risico zich manifesteert als de impact die het risico met zich meebrengt moet worden bepaald.

Er wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat het risico daadwerkelijk optreedt. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is indien het risico optreedt. Het kwantificeren van risico's is een proces van taxeren en inschatten en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter.

Risico	Kans (%)	Gevolg (€)	Risicowaarde (€)
1] Jeugdzorg	90%	500.000	450.000
2] CMD algemeen	50%	375.000	187.500
3] Externe gevolgen cybercriminaliteit/beveiligingsincident	30%	500.000	150.000
4] Algemene uitkering gemeentefonds	70%	175.000	122.500
5] Interne gevolgen cybercriminaliteit/beveiligingsincident	70%	175.000	122.500
6] Intergemeentelijke samenwerking - Dienst Dommelvallei	exact	bedrag	71.775
7] Naheffing Attero	50%	bedrag	65.037
8] Belastingaangifte	30%	175.000	52.500
9] Crisisbeheersing	10%	500.000	50.000
10] GGD Brabant Zuidoost	exact	bedrag	41.400
<i>Subtotaal top 10</i>			1.313.212
<i>Overige risico's</i>			296.532
<i>Risico's onvoorzien</i>			250.000
<i>Totaal</i>			1.859.744
<i>Risico's t.b.v. zekerheidspercentage 90%</i>			1.673.770

Twee keer per jaar worden de risico's opnieuw geïnteriseerd en berekend. Ten opzichte van de begroting 2023 is de totale risicowaarde afgenomen. De risicowaarde van de risico's "Externe gevolgen cybercriminaliteit/beveiligingsincident", "Wolfswinkel", "Crisisbeheersing" en "Inkoop" zijn verlaagd.

Top 10 risico's

1] Jeugdzorg

Door incidenten (crisis, gesloten jeugdzorg, jeugdbescherming) of door instroom van cliënten met hoogcomplexiteit bestaat het risico dat er een beroep wordt gedaan op de zwaardere, duurdere en langdurige jeugdzorg. Ook kunnen we achteraf geconfronteerd worden met kosten voor zorg als gevolg van directe verwijzingen door medische verwijzers (waaronder huisartsen en jeugdartsen). Deze medische verwijzroute is wettelijk ingeregeld.

Beheersmaatregel

Het CMD zet samen met partners als huisartsen, jeugdarts en voorliggend veld in op vroegtijdige signalering van problemen. Ondersteuning wordt altijd zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig ingezet. Per 2022 geldt voor lichte, kortdurende en voor hoogcomplexiteit, langdurige hulpverleningstrajecten een verschillende financiering aan zorgaanbieders. Bij de jeugdzorg gaat het veelal om incidenten, waar slechts ten dele op gestuurd kan worden. CMD en partners proberen de vroegsignalering van casussen waar jeugdzorg nodig is te intensiveren.

2] CMD algemeen

In 2021 heeft het College het bedrijfsplan voor het CMD vastgesteld. De financiële gevolgen uit het bedrijfsplan zijn verwerkt in de begroting 2022. Het uitvoeringsplan 2022 is in het voorjaar 2022 vastgesteld, waarmee we gaan werken aan het meer grip krijgen op de verschillende processen en procedures.

We gaan er vanuit dat het verandertraject leidt tot een reductie van de uitgaven en het beroep op de voorzieningen. Het verandertraject en het opvolgen van de aanbevelingen kost echter tijd, we hebben geen garanties dat de aanpak daadwerkelijk leidt tot kostenbesparing en we zien nog steeds een ontwikkeling van toenemende vraag.

Beheersmaatregel

Het verandertraject moet leiden tot een integrale aanpak waarin we de aanbevelingen in samenhang laten terugkomen, om zo de slagingskans zo groot mogelijk te maken. We blijven monitoren en anticiperen op de trends waaronder de stijgende hulpvraag. We betrekken daarbij de medewerkers en de netwerkpartners van het CMD bij het opvolgen van de aanbevelingen waaronder de uitwerking van de visie. Tegelijkertijd blijven we onze inwoners adequaat ondersteunen bij hun hulpvraag. Dat vraagt het nodige van de medewerkers binnen het CMD. De formatie moet daarbij op orde zijn om zowel het verandertraject goed te kunnen doorlopen als ook onze inwoners adequaat te ondersteunen.

3] Externe gevolgen cybercriminaliteit / beveiligingsincident

Een beveiligingsincident is een inbreuk op de beveiliging, waarbij de beschikbaarheid, de integriteit of de vertrouwelijkheid van informatie in gevaar is of kan komen. Een beveiligingsincident kan ook onbewust worden veroorzaakt. Cybercriminaliteit is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Cybercriminaliteit is veelvoorkomend. Aan de ene kant wordt ICT steeds complexer en aan de andere kant blijkt uit de benchmark dat we onder het gemiddelde zitten qua middelen.

IBD dreigingsbeeld 2023-2024: "De dreiging van ransomware-aanvallen neemt toe. Aan de lopende band proberen criminelen een ingang te vinden. De (potentiële) gevolgen van een aanval worden ook steeds ernstiger: het wordt merkbaar. Het fenomeen ransomware (gijzelsoftware) komt al jaren voor. Criminelen versleutelen gegevens en persen het slachtoffer af om deze gegevens na het betalen van losgeld weer toegankelijk te maken. De IBD ontving de afgelopen twee jaar steeds meer meldingen van situaties waar gemeentelijke processen langdurig(er) verstoord zijn als gevolg van destructieve gijzelsoftware. Criminelen aarzelen niet om privacygevoelige gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers online te publiceren."

De externe gevolgen van cybercriminaliteit of een beveiligingsincident kunnen groot zijn:

- Een getroffen organisatie is vaak weken of maanden bezig om de bedrijfsprocessen en informatiebeveiliging weer op orde te krijgen en de complete gegevensregistraties opnieuw op te bouwen.
- Beveiligings- en privacy- incidenten schaden ook het vertrouwen van inwoners in de overheid, de reputatie van de organisatie en haar bestuurders.

Daarnaast kunnen onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens en overtredingen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) leiden tot aansprakelijkheidsstellingen van getroffenen of boetes van de privacytoezichthouder. Een boete wegens onzorgvuldig handelen met de privacy van inwoners kan bovendien leiden tot grote imagoschade.

Drie soorten dreigingen vallen de laatste tijd op:

- Meer ransomware, destructievere gevolgen
- Steeds meer en ernstiger kwetsbaarheden in software
- Gevaren in ketens.

Beheersmaatregel

De CISO, Privacybeheerder en FG organiseren acties om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit en beveiligingsincidenten binnen de organisaties te verhogen. Tevens worden medewerkers actief herinnerd aan de gedragscodes omtrent computergebruik en privacywetgeving. Ook worden organisatorische maatregelen getroffen, zoals het inrichten van een governancestructuur, informatiebeveiligings- en gegevensbeschermingsbeleid, inrichten van autorisaties en beschrijven van werkprocessen.

Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD VNG en hebben de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) als norm voor hun informatieveiligheid ingevoerd, waarbij eigenaarschap en risico analyse centraal staan. De IBD adviseert ons bepaalde maatregelen te treffen. Die voeren wij door, voor zover op ons van toepassing.

4] Algemene uitkering gemeentefonds

Via circulaires wordt de gemeente tweemaal per jaar geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. In 2022 is besloten om twee belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering door te voeren. Ten eerste wordt vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek ('samen de trap op, samen de trap af') geïndexeerd. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het accres wordt wel bijgesteld als gevolg van jaarlijkse loon- en prijsontwikkelingen. Ten tweede geldt dat het volumedeel van het accres voor de periode tot en met 2025 is vastgezet op de stand van de meicirculaire 2022. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres zijn er bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Dit betekent dat de accresstanden voor deze jaren slechts nog wijzigingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.

Het verdeelmodel wordt nog verder verbeterd. Onderzoeken naar de centrumfunctie, eenpersoonshuishoudens, inkomstencorrecties WOZ-waarden en de overige eigen middelen (OEM) lopen nog. De eerste resultaten hiervan zijn in de loop van 2023 te verwachten.

De schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend.

Beheersmaatregel

De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op

het eerst volgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden.

5] Interne gevolgen cybercriminaliteit / beveiligingsincident

Naast de externe gevolgen - die genoemd worden bij risico 3 - loopt de organisatie ook het risico op mogelijk interne gevolgen. Grootste risico's daarbij zijn:

- Uitval van dienstverlening en bedrijfsvoering;
- Fouten in de dienstverlening;
- Herstelkosten.

Drie soorten dreigingen vallen de laatste tijd op:

- Meer ransomware, destructievere gevolgen
- Steeds meer en ernstiger kwetsbaarheden in software
- Gevaren in ketens.

Beheersmaatregel

Er worden technische maatregelen genomen, zoals het uitvoeren van technische scans, SIEM/SOC, 2FA.

6] Intergemeentelijke samenwerking - Dienst Dommelvallei

De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Op basis van de vastgestelde begroting van Dienst Dommelvallei wordt financieel bijgedragen aan de dienst. Hierbij zijn ook aannames gemaakt met betrekking tot te realiseren efficiency. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft, worden de risico's van de dienst betrokken bij de risicowaarde van de drie deelnemende gemeenten.

Beheersmaatregel

Via een begroting, jaarrekening en rapportages (Dommelvallei) worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur van Dienst Dommelvallei.

De risico's van Dienst Dommelvallei zijn, voor zover mogelijk, inzichtelijk gemaakt en beheersmaatregelen zijn geformuleerd.

7] Naheffing Attero

Als de naheffing op basis van tonnages wordt berekend, dan is de naheffing hoger.

Beheersmaatregel

De gemeente heeft net als de andere deelnemende gemeenten een stem in de verdeelsleutel.

8] Belastingaangifte

De gemeente is aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw-aangiften, opgave Btw compensatiefonds en de WKR. Bovendien kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor belastingenschulden van andere bedrijven op basis van inleners of ketenaansprakelijkheid.

Beheersmaatregel

Met het oog op de ontwikkelingen rondom 'Horizontaal Toezicht' met de Belastingdienst wordt er gewerkt aan een 'Tax Control Framework'. Dit betekent niet dat het risico komt te vervallen.

9] Crisisbeheersing

Iedere gemeente kan te maken krijgen met incidenten, die de status van een crisis krijgen. Deze kunnen plaatsvinden zowel in het fysieke als het sociale domein. Ook kunnen crises lokaal, regionaal of bovenregionaal van karakter zijn.

Beheersmaatregel

Door adequate maatregelen kunnen de effecten van een crisis zo veel mogelijk beperkt worden. Lokale, regionale en landelijke crisisorganisaties voorzien daarin, met name door crisiscoördinatie en -organisatie. Goede eenduidige informatievoorziening, opleidingen en oefenen zijn daarbij randvoorwaarden voor succes. Implementatie van verbeterpunten uit evaluaties zorgt steeds voor verdere professionalisering van de crisisorganisatie. Daarnaast wordt ruim ingezet op preventie en preparatie om aan de voorkant crises te voorkomen.

De inrichting van de crisisorganisatie wordt geactualiseerd. Leerpunten uit de coronacrisis, de uitgangspunten van de visie op crisisbeheersing en de aanbevelingen van de evaluatie Wet veiligheidsregio's worden hierin meegenomen. Er wordt vormgegeven aan een nog professionelere multidisciplinaire organisatie. Veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord en de Politie Oost-Brabant werken hierin nauw samen. Een goed getrainde organisatie die expertise betreft waar nodig, kan door adequaat ingrijpen de effecten van incidenten zo veel mogelijk beperken.

Met de transities is de gemeente verantwoordelijk geworden voor veel zorgtaken. Hierdoor kan de gemeente vaker partij zijn wanneer een crisis in het sociale domein zich voordoet.

Met de coronacrisis is bevestigd dat een ongekende crisis realiteit kan worden. Een pandemie is al langer gekwalificeerd als een risico met grote waarschijnlijkheid en mogelijk catastrofale gevolgen. Ook voor de toekomst moeten we hiermee rekening houden.

Voor de opdracht aan gemeenten om per direct noodopvang van vluchtelingen uit Oekraïne te realiseren, is in eerste instantie gewerkt conform de communicatielijnen en de organisatiestructuur van de crisisbeheersing. Ook met dit soort opgaven met enorme impact voor gemeenten moeten we in de toekomst wellicht vaker rekening houden.

10] GGD Brabant Zuidoost

De Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg. Op basis van de begroting wordt financieel bijgedragen. Binnen de Gemeenschappelijke Regeling zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor de taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. De zorgverzekeraars zijn verantwoordelijk voor de bekostiging van de ambulancezorg. De gemeenten zijn daarom voor een deel van het onafgedekte risico van € 1.850.000 verantwoordelijk.

Beheersmaatregel

Via de begroting, jaarrekening en rapportages worden de ontwikkelingen periodiek en intensief gevolgd. Eventuele effecten kunnen rechtstreeks verwerkt worden in de eigen begroting. Daarnaast is sprake van deelname in het bestuur en ambtelijk het Opdrachtgeversplatform.

Weerstandscapaciteit in cijfers

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit		Peildatum 31-12-2022
Primair	Algemene reserve	2.500.000
	Reserve vrije bestedingsruimte	8.173.280
Secundair	Stille reserves	p.m.
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		10.673.280
Structurele weerstandscapaciteit		
Primair	Post onvoorzien	80.000
Totaal structurele weerstandscapaciteit		80.000
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		10.753.280

Er is veel meer incidentele capaciteit beschikbaar dan structurele capaciteit. De structurele capaciteit kan in principe jaarlijks worden vrijgemaakt voor financiële tegenvallers. De incidentele capaciteit kan slechts eenmaal worden aangesproken en kan pas na aanvulling weer worden gebruikt om volgende tegenvallers op te vangen.

Weerstandsvermogen

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt als volgt bepaald:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

$$€ 10.753.280 / € 1.673.770 = 6,42$$

Wij concluderen dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 6,42 goed is.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

De onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de weerstandsratio zien, inclusief de prognose voor de komende jaren. Voor de prognose gaan we uit van gelijk blijvende benodigde weerstandscapaciteit. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de meerjarenramingen.

Met een weerstandsratio van 6,42 is het weerstandsvermogen van Son en Breugel goed. Ook voor de komende jaren blijft de ratio op een goed niveau gehandhaafd.

Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geven een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

Een individueel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen moeten in samenhang bekeken worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de provincie als toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

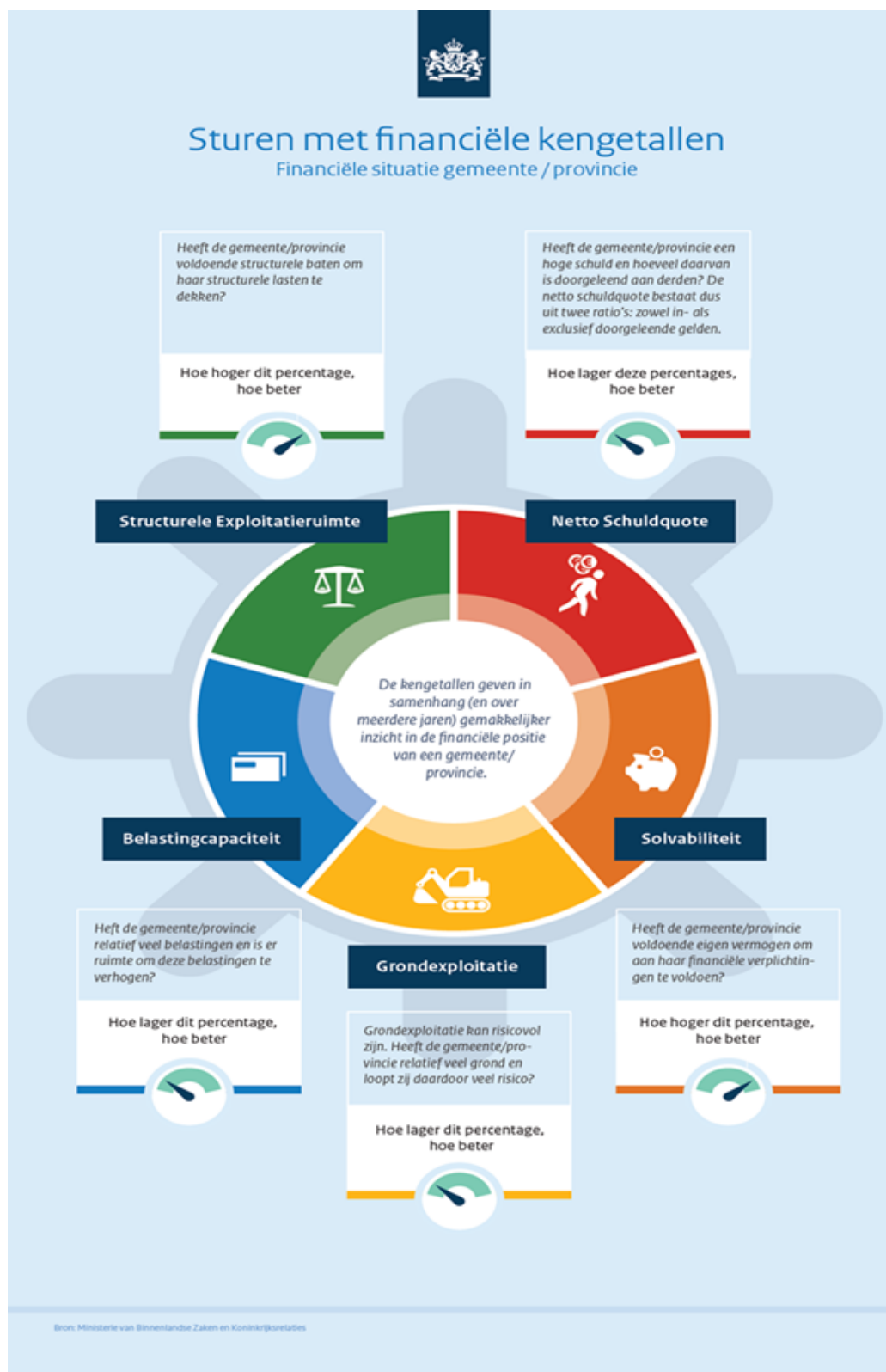
De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

De toezichthouder hanteert geen normering, maar maakt gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90	90-130	>130
Solvabiliteitsratio	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	<95	95-105	>105

Zie voor de onderlinge verhouding van de kengetallen bij conclusie.

Uitgangspunten

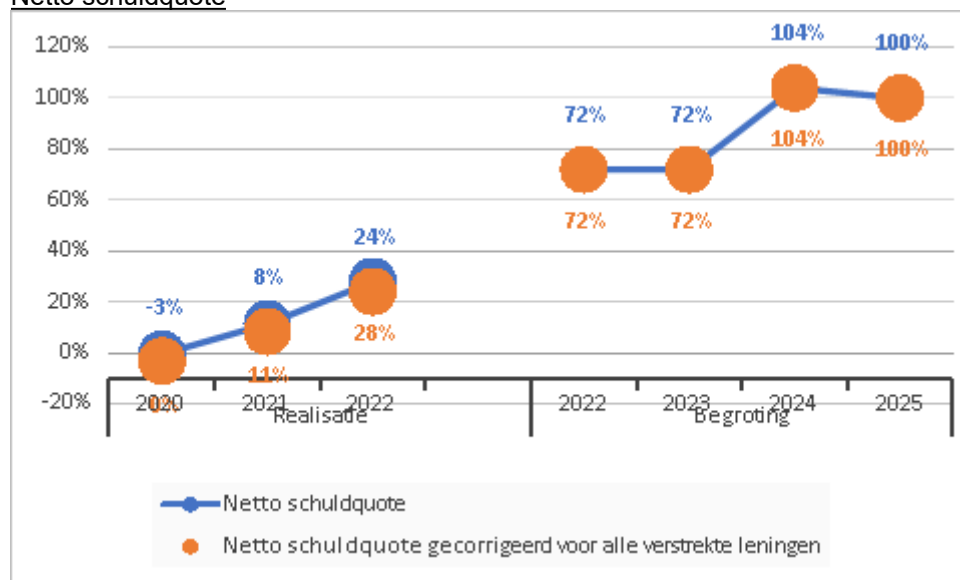
Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2022 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2022-2025. De kengetallen voor 2023 tot en met 2025 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2023-2026.

Omschrijving	Realisatie			Begroting			
	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	0%	11%	28%	72%	72%	104%	100%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3%	8%	24%	72%	72%	104%	100%

Solvabiliteitsratio	71%	72%	57%	47%	46%	39%	40%
Grondexploitatie	-13%	-19%	-18%	-10%	-11%	-2%	-3%
Structurele exploitatieruimte	0%	3%	1%	1%	2%	5%	5%
Belastingcapaciteit	89%	101%	105%	93%	89%	89%	89%

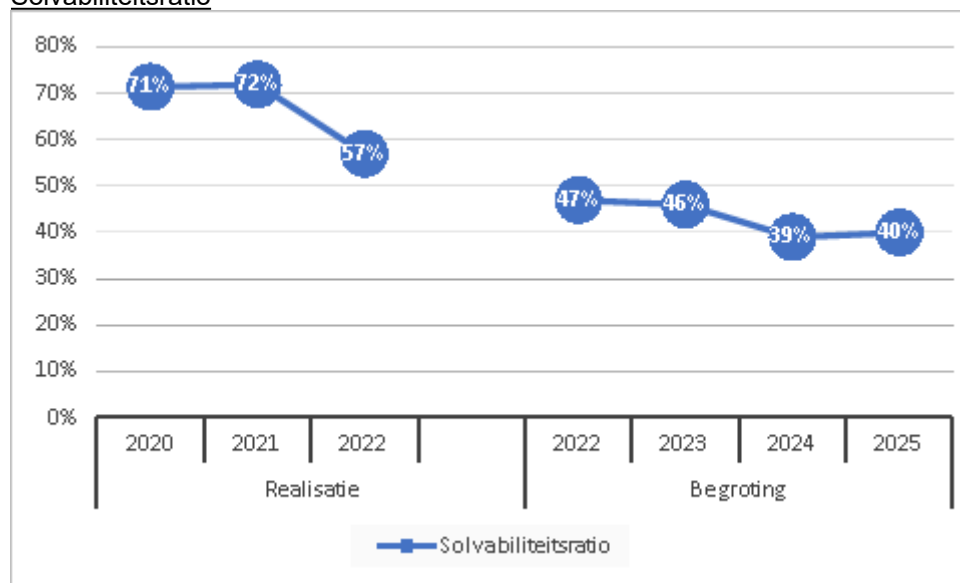
Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

Netto schuldquote

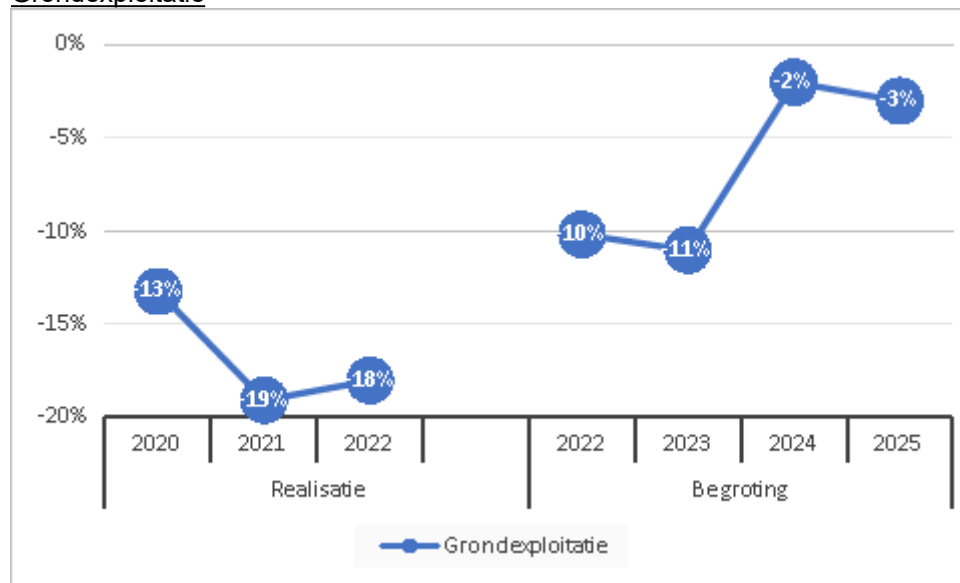
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio

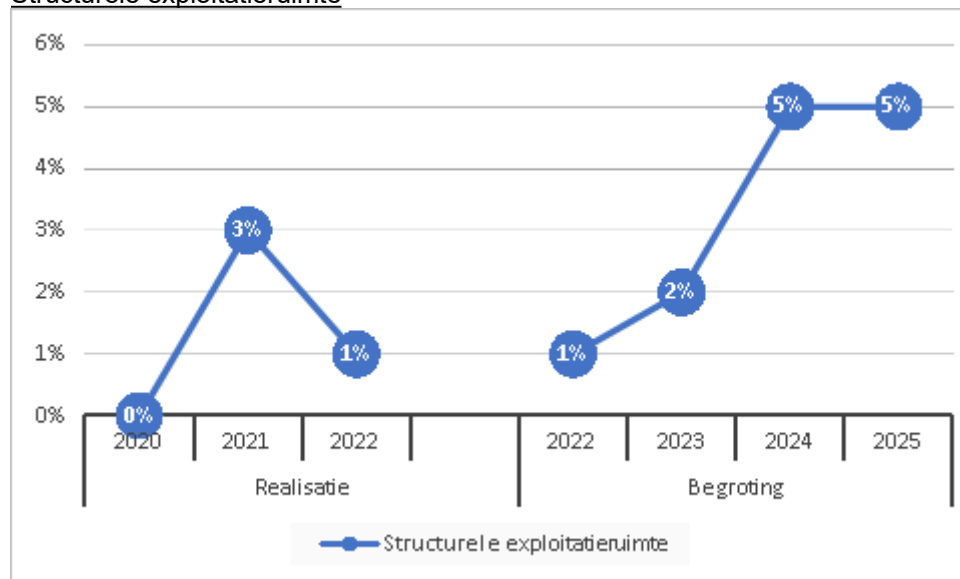
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

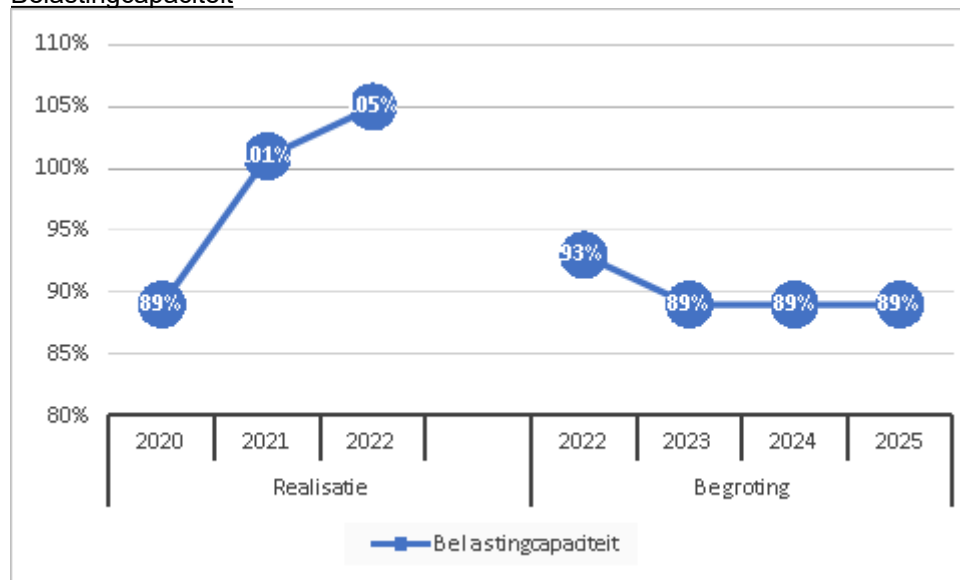
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject, hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte te kunnen weergeven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing, omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld.

Conclusie

Netto schuldquote (zowel gecorrigeerd als niet gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De hoogte van dit kengetal wordt voor de gemeente Son en Breugel beïnvloed door een aantal oorzaken:

- De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie zijn de afgelopen jaren gedaald.
- Er is een langlopende lening aangetrokken.
- Het oplopen van dit kengetal in 2022 wordt veroorzaakt door de gedane en geraamde investeringen voor:
 - Diverse strategische grondaankopen
 - BuitensteBinnen
 - Gezamenlijke uitbreiding voor de Bloktempel en de Ruimte
 - Braecklant
 - Dommelhuis
 - Sporthal de Bongerd

Solvabiliteitsratio

In 2022 is de boekwaarde van de activa gestegen als gevolg van met name bovenstaande investeringen en is het eigen vermogen licht gedaald. Het kengetal is hierdoor gedaald.

Grondexploitatie

In de afgelopen jaren is het kengetal gedaald door de afname van de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie. Dit kengetal is in 2022 negatief, omdat er gronden zijn verkocht waar geen boekwaarde tegenover staat. Deze winsten worden pas als baten geraamd als ze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Daarnaast is de verwachting dat de grondexploitaties herontwikkeling centrum Breugel en centrum Son verlieslatend gaan, zijn waardoor dit een negatieve invloed heeft op dit kengetal.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal is positief. Dit betekent dat alle structurele lasten, inclusief de kapitaallasten van de geraamde investeringen, opgevangen worden binnen een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit

Het landelijk gemiddelde van het kengetal voor de belastingcapaciteit wordt jaarlijks op 100% gesteld. Door de verhoging van de OZB, de afvalstoffen- en rioolheffing in de begroting 2022, stijgt het percentage boven de 100%.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beheer en onderhoud van het groen (openbaar groen), grijs (wegen en openbare verlichting) en blauw (riolering; gemalen en grondwater). Een rationeel beheer en onderhoud van dergelijke kapitaalgoederen is gebaat bij geautomatiseerde beheersystemen die tijdig de gewenste informatie verschaffen in het noodzakelijke onderhoud en de daarmee samenhangende kosten. Vandaar dat in deze paragraaf ingegaan wordt op de huidige stand van zaken van deze systemen.

Wegen en weginspectie

Beleid

Son en Breugel werkt met een wegenbeheersysteem. Op basis van tweejaarlijkse inspecties actualiseren we de basisgegevens binnen dit systeem. Het huidig areaal aan verhardingen is te verdelen in:

- Elementenverhardingen: ca. 670.000 m²
- Asfaltverhardingen: ca. 470.000 m²

Uitgangspunt van het onderhoud aan de gemeentewegen is dat die voldoet aan de kwaliteitsnormen van het CROW (Centrum voor onderzoek en regelgeving in de grond-, weg- en waterbouw en verkeerstechniek).

Het onderhoudsniveau van wegen is kwaliteitsniveau C. In de CROW-kwaliteitscatalogus wordt dit omschreven als matig. Het onderhoudsniveau van trottoirs is B (kwaliteit: voldoende).

Algemeen

In de eerste helft van 2022 is de aanbesteding doorlopen om tot een beheerplan groen en grijs te komen. Het bureau met de uiteindelijke beste prijskwaliteitverhouding had tijdens de aanbesteding al aangegeven dat het bij eventuele gunning de werkzaamheden pas later in 2022 op kon starten. Gezien het feit dat dit bureau als beste is beoordeeld en de kwaliteit van de beheerplannen belangrijker is bevonden dan de opleverdatum, is geaccepteerd dat de plannen pas in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld kunnen worden.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen	2016-2020	Commissie GZ: 6 januari 2016	2023

Uitgangspunten

De kosten voor noodzakelijke reconstructies c.q. vervangingen van wegverhardingen worden niet in de reguliere onderhoudsbegroting meegenomen. Aan de hand van de weginspecties wordt hiervoor zo nodig een afzonderlijk voorstel aan het college en de gemeenteraad voorgelegd.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel staan de beschikbare budgetten voor het groot onderhoud exclusief de eigen uren.

Financieel	2022
Raming groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	520.002
Realisatie groot onderhoud asfaltverhardingen en klinkerwegen	588.288
Verschil	-68.286

Naast bovenvermelde bedragen voor het groot onderhoud is € 148.792,- besteed aan klein onderhoud. Onderdeel van deze kosten is het versneld ophogen van het onderhoudsniveau van de trottoirs.

Eind 2022 is nog € 353.426,- in de egalisatiereserve wegen beschikbaar.

Onderhoudsbehoefte

Op basis van de globale visuele inspectie en een maatregelen toets wordt jaarlijks de onderhoudsbehoefte bepaald. De inspectieresultaten geven aan waar onderhoud noodzakelijk is en met een maatregelentoets bepalen we wat er exact moet gebeuren om het areaal op niveau te houden.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting

Beleid

Aan de hand van het beheersysteem worden jaarlijks de onderhoud- en vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt en opgenomen in de begroting. Uitgangspunt is dat de installatie voldoet aan de landelijke richtlijnen (NPR 13201-1).

Duurzame openbare verlichtingsinstallatie

De openbare verlichting in Son en Breugel is zijn geheel voorzien van energiezuinige led-armaturen. Dit geldt inmiddels ook voor aanstralers van het oude raadhuisje en de kerktoren in Son. In 2022 is het onderhoudscontract aanbesteed en meerjarig gegund.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota openbare verlichting	N.v.t.	6-okt-16	N.v.t.

Uitgangspunten

Kwalitatief goede openbare verlichting waarbij de verkeersveiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid als speerpunten gelden. Voldoen aan de landelijke richtlijnen.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de verlichting weergegeven, exclusief kleine reparaties en eigen uren.

Financieel	2022
Raming onderhoud openbare verlichting	67.287
Realisatie onderhoud verlichting	85.392
Verschil	-18.105

Achterstallig onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud.

Civieltechnische kunstwerken

Beleid

De brug Dommelpas is dermate versleten dat groot onderhoud niet meer mogelijk is. Op basis van het definitieve ontwerp dat in 2021 is opgesteld is een quick-scan flora en fauna uitgevoerd, waaruit bleek dat er aanvullend onderzoek noodzakelijk was t.b.v. vleermuizen en de gele kwikstaart. Dit onderzoek is afgerond en de brug en het gebied eromheen is geen verblijfplaats aangetroffen van vleermuizen en gele kwikstaart. Conform de huidige planning wordt de nieuwe brug 4e kwartaal 2023 opgeleverd. De huidige brug wordt periodiek gecontroleerd op veiligheidsaspecten zodat voetgangers en fietsers deze veilig kunnen gebruiken.

In 2023 worden er MJOP en beleidskaders over de civiele kunstwerken opgesteld. Die worden verwerkt in de begroting.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP civieltechnische kunstwerken	2024-2034	n.v.t.	4e kwartaal 2023

Uitgangspunten

De MJOP's worden opgesteld om de civiele kunstwerken op een efficiënte en effectieve wijze in stand en veilig te houden. De wijze waarop wordt in beleidskaders vastgesteld en in de MJOP opgenomen.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor het onderhoud van de civiele kunstwerken weergegeven, exclusief kleine reparaties.

Financieel	2022
Raming onderhoud civiele kunstwerken	36.783
Realisatie onderhoud civiele kunstwerken	5.350
Verschil	31.433

In de raming van 2022 is een bedrag opgenomen voor het opstellen van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) civiele kunstwerken. Dit bedrag van € 30.000,- is niet besteed in 2022. Het opstellen van de MJOP wordt uitgevoerd in 2023 en het bedrag van € 30.000,- wordt doorgeschoven naar 2023.

Naast bovenstaande bedragen voor het reguliere onderhoud is er ook een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de bruggen Planetenlaan en Dommelpas. De investeringskrediet voor de brug Planetenlaan is inmiddels afgesloten.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstallig onderhoud aan de brug Dommelpas. Deze brug wordt zo spoedig mogelijk vervangen. Volgens de huidige planning in laatste kwartalen 2023.

Groenvoorzieningen

Beleid

In 2021 is het nieuwe groenbeleidsplan vastgesteld. Dit plan wordt in 2022 en 2023 vertaald naar een groenbeheerplan. Dit traject wordt samen met het nieuwe beheerplan wegen vormgegeven, zodat er een integrale aanpak voor het beheer van de openbare ruimte mogelijk wordt gemaakt.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsnota Openbaar Groen 2021	2022-(geen specifieke datum)	25 november 2021	

Uitgangspunten

Het hoofddoel van het groenbeleidsplan is om een samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen voor de gemeente te realiseren. Dit naar tevredenheid van bewoners en bedrijven, maar met een verschuiving van cultureel groen naar natuurlijk groen.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het groot onderhoud aan het openbaar groen weergegeven. Het betreft hier de bestekken voor de verschillende arealen.

Financieel	2022
Raming exploitatie openbaar groen	671.490
Realisatie exploitatie openbaar groen	670.284
Verschil	1.206

Naast de reguliere onderhoudsbudgetten is voor de uitvoering van het groenbeleidsplan € 132.162,- gereserveerd. Eind 2022 is nog € 84.000,- beschikbaar. Deze middelen zetten we de komende jaren in voor de uitvoering van het groenbeleid.

Financieel	2022
Raming besteding uit reserve	10.000
Besteding uit reserve	-10.000
Verschil	0

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Beleid

Het beleid wordt vastgelegd in een 'verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan' (VGRP). Het vGRP is een middel om de gemeentelijke watertaken vast te leggen. Er zijn vier gemeentelijke zorgplichten: de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, de zorgplicht voor hemelwater, de zorgplicht voor grondwater en de zorgplicht voor beheer en onderhoud van de riolering. Daarnaast zijn in het VGRP maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de Kader Richtlijn Water (KRW). Het rioleringsplan geeft inzicht in het beleid dat de gemeente hanteert. Daarnaast geeft het inzicht in de status van het te beheren areaal (de infrastructuur) en waar er vervangingen of reconstructies worden voorgesteld. Het vGRP is tot stand gekomen op basis van een theoretische benadering ofwel de economische levensduur van de riolering binnen het databestand.

Nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en operationele planning 2016 – 2022

Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

Op 6 oktober 2016 is het VGRP 2016-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Overeenkomstig het collegeprogramma is in dit plan een paragraaf opgenomen over MEER (Maatschappelijk, Economisch, Ecologisch en Ruimte). Verder zijn in dit plan de ambities voor duurzaamheid opgenomen.

In het VGRP 2016 – 2022 is een overzicht opgenomen van de te nemen verbetering- en vervangingsmaatregelen. Hieraan zijn tevens de financiële consequenties gekoppeld.

Er is aandacht geschonken aan acties die ondernomen moeten worden in het kader van de klimaatverandering waarbij grote droge periodes worden afgewisseld met forse natte periodes. Aandacht voor hittestress en wateroverlast zijn dan ook belangrijke aandachtspunten.

De financiële gevolgen zijn de basis voor het vaststellen van een kostendekkende rioolheffing.

Samenwerking binnen de afvalwaterketensystemen (OAS) cluster Eindhoven

Binnen het samenwerkingsverband worden maatregelen genomen om de waterkwaliteit van de Dommel en de zij-beken te laten voldoen aan de ecologische Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW-richtlijn is bedoeld om te zorgen dat de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in Europa uiterlijk 2027 op een goed niveau is en blijft. Voor het stroomgebied van de Boven-Dommel en de zij-beken werken de betrokken partijen (gemeenten en waterschap De Dommel) samen in het Water(klimaat)portaal Zuidoost Brabant.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2016-2022	6-okt-16	2023

Jaarlijks groot onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel staan de kosten voor het onderhoud aan het rioolstelsel. Daarnaast zijn er kosten voor onder andere planvorming, kapitaallasten en interne uren.

De vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan en zijn opgenomen op het activiteitenplan.

Financieel	2022
Raming onderhoudskosten riolering	328.554
Realisatie onderhoudskosten riolering	291.148
Verschil	37.406

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Beleid

Op dit moment is er geen beleidsplan over gebouwen. In 2022 is er een onderzoek gestart naar het inrichten van het accommodatiebeleid in de organisatie. De resultaten van dit onderzoek volgen in het 2e kwartaal van 2023. Aansluitend kan de organisatie verder invulling geven en een beleidsplan opstellen.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
MJOP gebouwen	N.v.t.	2-dec-15	2023

Uitgangspunten

Periodiek moeten de bestaande meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) worden geactualiseerd met het beleidsplan als uitgangspunt, zodat planning en uitvoering in een lijn blijven en de kosten/budgetten actueel blijven. Een MJOP wordt opgesteld voor alle gemeentelijke gebouwen die op de huidige wijze in stand worden gehouden en waarvoor geen nieuwbouw in de planning staat.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Financieel	2022
Dotatie voorziening	75.000
Besteding uit voorziening	44.447
Saldo voorziening per 31-12	870.631

Achterstallig onderhoud

Momenteel is sprake van verantwoord uitgesteld onderhoud, onder andere doordat geplande renovaties uitgesteld zijn vanwege herontwikkelingen en/of nieuwbouw. Het uitgestelde onderhoud wordt betrokken bij het opstellen van het beleidsplan en de actualisatie van het MJOP in 2023.

Speeltoestellen

Uitgangspunten

Uitgangspunt is dat de speeltuinen voldoen aan de veiligheidseisen van het attractie- en speeltuinenbesluit. Elk jaar worden de speeltoestellen gecontroleerd door een externe partij en eventuele tekortkomingen worden hersteld.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het onderhoud aan de speelvoorzieningen. Dit budget omvat onder andere onderhoud, inspectie kleine vervangen en schoonmaak van de speelvoorzieningen.

Financieel	2022
Raming onderhoud speeltoestellen	48.690
Realisatie onderhoud speeltoestellen	27.244
Verschil	21.446

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering in de begroting en de jaarstukken is in het BBV en in de wet Fido verplicht gesteld. Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Conform het nieuwe BBV moet deze paragraaf inzicht geven in de rentelasten en -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. Toerekening aan de taakvelden is gedaan met de rentepercentages die hieronder zijn genoemd.

Interne- en externe ontwikkelingen

De ECB heeft in 2022 een ruim monetair beleid gevoerd en de rentetarieven zijn laag gebleven. De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2022 is vastgesteld op +/- 0,27% BBP.

De individuele EMU-referentiewaarde voor Son en Breugel is voor 2022 vastgesteld € 1.495.000,-. Dit betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	2022
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-2.220
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-6.029
3 Mutatie voorzieningen	617
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	244
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
EMU-saldo	-7.389

De renteberekening voor activa mag conform BBV 25% afwijken op basis van begroting en werkelijkheid. De bouwgrondexploitaties wordt bij de jaarrekening op werkelijke basis toegerekend.

Renteschema	Begroting	Realisatie
Bespaarde rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie	0,05%	0,45%
Rente activa	0,00%	0,30%

In onderstaand schema is het renteresultaat berekend volgens BBV:

Renteschema	2022
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	162
De externe rentebaten	-48
Saldo rentelasten en rentebaten	115
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	25
De rentebaten van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-15
De rentelasten van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	24
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	34
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	37
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente 1+2+3)	186
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-169
Renteresultaat op het taakveld treasury (4+5)	17

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Beleidsvoornemen financiering.

Het beleid van 2022 is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende financiering, omdat de rente op de kortlopende middelen lager is dan de rente op langlopende middelen. We houden daarbij rekening met de kasgeldlimiet, die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over 3 maanden gezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Liquiditeit

In 2022 zijn de liquide middelen gefinancierd met kasgeldleningen en is er een langlopende lening afgesloten ter hoogte van € 14 miljoen tegen een rentepercentage van 1,715% met een looptijd van 20 jaar.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten bepaald voor het toetsen van het renterisico, namelijk: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Wanneer voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moeten we de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voorleggen aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet				
	Omvang begrotingstotaal	43.144	43.144	43.144	43.144
	Percentage regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	3.667	3.667	3.667	3.667
	Vlottende korte schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	8.667	0	0	0
	Schuld in rekening courant	0	0	0	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	13	13	13	13
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
2	Totaal vlottende korte schuld	8.680	13	13	13
	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	1	3	16	11
	Tegoeden in rekening courant	5.352	7.434	5.226	2.850
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
3	Totaal vlottende middelen	5.353	7.437	5.242	2.862
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	3.327	-7.424	-5.229	-2.849
	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-) (1-4)	341	11.091	8.896	6.516

In 2022 is met kasgeldleningen gewerkt en is er een langlopende lening afgesloten. Hierdoor zijn er geen overschrijdingen geweest.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Stap	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	251	251
3 (1+2)	Renterisico	251	251
4	Begrotingstotaal	43.144	55.324
5	Percentage regeling	20%	20%
6 (4 x 5)	Renterisiconorm	8.629	11.065
7	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-)	8.378	10.814

In 2022 is de renterisiconorm niet overschreden.

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Opgenomen langlopende leningen						
Leningverstrekker	Looptijd		Rente	Oorspronkelijk	1-1-2022	31-12-2022
	Van	t/m				
BNG	2015	2020	0,00%	2.269	91	0
Prov. NB	2018	2033	1,13%	1.014	825	760
Prov. NB	2018	2033	1,18%	761	619	571

Prov. NB	2019	2034	1,28%	507	445	413
Prov. NB	2019	2034	1,33%	254	223	207
BNG	2022	2042	1,72%	14.000	0	14.000
Totaal				18.805	2.202	15.951

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze gemeente, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen. Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de inwoner, namelijk door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid van gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Organisatie die we willen zijn

Doorontwikkeling organisatie

We willen doorgroeien naar een moderne en flexibele netwerkorganisatie, die inspeelt op de aanwezigheid van haar medewerkers in de samenleving, in Dommelvallei en de regio. Er heeft herijking plaatsgevonden in de aansturing van de organisatie. De beweging naar zelforganisatie op inhoud blijft het uitgangspunt. Dit heeft geleid tot een organisatieplan dat in december 2022 is vastgesteld. De vervolgacties in 2023 voor cultuur en structuur zijn vastgelegd in een "spoorboekje".

Strategisch HRM – beleid

In het (strategisch) HRM plan 2022 - 2025 zijn de onderdelen HRM-visie en -beleid uitgewerkt voor de vier Dommelvallei organisaties. Daarnaast is een matrix opgesteld die als basis dient voor de verdere afstemming en invulling op gemeentelijk niveau. De prioriteit voor 2022 was gericht op het opstellen van een organisatieplan dat in december is vastgesteld.

e-HRM

De verdere doorontwikkeling van de digitale HR-service is een permanent proces. Sinds 1 januari 2022 werken we vanuit een e-HRM systeem waardoor HR-gerelateerde managementinformatie op elk moment geautomatiseerd beschikbaar is (Management Self Service). Dit proces wordt verder geoptimaliseerd.

Hybride werken

Gezien de maatschappelijke trend zal enige vorm van hybride werken blijven bestaan. Binnen de afzonderlijke teams vindt onderlinge afstemming plaats over de aanwezigheid op kantoor. De ervaringen met de invulling hiervan in 2022 geven geen aanleiding om daar nadere organisatiebrede afspraken over te maken.

Informatievoorziening

Uitvoering informatieplan 2022

De uitvoering van het informatieplan 2022, het jaarlijkse uitvoeringsplan op basis van informatiebeleid Dommelvallei 2021-2025, stond onder druk, door:

- De substantiële toename van leveringstijden en prijzen van hardware.
- Onvoldoende expertise en formatie om projectleiderschap van projecten in te vullen.
- Te weinig capaciteit systeembeheer Dienst Dommelvallei door toenemende druk op het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van informatiebeveiliging en incidenten op dat vlak, gecombineerd met onderbezetting door ziekte.
- Krapte op de arbeidsmarkt.
- Het project vernieuwing software sociaal domein, dat substantieel meer inzet vroeg dan vooraf was ingeschat. Dit uitte zich vooral bij de beheerorganisatie zaakgericht werken.

Hoewel er projecten in de planning verschoven zijn, is het gros van de projecten in uitvoering of in voorbereiding. Maar door de druk op het portfolio, beveiligings- en capaciteitsissues bij systeembeheer, zijn achterstanden in vooral technische projecten en reguliere hardware- vervangingen ontstaan. Eind 2022 gaf Dienst Dommelvallei hierover een noodsignaal af. Op basis daarvan zijn in het informatieplan 2023 noodzakelijk onderhoud, beveiliging en modernisering van de ICT-omgeving samen onder de noemer "basis op orde" als prioriteit gesteld en is er aandacht gevraagd voor de ondercapaciteit bij systeembeheer. Nieuwe wensen voor functionaliteit en ambities uit 2022 die niet in uitvoering of voorbereiding zijn, kregen de status optioneel. Deze worden alleen opgepakt indien er naast de basis-op-orde capaciteit bij systeembeheer overblijft.

IT-regieorganisatie

Dienst Dommelvallei zette de eerste stappen in de inrichting van IT-servicemanagement en wijzigingsbeheer. Daardoor zijn ze meer "in control". Ze kregen meer zicht op hoeveel tijd er nodig is om de afgesproken diensten te leveren en de infrastructuur te onderhouden. De tijd die nodig is voor informatieveiligheid neemt toe. Systeembeheer voert alleen wijzigingen in infrastructuur en applicatielandschap door die een vastgesteld proces volgen en als de planning van het regulier beheer dit toelaat. Dit heeft gevolgen voor het aantal uit te voeren projecten. Daarbij is Dienst Dommelvallei beter in staat reële verwachtingen van doorlooptijd te geven. In het verlengde hiervan stelden we samen een ontwikkelplan functioneel beheer en applicatiebeheer op om op dit gebied te professionaliseren, met als hoofddoel de digitale mogelijkheden beter uit te nutten en continuïteit en veiligheid te borgen.

Door het stuklopen van de VNG aanbesteding GGI-veilig was het noodzakelijk om nieuwe diensten en software af te nemen om het proactief detecteren van risico's te implementeren. De verdere implementatie loopt door naar 2023.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 door problemen met de implementatie van het (landelijke) DSO.

Digitale duurzaamheid

Informatie is duurzaam toegankelijk als die gedurende de vastgestelde bewaartermijn voldoet aan de volgende kenmerken: informatie is vindbaar, beschikbaar, leesbaar, te interpreteren, betrouwbaar en toekomstbestendig. Voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk, oftewel volgens wetgeving.

Dienst Dommelvallei koppelde de systemen voor burgerzaken, het sociaal domein en vergunningen-toezicht-handhaving (VTH-systeem) aan het zaakstelsel om archiefwaardige documenten hierin op te slaan. Dit blijkt in de praktijk weerbarstig. Koppelingen zijn complex en vragen veel monitoring en beheer op diverse gebieden. In het sociaal domein is tot dusver geen naar behoren werkende koppeling opgeleverd. Daarom is langer analoog archiveren nodig. Door deze ervaringen maakten we een uitzondering op de kaders en richtlijnen zaakgericht werken, door archieffunctionaliteit toe te staan in diverse vakapplicaties. Dit vraagt om een herijking van de architectuur: hoe en waar gaan we informatieobjecten bewaren, vernietigen en beheren. De keuzes die we daarin maken gaan invloed hebben op de uitvoering en daarmee benodigde formatie voor informatiebeheer. Hiermee gaan we in 2023 aan de slag.

Archiefinspectie

In 2022 heeft het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) een audit uitgevoerd en hebben we de jaarlijkse rapportage aan het Interbestuurlijk Toezicht van de Provincie (IBT) gestuurd. Het toezichtoordeel van de provincie was 'Voldoet'. Uit de audit bleek dat het archiefbeheer grotendeels voldoet aan geldende wet- en regelgeving; verbeterpunten worden opgenomen in het verbeterplan voor 2023.

Digitalisering bouw- en milieudossiers

Er was gepland dat dit project in 2022 afgerond zou zijn. Dit is niet gelukt, omdat de voorbereiding van de bouw dossiers iets meer tijd vroeg dan verwacht en de lockdown periode eerder al enige vertraging had opgeleverd. De planning is dat dit in het voorjaar van 2023 alsnog gebeurt. De bouwvergunningen verleend tot en met 1989 worden dan ook overgedragen naar het RHCE.

Werkplekvoorzieningen en Ondersteuning gemeenteraden

Bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2022 zijn aan raads-, commissie- en burgercommissieleden digitale voorzieningen (laptop en softwarelicenties) uitgeleverd. Door lange levertijden van hardware zijn laptops voor medewerkers in het kader van hybride werken niet in 2022 maar begin 2023 uitgeleverd.

Informatiebeveiliging en Privacy

1. Basis op orde

Veiligheid eerst

De wachtwoordsterkte is aangescherpt conform de BIO norm. Dit gecombineerd met tweefactor authenticatie verhoogt de bescherming van onze applicaties en devices.

Kwetsbaarheids-/penetratietesten

In 2022 zijn twee kwetsbaarheidsscans op onze systemen uitgevoerd door externe partijen. Maatregelen zijn genomen om de bevindingen met de grootste risico's weg te nemen. Andere te nemen maatregelen zijn ingepland en begroot.

Inrichting risicomanagement

In 2022 is een pilot gestart voor interne controle op autorisaties. Dit heeft betrekking op de proceseigenaren en de toetsing door control.

Zaakgericht werken

De functionarissen gegevensbescherming (FG's) toetsen de inrichting van de vertrouwelijkheid van alle nieuwe zaaktypes. Zo zorgen we er gezamenlijk voor dat de medewerkers in het zaakstelsel alleen die gegevens kunnen raadplegen die ze nodig hebben voor hun taken.

Verwerkers- en samenwerkingsovereenkomsten

In het verwerkingenregister staan alle verwerkingen van persoonsgegevens die in een organisatie plaatsvinden. Voorheen hielden we deze registers bij in een Excelbestand. Dit jaar zijn de verwerkingenregisters voor de gemeente vanuit Excel overgezet in ons Privacy Management Systeem (PMS). Daarmee kunnen we de verwerkingen op een meer gestructureerde manier bijhouden.

2. Bedrijfscontinuïteit

Werken in de cloud / Veilig mailen en veilig bestanden uitwisselen

Na een succesvolle pilot is de organisatie brede implementatie van Zivver gestart waarmee op een veilige manier kan worden gecommuniceerd.

Crisisbeheersing

De crisisorganisatie is in de praktijk getoetst bij incidenten. Dit jaar is een aanpak van beveiligingsincidenten met als doelgroep systeembeheer opgesteld.

Bewustwording

28 januari is de Europese Dag van de Privacy. Op deze dag wordt internationaal extra aandacht gegeven aan het belang van een goede bescherming van persoonsgegevens. Privacy officers, FG's en CISO zijn hierbij aangesloten. In de week van 28 januari hebben zij dagelijks op intranet aandacht besteed aan een specifiek onderwerp dat verband houdt met privacy en informatiebeveiliging. De week werd afgesloten met een quiz, waar veel medewerkers aan meededen.

Phishingmailactie

Aan het eind van het jaar hebben CISO en FG's een nep phishingmail uit laten sturen. Zij wilden daarmee toetsen of de medewerkers een phishingmail kunnen herkennen, of zij bekend zijn met het proces rondom het melden van een phishingmail en wilden het bewustzijn bij de medewerkers vergroten. De actie was geslaagd. CISO en FG's hebben daarna voor iedereen op intranet een e-learning beschikbaar gesteld waarin zij meer konden leren over het herkennen van een phishingmail en het meldproces. De directeurs zijn over de resultaten van de actie geïnformeerd.

Rondgang door de gebouwen

In 2019 heeft een mystery guest de gemeentelijke gebouwen bezocht om bij de Dommelvallei-organisaties de informatieveiligheid te toetsen. CISO en FG's wilden onderzoeken of de aanbevelingen die de mystery guest destijds heeft gedaan, door de organisaties zijn opgevolgd. Daarvoor hebben zij in juli en augustus een rondgang door de gebouwen gemaakt. CISO en FG's constateerden veel verbeteringen en hebben aan de directeurs ook een aantal verbetervoorstellen gedaan.

3. Overig

Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)

Met ENSIA leggen gemeenten in één keer verantwoording af over het (veilig) gebruik van acht verantwoordingsstelsels en applicaties. Het betreft de verantwoordingsprocedure voor de Basisregistratie Personen, Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen, Basisregistratie Grootchalige Topografie, Basisregistratie Ondergrond, Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) en Wet Waardering Onroerende Zaken. De DigiD en Suwinet onderdelen zijn door een IT-auditor gecontroleerd, we voldeden voor deze stelsels aan alle normen. De uitkomsten van de IT-audit en de andere zelfevaluaties (met waar nodig verbeterplannen) zijn vastgesteld in de colleges en gedeeld met de verticale toezichthouders.

Externe audit Wet politiegegevens

Een IT-auditor heeft bij de gemeente Son en Breugel de wettelijk verplichte audit uitgevoerd op de verwerking van politiegegevens (persoonsgegevens die worden verwerkt voor de opsporing van strafbare feiten). De resultaten zijn tijdig bij de Autoriteit Persoonsgegevens aangeleverd. De organisatie gaat met de aanbevelingen aan de slag.

Datalekken

In 2022 is er binnen de gemeente Son en Breugel 1 datalek gemeld. Deze hebben we gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en is de betrokkene op de hoogte gesteld.

Een melding bij de AP betekent niet ook automatisch een melding bij de betrokkenen en andersom. Of we een datalek melden bij de AP en/of de betrokkenen is altijd een individuele afweging. Dit is afhankelijk van het privacyrisico voor de betrokkenen. De FG's en de privacy officer stemmen in overleg met de verantwoordelijken af welke datalekken bij wie gemeld worden.

De datalekken zijn in vrijwel alle gevallen het gevolg van een incidentele menselijke fout. Meestal gaat het om een mail die per abuis is verstuurd naar een verkeerde ontvanger. We wijzen medewerkers erop om de juistheid van het mailadres goed te controleren. Omdat de mens hierin de zwakste schakel is en blijft, nemen wij dit thema continu mee in onze bewustwordingscampagne.

Beveiligingsincidenten

In 2022 zijn er in de vier Dommelvallei-organisaties 19 beveiligingsincidenten (geen phishing/spam meldingen) gemeld bij de CISO. Dit jaar zijn er (door verbeterde mail inrichting en beveiliging) geen phishing/spam meldingen geweest. Het aantal beveiligingsincidenten (niet phishing/spam) is driemaal zo hoog als vorig jaar, vorig jaar waren er 6 beveiligingsincidenten (niet phishing/spam) en 67 phishing/spam incidenten.

Het grootste incident was een kwetsbaarheid op een nieuwe server, waardoor er een (ethical-) hacker is binnengedrongen. Deze kwetsbaarheid is meteen weggenomen en nader forensisch onderzoek heeft geen andere inbreuken aangetoond.

Control

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat in vanaf het boekjaar 2023, in plaats van vanaf 2022. De noodzakelijke wetswijziging is eind september 2022 definitief vastgesteld in de Eerste Kamer. Het college geeft vanaf het boekjaar 2023 zelf een verantwoording af over de rechtmatigheid. Aan de hand van de beschikbare informatie hebben we ons in 2022 voorbereid, zodat de eerste rechtmatigheidsverantwoording afgegeven kan worden bij de jaarrekening 2023.

Data-analyses

De opzet van de verbijzonderde interne controle verandert. In plaats van voornamelijk repressieve controles op basis van deelwaarnemingen, worden aantallen/resultaten, ontwikkelingen binnen het vakgebied en financiële ontwikkelingen steeds meer de basis van het nieuwe control framework. Op deze manier kan risicogericht toezicht worden gehouden. Niet alleen meer achteraf. Data-analyse speelt hierbij een cruciale rol. Voor de processen inkoop, personeel en belastingen is hier in 2022 voor het eerst gebruik van gemaakt.

Kengetallen

(peildatum 31-12-2022)

Indicatoren BBV jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	Jaarrekening 2022
Formatie (FTE per 1000 inwoners)	5,43	5,50	5,74	5,70	5,60
Bezetting (FTE per 1000 inwoners)	5,33	5,40	5,36	4,86	4,99
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	807,36	797,41	846,57	879,42	826,56
Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	27,12%	11,96%	17,43%	12,56%	29,70%
Overhead (% van de totale lasten)	16,96%	15,88%	15,15%	15,57%	14,90%

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime

	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	34	6	40
Vrouwen	9	33	42
Totaal	43	39	82

Verhouding man / vrouw: 48,78% / 51,22%

Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2021: 46/54%

Formatie

(exclusief Griffie en College B&W)

	Factor	Begroting 2022	31-12-2022**
Totale formatie	fte	79,26	84,79
*bron: begroting 2022			
**bron: motion			

Gemiddelde leeftijd

	2022	2021
Mannen	51,7	50,3
Vrouwen	43,6	44,0
Totaal	47,5	47,0
Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2021: 48,0		

Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof)

Periode	2022	2021
Verzuimpercentage	7,58	9,94
Verzuimfrequentie	1,29	0,83
Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2021: 5,8* bron: personeelsmonitor		

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Ter voldoening aan het bepaalde in de artikelen 1, 5, 8, 9, 15, 26 en 36 van het BBV komen hierna de volgende verbonden partijen aan de orde:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening de Dommel (WSD) te Boxtel;
- Gemeenschappelijke Regeling Blink

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Naamloze Vennootschap Brabant Water te Den Bosch;

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot;
- Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel;
- Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel;

In deze paragraaf zal in tabelvorm elke verbonden partij uitgewerkt worden aan de hand van de volgende indelingen:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij: uitgangspunten waarom en wanneer er gebruik wordt gemaakt van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname: wat zijn de risico's bij geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname: welke alternatieven zijn er;
- Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad: frequentie van informatie terugkoppeling;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks bestuur;

GR: Gemeenschappelijke regeling;

NV: Naamloze Vennootschap.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven. Het doel van deze samenwerking is het behouden en het verstevigen van de internationale concurrentiepositie en spitst zich toe op de behartiging van de gezamenlijke belangen op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied.

Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) maakt ook onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. RHCE heeft taken op het gebied van toezicht, behoud en het openbaar maken van de cultuurhistorische informatie.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De regio wordt bestuurd op verschillende overheidsniveaus (lokaal, subregionaal en regionaal) en er wordt steeds geschakeld tussen die verschillende niveaus. De samenwerking vindt niet alleen plaats op de schaal van de 21 gemeenten, maar ook op subregionaal niveau. Flexibele samenwerkingsverbanden, die gebaseerd zijn op gelijkklidende belangen van de deelnemers, worden steeds belangrijker.

Daarnaast kan de Metropoolregio op tijdelijke thema's de gezamenlijke belangen zowel van alle gemeenten als van enkele gemeenten behartigen.

Door deze samenwerking wordt niet alleen een kostenbesparing gerealiseerd, maar worden de (ontwikkelings)mogelijkheden van de (sub)regio('s) beter benut.

Samen met andere overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties worden de thema's economie, ruimte en mobiliteit verkend en wordt de regionale strategie bepaald.

De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij het RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden.

Veranderingen en ontwikkelingen

Metropoolregio Eindhoven

In 2022 is er gewerkt aan het Samenwerkingsakkoord 2023 - 2026 Metropoolregio Eindhoven. Dit akkoord wordt naar verwachting begin 2023 vastgesteld. Hierin staan de gezamenlijke ambities, opgaven, doelen en afspraken waar de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant de komende jaren aan willen werken. Met dit samenwerkingsakkoord wordt gestreefd naar het behouden van de economische kracht in de regio en dit in goede banen te leiden met oog voor een fijne woon- en leefomgeving. De regio kent een grote economische groei en als gevolg daarvan zal de regio naar verwachting een schaa sprong ondergaan. Dit brengt positieve en negatieve effecten met zich mee. Er is een groeiende behoefte aan mensen, ruimte voor wonen, nieuwe bedrijfslocaties, een slimme bereikbaarheid en ook een passende sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Tegelijkertijd biedt dit ook kansen om welvaart en het welzijn van de inwoners van de regio te verbeteren. De uitdaging is om al deze opgaven gezamenlijk ter hand te nemen, zodat uiteindelijk iedereen kan profiteren van de economische voorspoed die de regio nu kent.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de gemeenschappelijke regelingen is het noodzakelijk om de huidige Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven te wijzigen. In 2022 is gestart met de voorbereiding. De verwachting is dat dit proces begin 2024 kan worden afgerond met de inwerkingtreding van een gewijzigde Regeling.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

In 2016 is geadviseerd om het RHCE te ontvlechten uit de MRE-samenwerking, want dit is geen kerntaak binnen de samenwerking. In 2022 is er onderzoek gedaan na de organisatorische positionering van RHCE. Dit onderzoek is eind 2022 afgerond. Besluitvorming naar aanleiding van dit onderzoek en over de toekomst van RHCE vindt naar verwachting begin 2023 plaats.

Gulbergen

De voorziening Gulbergen is nog niet afgewikkeld, omdat de voormalige stortplaats officieel nog niet gesloten is en de nazorg nog niet is overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant. Het ziet er naar uit dat de nazorg van de stortplaats Gulbergen voorlopig niet aan de provincie wordt overgedragen in afwachting van onderzoek naar mogelijkheden om de toekomstige nazorgkosten te beperken. In 2020 is de erfpacht afgekocht, waardoor MRE weer volledige zeggenschap heeft over de gronden in het gebied. In 2021 zijn mogelijk scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het landgoed opgesteld. Via een participatietraject zijn stakeholders en inwoners betrokken en zij hebben zich kunnen uitspreken over de voorliggende scenario's. De traject is inmiddels afgerond met een participatieverslag. In 2023 wordt naar verwachting een voorkeursscenario bepaald.

Geschil met Attero

Tot slot loopt nog de cassatieprocedure tussen de Brabantse gewesten en Attero over de minderlevering van restafval 2015 - 2017. Op 17 maart 2023 heeft de Hoge Raad in een definitief eindoordeel bepaald dat Brabantse gemeenten alsnog een boete moeten betalen aan afvalverbrander Attero.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Ook is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden deze risico's bij het opstellen van de begroting en jaarrekening opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

Afbreukrisico van geen deelname

Het risico is dat de gemeente Son en Breugel zich buitensluit als zij niet deelneemt aan de Metropoolregio. De Metropoolregio is een belangenbehartiger van de regio en weet ook middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.

Alternatieven voor geen deelname

Naast de Metropoolregio zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo is op subregionaal vlak een bestuursovereenkomst gesloten met de gemeenten in het stedelijk gebied van Eindhoven en wordt er ook in Dommelvallei-verband samengewerkt. Op het niveau van Zuidoost-Brabant is, inhoudelijk gezien, geen vergelijkbare samenwerking.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard, plv. lid: Jan Boersma.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks driemaal (begroting, bestuursrapportage, jaarrekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Opsplitsing bijdrage MRE

- Streekarchief (RHCe) € 68.478,-
 - Regionale opgaven € 68.638,-
 - Brainport Development € 44.800,-
 - Stimuleringsfonds € 62.383,-
- Terugbetaling jaarresultaat MRE 2021 -/- € 7.899,-
Terugbetaling jaarresultaat RHCe 2021 -/- € 508,-

Totaal € 235.892,-

Het voorlopig resultaat 2022 voor accountantscontrole bedraagt in totaal € 469.458, waarvan € 260.577 voor onderdeel MRE en € 208.881 voor onderdeel RHCe.

Dit is inclusief vrijval van de voorziening Reorganisatie SRE en mutatie in de bestemmingsreserve Personele kosten.

GR Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

De ODZOB is opgericht om een verdere verbetering tot stand te brengen in:

- de dienstverlening bij de uitvoering van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht, handhaving) en het behoud en de verbetering van de kwaliteit van bodem, water en lucht;
- de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving, zodat het aantal calamiteiten en milieudelicten afneemt.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De ODZOB heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving.

Veranderingen en ontwikkelingen

De afgelopen jaren zijn door een bevoegdheidsverschuiving diverse milieutaken op de gemeenten afgekomen. De ODZOB voert deze taken namens de aangesloten gemeenten uit. Binnen de Dienst Dommelvallei zien de gemeenten Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo mogelijkheden voor nauwere samenwerking, bijvoorbeeld bij de voorbereidingen van de AB-vergaderingen van de ODZOB en de aanbidding van de ontwerpbegroting van de ODZOB aan de gemeenteraden. Risico's: als de omzet achterblijft bij de verwachtingen, zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de (incidentele) verzoektaken. De ODZOB voert naast de individuele verzoektaken ook de collectieve taken (toezichtsproject Samen Sterk in Brabant, omgevingsveiligheid en programma Omgevingswet) voor de deelnemende gemeenten en provincie uit. Als deze organisaties minder (niet-verplichte) taken afnemen en de ODZOB daardoor verlies zou lijden, is het financieel risico voor alle deelnemers aan de GR.

Alternatieven voor geen deelname

De deelname voor wat betreft het basistakenpakket, onder andere de uitvoering van de VTH-taken, is wettelijk verplicht. Gemeenten en de provincie hebben geen keuze om de verplichte taken in eigen beheer uit te voeren of uit te besteden aan een extern bureau. Er is met andere woorden sprake van zogeheten gedwongen winkelnering.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.
Algemeen bestuur: lid: Jelle de Jong (wethouder), plv. lid Steven Grevink (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks driemaal (kadernota, ontwerpbegroting, jaarrekening); daarnaast incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen, onder andere rekenkameronderzoek naar het functioneren van de ODZOB.

Financieel belang

Werkprogramma basistaken € 233.824,-
Werkprogramma verzoektaken € 93.705,-
Collectieve taken € 45.815,-
Eindafrekening werkprogramma - € 78.525,-
Opdrachten buiten werkprogramma € 33.831,-
Totaal € 328.650,-

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweerzorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt, inclusief de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Omdat veiligheidsrisico's zich niet houden aan gemeentegrenzen én omdat veiligheid een complexe zaak is, is in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de verantwoordelijkheid voor veiligheid onderbrengen bij VRBZO. Hierdoor werken de gemeenten op regionale schaal aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven, professionele hulp verlenen als het nodig is, waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veranderingen en ontwikkelingen

Oorlog in Oekraïne: vanaf het voorjaar 2022 heeft de veiligheidsregio een coördinerende rol in de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Vanuit een zogenaamde hublocatie in Eindhoven plaatsen Makelaars de vluchtelingen op de diverse opvanglocaties in de regio. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de exploitatie.

Crisisnoodopvang ter ondersteuning van het COA: vanwege de hoge druk op de asielketen in Nederland vroeg de staatssecretaris van Justitie & Veiligheid de veiligheidsregio's om vanaf 1 juli 2022 de opvang van 225 mensen te organiseren en faciliteren. In september vroeg de staatssecretaris aan veiligheidsregio's en gemeenten om zich in te spannen om nog eens 225 opvangplekken te creëren. VRBZO heeft samen met verschillende gemeenten aan de verzoeken voldaan middels opvang in sporthallen en in een groepsaccommodatie.

Afhankelijk van de ontwikkelingen heeft de oorlog in Oekraïne en/of de asielcrisis ook nog invloed op de werkzaamheden van VRBZO in een groot deel 2023. Leerpunten uit de evaluaties van de coronacrisis, de opvangcrisis én de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's worden meegenomen in de herijking van het Regionaal Crisisplan, die is doorgeschoven naar 2023.

Ook de looptijd van het Regionaal Risicoprofiel VRBZO is doorgeschoven. In lijn met de visie VRBZO 2025 is namelijk gestart met een eerste aanzet om op een meer risicogerichte en informatie gestuurde manier om te gaan met risico's. Om goed zicht te hebben op de risico's die zich kunnen voordoen en hierop snel in te kunnen spelen, is het van belang om deze op een meer dynamische manier in beeld te brengen. Een Veiligheidsradar moet een (doorlopend) integraal zicht bieden op risico's, thema's en ontwikkelingen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Het moet ook dienen als uitgangspunt voor beleidsvorming en richtinggevende keuzes.

Risico's

Eind 2019 is de beleidsnota risicomangement en weerstandsvermogen 2020 - 2023 vastgesteld. De risico's van de organisatie zijn in de beleidsnota gebundeld tot drie onderwerpen waaraan een risicobedrag voor het weerstandsvermogen is gekoppeld:

risico's in algemene bedrijfsvoering € 500.000 - € 1.000.000

risico's model brandweezorg € 500.000 - € 1.000.000

risico grootschalige ramp/crisis € 500.000 - € 1.000.000

totaal benodigd weerstandsvermogen € 1.500.000 - € 3.000.000.

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Ook is de impact van een ernstig incident en de majeure wijzigingen in model brandweezorg (nog) lastig te kwantificeren.

Daarom houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

Het weerstandsvermogen bedraagt € 2,0 miljoen en hoeft daarom niet te worden aangepast.

De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de door de Veiligheidsregio onder goedkeuring van gedeputeerde staten gesloten geldleningen volgens door het algemeen bestuur vast te stellen regels en naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het desbetreffende kalenderjaar en indien de geldschieters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten, die de wet aan borgen toelaat.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname is een wettelijke plicht (Wet gemeenschappelijke regelingen, Wet veiligheidsregio's).

Alternatieven voor geen deelname

Geen alternatieven.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door 21 gemeenten uit de regio Zuidoost Brabant.

Algemeen bestuur: lid: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.

Financieel belang

Algemene bijdrage 2022 € 847.352,-

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Het belang van de GGD is sinds de coronacrisis duidelijker geworden dan ooit daarvoor. De GGD speelt een cruciale rol in de infectieziektebestrijding als onderdeel van de Wet publieke gezondheid. De GGD draagt dus bij aan de gezondheid van onze inwoners en ter preventie van ziekten. De GGD zet snelle interventies in op het gebied van gezondheid en behartigt de belangen van de 21 gemeenten op dit vlak. Financiering van de GGD is op basis van een inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten, financiering van contracttaken, zorgverzekeraars en particulieren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen die de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Ook wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten. Dit draagt op een positieve wijze bij aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.

Veranderingen en ontwikkelingen

Met ingang van 2021 is de jeugdgezondheidszorg 0-4 binnen de GGD geïntegreerd, waardoor er een doorlopende lijn in de JGZ is. Dit heeft een positief effect op de zorgverlening aan onze jeugd en zorgt ook voor een sterkere GGD organisatie. De financiële afwikkeling van de integratie moet nog plaatsvinden. Dat wordt bemoeilijkt doordat er sprake is van voordeel- en nadeelgemeenten. Overigens is Son en Breugel een voordeelgemeente.

Risico's

De GGD is aan de slag gegaan met de bestuursopdracht om de financiële risico's voor gemeenten in de toekomst te beperken. Ondanks de coronacrisis is de GGD erin geslaagd deze opdracht uit te voeren. Echter, het is voor de GGD noodzakelijk om een 'normaal' jaar te draaien om hier de volledige effecten van te zien. Door de coronacrisis was er 2022 geen sprake van een normaal jaar en was er een representatief resultaat. De komende jaren moeten de mate van succes van de bestuursopdracht uitwijzen. Tot die tijd blijven de gevolgen nog onduidelijk en kan dit mogelijk een risico vormen voor de 21 gemeenten.

Afbreukrisico van geen deelname

Het afbreukrisico van de GGD is dat wanneer de GGD niet zou bestaan er:

- Geen behartiging van onze belangen bestaat op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.
- Geen uitvoering wordt gegeven aan een wettelijke taak; de Wet Publieke Gezondheid. Als individuele gemeente in de omvang van Son en Breugel kan deze taak onmogelijk tegen dezelfde kosten uitgevoerd worden.

Alternatieven voor geen deelname

Het zoeken naar andere instanties (andere GGD) die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg is geen reële optie gezien de verwevenheid met de Veiligheidsregio.

Bestuurlijke betrokkenheid

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: Steven Grevink.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal binnen de budgetcyclus meerjarenbegroting en jaarrekening). Daarnaast wordt de raad in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de begroting van de GGD te geven. Indien nodig ook incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 643.421,-

Bijdrage extra JGZ- dienstverlening Oekraïense kinderen € 14.062,-

JGZ contracttaken 2022 CMD - Maatwerk 0-18 € 57.925,-

Afrekening bijdrage WVGZ € 11.143,-

Projectleider preventieakkoord € 8.600,-

Totaal € 735.151,-

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo

Doel en openbaar belang

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.

Veranderingen en ontwikkelingen

Dienst Dommelvallei stimuleert de samenwerking met en tussen de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is dat met de huidige collegiale houding van de partners er op diverse terreinen harmonisatie afspraken worden gemaakt. Bij harmonisatiewensen en nieuwe ontwikkelingen wordt in een zo vroeg mogelijk stadium gezamenlijk afgestemd binnen de structurele overlegvormen tussen portefeuillehouders, gemeentesecretarissen, contactpersonen en managementteams.

Risico's

Er bestaat een risico van uittrekking van een van de drie deelnemers, indien twee van de drie overblijven wordt de organisatie kwetsbaarder. Een tweede risico betreft het verlies aan binding met de gemeente. Dit kan zich voordoen als niet continue wordt geïnvesteerd in verbinding en samenwerking. Het betreffen essentiële bedrijfsonderdelen die bij dienst Dommelvallei zijn ondergebracht, die nauw samenhangen en moeten samenwerken met onze gemeentelijke organisatie.

Afbreukrisico van geen deelname

Bij geen deelname kunnen ook geen voordelen van de samenwerking worden behaald.

Alternatieven voor geen deelname

De werkzaamheden weer zelf als gemeente oppakken of in andere verbanden samenwerkingsmogelijkheden zoeken.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel.

Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit drie leden per college van de deelnemers. Hans Gaillard (burgemeester), Jelle de Jong (wethouder) en Jan Boersma (wethouder) namens Son en Breugel. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter, die tevens voorzitter is van het Dagelijks Bestuur (DB). Het DB bestaat uit een collegelid uit het AB per deelnemer en de gemeentesecretarissen van de deelnemers. J.F.M. Gaillard is voorzitter van het DB.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting en jaarrekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van onderwerpen en ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 5.334.711,-

Bijdrage conform 1e begrotingswijziging € 215.075,-

Totaal € 5.549.786,-

De bedragen zijn met de kostprijsverhogende BTW verhoogd. Dit omdat Dienst Dommelvallei verplicht is om vanaf 2019 inclusief BTW te factureren.

GR Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD) te Boxtel

Doel en openbaar belang

De WSD is ons sociaal werkbedrijf en voert de verplichtingen uit van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Daarnaast verzorgt de WSD de re-integratie van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van de Participatiewet.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

In 2020 zijn alle gemeenteraden van de GR WSD akkoord gegaan met de geformuleerde ambitie voor de doelgroep: iedereen doet naar vermogen mee, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid.

De koers van de WSD richt zich op het doorontwikkelen van de lokale infrastructuur van elke gemeente. De structuur richt zich op de begeleiding van inwoners in de gemeente zelf, de ondersteuning voor inwoners met de lokale partners en het organiseren van werkgelegenheid in de gemeente. Deze lokale infrastructuur wordt ondersteund met plusdiensten en een bundeling van expertise via WSD.

Veranderingen en ontwikkelingen

De WSW is per 1-1-2015 opgehouden te bestaan (er vindt geen nieuwe instroom plaats). De zittende doelgroep blijft gebruik maken van de WSW. Er vindt gemiddeld jaarlijks 5% uitstroom plaats van de doelgroep. Door middel van de instroom vanuit de Participatiewet wordt de omvang van het bedrijf en werknemersbestand in stand gehouden. Met het opstellen van een lokaal plan brengen we vraag en aanbod voor ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt samen.

Risico's

WSD heeft een sluitende meerjarenbegroting opgesteld waarin rekening wordt gehouden met het behoud van het volume van 2100 medewerkers/inwoners vanuit de deelnemende gemeenten. De kans is aanwezig dat WSD aan de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage vraagt wanneer dit niet gebeurt. Ook in 2022 is aanvullend financiering van de gemeenten niet nodig gebleken.

Afbreukrisico van geen deelname

Hoog (bestuurlijk, maar ook financieel wanneer besloten wordt om niet meer te deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling).

Alternatieven voor geen deelname

Aansluiten bij andere gemeenschappelijke regeling of inkoop van diensten.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeenten Best, Boxtel, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Meierijstad (alleen het verzorgingsgebied van de voormalige gemeenten Schijndel en Sint-Oedenrode), Son en Breugel, Sint Michielsgestel en Vught.

Algemeen bestuur: dhr. S. Grevink (wethouder) en mevr. J. Goossens (raadslid).

Dagelijks bestuur: dhr. S. Grevink (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij begroting en jaarrekening (zienswijzeprocedure); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Bestuurskosten € 5.256,-

WSW bijdrage € 825.220,-

Totale kosten € 830.476,-

GR Blink

Doel en openbaar belang

Het doelmatig uitvoeren van de afvalinzameling en de reinigingstaken die bij wet, in het bijzonder de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer, aan de gemeente zijn opgedragen en/of voortvloeien uit de aan de gemeente op grond van de Gemeentewet toevertrouwde zorg voor de eigen huishouding, binnen de kaders van het publiekrecht en in samenwerking met een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Actieve bijdrage aan de lokale vertolking van het landelijk beleid inzake preventie van huishoudelijk afval conform het vigerende Landelijk Afvalbeheerplan (LAP), met in acht neming van lokale accenten. Verzekeren van de openbare dienstverlening wat betreft hoogwaardige inzameling en verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, dit alles binnen de grenzen van haar werkgebied. Zorgdragen voor alle aanverwante activiteiten, zoals sortering, hergebruik en/of nuttige toepassing dan wel recycling van de huishoudelijke afval-/reststromen. Belangrijk is dat binnen de samenwerking zonder winstoogmerk de kernactiviteiten met betrekking tot huishoudelijke afvalstoffen efficiënt en effectief worden uitgevoerd, zoals eerder omschreven, te weten preventie en projectbeheer, inzameling, reiniging, sortering en overslag, afzet en commercialisatie alsmede implementatie beheers- en controlesystemen in naam en voor rekening van de bij Blink aangesloten gemeenten en eventueel later aangesloten publieke partijen.

Veranderingen en ontwikkelingen

Strategisch traject Blink

BDO kreeg de opdracht om advies uit te brengen op een aantal kernvragen die naar voren kwamen in het strategisch traject Blink. Het advies van BDO is om de GR Blink alleen nog te laten bestaan uit de negen gemeenten. Intussen heeft PreZero op 9 maart 2023 middels een brief aan het Algemeen Bestuur medegedeeld dat zij de samenwerking wil beëindigen. Door contractuele afspraken stopt de samenwerking effectief per 31 december 2024, tenzij GR deelnemers tot andere afspraken komen. De afvalinzameling en -verwerking blijft gegarandeerd voor onze inwoners. In het BDO onderzoek is – als onderdeel van het strategisch traject - een uitspraak over de rechtmatigheid van de huidige situatie.

Wat zijn de volgende stappen voor GR Blink?

Om tot een nieuwe of aangepaste GR Blink te komen, worden de volgende stappen gezet:

1. De ontvlechting van de GR Blink en PreZero. Dit kan leiden – indien PreZero daaraan wenst mee te werken – tot een aangepaste GR, of een nieuw op te richten GR. Dit kan binnen ongeveer drie maanden zijn afgerond. Vanzelfsprekend is hierbij besluitvorming van de colleges van B&W benodigd en de goedkeuring van de gemeenteraden.
2. Het opstellen van een businesscase om de uitvoerende taken van de GR te regelen. In de businesscase worden de volgende zaken opgenomen
 - a. Visie van de gemeenten op beleid en uitvoeringsorganisatie.
 - b. Primaire taken die de GR gaat uitvoeren.
 - c. Secundaire taken die de GR gaat uitvoeren.
 - d. Planning.
 - e. Risico's en risicobeheersmaatregelen.
 - f. Besluitvormingstraject.

Ook moet in de businesscase nog nadrukkelijk aandacht zijn voor de gewenste samenwerking om meer synergie te bereiken en de kosten beheersbaar te houden. In dit traject wordt ook uw raad weer betrokken. De businesscase zal eind 2023 afgerond kunnen zijn.

Risico's

Risico van beëindiging van deelname in Blink door een of meerdere deelnemers.

Het risico dat de gemeenschappelijke regeling in de huidige vorm volgens de nieuwe wetgeving niet meer houdbaar is. Dit wordt in het kader van het Strategisch Traject onderzocht.

Financieel risico voor deelnemers vanwege het ontbreken van eigen vermogen.

Invloed van de private partner Prezero.

Afbreukrisico van geen deelname

Zelfstandige uittreding betekent schadeloos stellen van andere deelnemers. Aanbesteding en samenwerking met een andere afvalinzamelaar leidt tot veel minder flexibiliteit en minder invloed op de dagelijkse bedrijfsvoering.

Alternatieven voor geen deelname

Aanbesteding van de taken die betrekking hebben op huishoudelijke afvalstoffen en reiniging van verhardingen. Deelname in een andere GR constructie zoals Cure (de gemeenschappelijke regeling van gemeenten Eindhoven, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo).

Naast onze gemeente nemen de directie van Prezero en nog acht andere gemeenten in de regio deel in de gemeenschappelijke regeling Blink.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: J. Boersma (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

- Bij het vaststellen van de Begroting Blink;
- Bij wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling;
- Bij toetreding van nieuwe gemeenten. Per 1 januari 2022 is Son en Breugel deelnemer van Blink;
- Driejaarlijkse evaluatie van Blink. In 2020 is gestart met het Evaluatieonderzoek door Berenschot. Het Evaluatieonderzoek is afgerond in 2021 en zal worden vervolgd met een Strategische Sessie waarin de toekomst en de inrichting van Blink de hoofdthema's zullen zijn.

Financieel belang

Conform de jaarrekening 2022 van Blink bedraagt onze bijdrage over 2022 € 1.360.000,-. De GR Blink beschikt niet over een eigen vermogen en de risico's worden opgevangen door de deelnemende partijen. De resultaten voor de deelnemers worden jaarlijks afzonderlijk afgewikkeld.

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag

Doel en openbaar belang

De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.

Veranderingen en ontwikkelingen

Over het verslagjaar 2022 heeft de BNG een nettowinst gerealiseerd van € 300 miljoen. Dat is € 64 miljoen meer dan de nettowinst die een jaar eerder werd geboekt (in 2021 € 236 miljoen). Er wordt voorgesteld om € 139 miljoen aan dividend uit te keren (€ 2,50 per aandeel).

Risico's

De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze top ratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen, die zij bezitten (een stem per aandeel)
Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

In principe wordt het dividend jaarlijks uitgekeerd en heeft het dividend betrekking op het voorafgaande boekjaar. De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. De BNG streeft niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.
De Staat is houder van de helft van de aandelen van de BNG. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
De gemeente Son en Breugel bezit 29.991 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 74.978,-.
Over het verslagjaar 2021 heeft de BNG een nettowinst gerealiseerd van € 236 miljoen. Er is voor € 127 miljoen aan dividend uitgekeerd. Er is per aandeel € 2,28 (in totaal € 68.379,48) ontvangen.

NV Brabant Water te Den Bosch

Doel en openbaar belang

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord Brabant drinkwater levert en ervoor zorgt dat de klanten altijd en overal in Brabant kunnen rekenen op zuiver en veilig drinkwater. Een verantwoordelijke taak, waarnaar gehandeld wordt. Brabant Water streeft niet naar winst, maar wel naar de beste kwaliteit en dienstverlening. Brabant Water biedt naast drinkwater ook water op maat en gespecialiseerde diensten en advies aan.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de waterlevering in haar voorzieningsgebied en de kwaliteit en druk van het geleverde drinkwater.

Veranderingen en ontwikkelingen

Brabant Water levert water uit de beste bronnen en doet er daarbij alles aan om dat ook voor de toekomst veilig te stellen door goed te zorgen voor de waterwingebieden. Belangrijke thema's daarbij zijn duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. Brabant Water geeft ook tips om bewust met drinkwater om te gaan.

Een ander belangrijk aandachtspunt is dat het grondwaterpeil in Brabant al jaren zakt doordat het regenwater te snel wordt afgevoerd. Dat wordt pijnlijk zichtbaar in tijden dat er weinig "nieuw" regenwater valt. Drooggevallen beken, verdorde natuur en zelfs bosbranden. Om de verdere verdroging van Brabant te voorkomen moet water langer vastgehouden worden. Dit wordt gedaan door delen van het landschap opnieuw in te richten.

Risico's

n.v.t.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dat zijn de provincie Noord-Brabant en 60 gemeenten. Als aandeelhouder: Hans Gaillard (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

De gemeente heeft een belang in Brabant Water NV van 14.982 aandelen à € 0,10 (totaal € 1.498).

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoon-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden.

Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt met de werkwijze Casus Op Maat (COM) en de Persoonsgerichte Aanpak.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hieraan deel te nemen. In 2016 is gestart met de methodiek Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor een effectieve aanpak van hotshots (kopstukken/-sleutelfiguren). Deze systeemaanpak richt zich op daders van HIC-feiten, problematische jeugdkopstukken en andere personen die via de driehoek als veiligheidsprobleem zijn aangewezen.

In 2016 is in het zorg- en veiligheidshuis de Expertisetafel Radicalisering ingericht. Dit overleg is beschikbaar voor ondersteuning, advies en COM-zaken voor de schaalgrootte Oost Brabant voor wat betreft signalen/cases met betrekking tot radicalisering.

Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Risico's

Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.

Afbreukrisico van geen deelname

Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.

Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het Dagelijks Bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans (Geldrop-Mierlo) namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 4.446,-.

Stichting Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot

Doel en openbaar belang

Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar inwoners, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gewijzigde Aanbestedingswet 2017 laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkoop en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2017 heeft gemeente Son en Breugel het manifest Maatschappelijk verantwoord inkopen ondertekend en een actieplan vastgesteld. Dit betekent dat we bij elke aanbesteding de mogelijkheden voor social return en duurzaamheid opnemen. Ter ondersteuning daarvan maken wij gebruik van het advies Social Return van de WSD.

Risico's

Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.

Afbreukrisico van geen deelname

De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.

Alternatieven voor geen deelname

In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Het verzorgingsgebied van BIZOB is ingedeeld in vijf clusters, te weten: 1. BOV en De Kempen; 2. Dommelvallei+ en A2; 3. Peelgemeenten; 4. Noordoost; 5. Overig, aangesloten organisaties niet zijnde gemeenten.

BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten. Vanuit elke aangesloten gemeente zit iemand in de Vergadering van Aangeslotenen. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. Vanuit de Dommelvallei+ en A2 zijn dat burgemeester P. Verhoeven van Heeze-Leende en wethouder A. van Holstein van Waalre. De afgevaardigde, namens Son en Breugel, voor de vergadering van aangeslotenen is de heer Jan Boersma.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gebaseerd op het aantal afgenomen dagen voor € 656,- per dag:

Standaard 6,5 dagen x 42 weken € 179.088,-

Geen extra geleverde dagen geleverd in 2022.

Totaal € 179.088,-.

In 2022 is de bestemming resultaat 2021 van € 26.501,66 ontvangen.

Stichting Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE) te Son en Breugel

Doel en openbaar belang

De doelstellingen van de SBBE zijn als volgt geformuleerd:

- Het bevorderen van de veiligheid in het algemeen en meer speciaal het bevorderen van ongestoord gebruik van hun goederen door de gerechtigden, alles op het bedrijventpark Ekkersrijt en omgeving.
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
- De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het aanbieden van een pakket van beveiligingsmiddelen en –maatregelen. Dit pakket is gezamenlijk en in samenwerking met de beveiligingsbranche samengesteld door de gemeente Son en Breugel, de Nationale Politie, basisteam Dommelstroom en de gebruikers van bedrijventerreinen.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente Son en Breugel verwacht van de SBBE dat zij de veiligheid op het industriepark Ekkersrijt zo optimaal mogelijk waarborgt door het treffen van maatregelen, in eerste instantie gericht op de aangesloten ondernemingen. De stichting SBBE moet zichzelf kunnen bedruipen met bijdragen van ondernemers, die nu nog op vrijwillige basis zijn aangesloten.

Het resultaat moet zijn het terugdringen van het aantal inbraken, het opsporen van eventuele daders en een toename van het algehele gevoel van veiligheid op Ekkersrijt.

Veranderingen en ontwikkelingen

Deelname aan de SBBE is op vrijwillige basis. Daardoor is sprake van een behoorlijk aantal zogenaamde freeriders (32%).

Risico's

Voor de gemeente vormt deze verbonden partij geen risico, omdat de gemeente geen vermogen aan de stichting beschikbaar heeft gesteld.

Afbreukrisico van geen deelname

Via de bestuurlijke vertegenwoordiger kan invloed worden uitgeoefend op de activiteiten van de SBBE. Zonder deze invloed kan het bestuur van de SBBE een richting kiezen die de gemeente Son en Breugel niet passend zou vinden.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente kan de beveiliging op het industriepark Ekkersrijt voor eigen rekening en risico uitvoeren. Dit is echter geen realistisch scenario, feitelijk is er geen alternatief aanwezig.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de gemeente Son en Breugel en Ondernemersvereniging Ekkersrijt (OVE)

Stichtingsbestuur: lid: J. Boersma (op voordracht van het college van B&W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Geen gemeentelijke bijdrage. Omtrent de openstaande vorderingen bij de gemeente zijn afspraken gemaakt. De stichting voldoet aan haar aflossingsverplichting. Er wordt jaarlijks € 17.353,- afgelost.

Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel te Son en Breugel

Doel en openbaar belang

Het exploiteren en beheren van de begraafplaats Wolfswinkel te Son en Breugel.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Uitgangspunt van de Stichting en de gemeente is een rendabele exploitatie van de begraafplaats. Tot op heden is het exploiteren van een begraafplaats niet rendabel. Na een onderzoekstraject samen met de Stichting heeft het college de raad eind 2021 een voorstel gedaan om in te stemmen met het aangaan van een samenwerking met Respectrum crematorium B.V. om te komen tot de bouw van een kleinschalig crematorium en de overname van de begraafplaats en uitvaartcentrum Wolfswinkel. In de raadsvergadering van april 2022 is daar mee ingestemd. Daarna heeft de B.V. opdracht gegeven tot het opstellen van een nieuw bestemmingsplan om het crematorium mogelijk te maken. Verwacht wordt dat het ontwerp bestemmingsplan in het voorjaar van 2023 ter inzage wordt gelegd. Aan het bouwplan van het crematorium wordt ook gewerkt, zodat een aanvraag om omgevingsvergunning kan worden ingediend wanneer de bestemmingsplanprocedure is doorlopen. Ook wordt dan de noodzakelijke exploitatieovereenkomst tussen de gemeente en de B.V. gesloten. Hierdoor wordt de samenwerking formeel bekrachtigd.

Veranderingen en ontwikkelingen

Het aantal begrafenissen neemt af. In de uitvaartzorg is meer vraag naar crematies en alternatieve wijzen van begraven.

Risico's

De gemeente heeft een lening en een aanvullende lening met recht van hypotheek en een achtergestelde lening aan de Stichting verstrekt. De Stichting komt haar afgesproken aflossingsverplichting op de lening met recht van hypotheek na. Omdat ingeschat wordt dat de Stichting onvoldoende in staat is om aan haar aflossingsverplichtingen in 2023 te voldoen is hiervoor een risico opgenomen in de risicoparagraaf. Voor de achtergestelde lening is een voorziening getroffen.

Afbreukrisico van geen deelname

Het in stand houden van een gemeentelijke begraafplaats is een wettelijke taak.

Alternatieven voor geen deelname

In het projectplan zijn een aantal scenario's uitgewerkt. Inmiddels heeft de raad in 2022 besloten een samenwerking aan te gaan met een externe partij om aan de begraafplaats een crematorium toe te voegen.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Gemeente Son en Breugel (50%), VOF P. Kuis & Zn., St. Oedenrode, (50%).
Stichtingsbestuur: Voorzitter K. Vortman (op voordracht van het college van B en W).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Op 31-12-2022 is het openstaand saldo van de leningen met recht van hypotheek € 334.202,- (Voorzien € 61.900,-).

Op 31-12-2022 is het openstaand saldo van de achtergestelde lening € 204.201,- (Voorzien € 204.201,-).

Verbonden Partijen	Eigen vermogen 2021	Vreemd vermogen 2021	Resultaat 2021	Eigen vermogen 2022	Vreemd vermogen 2022	Resultaat 2022
Gemeenschappelijke regeling						
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	14.324.968	14.426.667	598.348	14.449.317	13.786.189	469.458
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	3.265.823	5.149.541	836.725	1.012.315	5.536.091	0
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	2.144.989	41.762.897	-72.817	onbekend	onbekend	onbekend
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant Zuidoost (GGD)	4.710.000	29.000.000	15.000	5.465.592	26.123.076	412.000
Dienst Dommelvallei	635.000	3.427.000	213.000	550.000	5.277.000	215.580
Werkvoorziening de Dommel (WSD)	29.757.000	4.632.000	2.672.000	29.395	7.883.000	2.918.000
Reiniging Blink	nvt	5.015.000	nvt	nvt	6.229.000	nvt
Vennootschappen en coöperaties						
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	5.062.000.000	144.031.000.000	236.000.000	4.615.000.000	107.459.000.000	300.000.000
Brabant Water	684.676	534.399	10.493	onbekend	onbekend	onbekend
Stichtingen en verenigingen						
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	477.217	165.378	386.315	onbekend	onbekend	onbekend
Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)	1.405.076	1.139.797	1.003.218	362.830	1.209.552	613.915
Beveiliging Bedrijven Ekkersrijt (SBBE)	69.801	68.693	-20.206	81.666	25.339	11.865
Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel	-270.241	633.786	-17.843	-247.567	642.238	-22.764

Grondbeleid

Inleiding

Binnen de voorliggende “paragraaf grondbedrijf” wordt ingegaan op het verloop van de complexen binnen het grondbedrijf. Binnen het grondbedrijf spelen op dit moment de volgende projecten:

- Akkerpad;
- Centrum Breugel;
- Centrum Son;
- Sonniuspark.

Algemene parameters:

- In 2022 is de rente over de boekwaarde conform de rekensystematiek in het Besluit Begroting en Verantwoording voor 2023 e.v. bijgesteld naar 0,92%.
- Voor 2023 wordt gerekend met een kostenstijging van 6% en opbrengsten stijging van 0%.
- De verdisconteringsvoet is conform Besluit Begroting en Verantwoording vastgesteld op 2,0%.

Project Akkerpad

Na een lange voorgeschiedenis is in 2020 met de projectontwikkelaar overeenstemming bereikt over de invulling van deze locatie en is op 24 september 2020 de grondexploitatie door uw raad vastgesteld. Deze relatief kleine ontwikkeling kent een positief resultaat.

Deze mogelijke winst is met een Netto Contante Waarde per 1.1.2023 op € 21.444,- berekend. Dit is lager dan de initiële grondexploitatie. Dit heeft te maken met aanvullende kosten als gevolg van extra bodem- en archeologisch onderzoek en de gewijzigde planning. Het bestemmingsplan Breugel, Akkerpad moet nog worden vastgesteld. De vaststelling van het bestemmingsplan vindt later plaats dan in eerste instantie verwacht. De gevolgen van de gewijzigde planning en kostenstijging voor civiele werken hebben een nadelig effect op de Netto Contante Waarde. Verwacht wordt dat de grond in 2023 wordt verkocht aan de projectontwikkelaar. In 2024 worden de laatste kosten in dit project genomen en kan het project worden afgesloten. De boekwaarde per 31 december 2022 bedraagt € 62.782,-.

Project Centrum Breugel

De grondexploitatie Herontwikkeling Centrum Breugel is in 2020 door de raad vastgesteld. Sindsdien is gewerkt aan nadere uitwerking van de plannen en sommige delen zijn uitgevoerd. De uitvoering betreft met name vastgoed en dit onderdeel valt buiten de grondexploitatie. Omdat focus is gelegd op deelprojecten en algemene planvorming, is nog niet gestart met uitvoering van onderdelen die vallen in de grondexploitatie. Deze kosten worden dus later gemaakt dan oorspronkelijk was voorzien. Vanwege de hoge inflatie en daarmee samenhangende kostenstijging voor civiele werkzaamheden, is dit nadelig voor de grondexploitatie.

Het verwachte resultaat Netto Contante Waarde is nu € 2.182.401,- negatief met prijspeil 1.1.2023. In 2022 zijn ontwikkelingskosten geboekt ten behoeve van de planvorming en externe advisering. Op dit moment is de boekwaarde per 31.12.2022 € 267.513,-. Het geprognoseerde verlies is opgenomen in de verliesvoorziening Grondbedrijf.

Project Centrum Son

De grondexploitatie Centrum Son is op 21 december 2022 door de raad vastgesteld. In verband met het aangenomen amendement is de planning van de grondexploitatie gewijzigd. Daarnaast is er in verband met de actualisatie rekening gehouden met aangepaste parameters. Hierdoor is de Netto Contante waarde per 1.1.2023 € 4.386.767,- negatief. De verliesvoorziening voor het centrum Son is als gevolg hiervan ook aangepast.

In 2023 wordt er samen met een stedenbouwkundige bureau gewerkt aan de gebiedsvisie voor het centrum. De boekwaarde per 31 december 2022 bedraagt € 2.628.214,-.

Complex Sonniuspark (inclusief Ruimte voor Ruimte)

De grondverkoop voor Sonniuspark zijn in 2022 afgerond. In 2023 worden nog kosten gemaakt voor de laatste woonrijp maak werkzaamheden en de eindopleving. Voor de herinrichting van het noordelijk park en de herinrichting van de Ockhuizenweg worden zowel in 2023 als in 2024 kosten verwacht. Echter streven we naar een administratieve afronding in 2023.

Totaal gezien loopt het project goed. De boekwaarde per 31.12.2022 is - € 4.497.691,- waarin een bedrag van € 8.988.771,- aan historische winstneming t/m 2021 is opgenomen. Uit de geactualiseerde grondexploitatie van Sonniuspark blijkt dat er in 2021 € 157.341,- te veel winst is genomen. Dit wordt teruggedraaid door de tussentijdse winstneming te verlagen naar € 8.831.430,-. De administratieve afronding wordt verwacht in 2023 met een positief resultaat van € 406.367,- (Netto contante waarde 1.1.2023; voor genoemde winstcorrectie). In de cijfers is geen rekening gehouden met afdracht vennootschapsbelasting, omdat deze kosten niet ten laste van de grondexploitatie mogen worden geboekt.

Ondanks kostenstijging blijven de nu geprognosticeerde kosten voor woonrijp maken, planontwikkelingskosten (POK), voorbereidings- en begeleidingskosten (VTU) ruim binnen de begroting.

Nota Grondbeleid

Op 17 december 2020 is door de gemeenteraad de Nota Grondbeleid 2021-2024 vastgesteld. Op verzoek van de gemeenteraad worden iets meer mogelijkheden geboden voor het toepassen van erfpachtconstructies en in februari 2022 is een Akkoord op Hoofdlijnen getekend met een initiatiefnemer om dat toe te passen bij een woningbouwproject. Het reststrokenbeleid loopt door en op 19 mei 2022 is het veegplan Herziening reststroken groen 2021 vastgesteld, waarin de bestemming van de verkochte reststroken wordt aangepast. In 2023 wordt er verder gegaan met de handhaving en de verkoop van reststroken.

Strategische aankopen:

In 2021 heeft de gemeente besloten om twee percelen agrarische grond met een oppervlakte van 12 hectare ter waarde van € 4.650.000 op Sonniuswijk en 6 hectare grond aan de Veerstraat te verwerven. Beide locaties zijn in 2022 juridisch aan de gemeente geleverd. In 2022 heeft de gemeente besloten om Houtens 19 en grond aan Sonniuswijk 5, 32 en 34 te verwerven. De juridische levering hiervan moet nog plaatsvinden.

Winstneming

Het BBV kent tegenwoordig een verplichte tussentijdse winstneming voor grondexploitaties waarbij een positief resultaat wordt verwacht. De gemeente moet dan winst nemen naar rato van de gerealiseerde opbrengsten en de al gemaakte kosten (zogenaamde POC methode). Als gevolg hiervan heeft de gemeente bij de jaarrekeningen 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 totaal een winst genomen van € 8.988.771,- voor Sonniuspark. Voor 2022 is geen tussentijdse winstneming mogelijk. Uit de geactualiseerde grondexploitatie van Sonniuspark is gebleken dat er over 2021 € 157.341 te veel winst is genomen. Dit wordt teruggedraaid door de tussentijdse winstneming te verlagen naar € 8.831.430,-. Het project Akkerpad komt nog niet in aanmerking voor winstneming conform de POC methode. De complexen Herontwikkeling Centrum Breugel en Centrum Son maken geen winst.

Risico's

- Een eventuele beroepsprocedure bij het bestemmingsplan Akkerpad. De grond wordt door de ontwikkelaar pas overgenomen op het moment dat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Een beroep zou een aanvullende vertraging voor de grondexploitatie betekenen.
- Afgelopen periode zijn bouwkosten door aanhoudende vraag en schaarste sterk gestegen. Deze kostenstijgingen hebben een nadelig (financieel) effect op het verloop van de grondexploitaties.
- Sinds ongeveer is een jaar is de hypotheek rente sterk gestegen als gevolg van het gewijzigde monetaire beleid van Europese Centrale Bank. Dit heeft een beperkend effect op leencapaciteit van potentieel kopers, waardoor de woningmarkt qua prijsstijgingen is afgekoeld.
- Als gevolg van de stijgende bouwkosten en stabiliserend woningprijzen dalen de residuele grondwaarde. Dalende grondwaarde kan een nadelig effect hebben op de lopende en toekomstige grondexploitaties.

Tegenover deze risico's staat de algemene reserve bouwgrond die in de Nota reserves en voorzieningen 2022 is aangewezen als onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De wet bestaat uit drie onderdelen: actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Aan de hand van deze drie onderdelen bespreekt deze paragraaf de stappen die de gemeente Son en Breugel in 2022 heeft ondernomen voor de implementatie ervan.

1. Actieve openbaarmaking. De Woo vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is dat de Woo overheidsinstanties verplicht stelt om bepaalde documenten actief openbaar te maken. Die documenten zijn onderverdeeld in 17 informatiecategorieën, waarvan er 16 relevant zijn voor de gemeente. Deze informatiecategorieën zijn:

1. Algemeen verbindende voorschriften.
2. Overige besluiten van algemene strekking.
3. Ontwerpen van algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover extern advies wordt gevraagd inclusief de adviesaanvraag.
4. Inzicht in de organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen.
5. De bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend.
6. Bij de gemeenteraad ingekomen stukken, tenzij deze betrekking hebben op individuele gevallen.
7. Vergaderstukken en verslagen van gemeenteraden.
8. Agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van het college van B&W.
9. Adviezen.
10. Convenanten.
11. Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of de verantwoording van die uitvoering.
12. Verplichtingen tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking.
13. (schriftelijke) Woo verzoeken, de schriftelijke beslissingen hierop en de daarbij verstrekte informatie.
14. Ambtelijke of externe onderzoeksrapporten.
15. Beschikkingen (hiervoor gelden verschillende uitzonderingen).
16. Klachten.

Het openbaar maken van deze categorieën gebeurt in fases. De fasering wordt landelijk, bij koninklijk besluit bepaald. In 2022 was alleen de eerste fase nog bekend. De informatiecategorieën binnen die fase zijn categorie 5, 7, 10 en 13. Voor de implementatie van de actieve openbaarmaking op grond van de Wet open overheid heeft de gemeente Son en Breugel besloten een project op te starten gezamenlijk met gemeente Geldrop-Mierlo en gemeente Nuenen. Voor dit project hebben zij een projectleider aangetrokken. Zij is op 12 september 2022 gestart. De rest van 2022 is zij bezig geweest met het opstellen van een plan van aanpak voor het project en het samenstellen van de projectgroep.

2. Passieve openbaarmaking. Bij passieve openbaarmaking gaat het om het openbaar maken van informatie op verzoek (Woo-verzoeken). Ten opzichte van de Wob verandert er onder de Woo niet veel. Uitgangspunt blijft dat iedereen een verzoek om openbaarmaking kan indienen en dat het verzoek moet worden ingewilligd tenzij de uitzonderingen op grond van de Woo van toepassing zijn.

De belangrijkste verschillen gaan over de manier waarop inwoners een verzoek om informatie kunnen indienen, de termijnen bij precisering van een te algemeen verzoek en de beslistermijn. Met de ingang van de wet heeft de gemeente Son en Breugel deze veranderingen doorgevoerd.

3. Het op orde brengen van de informatiehuishouding. De Woo stelt overheden hiertoe verplicht. Dit is een structurele taak en verantwoordelijkheid van de gemeenten en Dienst Dommelvallei. Deze is breed binnen organisaties verdeeld. Het duurzaam toegankelijk maken is daarnaast een kernactiviteit van IDV Dienst Dommelvallei. Deze activiteiten dienen meerdere doelen zoals naleving van de archiefwetgeving, niet alleen een goede uitvoering van de Woo. Met andere woorden: de gemeente Son en Breugel besteedt hier structureel aandacht aan.

Beleidsindicatoren

Op de website www.waarstaatjegemeente.nl - ontwikkeld voor gemeentelijke bestuurders en professionals - vindt u een dashboard dat is onderverdeeld in de 15 thema's over gemeentelijke onderwerpen. De gegevens komen uit verschillende bronnen en onderzoeken, zoals inwoners- en ondernemerspeilingen, CBS en andere centrale databronnen. U kunt de gegevens uit het dashboard gebruiken om te zien waar Son en Breugel staat. U kunt de gegevens ook vergelijken met andere gemeenten. Voor meer informatie en overige kengetallen verwijzen wij u naar www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Omschrijving
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	Son en Breugel	13,00	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	Nederland	8,00	
Niet-sporters	%	2020	Son en Breugel	40,10	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Niet-sporters	%	2020	Nederland	49,30	
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	Son en Breugel	2,50	Het aantal gewelddsmisdrijven. Voorbeelden van gewelddsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	4,60	
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	Son en Breugel	2,80	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreek, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel, worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	6,00	
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	Son en Breugel	1,10	
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	1,40	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	Son en Breugel	3,40	
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	Nederland	2,30	
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	Son en Breugel	102,00	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	Nederland	169,00	
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	Son en Breugel	12,60	
Percentage bekende	%	2020	Nederland	26,80	

hernieuwbare elektriciteit					
Funciemenging	%	2021	Son en Breugel	68,80	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Funciemenging	%	2021	Nederland	53,30	
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2021	Son en Breugel	188,60	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	2021	Nederland	165,10	
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	Son en Breugel	401,00	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt.
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	Nederland	317,00	
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Son en Breugel	0,00	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Nederland	2,10	
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	Son en Breugel	9,10	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	Nederland	9,30	
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	Son en Breugel	5,00	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	Nederland	20,00	
Demografische druk	%	2022	Son en Breugel	80,90	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Demografische druk	%	2022	Nederland	70,30	
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	Son en Breugel	1,40	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo2-diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	Nederland	1,90	
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	Son en Breugel	802,00	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	Nederland	823,00	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	Son en Breugel	861,00	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	Nederland	905,00	
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	Son en Breugel	1.505,60	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	Nederland	805,50	
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2021	Son en Breugel	1,00	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met een delict voor	%	2021	Nederland	1,00	

de rechter					
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	Son en Breugel	3,00	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	Nederland	6,00	
Achterstand onder jeugd - werkloze jongeren	%	2021	Son en Breugel	2,00	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker
Achterstand onder jeugd - werkloze jongeren	%	2021	Nederland	2,00	
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	Son en Breugel	75,70	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Netto arbeidsparticipatie	%	2022	Nederland	72,20	
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	Son en Breugel	200,80	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	Nederland	431,20	
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	Son en Breugel	66,50	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	Nederland	202,00	
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	Son en Breugel	9,80	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	Nederland	10,70	
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	Son en Breugel	0,40	In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	Nederland	1,10	
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	Son en Breugel	Geen data	In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een

					<p>verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gemaakte begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.</p>
Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	Nederland	0,30	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	Son en Breugel	570,00	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	Nederland	640,00	

Jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening bestaat uit de balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Alle bedragen in de tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,- behalve als anders is vermeld. Door afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Balans

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	108	2.135
Totaal Immateriële vaste activa	108	2.135
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	50.776	42.665
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.884	7.006
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.379	4.312
Totaal Materiële vaste activa	62.039	53.983
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	17	35
Overige langlopende leningen	1.678	1.287
Totaal Financiële vaste activa	1.765	1.391
Totaal Vaste activa	63.911	57.509
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-8.303	-8.063
Gereed product en handelsgoederen	0	4
Totaal Voorraden	-8.303	-8.059
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.677	3.527
Rekening-courantverhouding met het rijk	1.352	33
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	175	102
Overige vorderingen	922	814
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.126	4.477
Liquide middelen		
Kassaldi	17	2
Banksaldi	1	1
Totaal Liquide middelen	18	4
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.205	187
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	2.589	1.094
Totaal Overlopende activa	3.795	1.281
Totaal Vlottende activa	1.636	-2.298
Totaal Activa	65.547	55.212

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	12.549	12.365

Balans	2022	2021
Bestemmingsreserve	22.030	24.632
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.923	2.726
Totaal Eigen vermogen	37.503	39.723
Voorzieningen		
Voorziening	5.512	4.895
Totaal Voorzieningen	5.512	4.895
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.000	91
Vaste schuld: Onderhandse leningen van openbare lichamen	1.951	2.112
Waarborgsommen	13	13
Totaal Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	15.964	2.215
Totaal Vaste passiva	58.979	46.834
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	2.000
Banksaldi	922	1.661
Overige schulden	2.755	2.126
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	3.677	5.787
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.968	2.125
Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	768	466
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	155	0
Totaal Overlopende passiva	2.891	2.591
Totaal Vlottende passiva	6.568	8.378
Totaal Passiva	65.547	55.212

Omschrijving	2022	2021
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	25.010	24.079

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten wordt dus toegepast). Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De gemeenteraad heeft de verordening ex artikel 212 Gemeentewet vastgesteld.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

'Bron: Kadernota rechtmatigheid 2017 BBV'

Investeringen algemeen

De volgende algemene afspraken zijn vastgelegd voor waardering van investeringen:

- Er wordt geen rente toegeschreven aan een te activeren investering;
- Toeschrijven van interne uren aan investeringen en deze uren ook activeren vindt alleen plaats indien dit bij de aanvraag van het krediet aangegeven wordt;
- De resultaten als gevolg van de verkoop van investeringen worden verantwoord op het programma waar ook de kapitaallasten van de investering worden verantwoord;
- Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de restwaarde van de investering op nihil gesteld;
- Er wordt gestart met afschrijven het jaar na gereedkomen van het actief;
- Bij lopende investeringen vindt toerekening van rente voor 100% plaats over de boekwaarde op 1 januari.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa wordt in het BBV onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven en die met een maatschappelijk nut.

Vanaf 2017 is het vanuit het BBV verplicht om alle investeringen te activeren. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bijdragen van derden zijn op de investering in mindering gebracht. Over het dan resterende bedrag wordt afgeschreven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, wanneer deze naar verwachting duurzaam is.

Afschrijvingstabel

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering:

Afschrijvingstabel investeringen		
Nr.	Omschrijving	Advies
	Algemeen	
	Minimumbedrag activering, m.u.v. gronden en terreinen	€ 10.000
1.	Immateriële vaste activa	

1.1	Kosten van sluiten geldleningen + saldo van agio en disagio	niet activeren
1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
2.	Materiële vaste activa (Investerings in economisch nut)	
2.1	Gronden en terreinen	
	Gronden en terreinen	Geen afschrijving
2.2	Woonruimten	
	Woonruimten	40
2.3	Gebouwen	
	Gebouwen - permanent	40
	Gebouwen - semi-permanent	15
	Gebouwen - noodgebouw / tijdelijk gebouw	10
	Gebouwen - aanpassingen / renovaties	25
	Gebouwen - uitbreidingen oorspronkelijk gebouw	40
	Overige gebouwen	15
2.4	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
	Riolering - aanleg vrijverval, pompputten en randvoorzieningen incl. relining	60
	Riolering - Electro mechanisch (incl. kasten besturing en pompen)	15
	Drukriolering (leidingen) en drainage	40
	Riolering - overig	60
	Begraafplaatsen	60
	Speel terreinen en parken - (kunst)grasvelden t.b.v. sportaccommodaties	20
	Overige grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15
2.5	Vervoersmiddelen	
	Vrachtauto's	10
	Tractoren en heftrucks	10
	Personenauto's en bestelbussen	7
	Aanhangwagens	7
	Grote (maai)machines	7
	Zoutstrooiers, sneeuwplougen	10
	Woonwagens	15
	Brandweer - personenauto's en bestelbussen	7
	Brandweer - blusauto's	15
	Brandweer - personeel / materieelwagens	15
	Brandweer - hulpverleningsmaterieel	15
	Overige vervoersmiddelen	7
2.6	Machines, apparaten en installaties	
	Machinaal handgereedschap	7
	Dranghekken	7
	Fietsenstallingen	10
	Computerapparatuur	4
	Brandweer - kleding	5
	Brandweer - persluchtapparatuur	5
	Brandweer - verbindingmateriael	5
	Brandweer - overig	5
	Overige machines, apparaten en installaties	7
2.7	Overige materiële vaste activa	
	Software	4
	Onderwijs leer- en hulpmiddelen / schoolmeubilair	10
	Kantoormeubilair	7
	Speel terreinen en parken - veldverlichting	15
	Speel terreinen en parken - asfalt-, kunststof-, gravelbanen	15
	Overige materiële vaste activa	10
3.	Investerings in maatschappelijk nut	
	Reconstructie cq aanleg Wegen, straten, paden en pleinen (excl. Gronden)	25
	Reconstructie c.q. aanleg Wandel- en fietspaden	25

Bruggen/viaducten/duikers (hout)	40
Bruggen/viaducten/duikers (beton)	60
Masten OVL, veldverlichting en verkeerslichten	40
Armaturen OVL, veldverlichting en verkeerslichten	20
Groenreconstructies	20
Inrichting speelterreinen en parken (bv. Grasvelden, afrastering, beplanting, drainage, doelen, incl. vervangen speeltoestellen)	15
Overige investeringen in maatschappelijk nut	15

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Flottende activa

Voorraad

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Deze gronden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Voor gronden waarvan de in de administratie voorkomende vervaardigingsprijs hoger is dan de actuele waarde is een voorziening gevormd ter dekking van het nadelig verschil.

Winstneming grondexploitatie: percentage of completion

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de percentage of completion methode te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen: 1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én 2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én 3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De voorziening verliesgevende complexen en de voorziening pensioen voormalige wethouders zijn gebaseerd op basis van de contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De flottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	108	2.135
Totaal Immateriële vaste activa	108	2.135
Totaal Activa	108	2.135

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

Omschrijving	Balanswaarde 1-1-2022	Investerings	Herrubriceringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Balanswaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2.135	0	0	10	0	2.018	108
Totaal	2.135	0	0	10	0	2.018	108

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

In 2022 is activum "Activeren voorbereidingskosten Grex Centrum Son" afgewaardeerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	50.776	42.665
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	6.884	7.006
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.379	4.312
Totaal Materiële vaste activa	62.039	53.983
Totaal Activa	62.039	53.983

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de balanswaarde van de materiële vaste activa weer:

Omschrijving	Balanswaar de 1-1-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaar de 31-12-2022	Voorziening	Balanswaar de 31-12-2022
Investeringen met economisch nut									
Gronden en terreinen	2.384	6.735	0	0	0	0	9.119	0	9.119
Woonruimten	859	0	0	1	0	552	402	0	402
Bedrijfsgebouwen	31.629	2.162	5	856	0	0	32.930	0	32.930
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	69	0	0	6	0	0	63	0	63
Vervoermiddelen	163	79	0	29	0	0	213	0	213
Machines, apparaten en installaties	1.611	0	0	72	0	0	1.539	0	1.539
Overige materiele vaste activa	5.950	862	0	342	0	0	6.535	25	6.510
Activa in erfpacht	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Investeringen met economisch nut	42.665	9.838	5	1.306	0	552	50.801	25	50.776
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.006	23	0	145	0	0	6.884	0	6.884
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.006	23	0	145	0	0	6.884	0	6.884
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut									
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.312	228	0	161	0	0	4.379	0	4.379
Totaal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.312	228	0	161	0	0	4.379	0	4.379
Totaal	53.983	10.089	5	1.612	0	552	62.064	25	62.039

Toelichting balanswaarde in relatie tot verliesvoorzieningen:

In bovenstaand overzicht is de balanswaarde de boekwaarde van een activum na saldering met de verliesvoorziening die daarvoor is ingesteld. Bij de activa voor woonruimten stond in de jaarrekening 2021 nog een verliesvoorziening van € 96.000,- voor het pand Torenstraat die vervolgens in 2022 op € 0,- is gezet. Bij de overige materiele vast activa stond in de jaarrekening 2021 nog een verliesvoorziening van € 64.000,- voor de Willemstraat en dit is verlaagd naar € 25.000,-.

Investerings met economisch nut

Gronden en terreinen

Er zijn grondaankopen gedaan voor de volgende locaties (> € 5.000):

- Veerstraat / Van Eck locatie
- Ockhuizenweg 9 en 18
- Sonniuswijk 5, 32-34

Woonruimten

Pand Torenstraat 5 is afgewaardeerd.

Bedrijfsgebouwen

In 2022 zijn er investeringen gedaan in de volgende gebouwen (> € 5.000):

- Bloktempel/De Ruimte
- BuitenseBinnen
- Sporthal De Bongerd
- Braecklant
- Dommelhuis
- De Boerderij

Vervoermiddelen

In 2022 is geïnvesteerd in een bus inclusief kraan.

Overige materiële vaste activa

In 2022 is geïnvesteerd in:

- Hogedrukreinigers
- Losse inrichting De Bongerd
- Losse inrichting Dommelhuis

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2022 is geïnvesteerd in (> € 5.000):

- Riolering Gebiedsvisie Gentiaan

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2022 is geïnvesteerd in (> € 5.000):

- Routegebonden projecten Bereikbaarheidsakkoord
- Verledden openbare verlichting
- Vervangen brug Dommelpas
- Groenbeleid

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaande uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekingen aan: deelnemingen	70	70
Leningen aan: overige verbonden partijen	17	35
Overige langlopende leningen	1.678	1.287
Totaal Financiële vaste activa	1.765	1.391
Totaal Activa	1.765	1.391

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Omschrijving	Balanswaar de 1-1-2022	Investering en	Desinvestering en	Afschrijving en	Aflossing	Bijdragen van derden	Afwaardering	Voorziening	Balanswaar de 31-12-2022
--------------	------------------------	----------------	-------------------	-----------------	-----------	----------------------	--------------	-------------	--------------------------

Kapitaalverstrekkingen aan:									
- Deelnemingen	70	0	0	0	0	0	0	0	70
Leningen aan:									
- Overige verbonden partijen	35	0	0	0	17	0	0	0	17
Overige langlopende leningen	1.287	609	0	0	213	0	0	5	1.678
Totaal	1.391	609	0	0	230	0	0	5	1.765

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Betreft gelden waar een aandelenbezit tegenover staat. Het betreft voor onze gemeente de BNG en waterleidingmaatschappij (voorheen) Oost-Brabant. Tegenover deze kapitaalverstrekking staan dividenduitkeringen.

Leningen aan overige verbonden partijen

Dit betreft de lening aan het SBBE.

Overige langlopende leningen

Dit betreft leningen die verstrekt zijn aan sportverenigingen en begraafplaats Wolfswinkel. Zowel rente als aflossing over de verstrekte geldleningen wordt bij alle leningen ontvangen.

Aan de Stichting Begraafplaats en Uitvaartcentrum Wolfswinkel zijn drie geldleningen verstrekt. De renteloze achtergestelde lening van € 204.201,-, die in 2000 beschikbaar is gesteld voor het rendabel exploiteren van de begraafplaats, is volledig afgewaardeerd vanaf 2000.

Tevens is er een renteloze geldlening verstrekt aan stichting IJsfeest, ook hier staat een voorziening tegenover.

Conform de vereisten van het BBV is de afwaardering op de balans in mindering gebracht op de overige langlopende geldleningen.

De gemeente heeft in 2022 leningen verstrekt aan de burgers voor het zonnepanelenproject voor een bedrag van € 288.612,-.

Flottende activa

Voorraad

Van de voorraad kan het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Balanswaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Balanswaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-6.218	4.522		-1.697
Gereed product en handelsgoederen	4	0	4	0
Totaal	-6.214	4.522	4	-1.697
Voorziening verlies grex	1.845	4761	0	6.606
Saldo (totaal minus voorziening)	-8.059	-239	4	-8.303

Toelichting voorraad

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderings	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening dekking verliessaldi	Balanswaarde 31-12-2022
Sonnius Park	-5.747	1.275	26	-157	-4.655	0	-4.655
Herontwikkeling centrum Breugel	171	97			268	2.182	-1.914
Akkerpad	48	15			63	0	63
Centrum Son	0	2.628			2.628	4.387	-1.759
Grondbank zonder transformatie, Aldi/Stokland	-690			690	0	0	0

Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	-6.218	4.015	26	533	-1.696	6.569	-8.265
---	--------	-------	----	-----	--------	-------	--------

Toelichting voorraad

Hieronder een overzicht van de bouwgronden in exploitatie met de verwachte resultaten. Een negatief bedrag geeft een positief verwacht eindresultaat (bate) weer.

Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Sonnius Park	-4.655	4.125	-41	-571	-563
Herontwikkeling centrum Breugel	268	3.293	-1.151	2.410	2.182
Akkerpad	63	386	-471	-22	-21
Centrum Son	2.628	4.200	-1.654	5.140	4.387
Totaal	-1.696	12.004	-3.317	6.957	5.985

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 1-1-2022
Vorderingen op openbare lichamen	3.772	95	3.677	3.527
Rekening-courantverhouding met het rijk	1.352	0	1.352	33
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	175	0	175	102
Overige vorderingen	1.196	276	920	813
Overige uitzettingen	2	0	2	2
Totaal	6.497	371	6.126	4.477

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	101	133	65	74
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	899	867	935	926
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

(1) Berekening drempelbedrag

Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	43.144			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	43.144			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.100	12.080	5.977	6.764
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92

(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	101	133	65	74
-------------------	---	-----	-----	----	----

Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Liquide middelen		
Kassaldi	17	2
Banksaldi	1	1
Totaal Liquide middelen	18	4
Totaal Activa	18	4

Overlopende activa

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.205	187
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	2.589	1.094
Totaal Overlopende activa	3.795	1.281
Totaal Activa	3.795	1.281

De specificatie van het verloop van nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen:

Omschrijving	Stand 1-1-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2022
Algemene uitkering (het Rijk)	171	287	171	287
Spuk sport (het Rijk)	16		16	0
Suppletie BTW (het Rijk)	0	790		790
Afrekening werkprogramma 2022 ODZOB	0	78	0	78
PGB WMO 2022 (overige Nederlandse overheidslichamen)	0	7	0	7
Opvang Oekraïners	0	43	0	43
Totaal	187	1.205	187	1.205

Vaste passiva

Eigen vermogen

Een gedetailleerd overzicht is te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen' en de daarbij behorende toelichting, die verderop in dit boekwerk zijn opgenomen. Het eigen vermogen bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	12.549	12.365
Bestemmingsreserve	22.030	24.632
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.923	2.726
Totaal Eigen vermogen	37.503	39.723
Totaal Passiva	37.503	39.723

Voorzieningen

Een uitgebreide toelichting over het verloop van de voorzieningen is terug te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen'.

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Voorzieningen		

Balans	2022	2021
Voorziening	5.512	4.895
Totaal Voorzieningen	5.512	4.895
Totaal Passiva	5.512	4.895

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar is als volgt:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.000	91
Vaste schuld: Onderhandse leningen van openbare lichamen	1.951	2.112
Waarborgsommen	13	13
Totaal Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	15.964	2.215
Totaal Passiva	15.964	2.215

De rentelast van de langlopende schulden bedraagt € 194.204,-.

Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

De samenstelling van deze schulden blijkt uit de financieringsstaat die opgenomen is in de paragraaf financiering.

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Netto-flottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	2.000
Banksaldi	922	1.661
Overige schulden	2.755	2.126
Totaal Netto-flottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	3.677	5.787
Totaal Passiva	3.677	5.787

Overlopende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.968	2.125
Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	768	466
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	155	0
Totaal Overlopende passiva	2.891	2.591
Totaal Passiva	2.891	2.591

De specificatie van het verloop van vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen.

Omschrijving	Stand 1-1-2022	Vooruitontvangsten	Lasten	Stand 31-12-2022
Tozo (het Rijk)	80	0	80	0
Sportakkoord (het Rijk)	33	0	33	0
Subsidie VUP (het Rijk)	13	0	13	0

Subsidie Ockhuizenweg Sonniuspark (het Rijk)	65	0	65	0
SPUK1: Toeslagenaffaire (het Rijk)	1	0	1	0
SPUK2: Toeslagenaffaire (het Rijk)	4	0	4	0
Subsidie Prov. NB VUP C2291206 (het Rijk)	0	13	0	13
NPO middelen 2021-2022 (het Rijk)	0	132	0	132
SPUK restant clientondersteuning (het Rijk)	0	50	0	50
SPUK restant Inburgering (het Rijk)	0	104	0	104
SPUK restant onderwijsroute 2022 (het Rijk)	0	15	0	15
Sanering varkenshouderijen (het Rijk)	0	90	0	90
Subsidie RRE winst uit je woning (het Rijk)	148	0	148	0
SPUK energiearmoede	0	247	0	247
Subsidie Slowlane Brainport Avenue (overige Nederlandse overheidslichamen)	106	101	106	101
Subsidie Rijkswaterstaat VANG-HHA (overige Nederlandse overheidslichamen)	16	0	0	16
Totaal	466	752	450	768

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV moeten in de toelichting bij de balans opgenomen worden, de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. In de toelichting bij genoemd artikel worden als voorbeelden genoemd (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten.

Veel overeenkomsten die de gemeente Son en Breugel heeft afgesloten zijn kortlopend van aard, maximaal één jaar. Wel kennen de meeste overeenkomsten een clause, inhoudende dat als niet uiterlijk voor een bepaalde datum – bijvoorbeeld twee maanden voor het einde van het jaar – de overeenkomst wordt opgezegd, deze automatisch doorloopt.

Nadrukkelijk worden hier dus geen toekomstige rechten genoemd. De bedoeling van dit artikel is om – naast de bedragen die al volgens de balans bekend zijn – ook nog aan te geven welke toekomstige uitgaven nog volgen. Dit om de werkelijke financiële positie weer te geven. Als een gemeente namelijk erg veel langlopende verplichtingen is aangegaan, geeft de balans een te rooskleurig beeld.

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Aard	% lening- bedrag	Oorspron- kelijk bedrag	Restant 1-1- 2022	Restant 31- 12-2022	Betalingen gedurende 2022
Indirecte garantstellingen						
Vaste geldlening U/G	Woonstichting 'thuis	50%	48.790	23.919	24.533	-614
Vaste geldlening U/G	Woonbedrijf	50%	150.802	160	477	-317
Totaal indirecte garantstellingen			199.592	24.079	25.010	-931

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Verbonden t/m	Bedrag op Jaarbasis
Inhuur Personeel	2027	1.227
Elementenonderhoud	2024	494
Deeltaxi CVV	2025	176
Leerlingenvervoer	2028	271
Levering energie	2022	253
Vegen wegen en onkruidbestrijding	2022	234
Project zonnepanelen	2022	278
Brandverzekering		71
Payroll	2024	64

Ambulante jeugdzorg en begeleiding

M.b.t. Ambulante jeugdzorg en begeleiding hebben we gekozen voor bestuurlijk aanbesteden in Dommelvallei+. Dit betekent dat we per 1-1-2015 contracten hebben afgesloten met elke aanbieder die voldoet aan de eisen en aan ons zou willen leveren (contracten liggen bij Bizob). Ook na 2015 kunnen nieuwe partijen zich melden onder dezelfde voorwaarden. Iedereen die een contract heeft (basis - en deellovereenkomst heeft getekend) mag leveren. De cliënt bepaalt in samenspraak met het CMD welke aanbieder het wordt. We hebben prijsafspraken, maar geen volume afspraken met aanbieders. De beschikking aan de cliënt is in feite de claim op ons budget en niet het contract met de aanbieder.

Vanaf 2016 heeft de Dommelvallei+ ook m.b.t. verblijf en dagbesteding (Jeugd) contracten afgesloten met aanbieders. Dit liep voor 2015 via een DVO met Eindhoven als centrumgemeente.

In 2017 is gestart met het opstellen van nieuwe PDC/objectieve tarieven met drie inkooporganisaties Eindhoven, Peel, Dommelvallei voor Jeugd (alle producten) en Wmo (begeleiding, dagbesteding, logeren).

M.b.t. verblijf en de zwaardere jeugdzorg hebben wij een Dienstverleningsovereenkomst met Eindhoven. Deels op basis van afname en deels op basis van een bepaald minimum bedrag.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget), is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld (spaar)verlofaanspraken. Met ingang van 2017 is het individueel keuzebudget ingevoerd en is er geen sprake meer van overlopende rechten op vakantiegeld.

Niet uit de balans blijvende bezittingen

Bij de liquidatie GR Ekkersrijt per 1 januari 2013 zijn de gronden "Ekkersrijt Oost" om niet overgedragen aan de gemeente Eindhoven en Son en Breugel. Dit betreft voor de gemeente Son en Breugel 42.000 m² die niet in de balans zijn opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Beëindiging samenwerking PreZero in GR Blink

BDO kreeg de opdracht om advies uit te brengen op een aantal kernvragen die naar voren kwamen in het strategisch traject Blink. Het advies van BDO is om de GR Blink alleen nog te laten bestaan uit de negen gemeenten. Intussen heeft PreZero op 9 maart 2023 middels een brief aan het Algemeen Bestuur medegedeeld dat zij de samenwerking wil beëindigen. Door contractuele afspraken stopt de samenwerking effectief per 31 december 2024, tenzij GR deelnemers tot andere afspraken komen. De afvalinzameling en -verwerking blijft gegarandeerd voor onze inwoners.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Interne en externe dienstverlening	2.547	221	-2.326	2.549	221	-2.328	2.758	466	-2.292
Programma 2. Sociale leefomgeving	19.413	4.478	-14.936	21.920	5.266	-16.655	20.873	6.001	-14.872
Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving	8.443	4.397	-4.046	9.676	4.541	-5.136	9.329	4.470	-4.859
Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	5.315	4.608	-708	10.503	5.670	-4.833	6.886	2.091	-4.795
Totaal programma's	35.718	13.704	-22.014	44.648	15.697	-28.951	39.846	13.027	-26.819

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering	0	23.190	23.190	0	26.576	26.576	0	26.905	26.905
Dividenden	0	56	56	0	68	68	0	68	68
Lokale heffingen	160	4.769	4.609	160	4.829	4.669	161	4.901	4.740
Overige algemene dekkingsmiddelen	570	316	-254	651	316	-335	2	0	-2
Treasury	70	70	0	92	94	2	94	87	-8
Totaal algemene dekkingsmiddelen	800	28.401	27.601	903	31.883	30.981	257	31.961	31.703

Onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onvoorzien	80	0	-80	80	0	-80	11	0	-11
Overhead	6.453	184	-6.269	7.238	172	-7.066	7.497	367	-7.130
Vennootschapsbelasting	4	0	-4	119	0	-119	-36	0	36
Totaal onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting	6.537	184	-6.353	7.436	172	-7.265	7.472	367	-7.105

Totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	43.055	42.289	-766	52.987	47.752	-5.235	47.575	45.355	-2.220
Totaal saldo van baten en lasten	43.055	42.289	-766	52.987	47.752	-5.235	47.575	45.355	-2.220

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties programma 1	0	169	169	902	1.619	717	902	1.145	243
Mutaties programma 2	0	464	464	141	971	830	141	740	599
Mutaties programma 3	72	222	150	244	497	253	244	341	97
Mutaties programma 4	0	0	0	0	4.485	4.485	0	4.205	4.205
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	72	855	783	1.287	7.571	6.284	1.287	6.431	5.144

Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat	43.127	43.144	17	54.274	55.324	1.050	48.862	51.786	2.923
Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat	43.127	43.144	17	54.274	55.324	1.050	48.862	51.786	2.923

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma 1. Interne en externe dienstverlening										
0.10 Mutaties reserves programma 1		0	169	902	1.619	717	902	1.145	243	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		17	0	-17	1.050	0	-1.050	2.923	0	-2.923
0.1 Bestuur	1.690	0	-1.690	1.692	0	-1.692	1.777	205	-1.572	
0.2 Burgerzaken	858	221	-636	858	221	-636	981	261	-721	
0.4 Overhead	6.453	184	-6.269	7.238	172	-7.066	7.497	367	-7.130	
0.5 Treasury	70	126	56	92	162	71	94	155	61	
0.61 OZB woningen	90	2.471	2.381	90	2.531	2.441	107	2.581	2.474	
0.62 OZB niet-woningen	31	2.289	2.258	31	2.289	2.258	26	2.320	2.295	
0.64 Belastingen Overig	39	9	-30	39	9	-30	28	0	-28	
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	23.190	23.190	0	26.576	26.576	0	26.905	26.905	
0.8 Overige baten en lasten	650	316	-334	731	316	-415	12	0	-12	
0.9 Venootschapsbelasting (Vpb)	4	0	-4	119	0	-119	-36	0	36	
Totaal Programma 1. Interne en externe dienstverlening	9.901	28.975	19.074	12.840	33.896	21.056	14.312	33.939	19.626	
Programma 2. Sociale leefomgeving										
0.10 Mutaties reserves programma 2	0	464	464	141	971	830	141	740	599	
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
4.2 Onderwijshuisvesting	836	174	-662	874	219	-655	830	174	-656
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	507	125	-382	548	125	-423	453	-12	-466
5.1 Sportbeleid en activering	176	0	-176	235	0	-235	241	51	-190
5.2 Sportaccommodaties	629	133	-496	714	133	-581	780	133	-647
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	365	67	-298	413	67	-346	480	84	-396
5.4 Musea	7	0	-7	7	0	-7	1	0	-1
5.5 Cultureel erfgoed	115	9	-106	93	9	-84	58	8	-51
5.6 Media	402	30	-372	402	30	-372	417	15	-402
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.457	370	-2.087	3.525	1.365	-2.159	3.348	2.419	-929
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.097	0	-1.097	1.341	0	-1.341	1.116	5	-1.111
6.3 Inkomensregelingen	4.285	3.380	-905	4.738	3.097	-1.640	4.169	2.989	-1.180
6.4 WSW en beschut werk	874	0	-874	874	0	-874	845	0	-845
6.5 Arbeidsparticipatieinstrumenten gericht op toeleiding naar werk	516	0	-516	516	0	-516	399	0	-399
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	621	3	-618	663	3	-660	550	0	-550
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.040	186	-1.855	2.546	186	-2.360	2.559	126	-2.433
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.490	0	-3.490	3.409	0	-3.409	3.609	0	-3.609
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	20	0	-20	20	0	-20	17	0	-17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	262	0	-262	276	0	-276	242	0	-242
7.1 Volksgezondheid	713	0	-713	726	30	-695	757	9	-748
Totaal Programma 2. Sociale leefomgeving	19.413	4.942	-14.471	22.061	6.236	-15.825	21.014	6.740	-14.273
Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving									
0.10 Mutaties reserves programma 3	72	222	150	244	497	253	244	341	97
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	894	5	-889	894	5	-889	884	0	-884
1.2 Openbare orde en Veiligheid	739	8	-731	908	75	-832	771	48	-723
2.1 Verkeer en vervoer	1.612	32	-1.580	1.823	32	-1.791	1.667	25	-1.642
2.2 Parkeren	48	0	-48	26	0	-26	3	0	-3
2.5 Openbaar vervoer	19	0	-19	19	0	-19	2	0	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.583	77	-1.506	1.841	74	-1.767	1.629	41	-1.588
7.2 Riolering	868	1.418	550	880	1.418	538	1.049	1.474	426
7.3 Afval	2.262	2.834	571	2.262	2.418	155	2.681	2.684	4
7.4 Milieubeheer	417	24	-393	1.024	520	-504	643	198	-445
Totaal Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving	8.514	4.619	-3.895	9.920	5.037	-4.883	9.573	4.811	-4.762
Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling									
0.10 Mutaties reserves programma 4	0	0	0	0	4.485	4.485	0	4.205	4.205
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	74	223	149	152	432	280	188	532	344
3.1 Economische ontwikkeling	125	38	-87	135	48	-87	136	52	-83
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	46	0	-46	142	0	-142	50	0	-50
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	40	21	-19	40	21	-19	35	14	-21
3.4 Economische promotie	90	34	-55	90	27	-63	77	20	-58
7.5 Begraafplaatsen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	572	22	-550	841	345	-496	237	379	141

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.548	3.548	0	8.281	4.075	-4.206	5.391	506	-4.885
8.3 Wonen en bouwen	819	721	-99	819	721	-99	772	589	-183
Totaal Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	5.315	4.608	-708	10.503	10.154	-348	6.886	6.295	-591
Totaal	43.144	43.144	0	55.324	55.324	0	51.786	51.786	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingegaan. Met de Belastingdienst zijn we in 2021 tot een akkoord gekomen over de definitieve uitgangspunten voor Vpb. In boekjaar 2022 is de voorlopige aanslag Vpb 2022 betaald en zijn er vermindering geweest voor de jaren 2016, 2018 en 2019.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid zo omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn”.

Wijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de raad worden voorgelegd. Als dit niet meer mogelijk is, zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad valt.

De toelichting van het Bado zegt hierover:

“Strikt genomen gaat het hier om onrechtmatige uitgaven omdat de overschrijding strijdig is met artikel 189, lid 4 van de Gemeentewet. Deze overschrijdingen (en onderschrijdingen) moeten goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen (Kadernota Rechtmatigheid BBV). Door het vaststellen van de jaarrekening waarin die uitgaven wel zijn opgenomen, autoriseert de raad alsnog de betreffende uitgaven.

Het gaat om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is op grond van de controleverordening niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Wel moet de accountant de overschrijdingen waarvan het college in de jaarrekening heeft gemeld dat ze nog moeten worden geautoriseerd, in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. De accountant moet in elk geval aangeven of het overzicht ex artikel 28 BBV volledig is of niet.”

De toets op rechtmatigheid richt zich op de beschikbare uitgavenbudgetten en de in werkelijkheid gedane uitgaven.

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Programma 1. Interne en externe dienstverlening	11.790	11.389	-401
Programma 2. Sociale leefomgeving	22.061	21.014	-1.048
Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving	9.920	9.573	-347
Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	10.503	6.886	-3.616
Resultaat	54.274	48.862	-5.411

Op alle 4 de programma's zijn minder lasten verantwoord dan begroot.

Analyse overzicht van baten en lasten

Programma 1. Interne en externe dienstverlening

1. Interne en externe dienstverlening	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		21.056.000
Realisatie 2022		19.626.000
Verklaring van het saldo		-1.430.000
Baten bestuur		
Voorzieningen Door een hogere gehanteerde rekenrente bij de actuariële berekeningen van de wethouderspensioenen ten opzichte van vorig jaar hoeft nu minder geld in de voorziening te zitten. Dit geeft in 2022 een vrijval.	I	203.000
Totaal baten bestuur		203.000
Lasten bestuur		
Raad en raadscommissies Toename aantal commissieleden die presentiegeld ontvangen.	I	-28.000
College B&W en Burgemeester Uitbreiding aantal wachtgelders (voormalig wethouders met uitkeringsrechten).	I	-14.000
Ondersteuning van raad/griffie De uitvoering van de motie 'raad en griffie in positie voor de toekomst' van 7 juli 2021 is op verzoek van het presidium doorgeschoven tot na de installatie van de nieuwe gemeenteraad. Deze training voor raad en griffie zal naar verwachting in de tweede helft van 2023 plaatsvinden.	I	14.000
Bestuurlijke samenwerking Enkele geplande werkzaamheden in het SGE zijn niet in 2022 afgerond, waardoor de daarmee samenhangende kosten naar 2023 zijn doorgeschoven.		25.000
Salarissen T 0.1 Bestuur Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-87.000
Totaal lasten bestuur		-90.000
Lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		
Resultaat rekening baten en lasten Een analyse van het resultaat is toegevoegd in de algemene inleiding.	I	-1.874.000
Totaal lasten resultaat van de rekening van baten en lasten		-1.874.000
Baten burgerzaken		
Reisdocumenten Na de lockdown werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld. Daarna vond een inhaalslag op de aanvraag van reisdocumenten plaats waardoor de inkomsten hoger waren dan verwacht.	I	53.000
Rijbewijzen In een deel van 2022 vonden door coronamaatregelen geen autorijlessen en examinering plaats. Daardoor zien we een afname in inkomsten bij de aanvraag van rijbewijzen.	I	-38.000
Naturalisatie en naamswijziging Door de Ranov regeling waren er meer verzoeken en opbrengsten voor naturalisaties.	I	18.000
Dienstverlening Doorbelasting personele kosten ten behoeve van dienstverleningstaken.	I	22.000
Totaal baten burgerzaken		55.000
Lasten burgerzaken		
Reisdocumenten Na de lockdown werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld. Daarna vond een inhaalslag op de aanvraag van reisdocumenten plaats waardoor er meer afdrachten waren dan verwacht.	I	-16.000
Rijbewijzen In een deel van 2022 vonden door coronamaatregelen geen autorijlessen en examinering plaats. Daardoor zien we een afname in de afdrachten bij rijbewijzen.	I	12.000
Naturalisatie en naamswijziging Door de Ranov regeling waren er meer verzoeken en afdrachten voor naturalisaties.	I	-15.000
Vastgoedinformatie Er is een overschrijding op de kosten door de afrekening van 2021 voor GEO centrumregeling.	I	-15.000
Dienstverlening Meerkosten voor inhuurmedewerkers voor de uitvoering van de werkzaamheden.	I	-66.000
Salarissen T 0.2 Burgerzaken Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil	I	-41.000

ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
Totaal lasten burgerzaken		-141.000
Baten overhead		
Organisatie Son en Breugel Er zijn meer inkomsten ontvangen voor de projectleider ICT sociaal domein.	I	53.000
Huisvesting gemeentehuis Ontvangen huurinkomsten voor het ter beschikking stellen van de Vijverberg voor het opvangen van Oekraïners.	I	135.000
Totaal baten overhead		188.000
Lasten overhead		
Toerekening Overhead Er is minder overhead toegerekend aan de bouwgrondexploitatie dan begroot. De overhead wordt aan de projecten toegerekend naar rato van de toegerekende salariskosten, deze waren ook lager dan begroot. Dit vormt een extra kostenpost binnen taakveld overhead.	I	-129.000
Organisatie Son en Breugel Alle vaste medewerkers hebben in december 2022 conform CAO een eenmalige uitkering ontvangen, in totaal lopen de extra kosten op tot € 41.000,-. Daarnaast is er voor € 88.000,- meer betaald aan kosten voormalig personeel en is er extra inhuur nodig geweest.	I	-175.000
Facilitaire zaken Doordat de prijzen voor drank- en etensbenodigdheden zijn gestegen is het budget overschreden.	S	-10.000
Document informatie Er zijn meer abonnementskosten geweest.	S	-11.000
Inkoop en aanbesteding Het aantal dagen inkoopondersteuning dat wordt ingekocht bij BIZOB (Bureau Inkoop Zuidoost Brabant) blijkt dit jaar niet toereikend te zijn. Dit hangt onder andere samen met een aantal grote aanbestedingstrajecten die dit jaar hebben plaatsgevonden.	I	-22.000
Dienstverlening DP algemeen Meerkosten voor inhuurmedewerkers voor de uitvoering van de werkzaamheden.	I	-28.000
Vervoermiddelen Factuur verzekering werkmaterieel heeft betrekking op 2023 en is geboekt op 2022.	I	-17.000
Dienst Dommelvallei Er zijn minder salariskosten doorbelast naar andere taakvelden. Voor de uitvoering van de wet inburgering (ingegaan 1-1-2022) was budget begroot om de bijdrage Dienst Dommelvallei te verhogen. De dienst voert deze wet uit. Maar de (inhuur)kosten van deze wet zijn niet binnen dit budget verantwoord maar op het dienstverleningsbudget.	I	69.000
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger doordat de rente is gestegen.	S	-33.000
Overboeking balans	I	62.000
Totaal lasten overhead		-294.000
Lasten treasury		
Financiering In 2022 is er binnen het budget financiering een incidenteel nadelig resultaat aan lasten ter hoogte van € 181.000. Dit komt doordat het rentepercentage is aangepast van 0,05% begroot naar werkelijk 0,45% voor de grondexploitatie, met als resultaat een hoger doorberekende rente.	I	-181.000
Kapitaallasten De doorberekende rente is verhoogd van 0,00% naar 0,30%. Het rentepercentage is aangepast zodat wordt voldaan aan de wettelijke vereisten van de BBV.	I	169.000
Totaal lasten treasury		-12.000
Baten ozb woningen		
OZB eigenaren woningen Het betreft hier een verschil van ongeveer 1,28% in verhouding tot de geraamde totale opbrengst OZB eigenaren woningen.		32.000
Lasten heffing en invordering belastingen De inkomsten bestaan uit aanmanings- en dwangbevelkosten. Eind 2022 zijn enkele dwangbevelen verstuurd voor grote openstaande bedragen, daardoor zijn de inkomsten (de dwangbevelkosten) hoger dan verwacht.		17.000
Totaal baten ozb woningen		49.000
Baten ozb niet-woningen		
OZB gebruikers niet-woningen Er is in het najaar nog een batch aanslagbiljetten verstuurd aan gebruikers van niet-woningen. Dit betreft panden waarvan we niet eerder op de hoogte waren dat ze in gebruik zijn.		23.000
Totaal baten ozb niet-woningen		23.000
Lasten belastingen overig		
Salarissen T 0.64 Belastingen overig Er is minder overhead toegerekend aan de bouwgrondexploitatie dan begroot. De overhead wordt aan de projecten toegerekend naar rato van de toegerekende salariskosten, deze waren ook lager dan begroot. Dit vormt een extra kostenpost binnen taakveld overhead.	I	11.000
Totaal lasten belastingen overig		11.000
Baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		

Algemene uitkering Door het late verschijnen van de decembercirculaire is de begroting hier niet meer op aangepast.	I	329.000
Totaal baten algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		329.000
Baten overige baten en lasten		
Beleidsvoornemens In de begroting zijn een aantal stelposten opgenomen: * inkoopvoordelen van € 150.425; * dekking uren projecten van € 140.649; * verkrijgen externe subsidies van € 25.000; Realisatie van inkoopvoordelen en verkregen subsidies zijn direct verantwoord op de desbetreffende producten.	I	-316.000
Totaal baten overige baten en lasten		-316.000
Lasten overige baten en lasten		
Beleidsvoornemens In de begroting zijn stelposten opgenomen voor groeipaden en indexeringen.	I	192.000
Onvoorzien en stelposten In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 80.000 voor onvoorzien opgenomen. Hiervan is € 11.000 gebruikt voor het op orde brengen van de voorziening dubieuze debiteuren.	I	69.000
Groeipad Centrumontwikkeling Son en Breugel Groeipaden zijn opgezet om toekomstige investeringen te realiseren. Het restantbedrag is beschikbaar voor nieuwe ontwikkelingen.	I	317.000
Groeipad Infrastructurele Werken Bedoeld voor toekomstige investeringen in majeure infrastructurele werken zoals het bereikbaarheidsakkoord.	I	141.000
Totaal lasten overige baten en lasten		719.000
Lasten Vennootschapsbelasting (Vpb)		
6090000 Vennootschapsbelasting In de begroting is € 118.615 geraamd voor de voorlopige aanslag 2022. De voorlopige aanslag is € 151.186. De verminderingen over de jaren 2016, 2017 en 2019 zijn -/- € 186.815. Hierdoor ontstaat er een incidenteel saldo door € 154.000 aan lagere lasten.	I	154.000
Totaal lasten Vennootschapsbelasting (Vpb)		154.000
Baten mutaties reserves		
Reserves Er zijn een aantal onttrekkingen in de reserves (nog) niet nodig gebleken. Dit gaat met name om de volgende posten: - Motie lokaal coronafonds - Organisatieontwikkeling - Vennootschapsbelasting	I	-474.000
Totaal baten mutaties reserves		-474.000
Overige verschillen < €10.000	I	40.000
Totaal		-1.430.000

Programma 2. Sociale leefomgeving

2. Sociale leefomgeving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
Realisatie 2022		15.825.000
Verklaring van het saldo		1.552.000
Baten onderwijshuisvesting		
Huisvesting basisonderwijs De vergoeding voor elektriciteit van de Ruysdaelstraat is niet ontvangen. Er zit namelijk geen onderwijs meer in dit pand. Daarnaast zijn de huurinkomsten structureel te hoog begroot. Deze inkomsten zijn in de begroting 2023 bijgesteld.	I	-47.000
Totaal baten onderwijshuisvesting		-47.000
Lasten onderwijshuisvesting		
Huisvesting basisonderwijs De begrote uitgaven zijn niet noodzakelijk geweest i.v.m. niet uitgegeven groeipad scholen. Deze middelen worden doorgeschoven naar 2023.	I	83.000
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger doordat de rente is gestegen.	S	-37.000
Totaal lasten onderwijshuisvesting		46.000
Baten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Onderwijsondersteuning De ontvangen middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs uit 2021 zijn niet als "vooruit ontvangen" geboekt en is er in 2021 dus een voordeel in het resultaat geland. Er zijn in 2021 namelijk wel opbrengsten ontvangen, maar hier staan geen uitgaven tegenover. In 2022 wordt nu een VO-post opgenomen, zodat in 2023 het restantbudget beschikbaar is. Hierdoor wordt het voordeel van 2021 gecompenseerd en ontstaat er in 2022 een nadeel voor hetzelfde	I	-137.000

bedrag. Daarnaast zijn de middelen die in 2022 zijn ontvangen en die nog niet zijn ingezet overgeheveld naar 2023. Hierdoor zijn de baten voor 2022 lager, maar daar tegenover staan lagere lasten.		
Totaal baten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-137.000
Lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Onderwijsondersteuning De begrote uitgaven ten laste van de middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn nog niet uitgevoerd. Deze uitgaven worden gedaan in 2023 en verder. Dit is mogelijk, omdat het rijk de inzet van de middelen heeft verlengd tot 2025. Tegenover deze lagere lasten staan ook lagere baten in 2022, doordat de ontvangen middelen worden doorgezet naar 2023.	I	115.000
Leerlingenvervoer Er is sprake geweest van een toename aan het aantal leerlingen in het leerlingenvervoer en het aantal routes. Dit leidt tot hogere kosten in de uitvoering.	S	-51.000
Peuterwerk Voorgaande jaren zijn de eerste 6,5 uur (belast met inkomensafhankelijke ouderbijdrage) van een VVE kindplaats geboekt ten laste van peuterwerk. In 2022 zijn deze uren voor de subsidie VVE kindplaats geboekt op de post kinderopvang. Per saldo blijven we binnen het budget. In 2022 zijn er minder peuterwerk subsidieplaatsen dan begroot. Minder ouders, zonder recht op kinderopvangtoeslag, doen beroep op de subsidieregeling voorschoolse voorzieningen voor peuterwerk.	I	54.000
Salarissen T 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-25.000
Totaal lasten onderwijsbeleid en leerlingenzaken		93.000
Baten sportbeleid en activering		
Sportverenigingen De kosten voor de coördinator Veerkracht/gezonde leeftijd hebben we voor 2022 ten laste gebracht van de middelen van het lokaal sportakkoord. Deze middelen waren al opgenomen in de begroting 2022. Door dit mee te nemen in de ssa-verantwoording, zijn de baten € 51.000,- hoger dan begroot. We stellen voor om dit bedrag mee te nemen naar 2023, middels resultaatbestemming. Hiermee willen we uitvoering geven aan de activiteiten van de sportraad Son en Breugel. Per 1 maart 2023 is er bij de LEVgroep een professional gestart die ondersteuning biedt aan de sportraad en uitvoering geeft aan het lokaal sportakkoord. Deze professional wordt uit deze middelen bekostigd.	I	51.000
Totaal baten sportbeleid en activering		51.000
Lasten sportbeleid en activering		
Sportverenigingen Memoriaalboeking SPUK 2010 uitvoering sportakkoord van -€ 10.000,- en een terugbetaling subsidie van een opgeheven sportvereniging.	I	11.000
Salarissen T 5.1 Sportbeleid en activering Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-11.000
Totaal lasten sportbeleid en activering		0
Baten sportaccommodaties		
Overige sportaccommodaties Betreft extra ontvangen SPUK.	I	10.000
Totaal baten sportaccommodaties		10.000
Lasten sportaccommodaties		
Sporthal de Bongerd In verband met Corona is er voor het binnenseizoen 2021-2022 geen extra exploitatiebijdrage aan de exploitant verstrekt.	S	19.000
Sporthal De Landing In verband met storingen en reparaties zijn de kosten voor onderhoud aanmerkelijk hoger dan begroot.	I	-67.000
Voetbalcomplex Gentiaan Noord Overschrijding is het gevolg van werkzaamheden aan de beregeningsinstallatie inclusief het aanleggen van een nieuwe waterbron voor de beregening en het doorspuiten van de drainage van de velden.	I	-30.000
Sportcomplex Gentiaan HTC De onderhoudsbijdrage aan HTC wordt pas achteraf voldaan; de bijdrage over 2020 en 2021 zijn in 2022 voldaan. De bijdrage voor 2020 is lager uitgevallen.	I	17.000
Overige sportaccommodaties Bij de 2e Berap 2022 is voorzien in vervanging van de veldverlichting. Dit is echter niet volledig in 2022 uitgevoerd.	I	17.000
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger doordat de rente is gestegen.	S	-14.000
Totaal lasten sportaccommodaties		-58.000
Baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Dommelhuis De post Dommelhuis is pas eind 2022 toegevoegd, na oplevering van het nieuwe dorps huis. De exploitatieopbrengsten voor het Dommelhuis voor 2022 waren nog niet bekend bij de tweede bestuursrapportage.	I	20.000
Totaal baten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		20.000

Lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Muzikale vorming Er zijn minder muzieksubsidies aangevraagd en verstrekt dan begroot. Begroting is na beneden bijgesteld in 2021. Corona kan mogelijk een effect hebben gehad op de aanmeldingen voor muziekonderwijs in het eerste deel van 2022.	I	14.000
Dommelhuis De post Dommelhuis is pas eind 2022 toegevoegd, na oplevering van het nieuwe dorpshuis. De exploitatiekosten voor het Dommelhuis voor 2022 waren nog niet bekend bij de tweede bestuursrapportage.	I	-67.000
Sal T 5.3 Cultuurpres -prod en -participatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-18.000
Totaal lasten cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-71.000
Lasten cultureel erfgoed		
Monumentenbeleid Er zijn geen subsidieaanvragen ingediend voor onderhoud aan gemeentelijke monumenten. Daarnaast zijn de (on)kosten van de voorzitter van de Monumentencommissie uit een ander budget bekostigd.	I	31.000
Totaal lasten cultureel erfgoed		31.000
Baten media		
Bibliotheek In juli 2022 is de bibliotheek verhuisd naar het Dommelhuis, maar had de huur voor het derde en vierde kwartaal 2022 voor het Vestzak al betaald. De betaalde huur is gerestitueerd.	I	-15.000
Totaal baten media		-15.000
Lasten media		
Bibliotheek In 2022 is er een aanvullende subsidie verleend aan de bibliotheek t.b.v. de coördinatie van het Taalhuis.	I	-13.000
Totaal lasten media		-13.000
Baten samenkracht en burgerparticipatie		
Maatschappelijk werk De kosten van de projectleider van de GGD voor het project Grozterdam hebben we in rekening gebracht bij Coöperatie Slimmer Leven, deze teruggave was niet begroot. Kosten staan geboekt aan de lastenkant van hetzelfde budget, dit is budget neutraal.	I	23.000
Kinderopvang Door een andere berekeningssystematiek hebben we van het Rijk minder OnderwijsAchterstandenBeleid (OAB) middelen ontvangen dan voorgaand jaar.	S	-21.000
Vluchtelingen Vanwege het uitstel van de instroom inburgeraars onder de nieuwe inburgeringswet naar 2023, zijn de middelen in 2022 niet volledig benut. Deze middelen bestaan grotendeels uit een specifieke uitkering, die overgeheveld wordt naar 2023. Tevens hebben we in 2022 middelen voor 2023 vooruit ontvangen. Deze middelen worden dus pas in 2023 benut.	I	-103.000
Baten opvang vluchtelingen Oekraïne Zie ook toelichting bij de lasten. De ontvangen voorschotten zijn hoger dan de verwachte inkomsten ten tijde van de aanvraag. Ook was ten tijde van de tussentijdse rapportage nog onzekerheid over het resterende saldo.	I	1.150.000
Totaal baten samenkracht en burgerparticipatie		1.049.000
Lasten samenkracht en burgerparticipatie		
Maatschappelijk werk De kosten van de inzet van de projectleider van de GGD voor Grozterdam waren als uitgaven niet begroot. Deze kosten hebben we gedeclareerd en als inkomsten ontvangen van Coöperatie Slimmer Leven, op hetzelfde budget aan de batenkant. Dit is ook weer budget neutraal. In 2022 hebben we aan Meedoen Werkt het variabel deel van de jaarlijkse subsidie voor de jaren 2020 en 2021 uitbetaald, dat is meer dan begroot. En de licentiekosten van Sjors Sportief waren niet meegenomen in de begroting.	I	-34.000
Wijkaccommodaties Gemeenschapshuis Braecklant heeft een compensatie ontvangen voor geleden schade door corona. Dit wordt gedekt door de rijks compensatie coronamiddelen (€ 14.000,-). In 2022 waren de onderhoudskosten voor de wijkaccommodaties hoger dan verwacht. De defecte deurautomaten bij de Boerderij zijn vervangen en bij het gebouw aan de Genovevastraat is de buitenverlichting hersteld na vernieling. Deze herstelwerkzaamheden waren niet begroot voor 2022.	I	-22.000
Kinderopvang Voorgaande jaren zijn de eerste 6,5 uur (belast met inkomensafhankelijke ouderbijdrage) van een VVE kindplaats geboekt ten laste van peuterwerk. In 2022 zijn deze uren voor de subsidie VVE kindplaats geboekt op de post kinderopvang. Per saldo blijven we binnen het budget. Meer kinderen zijn door het consultatiebureau geïndiceerd met een taalachterstand. Ook hebben een aantal kinderen op verzoek van de jeugdarts langer gebruik gemaakt van de voorschoolse voorzieningen, door eerder te starten of doordat doorstroom naar een passende school langer op zich liet wachten. Hierdoor zijn er meer kindplaatsen VVE aan de kinderopvangorganisatie betaald dan begroot.	I	-27.000
Mantelzorg Wmo De geraamde kosten voor de uitvoering van het mantelzorgbeleid zijn lager omdat nog niet alle aanbevelingen uit het behoefteonderzoek zijn vertaald naar beleid.	I	52.000
Vluchtelingen Vanwege het uitstel van de instroom inburgeraars onder de nieuwe inburgeringswet naar 2023, zijn de middelen in 2022	I	132.000

niet volledig benut. Deze middelen bestaan grotendeels uit een specifieke uitkering, die overgeheveld wordt naar 2023. Tevens hebben we in 2022 middelen voor 2023 vooruit ontvangen. Deze middelen worden dus pas in 2023 benut.		
Baten opvang vluchtelingen Oekraïne Na de inval van Rusland in Oekraïne is aan burgemeesters de opdracht gegeven om de opvang van ontheemden uit Oekraïne te organiseren. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door het Rijk middels een tweetal SPUK uitkeringen. De transitiekosten voor de realisering van opvanglocaties worden volledig vergoed. Daarnaast ontvangen gemeenten gedurende de opvang een normbedrag per gerealiseerde opvangplek per dag. Hiervan worden zowel de kosten van begeleiding, beveiliging, inrichting als leefgeld en activiteiten betaald. Daarnaast worden ook de kosten van leefgeld aan ontheemden die bij particulieren worden opgevangen vergoed, inclusief een normbedrag voor de uitvoeringskosten. Naast deze kostenpost is er tevens nog een doorbelasting vanuit de overheadkosten die ten laste komt van de SPUK uitkering "normbedrag opvang ontheemden Oekraïne" ter grootte van € 46.657. De totale overschrijding van de kosten dient afgezet te worden tegen baten binnen ditzelfde taakveld onder "baten opvang vluchtelingen Oekraïne".	I	45.000
Salarissen T 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	45.000
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger doordat de rente is gestegen.	S	-25.000
Totaal lasten samenkracht en burgerparticipatie		166.000
Lasten wijkteams		
Clientondersteuning Er is in 2022 geen uitvoer gegeven aan het koploper traject voor cliëntondersteuner.	I	160.000
CMD 1e lijnsvoorziening Het tekort wordt met name veroorzaakt door de extra inhuur van personeel.	I	-50.000
Salarissen T 6.2 Wijkteams Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	115.000
Totaal lasten wijkteams		225.000
Baten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening Er is sprake van een combinatie van de voorziening oninbare debiteuren van € 42.490 en afrekening van ontvangen voorschotten 2016 en 2017 met het Rijk. Daarnaast hebben we € 11.500 meer aan terugontvangen uitkeringen (actief invorderingsbeleid).	I	40.000
Bijzondere bijstand Er is minder terugontvangen dan voor het hele jaar ingecalculeerd was. Dit heeft onder andere te maken met de verandering van beslagvrije voet waardoor we minder mogen inhouden bij betalingsverplichting.	I	-17.000
Bedrijfskredieten Bbz gevestigden (decl) We hebben een bedrag aan het Rijk moeten betalen inzake een na 1 januari 2020 verstrekt bedrijfskrediet.	I	-21.000
TOZO Dit betreft een verkeerde inschatting tussen voorschotten en aanvragen. Tozo was bij start zonder rijksgarantie voor de uitvoering. Er is een verschil ontstaan tussen het bedrag dat we in 2021 als terugbetalingsverplichting hadden opgenomen en wat we daadwerkelijk hebben terugbetaald.	I	-101.000
Totaal baten inkomensregelingen		-99.000
Lasten inkomensregelingen		
Bijstandsverlening Er is sprake van een dalend uitkeringsbestand Participatiewet. We blijven alleen wel rekening houden met een forse groei van het uitkeringsbestand op ieder willekeurig moment van het jaar, zodat er direct kan worden geanticipeerd. Prognose is dat dit ieder moment weer kan oplopen, maar voorlopig is er nog een gunstige arbeidsmarkt. We zien ook een toename van inwoners die inkomsten uit arbeid hebben en enkel (aanvullende) uitkering hebben. Daarnaast was onbekend hoe de definitieve rekenregel uit zou pakken bij de jaarafsluiting.	S	325.000
Bijzondere bijstand Er is minder beroep gedaan op Bijzondere bijstand, ondanks het feit dat door middel van folders en andere communicatie-uitingen hier op is gewezen. Deze daling is te wijten aan het dalende uitkeringsbestand.	I	66.000
IOAW Er is sprake van een dalend uitkeringsbestand loaw.	I	56.000
Bedrijfskredieten Bbz gevestigden (decl) Er is geen beroep gedaan op een uitkering Bedrijfskapitaal Bbz. Omdat het wel een reguliere regeling is, dient de gemeente deze post echter wel jaarlijks te begroten.	I	39.000
Bedrijfskredieten Bbz starters (decl) Er is geen beroep gedaan op een uitkering Bedrijfskapitaal Bbz. Omdat het een reguliere vorm van inkomensondersteuning is, dient de gemeente deze post echter wel jaarlijks te begroten.	I	15.000
Uitk lev ondh Bbz gevestigden (decl) Er is vrijwel geen beroep gedaan op een uitkering levensonderhoud Bbz.	I	14.000
Armoedebeleid Dit overschot is het resultaat van het geringe aantal inwoners dat gebruik heeft moeten maken van fase 2 van het schuldhulpverleningstraject. Dit is onder andere de wettelijke schuldsanering.	I	17.000
Salarissen T 6.3 Inkomensregelingen	I	14.000

Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
Totaal lasten inkomensregelingen		546.000
Lasten begeleide participatie		
Sociale werkvoorziening Voor de uitvoering van de Wsw regeling is meerjarig een hoger bedrag geraamd dan het beschikbare rijksbudget. Omdat de Rijksmiddelen volstaan ontstaat een positief verschil op de uitgaven van deze post.	S	25.000
Totaal lasten begeleide participatie		25.000
Lasten arbeidsparticipatie		
Re-integratie Voor de inzet van participatie en re-integratie ondersteuning is door de compensatie vanuit het Stimulusprogramma van WSD en de subsidiemiddelen Perspectief op Werk, minder ten laste gekomen van het Participatiebudget.	I	147.000
Salarissen T 6.5 Arbeidsparticipatie Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-30.000
Totaal lasten arbeidsparticipatie		117.000
Lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Woonvoorzieningen Bij de eerste Berap 2022 is een bedrag van € 42.000,- bijgeraamd in verband met een omvangrijke woningaanpassing. Deze woningaanpassing is niet in 2022 uitgevoerd. Daarnaast fluctueren de uitgaven voor woningaanpassing jaarlijks door zowel het aantal woningaanpassingen als ook de kosten daarvan.	I	69.000
Vervoersvoorzieningen Het gebruik van de Deeltaxi (CVV) is minder dan verwacht. Waarschijnlijk heeft de nasleep van corona hiermee te maken en is de doelgroep wat terughoudender geworden wat betreft het gebruik van de Deeltaxi.	I	39.000
Totaal lasten maatwerkvoorzieningen (WMO)		108.000
Baten maatwerkdienstverlening 18+		
Begeleiding/dagbesteding Wmo Vanuit centrumgemeente Eindhoven is er een bijdrage beschikbaar gesteld voor preventie GGZ en Beschermd Wonen.	I	30.000
Eigen bijdrage Wmo Bij de wisseling van het ICT systeem zijn de gegevens van het CAK (berichtenhistorie) niet goed geconverteerd. Eind 2022 is hiervoor een herstelactie opgestart. Een deel van de eigen bijdrage uit 2022 wordt dan ook in 2023 ontvangen.	I	-88.000
Totaal baten maatwerkdienstverlening 18+		-58.000
Lasten maatwerkdienstverlening 18+		
Begeleiding/dagbesteding Wmo Door een andere wijze van administreren is er een overschrijding ontstaan op deze post en een onderschrijding op de posten Dagbesteding Wmo en Zelfstandig leven Wmo.	I	-68.000
Dagbesteding Wmo Het aantal voorzieningen voor dagbesteding is toegenomen. Door een andere wijze van administreren is er een overschot ontstaan op deze post en een tekort op de post Begeleiding/dagbesteding. Per saldo zijn de kosten voor dagbesteding dan ook met € 42.000 toegenomen.	I	26.000
Huishoudelijke verzorging Wmo Het aantal toegekende voorziening Wmo Huishoudelijke Hulp is toegenomen door de vergrijzing en het abonnementstarief voor de eigen bijdrage.	S	-15.000
Maatwerk chronisch zieken Er zijn in 2022 beduidend minder aanvragen gedaan voor de uitkering van de tegemoetkoming zorgkosten. Dit heeft te maken met wisseling van ICT systeem en leverancier waardoor het niet meer mogelijk was om inwoners die vorig jaar een tegemoetkoming ontvingen rechtstreeks aan te schrijven.	I	68.000
Zelfstandig leven Wmo Het aantal voorzieningen voor begeleiding is toegenomen.	S	-21.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18+		-10.000
Lasten maatwerkdienstverlening 18-		
Verblijf (incl. behandeling) Het aantal indicaties en verblijfsduur voor Verblijf (incl. behandeling) is lager dan voorgaande jaren. Het grote verschil wordt verklaard omdat het een voorziening betreft met een hoog tarief.	I	153.000
In 2022 was er sprake van toename van het totale aantal jeugdigen met een indicatie ingevolge de Jeugdwet. Inclusief de in- en uitstroom is het aantal cliënten per saldo met 20 toegenomen. Omdat de meeste voorzieningen worden toegekend voor 6 maanden fluctueert het aantal gedurende het jaar. Daarbij is er sprake van lagere uitgaven voor verblijf en hogere uitgaven voor de ambulante voorzieningen. Qua bekostiging geldt dat het een open einde regeling is, waarbij de instroom niet alleen is bepaald door het CMD maar ook door andere wettelijke (medische) toewijzers.		
Verblijf jeugd Het aantal indicaties en de verblijfsduur voor Verblijf Jeugd is hoger uitgevallen dan begroot. Ook hiervoor geldt dat het net als Verblijf inclusief behandeling het een voorziening is met een hoog tarief.	I	-22.000
Jeugdhulp ambulant Het aantal indicaties voor Jeugdhulp Ambulant was lager dan voorzien. In verband met wachtlijsten kunnen jeugdigen hun indicatie soms niet direct verzilveren. Dit had een gunstig effect op de begrote uitgaven.	I	65.000

Zelfstandig leven jeugd Er is sprake van een toename van het aantal jeugdigen dat voor begeleiding in aanmerking komt.	I	-81.000
Ambulante zorg jeugd Het aantal indicaties voor Ambulante zorg jeugd is toegenomen.	I	-94.000
Jeugd-GGZ Het aantal indicaties voor Jeugd-GGZ is in 2022 toegenomen.	I	-103.000
Dagbehandeling jeugd Het aantal indicaties voor Dagbehandeling jeugd was hoger dan ingeschat.	I	-135.000
Jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp) Er zijn minder zorgdagen afgenomen.	I	34.000
PGB jeugd Het aantal verstrekte voorzieningen in de vorm van een pgb is toegenomen. Hierbij geldt dat cliënten een keuzevrijheid hebben.	I	-34.000
Uitvoeringskosten jeugdzorg Door een herschikking van een aantal budgetten binnen het sociaal domein is er een klein overschot op deze post ontstaan.	I	21.000
Salarissen T 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	15.000
Totaal lasten maatwerkdienstverlening 18-		-181.000
Lasten geëscaleerde zorg 18-		
Gedwongen kader Er zijn in 2022 minder uitgaven gedaan door een daling van het aantal jeugdigen met een door de kinderrechter opgelegd maatregel.	I	17.000
Salarissen T 6.82 Geëscaleerde zorg 18- Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	13.000
Totaal lasten geëscaleerde zorg 18-		32.000
Baten volksgezondheid		
Openbare gezondheidszorg Op deze post zijn de door de centrumgemeente Eindhoven verstrekte subsidie voor GGZ en Beschermd Wonen begroot als inkomsten, maar deze zijn op de post Begeleiding /Dagbesteding Wmo ontvangen. Daarnaast zijn er wel extra inkomsten binnen gekomen voor ondersteuning preventieakkoorden van de VNG á € 8.600,-.	I	-22.000
Totaal baten volksgezondheid		-22.000
Lasten volksgezondheid		
Openbare gezondheidszorg Ophoging bijdrage GGD vanwege opwaartse bijstelling aantal kinderen JGZ per 1/1/2022 en er zijn kosten doorbelast aan de gemeente voor JGZ bij ontheemden Oekraïense kinderen. De gemeente heeft hiervoor extra middelen ontvangen in de december circulaire 2022 (samen € 30.000).	I	-26.000
Totaal lasten volksgezondheid		-26.000
Baten mutaties reserves		
Reserves Er zijn een aantal onttrekkingen in de reserves (nog) niet nodig gebleken. Dit gaat met name om de volgende posten: - Cliëntondersteuning - Vluchtelingenwerk	I	-231.000
Totaal baten mutaties reserves		-231.000
Overige verschillen < €10.000	I	3.000
Totaal		1.552.000

Programma 3. Fysieke en veilige leefomgeving

3. Fysieke en veilige leefomgeving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		- 4.883.000
Realisatie 2022		- 4.762.000
Verklaring van het saldo		121.000
Baten openbare orde en veiligheid		
Handhaving algemeen De beschikking vanuit het rijk voor de controle van de coronatoegangsbewijzen is lager vastgesteld. Hierdoor zijn de ontvangsten lager.	I	-31.000
Totaal baten openbare orde en veiligheid		-31.000
Lasten openbare orde en veiligheid		

<p>Veiligheidsbeleid De kosten voor de veiligheidsmonitor zijn lager uitgevallen dan begroot. Begroting was gebaseerd op eerdere veiligheidsmonitoren. Begroting voor kosten ondersteuning Odzob bij controles zijn verdisconteerd in de overall kosten van de Odzob. Ook zijn er geen kosten gemaakt voor Bibob onderzoek en beperkte kosten voor buurtbemiddeling.</p>	I	45.000
<p>Handhaving algemeen De bijdrage vanuit de mei circulaire voor de Boa's zijn in 2022 niet specifiek ingezet. Daarnaast zijn er geen kosten gemaakt voor de Boa in het buitengebied. Hiermee is de samenwerking gestopt. Ook zijn de kosten voor projectmatig toezicht zijn lager doordat werkzaamheden zijn gecombineerd met het toezicht in het kader van de coronamaatregelen.</p>	I	60.000
<p>APV en bijzondere wetten De kosten voor de Wet open overheid zijn lager doordat dit nog in de opstartfase zat.</p>	I	27.000
<p>Salarissen T 1.2 Openbare orde en veiligheid Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.</p>	I	-13.000
Totaal lasten openbare orde en veiligheid		119.000
Baten verkeer en vervoer		
<p>Groot onderhoud wegen Omdat er minder werken zijn uitgevoerd door nutspartijen dan op voorhand gedacht werd, vallen ook de inkomsten uit degeneratievergoedingen tegen t.o.v. van het begrote bedrag. Omdat er minder werken zijn uitgevoerd zijn er ook minder herstelwerkzaamheden nodig geweest. De uitgaven zijn daarom ook lager uitgevallen dan begroot.</p>	I	-13.000
Totaal baten verkeer en vervoer		-13.000
Lasten verkeer en vervoer		
<p>Verkeersbeleid In 2022 is weliswaar een kleine start gemaakt het de voorbereiding van het mobiliteitsplan maar het gros van de werkzaamheden wordt in 2023 uitgevoerd.</p>	I	76.000
<p>Verkeersmaatregelen tbv verkeersveiligheid In 2021 hebben we geïnvesteerd in groot onderhoud van het dynamisch blokkeersysteem (blockers) waardoor we in 2022 aanzienlijk minder curatief onderhoud hebben gehad.</p>	I	12.000
<p>Onkruidbestrijding De jaarlijkse extra borstelrondes hebben we vanwege het droge weer niet uit hoeven voeren in 2022.</p>	I	15.000
<p>Onderhoud wegen In 2022 zijn er op veel locaties in de gemeente werkzaamheden geweest aan de trottoirs, fietspaden en wegen. Er zijn hiervoor meer kosten gemaakt dan begroot. Dit kwam o.a. door een aantal calamiteiten die per direct moesten worden verholpen en door onvoorziene zaken zoals o.a. een veel groter aantal te verwijderen boomwortels dan vooraf ingeschat was op een aantal locaties.</p>	I	-64.000
<p>Planmatig onderhoud civiele kunstwerken In 2022 zouden er MJOP worden opgesteld. Door de vertraging van de vervanging brug Dommelpas i.v.m. Flora en Fauna onderzoeken is dit doorgeschoven naar 2023. Budget € 30.000,- wordt ook doorgeschoven naar 2023.</p>	I	31.000
<p>Openbare verlichting wegen In 2022 is het onderhoudscontract opnieuw aanbesteed en gegund aan een nieuwe aannemer. De vorige aannemer had nog voorraad van de voor Son en Breugel specifieke materialen. We hebben deze materialen overgekocht en op voorraad bij de nieuwe aannemer gelegd.</p>	I	-11.000
<p>Gladheidsbestrijding In 2022 heeft de gecontracteerde aannemer al zijn activiteiten gestopt en hebben we noodgedwongen een nieuwe aanbesteding uit moeten schrijven wat aanzienlijke meerkosten tot gevolg heeft gehad.</p>	I	-65.000
<p>Mobiliteitsvisie Deze middelen zijn geraamd voor het project mobiliteitsvisie. Het project is in 2022 opgestart en wordt in 2023 afgerond.</p>	I	69.000
<p>Salarissen T 2.1 Verkeer en vervoer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.</p>	I	97.000
<p>Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger door de gestegen rente.</p>	S	-12.000
Totaal lasten verkeer en vervoer		148.000
Lasten parkeren		
<p>Salarissen T 2.2 Parkeren Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.</p>	I	23.000
Totaal lasten parkeren		23.000
Lasten openbaar vervoer		
<p>Salarissen T 2.5 Openbaar vervoer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.</p>	I	16.000
Totaal lasten openbaar vervoer		16.000

Baten openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Bossen	I	-14.000
De eerste bestuursrapportage van 2022 ging uit van een voordeel in 2022, omdat de provinciale beheersubsidie voor het bos- en natuurgebied over het beheerjaar 2021 niet opgenomen was als "nog te ontvangen in 2022". Omdat de beheersubsidie over het jaar 2022 echter ook niet is opgenomen als "nog te ontvangen in 2023" is er dit jaar geen voordeel, maar volgend jaar.		
Openbaar groen	I	-22.000
Zie toelichting hieronder bij groenbeheer.		
Totaal baten openbaar groen en (openlucht) recreatie		-36.000
Lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Vijvers	I	11.000
Rekening was gehouden met het vervangen van een grondkabel. Dit bleek uiteindelijk niet nodig.		
Kunst - beelden en plastieken	I	50.000
In de eerste bestuursrapportage van 2022 is er een eenmalig bedrag vrijgemaakt voor de uitvoering van het beheerplan kunst in de openbare ruimte. Dit bedrag was bestemd voor het uitvoeren van een 0-beurt voor alle beeldende kunstwerken. Het is de aannemer niet gelukt om tijdig materiaal en mensen te krijgen om de 0-beurt uit te voeren. De 0-beurt zal in 2023 plaatsvinden. Daarnaast is er vanuit de jaarrekening 2021 een restbedrag aan het budget voor 2022 toegevoegd voor werkzaamheden aan het dak van de kiosk op het kerkplein. Daar is minder voor uitgeven dan begroot.		
Speelvoorzieningen	I	21.000
In de eerste bestuursrapportage van 2022 is er een eenmalig bedrag vrijgemaakt voor de speeltuin in de Limburglaan. De in 2020 geplaatste kabelbaan moet daar weg vanwege klachten van omwonenden. In de plaats van dat toestel moeten er andere toestellen komen die kleiner van formaat en geluidsarmer zijn. Er is een traject ingezet om samen met omwonenden en de Jeugdgemeenteraad tot een keuze voor een aantal nieuwe speeltoestellen te komen. Dit traject is nog niet afgerond en we zijn daarom nog niet over kunnen gaan tot de aanschaf en plaatsing van deze toestellen. Daarnaast is er in de eerste bestuursrapportage van 2022 een eenmalig bedrag vrijgemaakt voor het verplaatsen van de kabelbaan in de Limburglaan. In 2022 zijn we gestart met de zoektocht naar een geschikte nieuwe locatie voor de kabelbaan.		
Groenbeheer	I	14.000
Er is minder geld uitgegeven aan groenbeheer.		
Sal T 5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	I	48.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
Watertaken naar taakveld 7.2 Riolering	I	65.000
Er is minder dan begroot van watertaken toegerekend aan riolering.		
Totaal lasten openbaar groen en (openlucht) recreatie		209.000
Baten riolering		
Opbrengst riolering	I	59.000
In 2022 zijn er inkomsten ontvangen die betrekking hebben op het jaar 2021. Daarnaast zijn de gerealiseerde inkomsten met betrekking tot grootverbruik hoger dan begroot.		
Totaal baten riolering		59.000
Lasten riolering		
Riolering	I	114.000
Er is in 2022 minder uitgegeven dan vooraf begroot. Dit heeft te maken met personele wisselingen binnen de organisatie waardoor het ontbreken aan capaciteit. De basisopgave is opgepakt maar taken die uitstel duldden zijn doorgeschoven.		
Deze post omvat een nadeel alsook voordelen.		
Het nadeel komt uit op - €44.236,- en bestaat uit onderstaande post.		
Uitvoering drukriolering, gemalen en BBB:		
Het nadeel komt voort uit het (correctief) onderhoud dat aan de drukriolering, gemalen en randvoorzieningen is gepleegd. In 2022 is er wederom relatief veel correctief onderhoud aan de (mini)gemalen uitgevoerd. In voorkomende gevallen was dit noodzakelijk omdat er oneigenlijke stoffen (zoals natte doekjes, dameshygiëne artikelen, luiers en zakjes met hondenpoep) in het riool gedumpt worden. Uit de onderhoudsronde kwamen aanvullende noodzakelijke vervangingen naar voren. Zo zijn o.a. de spoelpomp van de randvoorziening Veerstraat vervangen. Daarnaast zijn de data-loggers behorende bij het meetnet dat overstorten monitort vervangen. Vanwege ruimtelijke ontwikkelingen is de inmeting en de kwaliteitscontrole van een persleiding in de tijd naar voren gehaald.		
De voordelen bedragen gezamenlijk €156.000,- en bestaan uit diverse posten.		
Uitvoering planmatig vrijverval riolering		
Benodigde reparaties aan het riool worden op deze post geboekt. Een gedeelte van dit budget is planbaar. Het andere gedeelte wordt gebruikt bij noodzakelijk herstel bij calamiteiten.		
Het voornemen is om elk jaar een gedeelte van het areaal (vrijverval riolering) te reinigen en te inspecteren. Omdat het raamcontract met de aannemer was afgelopen en er geen nieuw bestek op de markt is gezet vanwege personele wisselingen en bijbehorende ontbrekende capaciteit zijn deze werkzaamheden niet uitgevoerd.		
Correctief onderhoud riolering		
Reguliere vervanging van kolken en putdeksels is dit jaar achtergebleven. Daarnaast zijn er problemen met de levering. Putdeksels zijn bijvoorbeeld niet meer leverbaar of het duurt lang voordat ze daadwerkelijk geleverd worden. Reparaties aan huisaansluitingen zijn dit jaar lager uitgevallen.		
Kosten rioolheffing		
Dit budget is begroot voor controles en juridische procedures. Vanwege het uitblijven van juridische procedures en de		

inzet van eigen medewerkers is dit budget in 2022 niet gebruikt.		
Waterportaal/ Klimaatportaal In 2022 zijn investeringen van het waterportaal in het kader van KRW-maatregelen uitgesteld naar 2023. De investeringsbijdrage wordt doorgeschoven naar 2023.		
Diverse exploitatie projecten riolering Onder deze post vallen werkzaamheden voor de watercoach en waterbesparende maatregelen. Deze activiteiten hebben onvoldoende aandacht gekregen vanwege personele capaciteit. Wel heeft er in 2022 een regentonnenactie plaatsgevonden.		
Afkoppelsubsidies In 2022 zijn er slechts 22 percelen afgekoppeld.	I	43.000
Salarissen T 7.2 Riolering Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	56.000
Voorzieningen Dit is de mutatie in de voorziening riolering en dit is hierboven toegelicht onder riolering.	I	-367.000
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn hoger door de gestegen rente.	S	-14.000
Totaal lasten riolering		-168.000
Baten afval		
Afval De baten vloeien voort uit een teruggaaf van het voorschotsbedrag aan Blink. Deze teruggaaf vindt zijn grondslag met name in de aanzienlijke afname voor de kosten van de milieustraat. De tonnages van de milieustraat zijn meer dan 25% lager dan het uitgangspunt in de begroting van Blink. Mogelijkerwijs heeft dit te maken met het feit dat veel bewoners in de coronaperiode al reeds grote opruimingen hebben gedaan in huis.	I	267.000
Totaal baten afval		267.000
Lasten afval		
Afval De lasten zijn gedaald door de aanzienlijke afname van de kosten van de milieustraat. Er is 25% afname van tonnages dan begroot. Aanvullend is er gewerkt aan het verlagen van de lasten van de inzameling door kritisch te kijken naar kosten van het beheer, stalling van GFT en PMD inzamelvoertuig op de milieustraat en de stortlocatie in Acht Eindhoven i.p.v. Helmond. Hierdoor zijn de totale lasten van de inzameling lager uitgevallen dan begroot.	I	-418.000
Totaal lasten afval		-418.000
Baten milieubeheer		
Regeling Reductie Energiegebruik De gemeente heeft het totale bedrag van de SPUK RRE niet uitgegeven. Vanwege de goede resultaten in Son en Breugel heeft het Ministerie van BZK aangegeven het bedrag niet te willen terugvorderen.	I	35.000
Regeling reductie energiegebruik huurders We ontvingen middelen van het rijk ter vermindering van het energieverbruik bij huurders. De subsidieregeling is niet uitgeput door de huurders. De ontvangen middelen betalen we terug aan het rijk.	I	-27.000
Doorbel vanuit projectadministratie taakveld 7.4 Vanuit het rijk ontvingen we specifieke uitkeringen voor fysieke maatregelen ter bestrijding van energiearmoede, de isolatie van woningen en de sanering van varkenshouderijen. Deze middelen mogen we over meerdere jaren verspreid besteden. 2022 stond in het teken van voorbereidingen treffen. De uitgaven en bijbehorende inkomsten ter waarde van € 337.000,- schuiven door naar latere jaren.	I	-337.000
Totaal baten milieubeheer		-329.000
Lasten milieubeheer		
Algemeen milieubeheer Het verschil bestaat uit twee delen. De omgevingsdienst heeft vanwege ziekte uitval minder werkzaamheden uitgevoerd dan begroot. Voor Son en Breugel is dit voordeel circa € 60.000,-. Aanvullend zijn er middelen onttrokken uit de reserve duurzaamheid voor concrete lopende processen. Er is circa € 35.000 meer onttrokken dan uitgegeven in 2022. De opdrachten zijn wel verstrekt dus de uitgaven zullen vallen in 2023.	I	97.000
Ongediertebestrijding In 2022 is gekozen voor alleen het curatief bestrijden van de Eikenprocessierups. Hierdoor zijn de kosten laag gebleven.	I	13.000
Regeling reductie energiegebruik huurders Zie baten "Regeling reductie energiegebruik huurders"	I	27.000
Doorbel vanuit projectadministratie taakveld 7.4 Zie baten "Doorbel vanuit projectadministratie taakveld 7.4"	I	337.000
Salarissen T 7.4 Milieubeheer Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-83.000
Totaal lasten milieubeheer		391.000
Baten mutaties reserves		
Reserves Er zijn een aantal onttrekkingen in de reserves (nog) niet nodig gebleken. Dit gaat met name om de volgende posten:	I	-156.000

- Mobiliteitsvisie		
- Uitvoeringsplan verkeer		
Totaal baten mutaties reserves		-156.000
Overige verschillen < €10.000	I	40.000
Totaal		121.000

Programma 4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling

4. Economische en ruimtelijke ontwikkeling	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		- 348.000
Realisatie 2022		- 591.000
Verklaring van het saldo		- 243.000
Baten beheer overige gebouwen en gronden		
Strategische aankopen en dergelijke In 2022 zijn er gedeeltes van Ruimte titels verkocht in het buitengebied.	I	50.000
Eigendommen niet publieke dienst Er zijn minder inkomsten vanuit de pacht en erfpachtcanons doordat er minder grond wordt uitgegeven en/of is verkocht.	S	-39.000
Verhuur openbaar groen Budget niet aangepast aan verhoging huurprijzen.	S	15.000
Verkoop openbaar groen Het reststrokenproject liep ook in 2022 door. In 2022 zijn er meer reststroken verkocht dan in eerst instantie verwacht.	I	33.000
Voorzieningen Voor het pand aan de Willemstraat 26 is een verliesvoorziening opgenomen. Deze verliesvoorziening is verlaagd op basis van de meest recente WOZ-waarde.	I	39.000
Totaal baten beheer overige gebouwen en gronden		98.000
Lasten beheer overige gebouwen en gronden		
Salarissen T 0.3 Beheer overige gebouwgronden Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.	I	-16.000
Totaal lasten beheer overige gebouwen en gronden		-16.000
Lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Bedrijfsvoering Ekkersrijt Geplande werkzaamheden zijn nog niet gestart of afgerond: - voor het opstellen van het omgevingsprogramma (in combinatie met actualisatie Masterplan) is een PvA opgesteld en pas begin 2023 vastgesteld; de uitvoering ervan moet nog starten; - de werkzaamheden m.b.t. klimaatadaptatie zijn nog niet afgerond.		95.000
Totaal lasten fysieke bedrijfsinfrastructuur		95.000
Baten ruimtelijke ordening		
Bestemmingsplannen Opbrengsten hoger dan geraamd doordat er meer initiatiefvoorstellen / principeverzoeken zijn ingediend.	I	18.000
Anterieure overeenkomsten (doorbelasting) Dit is een extra grondverkoop ten behoeve van CPO IJssellaan.	I	15.000
Totaal baten ruimtelijke ordening		33.000
Lasten ruimtelijke ordening		
Bestemmingsplannen Uitgaven lager dan geraamd i.v.m. vertraging in projecten en werkzaamheden.	I	73.000
Ontwikkelingslocatie Son en Breugel Uitgaven achtergebleven bij verwachtingen i.v.m. stagnatie gebiedsontwikkelingen.	I	17.000
Digitalisering ruimtelijke plannen Uitgaven achtergebleven bij verwachtingen. Eind 2022 zijn m.n. de werkzaamheden met het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) pas goed opgepakt.	I	18.000
Ruimtelijke ordening Dit is de opbrengst voor het project Aldi/Stokland.	I	659.000
Anterieure overeenkomsten (doorbelasting) Dit zijn voornamelijk kosten voor de anterieure overeenkomst hoek van Ekkersrijt.	I	- 302.000
Doorbelasting van project Omgevingswet. Dit project wordt nader toegelicht in het overzicht van investeringen en projecten.	I	79.000
Salarissen T 8.1 Ruimtelijke ordening Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de	I	69.000

doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
Totaal lasten ruimtelijke ordening		613.000
Baten en lasten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		
Resultaat grondexploitaties		-
Het resultaat van de grondexploitaties in 2022 bedraagt € 692.246 negatief, bestaande uit		692.000
- extra storting in de verliesvoorziening voor de grondexploitatie Herontwikkeling Breugel: - € 336.966		
- extra storting in de verliesvoorziening voor de grondexploitatie Centrum Son: - € 197.939		
- een correctie op de reeds genomen tussentijdswinstneming van Sonniuspark: - € 157.341		
Totaal baten en lasten grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)		-
		692.000
Baten wonen en bouwen		
Omgevingsvergunningen		-
Door de afhankelijkheid van derden zijn we nooit zeker van de legesinkomsten.		132.000
Daarnaast is er op de bouwkosten van een verleende omgevingsvergunning door de aanvrager bezwaar gemaakt, waardoor we € 100.000,- aan leges hebben moeten terugbetalen die wel begroot waren.		
Totaal baten wonen en bouwen		-
		132.000
Lasten wonen en bouwen		
Salarissen T 8.3 Wonen en bouwen		46.000
Verskil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie. Op de totale salariskosten in de exploitatie kan een verschil ontstaan als de doorbelasting naar de grondexploitatie afwijkt van de raming.		
Totaal lasten wonen en bouwen		46.000
Baten mutaties reserves		
Reserves		-
Er zijn een aantal onttrekkingen in de reserves (nog) niet nodig gebleken. Dit gaat met name om de volgende posten:		280.000
- Omgevingswet		
- Projectorg rep bestemmingsplan Ekkersrijt		
- Bedrijfsvoering Ekkersrijt		
Totaal baten mutaties reserves		-
		280.000
Overige verschillen < €10.000		-8.000
Totaal		-
		243.000

Overzicht onvoorzien

Er is in 2022 geen aanspraak gemaakt op de post onvoorzien.

Beginstand onvoorzien	80.000
Stand na wijzigingen	80.000

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Omschrijving	Baten	Lasten
Programma 1 Interne en externe dienstverlening		
Vennootschapsbelasting	35.000	
Gemeenten zijn voor het maken van winst op de door haar uitgevoerde ondernemersactiviteiten (zoals grondexploitaties) vennootschapsbelastingplichtig. Deze plicht is in 2016 ingevoerd, maar de belastingdienst loopt achter met de afwikkeling.		
Coronagerelateerd; zie overzicht corona in de algemene inleiding		44.638
Programma 2 sociale leefomgeving		
Deelname GROZZerdam		100.000
GROZZerdam richt zich op de gezondheidsbevordering van alle inwoners. Centraal in het project GROZZerdam staat het ondersteunen van bewoners(organisaties) bij het werken aan vitale wijken en dorpen met gezonde en gelukkige bewoners, met meer eigen regie en zorg voor elkaar, met inzet van technologie en ICT. De insteek van GROZZerdam is om op een ander wijze dan voorheen naar gezondheid en welbevinden (lifestyle) te kijken. Hierdoor is een incidentele subsidie toegekend. In 2022 is de bijdrage van € 50.000,- voor 2021 en 2022 uitgegeven.		
Aanstellen lokaal sociaal bemiddelaar		20.000
De raad heeft een motie vastgesteld voor het aanstellen van een lokaal sociaal bemiddelaar. In afwachting van de effecten (evaluatie) wordt hier vooralsnog incidenteel in voorzien voor 2022 en 2023.		

Project Sinti en Roma In samenwerking met LEV-groep voeren we een pilot-project uit voor Roma en Sinti, dit project loopt 3 jaar. We hebben hiervoor een Rijksbijdrage ontvangen in de algemene uitkering.		35.000
Advieskosten raads werkgroep armoedebeleid De raad heeft bij de begrotingsbehandeling van de meerjarenbegroting 2022-2025 een amendement aangenomen waarmee wordt besloten dat de raad een raads werkgroep instelt om een visie op het armoedevraagstuk te ontwikkelen. De raads werkgroep wordt bijgestaan door interne en externe deskundigen. Ook is besloten dat de kosten voor de benodigde inhuur van extern deskundigen ten laste gebracht worden van de Reserve vrije bestedingsruimte.		17.700
Oekraïne Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn kosten gemaakt, zoals voor huisvesting en leefgeld. Daarvoor hebben we rijksbijdrages ontvangen.	2.153.209	1.004.934
TOZO Terugbetaling aan het Rijk over de rijksbijdrage TOZO voor 2020 en 2021.	100.608	
Coronagerelateerd; zie overzicht corona in de algemene inleiding		147.495
Programma 3 Fysieke en veilige leefomgeving		
Coronagerelateerd; zie overzicht corona in de algemene inleiding		27.558
Programma 4 Economische en ruimtelijke ontwikkeling		
Anterieure overeenkomsten	696630	
Grondexploitatie Alle baten en lasten van de grondexploitatie zijn incidenteel van aard.	506.000	5.391.000
Verkoop Ruimte voor Ruimte titels	50.000	
Verkoop reststroken Het saldo op het budget verkoop reststroken.	96.376	66.331
Omgevingswet Dit zijn kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van de omgevingswet.		
Subtotaal voor mutaties reserves	3.637.823	6.854.656
Mutaties reserves		
Programma 1 Interne en externe dienstverlening		
Jeugdgemeenteraad Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	983	
Infrastructurele werken Ekkersrijt Verschuiving van reserve vrije bestedingsruimte naar reserve infrastructurele werken.	148.391	148.391
Centrumontwikkeling Son en Breugel Verschuiving van reserve vrije bestedingsruimte naar reserve centrumontwikkeling Son en Breugel.	501.201	501.201
Organisatieontwikkeling Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	105.758	
Mutatie reserve rijkscompensatie coronacrisis	250.082	30.391
Mutatie reserve vrije bestedingsruimte motie lokaal coronafonds		35.403
Dienst Dommelvallei onttrekking reserve I&A	103.184	
Bijstellen dekkingsreserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	150	
Omgevingswet Dit wordt gestort in de reserve vrije bestedingsruimte.		186.430
Programma 2 sociale leefomgeving		
GROZZerdam Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	50.000	
Jeugdbeleid uitvoeringsbudget Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	5.382	
Instandhouding zwemvoorziening zwembad Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	120.000	
Lokaal gezondheidsbeleid Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	10.080	
Project Sinti en Roma Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	35.000	
Aanpassingen sporthal de landing Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	55.000	
Advieskosten raads werkgroep armoedebeleid Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	17.700	
Bijstellen dekkingsreserve dorpshuis tech installatie en tribune		88.581
Storting in reserve centrumontwikkeling Son en Breugel		29.248
Bijstellen dekingsreserve renovatie kunstgrasvelden		23.337
Programma 3 Fysieke en veilige leefomgeving		
Onderhoud fontein Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	348	

Glazen dak kiosk Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	21.167	
Egalisatie reserve wegen	68.286	71.540
Onderzoek toekomstbestendige buitendienst Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	3.008	
Uitvoering groenbeleidsplan Dit wordt gedekt uit de reserve uitvoering groenbeleid	48.006	
Bosbeheer Dit wordt gedekt uit de reserve bosbeheer.	8.323	
Klimaatakkoord Dit wordt gestort in de reserve duurzaamheid.		172.330
Duurzaamheid Dit wordt gedekt uit de reserve duurzaamheid.	36.899	
Transitie warmte Dit wordt gedekt uit de reserve duurzaamheid.	12.748	
Programma 4 Economische en ruimtelijke ontwikkeling		
Bedrijfsvoering Ekkersrijt Dit wordt gedekt uit de reserve vrije bestedingsruimte.	15.688	
Verliesvoorziening Grex centrum Son Onttrekking aan de algemene reserve bouwgrond voor de verliesvoorziening centrum Son.	4.188.828	
Totaal mutaties reserves	5.806.212	1.286.852
Totaal	9.444.035	8.141.508

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen	Reden
Dekkingsreserve nieuwbouw sporthal		98.520	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve renovatie de Bongerd		13.134	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve nieuwbouw brandweerkazerne en werf		46.269	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve dak Emiliusschool		16.751	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve vijverbergschool		10.038	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve optimalisatie sportpark SBC		37.738	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve aanpassing Bongerd t.b.v. boksschool		1.480	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve verleden		87.357	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve renovatie kunstgrasvelden		100.899	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve gemeentehuis losse werkplekinrichting		35.394	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve Ruysdaelstraat kst omgeving school		15.440	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve slowlane Ekkersrijt		1.258	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve fietsoversteek Bestseweg		5.939	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve aankoop units bibliotheek		36.338	dekking afschrijving investering
Dekkingsreserve Dommelhuis losse inrichting		117.829	dekking afschrijving investering
Totaal	0	624.384	

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Son en Breugel. Het voor gemeente Son en Breugel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000,-.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	J. Wesselink	F. den Hengst	M. Weerts
Functiegegevens	Directeur	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/2 - 31/12	1/1 - 28/6	9/4 - 31/12

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,880
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	112.003	61.100	44.703
Beloningen betaalbaar op termijn	20.236	8.148	7.352
<i>Subtotaal</i>	<i>132.239</i>	<i>69.248</i>	<i>52.055</i>
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	197.654	105.928	139.045
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	132.239	69.248	52.055
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1		M.A.J.M. Schalkx	F. den Hengst
Functiegegevens		Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021		1/1 - 31/7	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0	1,0
Dienstbetrekking?		ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding		62.819	90.256
Beloningen betaalbaar op termijn		12.483	16.585
<i>Subtotaal</i>		<i>75.302</i>	<i>106.841</i>
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum		121.392	209.000
Bezoldiging		75.302	106.841

In 2022 is sprake geweest van inhuur op de functie van directeur. Hieronder is daar een overzicht voor opgenomen.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	H. Meeuwsen	
Functiegegevens	Directeur	
Kalenderjaar	2022	2021
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-1 t/m 9-2;	6-4 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	9
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	179	1.095
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 43.400	€ 229.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 254.779	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	

Bezoldiging in de betreffende periode	€ 22.419	€ 136.875
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 159.294	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Bezoldiging	€ 159.294	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Overzicht van investeringen en projecten

Bij deze jaarrekening overschrijden vijf projecten hun toegekende budget ten opzichte van eerdere overschrijdingen gemeld bij de eerste en tweede bestuursrapportage. Bij elke rapportage wordt de stand van zaken aan de raad gerapporteerd. De projecten die nu overschrijden bevonden zich bij deze rapportage met de uitgaven nog binnen budget. Deze jaarrekening is de eerste mogelijkheid om de raad te informeren. Het gaat hier om een kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid. De overschrijding is daarmee onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel.

Programma 1 Interne en externe dienstverlening

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld	Realisatie	Restant	Soort project
71003	Renovatie oude raadhuis	250.000	482.151	- 232.151	Investering
	De projecten renovatie oude raadhuis, renovatie kerktoren en renovatie carillon zijn gezamenlijk opgepakt en aanbesteed. Hierdoor is er op het ene project een onderschrijding en bij het andere project een overschrijding. Het project is klaar en kan worden afgesloten.				
71901	Bus incl kraan	72.000	79.273	-7.273	Investering
	Geleverd, project kan worden afgesloten.				
71906	2 hogedrukreinigers	21.500	26.553	-5.053	Investering
	Geleverd, project kan worden afgesloten.				

Programma 2 Sociale leefomgeving

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld	Realisatie	Restant	Soort project
70048	Braecklant	2.800.000	0	2.800.000	Investering
	We zijn in overleg met het bestuur van Braecklant en de huisartsenpraktijk om te komen tot gecombineerde huisvesting. Het project kan niet worden afgesloten.				
71920	Planvorming Braecklant	50.000	5.759	44.241	Investering
	Zie hierboven. Het project kan niet worden afgesloten.				
70064	Verbeteren toegankelijkheid de Landing	40.000	0	40.000	Investering
	De aanpassingen zijn niet in 2022 gerealiseerd maar zijn doorgeschoven naar 2023.				
71001	Renovatie kerktoren	800.000	607.725	192.275	Investering
	De projecten renovatie oude raadhuis, renovatie kerktoren en renovatie carillon zijn gezamenlijk opgepakt en aanbesteed. Hierdoor is er op het ene project een onderschrijding en bij het andere project een overschrijding. Het project is gereed en kan worden afgesloten.				
50001	Renovatie de boerderij MJOP	253.890	258.840	-4.950	tlv voorziening
	De renovatie van De Boerderij is klaar. Het gebouw is op verschillende punten aangepakt. Soms heel duidelijk zichtbaar, zoals de verruimde hal, de nieuwe keuken en sanitair voorzieningen en de aanpassingen aan het plafond. Minder zichtbaar zijn bijvoorbeeld de luchtzuiveringsinstallatie, zonnepanelen, een warmte-terugwin installatie en ledverlichting. De laatste				

	opleverpunten zijn afgelopen jaar in overleg met de vereniging opgelost. Het project wordt afgesloten.				
70024	Renovatie de Boerderij zie 50001, het project wordt afgesloten.	480.392	484.526	-4.134	Investering
40006	Opvang i.v.m. vluchtelingen Oekraïne	700.000	701.972	-1.972	Exploitatie
40006	Inkomsten	-700.000	-1.150.247		
	Op dit project registreren we de kosten die we maken voor vluchtelingen uit Oekraïne. Dit is exclusief de kosten van de verbouwing van de Vijverberg en de Torenstraat. Deze kosten staan op project 40007. Ter dekking van deze kosten is een aanvraag gedaan bij het Rijk. Hierdoor wordt er een budgetaanvraag gedaan voor zowel de inkomsten als de uitgaven van hetzelfde bedrag van € 700.000. Dit bestaat uit reeds gemaakte kosten, beveiliging, leefgeld, locatie manager, begeleiding LEV groep en uitvoeringskosten gemeente. Er komen nog aanvullende exploitatiekosten en hierover wordt bij de jaarrekening verantwoording over afgelegd. Het project kan hierdoor niet worden afgesloten.		1.850.247		
40007	Transitiekosten vluchtelingen Oekraïne	302.962	302.962	0	Exploitatie
40007	Inkomsten	-302.962	-302.962	0	
	Het project voor het verbouwen en het inrichten van de Vijverberg en Torenstraat voor de vluchtelingen is afgerond. We verwachten hier geen kosten meer voor. Ter dekking van deze kosten is een aanvraag gedaan bij het Rijk. Hierdoor wordt er een budgetaanvraag gedaan voor zowel de inkomsten als de uitgaven van hetzelfde bedrag van € 302.962. Het project kan hierdoor niet worden afgesloten.				
71801	Sporthal de Bongerd Dit voorbereidingskrediet kan worden afgesloten.	190.000	190.194	-194	Investering
70041 t/m 70044	Bongerd	9.480.190	526.493	8.953.697	Investering
	Inkomsten (Spuk sport)	-656.212	0	-656.212	Investering
	De sloop en nieuwbouw van sporthal De Bongerd vertragen minimaal een halfjaar. Er moet nog een flora- en faunaonderzoek worden uitgevoerd. Dat is wettelijk verplicht. De uitspraak van de raad van state aangaande stikstof berekeningen kan invloed hebben op de sloop en nieuwbouw. We onderzoeken de financiële gevolgen van de vertraging. We zijn in overleg met de aannemer en exploitant over de financiële consequenties en eventuele meerkosten.				
71914	Uitbreiding Bloktempel/Ruimte De bouw start naar verwachting Q3 2023. Naar verwachting is het project Q4 2024 klaar. Het project kan niet worden afgesloten.	3.745.301	283.309	3.461.992	Investering
71915	Nieuwbouw Regenboog De bouw is gestart. Naar verwachting is het project begin 2024 klaar. Het project kan niet worden afgesloten.	1.978.002	389.141	1.588.861	Investering
71918	Kinderopvang Harlekijn De aanbouw is gerealiseerd. Echter lopen echter nog steeds gesprekken met bouwheer SKPO. De investering is mogelijk niet toereikend. Het project kan niet worden afgesloten.	616.000	585.200	30.800	Investering
71919	Kinderopvang Harlekijn - Openbare ruimte Er zijn geen aanpassingen in de openbare ruimte nodig. Het project kan worden afgesloten.	15.000	0	15.000	Investering
70020 t/m 70023 +70052	Dommelhuis (voorheen: Dorpshuis) Een multifunctioneel flexibel accommodatie voor cultuur, bibliotheek, CMD en andere aanverwante activiteiten realiseerden we in 2021. In 2022 ronden we dit project af. Het totale budget voor dit project bedraagt € 9.316.248,- incl. btw. Hiervan wordt € 898.350,- gedekt uit de grex. Voor het restant € 8.417.898,- bestaat de dekking uit reserves en worden de kapitaallasten ten laste van het groeipad (exploitatie) gebracht. Uiteindelijk brachten we veel minder kosten ten laste van de grex en meer ten laste van de op deze regel getoonde investeringskredieten. (Vandaar het tekort op deze regel, het voordeel op de grex wordt hier niet getoond). Op 20 december 2022 informeerden we de raad met een RIB. Hierin gaven we de financiële stand van zaken weer en dat nog nazorgkosten verwachten ter waarde van € 150.000,-. De totale overschrijding komt uit op € 230.000,-. We gaven aan dat we bij de jaarrekening voorstellen dit tekort ten laste van de reserve centrumontwikkeling Son en Breugel te brengen en dat we voor de Nazorgpunten een apart krediet openen. Hiervoor openen we nummer 70069. In de RIB presenteerde we	8.417.898 (excl dekking grex)	9.405.840	-987.942	Investering

	onderstaande tabel (bedragen waren hierin afgerond).					
	Post	Omschrijving	Bedragen			
	1	Budget (20.2045)	9.320.000			
	2	Gerealiseerd	9.400.000			
	3	Nazorg en restpunten	150.000			
	4	Totale verwachte kosten	9.550.000			
	5	Overschrijding	230.000			
	6	Procentuele overschrijding	2,45%			
	De verrekening met de fiscus moet nog plaatsvinden.					
	Het project kan worden afgesloten.					
70069	Dommelhuus nazorg en restpunten zie Dommelhuus. Dit project kan niet worden afgesloten.			0	8.923	-8.923
						Investering

Programma 3 Fysieke en veilige leefomgeving

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld	Realisatie	Restant	Soort project
70014	Vervangen brug Dommelpas	853.000	70.172	782.828	Investering
	Alle onderzoeken zijn uitgevoerd en de vergunningaanvraag loopt. De vervanging wordt in 2023 uitgevoerd. Het project kan niet worden afgesloten.				
70045	Brug Dommelpas onderdeel fietspad	170.000	0	170.000	Investering
	Inmiddels is het Flora en Fauna onderzoek (vleermuizen en gele kwikstaart) afgerond. Hieruit zijn geen belemmerende punten uit gekomen. De voorbereidende (omgevingsvergunning, bestekken, aanbesteding) werkzaamheden gaan weer verder. Start fysieke uitvoering werkzaamheden staat gepland voor 1e kwartaal 2023. Het project kan niet worden afgesloten.				
70034	Ondergrondse containers omgekeerd inzamelen	18.000	0	18.000	Investering
	Het oorspronkelijk gevoteerde krediet was € 465.000,- voor de uitrol van omgekeerd inzamelen. De raad heeft besloten vooralsnog niet over te gaan op deze inzamelmethodiek. Het krediet is daarom teruggebracht naar actuele investeringen in ondergrondse containers, o.m. in 't Zand. Zo drukken de kapitaallasten niet meer op de afvalstoffenheffing. Het krediet is verlaagd naar € 18.000,-. Het project voor vervanging van enkele ondergrondse containers kan niet worden afgesloten.				
70038	Vervangen textiel- en afvalbakken	24.000	0	24.000	Investering
	Vervanging van de ondergrondse containers voor glas en textiel aan het 17 Septemberplein stond ingepland voor 2022 maar is doorgeschoven naar 2023. De containers worden nu meegenomen in een gezamenlijke aanbesteding van Blink voor vervanging van containers bij de aangesloten gemeenten. Door de in 2022 sterk gestegen prijzen voor grondstoffen, o.a. voor staal, is het geraamde bedrag van de investering mogelijk te laag. Dit kan tzt leiden tot een aanvullende kredietvraag zodra het concrete, definitieve bedrag van de investering bekend is. Het project kan niet worden afgesloten.				
41901	Mobiliteitsvisie	120.852	29.730	91.122	Exploitatie
41901	Bijdrage reserve	-120.852	-29.730	-91.122	Exploitatie
	Het project kan niet worden afgesloten. Project is in 2022 opgestart en wordt in 2023 afgerond.				
71911	Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk - 2020	211.446	147.779	63.667	Investering
	Voortgang: Uit deze middelen worden de planstudiekosten voor de 2e ontsluiting van Ekkersrijt bekostigd. Vooralsnog zijn de middelen uit deze post nog niet volledig ingezet voor de verschillende noodzakelijke onderzoeken en studies. Een deel ervan wordt later dan aanvankelijk gedacht uitgevoerd, omdat het regionale bestuurlijke proces langzamer verloopt dan verwacht. We stellen voor om projecten 71911, 71912 en 71913 te sluiten en de middelen toe te voegen aan project 70017 Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk -2023. Dit project is in 2023 geopend.				
71912	Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk - 2021	211.446	0	211.446	Investering
	Voortgang: zie toelichting onder projectnummer 71911				
71913	Routegeb. prjct Bereikbaarheidsakk - 2022	211.446	6.900	204.546	Investering
	Zie toelichting onder projectnummer 71911.				
70007	Verledden openbare verlichting nagekomen kosten	300.000	289.187	10.813	Investering
	Het project wordt in 2023 afgerond en kan pas dan worden afgesloten				

	(verledden laatste rotonde). Het project kan nu niet worden afgesloten.				
71814	Slowlane Ekkersrijt deel 2	810.000	709.209	100.791	Investering
	Inkomsten	810.000	810.000	0	
	Het project is volledig gerealiseerd. De financiële afrekening met de subsidieverstrekker moet nog plaatsvinden. Vervolgens kan het project worden afgesloten.				
70009	GRP 2016 Verv. Electromech gemalen 2020	178.500	78.855	99.645	Investering
	Het project moet nog afgerond worden en kan niet worden afgesloten.				
70010	Bovenbouw Zandstr en Tailerstraat	1.000.000	0	1.000.000	Investering
	De voorbereiding moet nog starten (na vaststelling vGRP en mobiliteitsplan). Project kan niet worden afgesloten.				
70028	Ren. zijstraatjes Begoniastr ivm ontw Nieuwe Vloed	180.000	0	180.000	Investering
	De voorbereiding van dit project is opgestart. Het project kan niet worden afgesloten.				
70029	Bestrijding wateroverlast jaarschijf 2021	50.000	0	50.000	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
70030	GRP 2016 Verv. Electromech gemalen 2021	555.450	0	555.450	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
70031	GRP 2016 Rioolvervangingen incl. relining 2021	628.915	6.367	622.548	Investering
	Vorbereiding is gereed. Uitvoering is opgestart en vindt plaats in 2023. Project kan niet worden afgesloten.				
70049	GRP 2016 Vervanging electromech gemalen 2022	63.000	0	63.000	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
70050	GRP 2016 Rioolvervangingen incl. relining 2022	663.831	2.611	661.220	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
71701	GRP 2016 GM01 Rioolverzwaring div str (Taylorstraat)	785.000	0	785.000	Investering
	Vorbereiding moet nog opgestart worden. Project kan niet worden afgesloten.				
71804	GRP 2016 Rioolvervangingen incl. relining 2018	519.000	446.507	72.493	Investering
	Het project is afgerond en kan worden afgesloten.				
71927	Inprikker Eindhovensweg	203.000	197.435	5.564	Investering
71927	Inkomsten	-203.000	-203.000	0	
	Het project is volledig gerealiseerd. De financiële afrekening met de subsidieverstrekker moet nog plaatsvinden. Vervolgens kan het project worden afgesloten.				
71930	GRP 2016 GW01 Grondwatermeetnet	88.500	69.521	18.979	Investering
	Het project is grotendeels gereed. Fijn detaillering van het meetnet vindt nu plaats. Het project kan nog niet worden afgesloten				
71932	Fietsstr. Gentlaan Z - Doormanlaan Zuid Riolering	266.000	0	266.000	Investering
	Het project is nog niet opgestart en kan niet worden afgesloten.				
71934	Gebiedsvisie Gentiaan - bruggen	104.000	93.841	10.159	Investering
	Het project is gereed maar de beschikking over de subsidie moet nog binnenkomen. Kan daarom niet worden afgesloten				
71935	Gebiedsvisie Gentiaan - riolering	507.000	476.921	30.079	Investering
	Het project is gereed maar de beschikking over de subsidie moet nog binnenkomen. Kan daarom niet worden afgesloten				
70033	Grondaankopen Dommeldal uit de verf 2.0	451.500	0	451.500	Investering
	Het project kan niet worden afgesloten. Het natuurnetwerk moet voor 2028 gerealiseerd zijn. De grondverwerving is een moeizaam proces met een grote vraag naar ruilgrond. In 2022 is daarom ook gestuurd op verwerving van ruilgronden buiten het natuurnetwerk. Er zijn enkele veelbelovende gesprekken met grondeigenaren van toekomstige natuurgrond en/of ruilgrond.				
70032	Ecologische verbindingzone Ekkersrijt	55.000	7.570	47.430	Investering
	Het project kan niet worden afgesloten. Het ontwerp moet nog worden aangepast op basis van de watersysteemanalyse voor deze beek en de Groote Beek. De uitvoeringsvoorbereiding is doorgeschoven naar 2023.				
70036	Doorstromingsmaatregelen Gentiaan Bestsewag VRI	175.000	0	175.000	Investering
	Planning is mede afhankelijk van RWS en gemeente Best en kan niet worden afgesloten.				
70039	Regionale en lokale verkeersmaatregelen	15.000	0	15.000	Investering
	Het moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
70040	Fietsbewegwijzering Slowlane	20.000	0	20.000	Investering

	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
71709	Parkeren centrum Son en Breugel	567.500	333.076	234.424	Investering
	Het project kan niet worden afgesloten, omdat er in 2023 kosten op worden geboekt t.b.v. behoud parkeerplaatsen in het centrum.				
71921	Fietsstr. Dommelpas (Breugel&Son incl. Brug)	160.000	0	160.000	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
71923	Fietsstr. Krommenhoek	65.000	0	65.000	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
71924	Fietsstr. Verb. Van Gentlaan - Tweelingenlaan	65.000	0	65.000	Investering
	Het project moet nog opgestart worden en kan niet worden afgesloten.				
70046	Groenvisie Ekkersrijt	25.000	0	25.000	Investering
	Het project is in voorbereiding en kan niet worden afgesloten.				
70047	Groenbeleid jaarschijf 2022	85.000	97.101	-12.101	Investering
	Project kan worden afgesloten				
70058	Aanpassen milieustraat (OBAS)	16.500	0	16.500	Investering
	De olieafscheider (OBAS) was aanvankelijk niet nodig op de milieustraat, omdat er enkel hemelwater van het terrein afstroomt. Tijdens de laatste controle heeft de ODZOB voorgeschreven dat er een olie-/benzineafscheider) geplaatst moet worden. Het college heeft daarom opdracht gegeven om de OBAS te laten plaatsen. Hiervoor is een krediet aangevraagd en geraamd van € 16.500. De structurele gevolgen hiervan zijn meegenomen in de meerjarenbegroting 2023-2026 in de gesloten exploitatie afval. Plaatsing van de OBAS is meegenomen in het herinrichtings- en renovatieplan voor de milieustraat en doorgeschoven naar 2023. Het project kan niet worden afgesloten.				

Programma 4 Economische en ruimtelijke ontwikkeling

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld	Realisatie	Restant	Soort project
71720	Activeren VB grex Centrum Son	3.127.261	2.017.845	1.109.416	Investering
	De grondexploitatie Centrum Son is op 21 december 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De gemaakte voorbereidingskosten tot en met ultimo 2021 ad € 2.017.845 zijn vervolgens ingebracht in de grondexploitatie. De kosten over 2022 zijn rechtstreeks geboekt op de grondexploitatie. Hiermee kan het project worden afgesloten.				
40010	Ant ovk hoek Ekkersrijt 4088 - 4090	76.348	160.609	-84.261	Exploitatie
40010	Inkomsten	-293.301	-160.609	-132.692	
	Voor de realisatie van dit project zijn onvoorziene kosten gemaakt. Voor de afwikkeling van verkeersstromen in het gebied zijn er extra afritten aangelegd. In 2023 zal de toplaag nog worden aangebracht. Door onvoorziene complexiteit van de herontwikkeling Ekkersrijt 4088-4090 in relatie tot het openbaar gebied moeten in 2023 nog werken worden uitgevoerd waardoor het project nog niet kan worden afgesloten.				
70051	Aankoop Veerstraat / Van Eck locatie	2.260.000	2.068.731	191.269	Investering
	In 2021 heeft de gemeenteraad het investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van het terrein aan de Veerstraat. Vervolgens is er begin 2022 een bodemonderzoek uitgevoerd. Vervolgens de grond medio november 2022 juridisch geleverd aan de gemeente. Hiermee kan het project worden afgesloten.				
70055	Grondaankoop Ockhuizenweg 9 en 18	4.650.000	4.656.763	-6.763	Investering
	In juni heeft de gemeente 12,1 hectare agrarische grond aangekocht aan Ockhuizenweg 9 en 18. Dit in het kader van de transitie van Sonniuswijk, zoals bedoeld in de Omgevingsvisie. Eind 2022 heeft de juridische levering plaatsgevonden. In 2023 verwachten we nog kosten conform overeenkomst van € 7.500,-. Hiermee stellen we voor om het budget te verhogen met €14.263,-. Hiermee kan het project niet worden afgesloten.				
70067	Grondaankoop Sonniuswijk 5, 32-34	10.000	6.204	3.796	Investering
	Het college heeft in 2022 een principe besluit genomen over de aankoop. De juridische levering zal naar verwachting in 2023 plaats vinden. Het project kan niet worden afgesloten.				
70070	Grondaankoop Houtens 19	709.000	3.185	705.815	Investering
	In januari 2023 heeft de gemeente het perceel Houtens 19 met een oppervlakte van circa 7221m2. Het project kan nog niet afgesloten worden.				
40001	CPO-initiatief IJssellaan	-428.850	-415.736	-13.114	Exploitatie

	De planontwikkeling is afgerond. Het project kan worden afgesloten				
41601	Omgevingswet	959.000	731.027	227.973	Exploitatie
41601	Bijdrage reserve	-959.000	-793.575	-165.425	Exploitatie
	Het Implementatieprogramma Omgevingswet (Designteam/Implementatieteam) en allerlei hiermee samenhangende producten en activiteiten zullen jaarlijks terugkomen. In 2022 is de eerste versie van onze omgevingsvisie vastgesteld. Verdere uitwerking vindt plaats door middel van diverse uitwerkingen van deelthema's en deelgebieden. De werkzaamheden van het omgevingsplan zijn gestart in 2022 en zullen meerdere jaren gaan omvatten. Daarna is sprake van een jaarlijks/tweejaarlijks cyclus proces, waarbij wijzigingen van de omgevingsvisie dienen te worden vertaald naar het omgevingsplan en vice versa. Dit project sluiten we af. Het restant van het budget voegen we toe aan de middelen die in de begroting 2023 voor de omgevingswet beschikbaar zijn gesteld (project 40011 omgevingswet).				
41703	Aldi locatie kosten	957.000	804.088	152.912	Exploitatie
41703	Aldi locatie opbrengst verkopen	-957.000		-957.000	Exploitatie
	De planontwikkeling is afgerond. Het project kan worden afgesloten.				
41703	stoklandlocatie kosten	204.000	642.677	-438.677	Exploitatie
41703	stoklandlocatie opbrengst verkopen	-1.004.000	-	847.428	Exploitatie
			1.851.428		
	De planontwikkeling is afgerond. Het project kan worden afgesloten.				

Reserves en voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Algemene reserves						
Algemene reserve vast	1.622	0	0	1.622	0	0
Algemene reserve grondexploitatie	5.171	894	0	4.189	0	1.876
Reserve vrije bestedingsruimte	2.891	6.495	0	1.213	0	8.173
Algemene reserve	2.681	0	0	181	0	2.500
Totaal Algemene reserves	12.365	7.389	0	7.205	0	12.549
Bestemmingsreserves						
Reserve aanleg West-structuur	32	0	0	32	0	0
Reserve verkoop Obragas	2.347	0	0	2.347	0	0
Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	245	530	0	0	0	776
Egalisatiereserve wegen	350	72	0	68	0	353
Reserve I&A	188	0	0	103	0	85
Reserve projectmatig werken	71	0	0	3	0	68
Reserve Jeugd en jongeren centrum	211	0	0	211	0	0
Reserve infrastructuurle werken Ekkersrijt	1.533	148	0	0	0	1.682
Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	0	48	0	84
Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	0	48	0	0

Reserves	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgefallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve Bosbeheer	8	0	0	8	0	0
Reserve rijkscompensatie coronacrisis	393	30	0	250	0	173
Reserve natuur en landschap	451	0	0	0	0	451
Reserve duurzaamheid	200	172	0	50	0	323
Reserve reststroken	0	126	0	0	0	126
Totaal Bestemmingsreserves	6.211	1.079	0	3.168	0	4.122
Dekkingsreserves						
Reserve nieuwbouw sporthal	3.054	0	0	99	0	2.956
Reserve renovatie De Bongerd	92	0	0	13	0	79
Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.420	0	0	46	0	2.373
Reserve dak Emiliusschool	268	0	0	17	0	251
Reserve Vijverbergschool	80	0	0	10	0	70
Reserve optimalisatie sportpark SBC	453	0	0	38	0	415
Reserve aanpassing De Bongerd tbv boksschool	25	0	0	1	0	24
Reserve verleden	2.126	0	0	87	0	2.038
Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	0	0	568
Reserve renovatie kunstgrasvelden SBC	885	23	0	101	0	807
Reserve slowlane Ekkersrijt	135	0	0	1	0	134
Reserve fietsoversteek Bestseweg	131	0	0	6	0	125
Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	177	0	0	36	0	142
Reserve nieuwbouw sporthal De Bongerd	190	0	0	0	0	190
Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	46	0	0	15	0	30
Reserve aankoop units bibliotheek	130	0	0	36	0	93
Dekkingsreserve losse inrichting Dommelhuis	905	0	0	118	0	787
Dekkingsreserve Dommelhuis technische installaties en tribunes	2.257	89	0	0	0	2.346
Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	480	0	0	0	0	480
Dekkingsreserve De Bongerd losse inrichting	61	0	0	0	0	61
Dekkingsreserve technische installaties De Bongerd	1.422	0	0	0	0	1.422
Dekkingsreserve bouwkosten De Bongerd	2.517	0	0	0	0	2.517
Totaal Dekkingsreserves	18.421	112	0	625	0	17.908
Totaal reserves	36.997	8.581	0	10.998	0	34.579

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.636	50	203	0	20	1.464
Voorziening compensatie Attero	0	148	0	0	0	148
Totaal Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	1.636	198	203	0	20	1.612
Voorzieningen onderhoud en egalisatie						
Voorziening onderhoud gebouwen	840	75	0	0	44	871
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	840	75	0	0	44	871
Voorzieningen door derden bekleemde middelen						
Voorziening riolering	2.031	210	0	0	0	2.241
Voorziening afval	195	629	148	0	0	676
Voorziening afgesloten complexen grondexploitaties	193	0	80	0	0	112
Totaal Voorzieningen door derden bekleemde middelen	2.419	839	228	0	0	3.030
Totaal voorzieningen	4.895	1.112	431	0	64	5.512

Totaal reserves en voorzieningen

Bedragen x €1.000

Staat van reserves en voorzieningen	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Onttrekking	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Totaal reserves en voorzieningen	41.892	9.693	431	10.998	64	40.091

Toelichting op de reserves

Inleiding

In deze toelichting richten wij ons hoofdzakelijk op de vermogensmutaties die betrekking hebben op 2022. Ook lichten we toe waarvoor de reserves bedoeld zijn.

Reserves

De reserves vallen uiteen in algemene reserves, bestemmingsreserves en dekkingsreserves.

Algemene reserves fungeren als buffer, voor het opvangen van verliezen van algemene aard. Bestemmingsreserves daarentegen zijn gevormd voor een specifiek doel. Dekkingsreserves staan ter dekking van de afschrijvingslasten van enkele grote projecten/ investeringen.

Algemene reserves

Algemene reserve vast

Bedragen x €1.000

Algemene reserve vast	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Algemene reserve vast	1.622	0	1.622	0
Totaal algemene reserve vast	1.622	0	1.622	0

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve vrij bestedingsruimte.

Algemene reserve grondexploitatie

Bedragen x €1.000

Algemene reserve grondexploitatie	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Algemene reserve grondexploitatie	5.171	894	4.189	1.876
Algemene reserve grondexploitatie	5.171	894	4.189	1.876

De algemene reserve grondexploitatie is een buffer voor conjuncturele risico's en exploitatierisico's binnen het grondbedrijf en zorgt voor voeding van de voorziening dekking verliessaldi grondbedrijf. Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten om de naam te wijzigen van algemene reserve bouwgrond naar algemene reserve grondexploitatie.

De toevoeging van € 893.698,- heeft betrekking op de resultaatbestemming 2021. De onttrekking betreft storting in de verliesvoorziening Grex centrum Son conform raadsbesluit van 22-12-2022.

Reserve vrije bestedingsruimte

Bedragen x €1.000

Reserve vrije bestedingsruimte	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve vrije bestedingsruimte	2.891	6.495	1.213	8.173
Totaal reserve vrije bestedingsruimte	2.891	6.495	1.213	8.173

De reserve vrije bestedingsruimte is bedoeld om eenmalige projecten te financieren die gedurende een jaar plaatsvinden en die niet uit de exploitatie bekostigd kunnen worden. De reserve vrije bestedingsruimte is de vrij besteedbare algemene reserve. In 2020 zijn voor de volgende onderwerpen middelen uit de reserve vrije bestedingsruimte onttrokken.

De toevoegingen betreffen:

- Resultaat 2021 (€ 1.832.520,-)
- Nota reserves en voorzieningen: van reserve veiligheidsgelden VRBZO (€ 48.016,-)
- Nota reserves en voorzieningen: van reserve jeugd en jongerencentrum (€ 211.000,-)
- 1e Bestuursrapportage 2022 Motie lokaal coronafonds (€ 35.403,-)
- Nota reserves en voorzieningen: van reserve aanleg West structuur (€ 31.594,-)
- Nota reserves en voorzieningen: van reserve obragas (€ 2.347.120,-)
- Nota reserves en voorzieningen: van algemene reserve (€ 1.622.000,-)

- Nota reserves en voorzieningen: van algemene risicoreserve (€ 181.228,-)
- 2e Bestuursrapportage 2022 Omgevingswet (septembercirculaire 2022) (€ 186.430,-)

Onttrekkingen betreffen:

- Resultaatbestemming 2021 GROZzterdam (€ 50.000,-)
- Resultaatbestemming 2021 Jeugdgemeenteraad (€ 983,-)
- Resultaatbestemming 2021 stortingen reserve reststroken (€ 126.216,-)
- Bijdrage instandhouding zwemvoorziening Zwembad Son (€ 120.000,-)
- Resultaatbestemming 2021 groeipad centrumontwikkeling (€ 501.210,-)
- Resultaatbestemming 2021 groeipad infrastructurele werken (€ 148.391,-)
- Project Kwiek (€ 24.743,-)
- Resultaatbestemming 2021 organisatieontwikkeling (€ 81.015,-)
- Kadernota 2019 jeugdbeleid uitvoeringsbudget (€ 5.381,-)
- Resultaatbestemming lokaal gezondheidsbeleid (€ 10.080,-)
- Resultaatbestemming 2021 onderhoud fontein (€ 348,-)
- Resultaatbestemming 2021 project Sinti en Roma (€ 35.000,-)
- Resultaatbestemming 2021 glazen dak kiosk (€ 21.167,-)
- Jaarrekening 2021 bedrijfsvoering Ekkersrijt (€ 15.688,-)
- 1e Berap 2022 advieskosten integrale visie armoedebeleid (€ 17.700,-)
- Jaarrekening 2021 aanpassingen sporthal de Landing (€ 55.000,-)

Algemene reserve

Bedragen x €1.000

Algemene reserve	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Algemene reserve	2.681	0	181	2.500
Algemene reserve	2.681	0	181	2.500

De algemene reserve heeft als functie afdekking van bestaande en toekomstige risico's. Het gaat dan om risico's waarvoor geen voorziening kan worden gevormd, omdat geen inschatting gemaakt kan worden van het bedrag van de schade of verlies dat ermee gemoeid kan zijn. Voor verder toelichting over deze reserve verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De minimum omvang is € 2.500.000,- van de algemene reserve. Deze reserve is onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit en de gewenste omvang is bepaald op 10% van de structurele algemene uitkering uit gemeentefonds en wordt afgerond naar boven op een veelvoud van € 500.000. Om te voldoen aan de gewenste omvang is er bij de resultaatbestemming voorgesteld om € 500.000 te storten vanuit het positieve jaarrekeningresultaat in de algemene reserve.

Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten om de naam te wijzigen van reserve algemene risicoreserve naar algemene reserve.

De onttrekking betreft:

- Nota Reserves en voorzieningen naar reserve vrije bestedingsruimte € 181.228,-

Bestemmingsreserves

Reserve aanleg west-structuur

Bedragen x €1.000

Reserve aanleg west-structuur	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve aanleg West-structuur	32	0	32	0
Totaal reserve aanleg west-structuur	32	0	32	0

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve vrij bestedingsruimte.

Reserve verkoop Obragas

Bedragen x €1.000

Reserve verkoop Obragas	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve verkoop Obragas	2.347	0	2.347	0
Totaal reserve verkoop Obragas	2.347	0	2.347	0

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve vrij bestedingsruimte.

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel

Bedragen x €1.000

Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	245	530	0	776
Totaal reserve centrumontwikkeling Son en Breugel	245	530	0	776

Het doel van deze reserve is om als dekkingsbron te dienen voor het uitvoeren van initiatieven/ontwikkelingen in het centrum van de gemeente Son en Breugel.

De toevoegingen betreffen:

- Resultaatbestemming 2021 groeipad centrumontwikkeling € 501.201,-
- Jaarrekening 2021 aanpassing Dommelhuis € 29.248,-

Egalisatiereserve wegen

Bedragen x €1.000

Egalisatiereserve wegen	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Egalisatiereserve wegen	350	72	68	353
Totaal egalisatiereserve wegen	350	72	68	353

Deze reserve is gevormd om de in de exploitatie resterende middelen voor wegen beschikbaar te kunnen houden. De lasten in de exploitatie zijn daardoor in de jaren gelijkmatig.

De storting betreft;

- Onderhoudsniveau trottoirs van C nr B (€ 71.540,-)

De onttrekking betreft:

- Egalisatie wegen (€ 68.286,-)

Reserve I&A

Bedragen x €1.000

Reserve I&A	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve I&A	188	0	103	85
Reserve I&A	188	0	103	85

Deze reserve heeft als doelstelling het bekostigen van toekomstige investeringen uit het informatiebeleid (I&A) in Dienst Dommelvallei.

Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten om de naam te wijzigen van reserve samenwerking I&A aandeel Son naar reserve I&A.

De onttrekkingen betreffen:

- € 48.184,- actualisering bijdrage Dienst Dommelvallei uit 1e bestuursrapportage 2022
- € 55.000,- bijdrage Dienst Dommelvallei volgens begroting 2021.

Reserve projectmatig werken

Bedragen x €1.000

Reserve projectmatig werken	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve projectmatig werken	71	0	3	68
Totaal reserve projectmatig werken	71	0	3	68

Deze reserve is bedoeld om verdere concrete invulling te kunnen geven aan het concept “projectmatig werken”.

De onttrekking betreft:

- Kunst op rotonde (€ 3.008,-)

Reserve jeugd en jongerencentrum

Bedragen x €1.000

Reserve jeugd en jongerencentrum	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve Jeugd en jongerencentrum	211	0	211	0
Totaal reserve jeugd en jongerencentrum	211	0	211	0

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve vrij bestedingsruimte.

Reserve infrastructurale werken Ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve infrastructurale werken Ekkersrijt	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve infrastructurale werken Ekkersrijt	1.533	148	0	1.682
Totaal reserve infrastructurale werken Ekkersrijt	1.533	148	0	1.682

Deze reserve dient voor het bekostigen van toekomstige infrastructurale ontwikkelingen. Deze reserve dient onder andere voor infrastructurale werken zoals het aanleggen van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk op Ekkersrijt en voor de tweede ontsluiting van Ekkersrijt op het hoofdwegennetinfrastructurale werken zoals het aanleggen van de Slowlane, het aanleggen van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), ontbrekende schakels in het fietsnetwerk op Ekkersrijt en voor de tweede ontsluiting van Ekkersrijt op het Hoofdwegennet.

De toevoeging betreft:

- Resultaatbestemming 2021 groeipad infrastructurale werken € 148.391,-

Reserve uitvoering groenbeleidsplan

Bedragen x €1.000

Reserve uitvoering groenbeleidsplan	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	48	84
Totaal reserve uitvoering groenbeleidsplan	132	0	48	84

Onze gemeente heeft een bijzonder groene uitstraling. Deze groene identiteit vinden we belangrijk en de grote waarde van de omringende natuur willen we bewaken en waar mogelijk versterken. Om dit te kunnen doen is een groenbeleidsplan gemaakt met daaraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan heeft een doorlooptijd van 10 jaar. Voor uitvoering van dit programma is een reserve uitvoering groenbeleidsplan gevormd. Hiervan zijn tot dusver diverse groenomvormingen in lijn met het beleidsplan uitgevoerd. Voorbeelden hiervan (niet uitputtend) zijn de omvorming in de Van Galenstraat en de Piet Heinlaan in Breugel. Deze omvormingen zijn door burgerparticipatie tot stand gekomen.

Reserve veiligheidsgelden VRBZO

Bedragen x €1.000

Reserve veiligheidsgelden VRBZO	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	48	0
Totaal reserve veiligheidsgelden VRBZO	48	0	48	0

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve vrije bestedingsruimte.

Reserve Bosbeheer

Bedragen x €1.000

Reserve Bosbeheer	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve Bosbeheer	8	0	8	0
Totaal reserve Bosbeheer	8	0	8	0

Deze reserve is in 2019 ingesteld ten behoeve van het Bosbeheer.

In 2022 is de reserve opgemaakt aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud in het bosgebied en daarmee komt de reserve te vervallen.

Reserve rijkscompensatie coronacrisis

Bedragen x €1.000

Reserve rijkscompensatie coronacrisis	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve rijkscompensatie coronacrisis	393	30	250	173
Reserve rijkscompensatie coronacrisis	393	30	250	173

Het doel van deze reserve is het bekostigen van coronamaatregelen.

De toevoeging van € 30.391,- betreft de extra algemene uitkering vanuit de septembercirculaire 2022.

De onttrekkingen betreffen:

- € 101.532,- vanuit de 1e bestuursrapportage 2022
- € 148.500,- vanuit de 2e bestuursrapportage 2022

Reserve natuur en landschap

Bedragen x €1.000

Reserve natuur en landschap	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve natuur en landschap	451	0	0	451
Reserve natuur en landschap	451	0	0	451

Deze reserve is in 2021 gevormd vanuit de reserve natuurcompensatie, reserve bosbeheer en de algemene reserve vrije bestedingsruimte. Het doel is de vorming van robuuste natuur- en landschapontwikkelingen en het vergroten van de biodiversiteit. Deze doelen zullen worden behaald door het verwerven van gronden die van belang zijn voor de ontwikkeling van natuur en landschap. Vervolgens worden de gronden ook daadwerkelijk ingericht als natuur.

Reserve duurzaamheid

Bedragen x €1.000

Reserve duurzaamheid	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve duurzaamheid	200	172	50	323
Reserve duurzaamheid	200	172	50	323

Bij de 2e berap 2021 is besloten deze reserve te vormen om continuïteit te bieden aan onder andere de versnelling van de energietransitie.

De toevoeging betreft:

- Uitvoeringskosten klimaatakkoord (Meicirculaire 2022) (€ 172.330,-)

De onttrekking betreft ;

- transitie warmte (€ 12.748,-)
- onttrekking conform 2e bestuursrapportage 2022 (€ 36.899,-)

Reserve reststroken

Bedragen x €1.000

Reserve reststroken	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve reststroken	0	126	0	126
Reserve reststroken	0	126	0	126

Deze reserve is in 2022 gevormd vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021 voor € 126.216,-. Het doel van de reserve reststroken is het bekostigen van toekomstige nadelen vanuit het reststrokenproject.

Dekkingsreserves

Reserve nieuwbouw sporthal

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve nieuwbouw sporthal	3.054	0	99	2.956
Totaal reserve nieuwbouw sporthal	3.054	0	99	2.956

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor sporthal De Landing te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve renovatie De Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve renovatie De Bongerd	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve renovatie De Bongerd	92	0	13	79
Totaal reserve renovatie De Bongerd	92	0	13	79

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de renovatie van de sporthal De Bongerd te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.420	0	46	2.373
Totaal reserve nieuwbouw brandweerkazerne + werf	2.420	0	46	2.373

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de brandweerkazerne en werf te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve dak Emiliusschool

Bedragen x €1.000

Reserve dak Emiliusschool	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve dak Emiliusschool	268	0	17	251
Totaal reserve dak Emiliusschool	268	0	17	251

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor het Dak Emiliusschool te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve Vijverbergschool

Bedragen x €1.000

Reserve Vijverbergschool	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve Vijverbergschool	80	0	10	70
Totaal reserve Vijverbergschool	80	0	10	70

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor het opknappen van de Vijverbergschool te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve optimalisatie sportpark SBC

Bedragen x €1.000

Reserve optimalisatie sportpark SBC	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve optimalisatie sportpark SBC	453	0	38	415
Totaal reserve optimalisatie sportpark SBC	453	0	38	415

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de optimalisatie van sportpark SBC te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve aanpassing De Bongerd tbv boksschool

Bedragen x €1.000

Reserve aanpassing De Bongerd tbv boksschool	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve aanpassing De	25	0	1	24

Reserve aanpassing De Bongerd tbv boksschool	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Bongerd tbv boksschool				
Totaal reserve aanpassing De Bongerd tbv boksschool	25	0	1	24

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de sporthal De Bongerd voor de huisvesting van de boksschool te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve verleden

Bedragen x €1.000

Reserve verleden	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve verleden	2.126	0	87	2.038
Totaal reserve verleden	2.126	0	87	2.038

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor het project verleden waarbij zowel masten als armaturen worden vervangen te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve parkeren Centrum Son

Bedragen x €1.000

Reserve parkeren centrum Son	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve Parkeren Centrum Son	568	0	0	568
Totaal reserve parkeren centrum Son	568	0	0	568

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor parkeren centrum Son te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Reserve renovatie kunstgrasvelden

Bedragen x €1.000

Reserve renovatie kunstgrasvelden	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve renovatie kunstgrasvelden SBC	885	23	101	807
Totaal reserve renovatie kunstgrasvelden	885	23	101	807

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de renovatie van de kunstgrasvelden te dekken.

De toevoeging betreft:

- 1e Bestuursrapportage 2022 Bijstellen dekkingsreserve € 23.337,-

De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve slowlane Ekkersrijt

Bedragen x €1.000

Reserve slowlane Ekkersrijt	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve slowlane Ekkersrijt	135	0	1	134
Totaal reserve slowlane	135	0	1	134

Reserve slowlane Ekkersrijt	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Ekkersrijt				

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de Slowlane Ekkersrijt te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve fietsoversteek Bestseweg

Bedragen x €1.000

Reserve fietsoversteek Bestseweg	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve fietsoversteek Bestseweg	131	0	6	125
Totaal reserve fietsoversteek Bestseweg	131	0	6	125

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de fietsoversteek Bestseweg te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting

Bedragen x €1.000

Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	177	0	36	142
Totaal reserve gemeentehuis losse werkplekinrichting	177	0	36	142

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor DO gemeentehuis losse werkplekinrichting te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve nieuwbouw sporthal De Bongerd

Bedragen x €1.000

Reserve nieuwbouw sporthal De Bongerd	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve nieuwbouw sporthal De Bongerd	190	0	0	190
Totaal reserve nieuwbouw sporthal De Bongerd	190	0	0	190

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de nieuwbouw sporthal De Bongerd te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school

Bedragen x €1.000

Reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve ruysdaelstraat kst omgeving school	46	0	15	30
Totaal reserve Ruysdaelstraat kst omgeving school	46	0	15	30

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de Ruysdaelstraat kosten omgeving school te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Reserve aankoop units bibliotheek

Bedragen x €1.000

Reserve aankoop units bibliotheek	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Reserve aankoop units bibliotheek	130	0	36	93
Totaal reserve aankoop units bibliotheek	130	0	36	93

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de aankoop units Bibliotheek te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve losse inrichting Dommelhuis

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve losse inrichting Dommelhuis	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve losse inrichting Dommelhuis	905	0	118	787
Dekkingsreserve losse inrichting Dommelhuis	905	0	118	787

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de losse inrichting Dommelhuis te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve Dommelhuis technische installatie en tribunes

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve Dommelhuis technische installaties	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve Dommelhuis technische installaties en tribunes	2.257	89	0	2.346
Dekkingsreserve Dommelhuis technische installaties	2.257	89	0	2.346

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de technische installaties en tribune Dommelhuis te dekken.

De toevoeging betreft:

- Jaarrekening 2021 aanpassing Dommelhuis (€ 88.581,-)

Dekkingsreserve renovatie De Boerderij

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	480	0	0	480
Dekkingsreserve renovatie De Boerderij	480	0	0	480

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor de renovatie van de Boerderij te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Dekkingsreserve De Bongerd losse inrichting

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve De Bongerd losse inrichting	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve De Bongerd losse inrichting	61	0	0	61
Dekkingsreserve De Bongerd losse inrichting	61	0	0	61

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor De Bongerd losse inrichting te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Dekkingsreserve technische installaties De Bongerd

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve technische installaties De Bongerd	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve technische installaties De Bongerd	1.422	0	0	1.422
Dekkingsreserve technische installaties De Bongerd	1.422	0	0	1.422

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaalslasten van de investering De Bongerd technische installaties te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Dekkingsreserve bouwkosten De Bongerd

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve bouwkosten De Bongerd	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2022
Dekkingsreserve bouwkosten De Bongerd	2.517	0	0	2.517
Dekkingsreserve bouwkosten De Bongerd	2.517	0	0	2.517

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaalslasten van de investering bouwkosten De Bongerd te dekken. Er zijn nog geen onttrekkingen omdat het project nog niet is afgerond. Voor een toelichting op dit project zie het overzicht van investeringen en projecten.

Toelichting op de voorzieningen

Voorzieningen

Voorziening pensioenoverdracht wethouders

Bedragen x €1.000

Voorziening pensioenoverdracht wethouders	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.636	50	203	20	1.464
Totaal voorziening pensioenoverdracht wethouders	1.636	50	203	20	1.464

Voor zittende wethouders moet op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) pensioen worden opgebouwd. Dit pensioen is afhankelijk van de diensttijd als wethouder en komt tot uitkering na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

De hoogte van de voorziening wethouderspensioenen wordt bepaald op basis van zogenaamde actuariële waardeberekeningen. Bij deze berekeningen is een rekenrente gehanteerd van 2,472%. Vorig jaar bedroeg deze 0,528%. Deze stijging van de rekenrente leidt tot een lagere toename van de benodigde voorziening dan vooraf geraamd. Er is € 50.000,- toegevoegd aan de voorziening. Er is € 19.746,- uit de voorziening onttrokken voor lopende pensioenverplichtingen. Er is € 202.820,- vrijgevallen door de nieuwe berekeningen vanuit nieuwe actuariële berekeningen.

Voorziening compensatie Attero

Bedragen x €1.000

Voorziening compensatie Attero	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening compensatie Attero	0	148	0	148
Voorziening compensatie Attero	0	148	0	148

Begin 2023 is uitspraak gedaan in de gerechtelijke procedure tussen gemeenten en afvalverwerker Attero. De gemeenten moeten Attero een naheffing betalen. De MRE coördineert de afwikkeling, de verdeling tussen de gemeenten is nog onderwerp van discussie. Omdat de exacte financiële uitkomst van de uitspraak nog niet duidelijk is, moet deze verplichting worden verwerkt onder de voorzieningen. Het bedrag is bepaald door het risico in te schatten en is gebaseerd op het inwoneraantal. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is rekening gehouden met een eventueel aanvullend verlies, mocht de afrekening op tonnages worden gebaseerd.

Voorziening onderhoud gebouwen

Bedragen x €1.000

Voorziening onderhoud gebouwen	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening onderhoud gebouwen	840	75	44	871
Totaal voorziening onderhoud gebouwen	840	75	44	871

In de raad van 2 december 2015 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwen in de gemeenteraad vastgesteld. De actualisatie voor het nieuwe MJOP gebouwen staat gepland voor de 2023. Jaarlijks wordt conform begroting € 75.000,- toegevoegd aan de voorziening.

De toevoeging betreft:

- Kosten project De Boerderij Breugel (€ 44.448,-)

Voorziening riolering

Bedragen x €1.000

Voorziening riolering	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening riolering	2.031	210	0	0	2.241
Totaal voorziening riolering	2.031	210	0	0	2.241

In 2016 is het vGRP opgesteld waarin het college haar visie heeft neerlegt voor de komende zes jaar. Hierin is een overzicht van benodigde investeringen voor verbeter- en vervangingsmaatregelen opgenomen. De voor riolering ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor riolering. In 2022 is € 210.044,- gestort in de voorziening als gevolg van het overschot op riolering.

Voorziening afval

Bedragen x €1.000

Voorziening afval	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening afval	195	629	148	0	676
Totaal voorziening afval	195	629	148	0	676

De voor afval ontvangen middelen blijven via deze voorziening beschikbaar voor afval. Er is in 2022 € 629.142,- gestort in de voorziening. Daarnaast is er een bedrag van ongeveer € 148.000 vrijgevallen ten gunste van de voorziening compensatie Attero.

Voorziening afgesloten complexen grondexploitaties

Bedragen x €1.000

Voorziening afgesloten complexen grondexploitaties	Balanswaarde 1-1-2022	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2022
Voorziening afgesloten complexen grondexploitaties	193	0	80	0	112
Totaal voorziening afgesloten complexen grondexploitaties	193	0	80	0	112

Deze voorziening is in 2019 ingesteld om kosten vanuit al afgesloten complexen van het grondbedrijf te dekken.

Bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen is besloten om de naam te wijzigen van voorziening afgesloten complexen GB naar voorziening afgesloten complexen grondexploitaties.

Het vrijgevallen bedrag betreft:

- 3e storting ROW SGE (€ 80.336,-)

Bijlage Single Information Single Audit (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbe wijzen	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverhede n)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverhede n	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverhede n vanaf SiSa 2023	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)	
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	

			Indicator: A13/01	Indicator: A13/02	Indicator: A13/03	Indicator: A13/04	Indicator: A13/05		
			€ 8.157	Ja	€ 0	€ 8.157	Ja		
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderings bepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: A16/01</i>	<i>Indicator: A16/02</i>	<i>Indicator: A16/03</i>	<i>Indicator: A16/04</i>	<i>Indicator: A16/05</i>	<i>Indicator: A16/06</i>	
		Gemeenten	€ 1.139.200	€ 625.073		€ 302.962	€ 0	€ 64.134	
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: A16/07</i>	<i>Indicator: A16/08</i>	<i>Indicator: A16/09</i>	<i>Indicator: A16/10</i>	<i>Indicator: A16/11</i>		
			€ 0	€ 21.840	€ 2.153.209	€ 2.153.209	Nee		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	<i>Indicator: B2/06</i>	
		Gemeenten	0	4	0	0	Nee	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1				
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f				

				Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/09</i>			
				Nee	€ 0,00	€ 0,00			
				Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/24</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/25</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/26</i>	
								€ 0	
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen Gemeenten	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

			Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00452498	€ 136.299	€ 193.111	1.847	Toelichting: voor waarde voor de RREW regeling is dat minimaal 50% van het waardebonbudget is besteed aan huurwoningen. In de praktijk is dit bij de Gemeente Son en Breugel ca. 58% geweest: € 81.895 op een totaalbudget van € 140.998	Ja
		Totaal aantal bereikte huurwoningen		Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			Aard controle D1 Indicator: C43/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08				
			1.078	Nee				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			<p>vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/07</i></p>	<p><i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/08</i></p>	<p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/09</i></p>			
			0	€ 0	€ 0			
			<p>Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/10</i></p>	<p>Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/11</i></p>	<p>Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/12</i></p>	<p>Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/13</i></p>	<p>Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/14</i></p>	<p>Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C55/15</i></p>
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	<p>Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire</p>	<p>Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen</p> <p><i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/03</i></p>	<p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/04</i></p>				
			€ 0	Nee				
OCW	D8	<p>Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)</p>	<p>Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)</p>	<p>Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)</p>	<p>Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)</p>	<p>Correctie besteding (jaar T-1)</p>	<p>Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)</p>	

		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i>
			€ 133.213	€ 0	€ 12.615	€ 0	€ 0
		Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachte rstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachte rstandenbeleid		In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode
			Bedrag		Bedrag		Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/10</i>
	1						
	2						
	100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>
			€ 10.620	€ 643	€ 0	€ 0	€ 42.248
		Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	

			Indicator: D14/06	Indicator: D14/07	Indicator: D14/08	Indicator: D14/09		
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa						
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: E3/01</i>	<i>Indicator: E3/02</i>	<i>Indicator: E3/03</i>	<i>Indicator: E3/04</i>	<i>Indicator: E3/05</i>	<i>Indicator: E3/06</i>
			1 lenM/BSK-2017/263305	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			100					
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E3/07</i>	<i>Indicator: E3/08</i>	<i>Indicator: E3/09</i>	<i>Indicator: E3/10</i>	<i>Indicator: E3/11</i>	<i>Indicator: E3/12</i>
			1 lenM/BSK-2017/263305	€ 63.750	€ 2.859.304	€ 0	€ 0	Ja
			2					
			100					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte

		taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			werkloze werknemers (IOAW)	(IOAW)	(IOAZ)	gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 2.354.377	€ 29.555	€ 133.960	€ 168	€ 9.742	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 10.069	€ 1.638	€ 0	€ 308.035	€ 7.164	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 15.234	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
			<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	<i>Gemeente</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 126	€ 25.475	€ 298
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.409	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 270	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 1.805	€ 25.475	€ 298
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
	<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
6	Totaal	0	0			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
	<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					

			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderho ud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderho ud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangto eslagaffaire	Levensonder houd- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderh oud Tozo i.v.m. kinderopvangt oeslagaffaire	Kapitaalverstre kkingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstre kkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangto eslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 2.081	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden	Gederfde	Gederfde baten	Volledig		

		publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente	die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente	zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/04</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie Gemeenten				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 12.815	€ 45.684				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08
1			1.2 Renovatie 2 douches sporthal de Landing	€ 4.942	€ 4.942	€ 0	€ 0	Betreeft de renovatie van 2 douches in sporthal de Landing die niet zijn begroot.
2			1.3 Onderhoud	€ 16.147	€ 16.147	€ 0	€ 0	Bij de jaarrekening 2021 heeft resultaatbeste mming plaatsgevond en voor onderhoud van de Landing i.v.m. bouwkundige gebreken.
3			2.1 Aankoop	€ 342	€ 0	€ 342	€ 0	2.1 Aankoop was wel meegenomen in de oorspronkelijk e aanvraag, maar niet expliciet benoemd. Deze was meegenomen onder categorie 2.3 beheer en exploitatie.
4			2.2 Dienstverlenin g derden	€ 13.962	€ 0	€ 0	€ 13.962	
5			2.3 beheer en exploitatie	€ 10.291	€ 0	€ 0	€ 10.291	
6								
7								
8								
100								
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingsn ummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateu r (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateu (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
			<i>Indicator: H8/01</i>	<i>Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
					<i>Indicator: H8/03</i>	<i>Indicator: H8/04</i>	<i>Indicator: H8/05</i>	<i>Indicator: H8/06</i>
1			VSG050620	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 14.230	€ 10.000
2			1038787	€ 42.571	€ 32.571	€ 0	€ 32.571	€ 10.000
3			1042582	€ 18.858	€ 19.323	€ 0	€ 19.323	€ 0
4								
			Kopie beschikkingsn ummer	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: H8/07</i>	<i>Indicator: H8/08</i>				
1			VSG050620	Ja				

			2	1038787	Ja			
			3	1042582	Ja			
			4					
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H21/01</i>	<i>Indicator: H21/02</i>	<i>Indicator: H21/03</i>	<i>Indicator: H21/04</i>	<i>Indicator: H21/05</i>	
			Nee	Wordt in 2023 ingezet	€ 0	€ 0	Nee	
LNV	L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	Besteding (jaar T-1 +T-2)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: L6/01</i>	<i>Indicator: L6/02</i>	<i>Indicator: L6/03</i>	<i>Indicator: L6/04</i>	<i>Indicator: L6/05</i>	
			€ 0	€ 10.450	€ 10.450	Nee		

Controleverklaring

Bijlage

Subsidieoverzicht

Professionele organisaties	Verleend in 2022
LEV groep	751.913
LEV groep aanvullende subsidie uitvoering bedrijfsplan CMD	42.129
Lumens	413.759
Lumens aanvullende subsidie uitvoering bedrijfsplan CMD	60.549
Bibliotheek Dommeldal	365.383
Bibliotheek Dommeldal aanvullende subsidie Taalpunt	15.910
MEE	187.421
MEE aanvullende subsidie uitvoering bedrijfsplan CMD	30.094
GGZe	72.102
GGZe aanvullende subsidie uitvoering bedrijfsplan CMD	32.161
Stichting Leergeld	54.432
Jongeren centrum Oase	17.322
Stichting Vestzaktheater	142.233
Harmonie Pro Honore et Virtute	10.630
IVN Afdeling Son en Breugel	10.143
Stichting Carrousel	3.116
Slachtofferhulp	5.716
Stichting Alzheimer Cafe	1.055
Stichting Meedoen Son en Breugel	2.790
Stichting Meedoen Werkt (vaste bijdrage)	35.000
Stichting Meedoen Werkt vaststelling variabel deel 2020	29.425
Stichting Meedoen Werkt vaststelling variabel deel 2021	31.425
SonenBreugelVerbindt	94.075
Sport en Scouting	Verleend in 2022
Scouting Dutmella	22.666
Scouting Bekkersgroep	12.730
Voetbalvereniging SBC	46.430
Hockeyvereniging HTC Son	9.773
HTC Son Tennis	3.380
Tennisvereniging Son en Breugel	4.152
Tennisvereniging Pieter Breughel	3.806
Korfbalvereniging De Corridor	7.888
Badmintonvereniging Scarabee	7.444
Volleybalvereniging Pieter Breughel	6.317
Handbalvereniging Apollo	14.015
Dioscuri	2.840
Show en Dansvereniging Avanti	1.980
Boksvereniging Xhofleer-Weber	6.091
Sociaal Cultureel	Verleend in 2022
HOI-Huis	6.000
De Boerderij	105.436
Stichting gemeenschapsvoorziening Gentiaan (Braecklant)	26.248
Radio Son en Breugel	9.500
Erfgoedvereniging Son en Breugel	2.079
Smartlappenkoor Rawazzi	1.000
Sons Kamerkoor	1.000
Gemengd Zangvereniging Een van Zin	1.000
Vestzakkomedie	1.000

Toneelgroep Maan	1.000
Theatergroep Sincere	1.000
Vereniging Dichtbij	500
PVGE	5.000
KBO Son	1.000
KBO Breugel	1.000
Vrouwenvereniging Scala Breugel	500
VrouwenActief	500
Vrouwencontact	500
KVB Son en Breugel	500
Stichting Vrienden van de Beiaard	5.000
Zorg Maatschappelijk	Verleend in 2022
Adviesraad Sociaal Domein	8.350
Seniorenraad Son en Breugel	6.500
Stichting C & G Son Platform	1.500
Stichting Belangenbehartiging Mantelzorgers Son en Breugel	1.500
Stichting 2109	1.000
Stichting Voedselbank Best eo.	5.000
Zonnebloem afdeling Son en Breugel	1.000
Buurtbusvereniging Nuenen-Best	1.000
Madelief Bijna Thuis Huis	1.000
Stichting Vrijwillige Mantelzorg	2.300
Stichting Goud voor Oud	1.000
EHBO vereniging	1.000
Stichting HartSave	1.000
Stichting Doorpakken Wonen	1.000
Differend Bewegen op Maat	1.000
Stichting Vier het Leven	1.000
Evenementen	Verleend in 2022
BACK commissie	4.100
Stichting Sixties-Seventies	523
Stichting Kinderactiviteiten Son en Breugel	2.750
Stichting Sint Nicolaascomite	2.800
Stichting Breugels Festijn	4.000
Stichting Oranjeviering Son en Breugel	7.800
Breugelse Rommeldag	889
Stichting Giggut	2.000
Incidentele subsidie 2022	Verleend in 2022
Stichting Lazy Sonnie Afternoon	1.000
Remember September	1.500
Stichting Kerstpakketten Son en Breugel	1.000
Stichting Red Lobster; duiken met een beperking	850
Muziekuitvoering kinderen in de Boerderij	500
Erfgoedvereniging Son en Breugel; bijdrage laptop	1.500
Stichting met je Hart	600
Harmonie coronaschade	9.744
Hoi-Huis coronaschade	7.040
De Boerderij coronaschade	14.000
Braecklant coronaschade	14.209
SonSport coronaschade	16.370
Sporthalbeheer Son coronaschade	42.479
Totaal	2.898.862

